Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Aristophanes.; oversatte af N. V. Dorph ; forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme
Titel | Title:	Aristofanes' Komedier.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Thieles Bogtrykkeri, 1860
Fysiske størrelse | Physical extent:	1 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Reproduction

Best Copy Available

7590

Aristofanes' Komedier,

overſatte

af

N. V. Dorph.

Fuglene, Ridderne, Freden, Hvepſerne.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1860.

Fuglene,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. V. Dorph.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1856.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Nogen Tid før Opførelsen af „Fuglene", Komedie af Aristofanes, („der ungezogene Günstling der Gratien," som Goethe kalder ham) havde Athenæerne udrustet og sendt en talrig Flaade til Hjelp for Segestæerne imod Syrakusierne paa Sicilien. Forskjellige Omstændigheder havde bidraget til, at Athenæerne knyttede glimrende Forhaabninger til denne Flaades Bedrivter og den deraf følgende Berømmelse og Glands for Athen. Men disse forfængelige Forventninger, hvori Athenæerne havde beruset sig, gik ikke i Opfyldelse. Ved samme Tid omtrent skete det, at man en Morgen fandt de fleste af de paa aabne Pladser staaende Hermesstøtter paa den frækkeste Maade mishandlede. Alt blev opbudt for at opdage de ugudelige Gjerningsmænd. Heraf var Følgen, at Angiveri (*συκοφαντία*), Bagvaskelse, Fængslinger, Henrettelser, og alleslags voldsomme Forholdsregler fik frit Spillerum. Og da alt længe utaalelig Processyge og Lovtrækkeri havde herskет i Athen, foreslaar nu Aristofanes, at to ældre Athenæere, Raadkjær og Godthaab, vandre ud, for hos den fra Menneske til Fugl forvandlede Tereus (Hærpop) at opspørge et nyt, sikkert og behageligt Opholdssted. Ved Spaafugle (Kragen og Alliken) ledes de paa mange Omveie hen til Tereus. Han modtager dem venlig, og paa hans Foreslilling, at man lever ret godt blandt Fuglene, beslutte de strax at forblive der. Pludselig faaer den

ene af Athenæerne, Raadkjær, det Indfald at bygge en By i Fuglenes Rige, derved at afspærre Guderne fra Menneskeheden, og atter at forskaffe Fuglene det dem fra Begyndelsen tilhørende Verdensherredømme. Hærpop er henrykt over dette Forslag og kalder Fuglene til Forsamling for at raadslaae derom. De komme, men anfee begge Athenæerne for Fuglefængere, og ville under den første Opbrusen hakke deres Øine ud og sønderrive dem. Dog blive de beroligede, og Raadkjær udvikler nu fuldstændig sit Forslag. Han beviser dem deres oprindelige Ret til Verdensherredømmet, og hvorledes de atter skulle faae det tilbage. De lettroende Fugle gribe begjærlig dette Forslag, hvis Udførelse de overlade til Ophavsmanden, og love ham deres virksomme Hjelp. Begge Athenæerne lade sig ved Hærpop omskabe til Fugle, medens Choret af Fuglene, hvilke allerede føle sig som Verdens Beherskere, forkynder deres egen Herlighed og anpriser for Tilskuerne de Velgjerninger, som de have at vente af og ved Fuglene. Nu skal den nye By have et Navn: Luftkastellenborg skal den hedde, og Ophavsmanden afsender sin Sancho-Pansa, Godthaab, for at hjelpe ved denne Kæmpebygning med Raad og Daad. Som det sædvanlig gaaer ved nye Plantesteder, indfinde sig nu ogsaa her alleslags Spekulanter, som haabe at finde deres Regning ved at nedsætte sig i den nye By. Men Raadkjær viser dem alle bort. Intet af den gamle Suurdeig skal indlades i det nye Hjem. Imidlertid er Bygningen af Kæmpestaden tilendebragt med overraskende Hurtighed. Men neppe er den færdig, saa kommer den Efterretning, at Gudernes Sendebud Iris er fløiet igjennem Luftstadens Porte. Hun bliver anholdt og forhørt, og bekjender, at hun skal befale Menneskene fra Zeus, at de skulle bringe Offere til de forsultede Guder. Hun bliver forhaanet, dog for denne Gang frigiven, men med den Advarsel, at herefter maa ingen Gud mere passere gjennem Byen, og med

den Bemærkning, at Menneskene ikke mere maae offre til nogen Gud, men kun til Fuglene. Nu kommer det til Menneskene afsendte Bud tilbage med deres Hylding, og overrækker Raadkjær en Krands for hans Fortjenester. Menneskene ere fuglegale, og ville skareviis vandre til Luftstaden og lade sig befjedre. Guderne ere blevne eftergivende. Et Gesandtskab fra Guderne er underveis med uindskrænket Fuldmagt til at slutte Fred. Den gamle Ven af Menneskene og Rebel mod Guderne, Titanen Prometheus, er ilet forud, for hemmeligen at forraade Gudernes Nød for Fugle-Kongen, og for at give ham de nødvendige Raad, hvorledes han skal komme til Eneherredømmet i Verden. Nu komme Gudernes Gesandter: Poseidon, Herakles, og en Barbargud. Raadkjær forlanger Zeus's Scepter, og at Zeus skal give ham Basileia (Kongemagt) til Hustru. Raadkjær seirer fuldstændig. Han ledsager Gesandterne personlig til Olymp, for at modtage sin Brud Basileia og Zeus's Tordenkile, og kommer tilbage med hende i straalende Herskerglands. Brudetoget gaaer over Scenen til det usynlige Palads i Luftkastellenborg, og Komedien slutter med en Brudesang til den nye Zeus og hans Basileia.

Fuglene.

Personerne.

Mennesker.

Raadkjær } Athenæere.
Godthaab }
En Poet.
En Spaamand.
Meton, Mathematiker.
En Lovhandler.
En Gouverneur.
En vanartig Søn.
Kinesias, Dithyrambedigter.
En Angiver. (Alle fra Athen).

Fugle.

Chor af Fugle.
Hærpop.
Strandløber.
Herolder.
Bud.
En Præst.

Guder.

Iris.
Prometheus.
Herakles.
Poseidon.
En Triballergud.

Scenen er en Hede med skovbegroede Klippestykker og Fjeldkløfter.

Godthaab (med en Allik, som Veiviser, paa Haanden) og **Raadkjær** (ligesaa med en Krage paa Haanden), klædte som Udvandrere, gaae og lede om Vei. **To Slaver**, bærende adskilligt Huusgeraad.

Godthaab (til Alliken).

Naa lige ud du mener, der hvor Træet staaer?

Raadkjær.

Saa gid du briste, du! — min skriger tvertimod.

Godthaab.

Men hvorfor traske vi dog saadan op og ned?
Vi slider os tilsidst jo reent fordærvede.

Raadkjær.

Jeg arme Mand, som stolede paa Kragen her,
og har nu rendt en tyve, tredive Miil omkring!

Godthaab.

Jeg stakkels Fyr, som stolede paa Alliken her,
jeg snart har løbet hver en Negl af mine Tæer.

Raadkjær.

Og hvor i Verden er vi nu? — hvor er vi dog?

Godthaab (forsagt).

Kan du da ikke finde Veien til Athen?

Raadkjær.

Det kunde jo ei Exekestides engang.

Godthaab.

Gaa du til Galgen!

Raadkjær.

Gaa du selv, min gode Mand!

Godthaab.

Han har behandlet nedrig os den Høkerknegt,
den gale Fuglekræmmer, han Filokrates,
som sagde, at de vilde vise os til Tereus hen,
Hærpoppen, som blev til Fugl forvandlet fra — en Fugl.
Han solgte os nu denne Allik her, en Søn
af Tharreleides, for en Obol, og Kragen for tre,
og saa forstaaer de kun at snadre begge to.

(til Alliken)

Hvad gaber nu du efter? skal vi længer ind
blandt Klipperne? her er jo ingen Vei at see.

V. 11. Exekestides, en omvandrende Virtuos. — V. 14. Filokrates undertvang Øen Melos, dræbte Mændene, og solgte Qvinder og Børn (som Fugle) paa Torvet. — V. 16. Tereus, gift med Prokne, forførte dennes Søster Filomele, og blev derefter forvandlet fra en letfærdig Fugl til en virkelig Fugl. Prokne dræbte til Hevn sin og Tereus' Søn Itys. Prokne blev forvandlet til en Nattergal, Filomele til en Svale (efter Andre omvendt). — V. 18. Tharreleides, en snakkesyg Person, hvis Søn var en Dverg. — V. 18. En Obol omtrent 5 Skilling.

Raadkjær.

Her er ved Zeus jo ei engang den mindste Sti.

Godthaab.

Og siger Kragen heller intet om Veien her?

Raadkjær.

Jo hør! den skriger anderledes nu end før.

Godthaab.

Hvad siger den om Veien da?

Raadkjær.

Hvad andet end
den gnaver og bider mine Fingre reent itu.

Godthaab (til Tilskuerne).

Er det dog ikke skammeligt? — Vi ønsker os
just hen til Ravnene, forsyner os med Alt,
og nu vi kan paa ingen Maade finde Vei.
Ja — ikke sandt, Godtfolk, hvis Nogen hører os —
vi har en Syge, modsat den, som Sakas har;
thi han, som ei er Borger, trænger rask sig ind.
Vi derimod, af Byrd og Stand anseete Mænd,
indfødte Borgere, hvem ei Nogen jager ud,
fløi over Hals og Hoved bort der hjemmefra,
dog ei fordi vi haded just vor Fødeby,
som om den ei var stor og rar nok i sig selv
og eens mod Alle — i at tømme deres Pung.
Her sidde kun Cicaderne og qvække to
tre Maaneder paa Qvisten, men Athenerne

de qvække jo for Retten hele deres Levetid.
See derfor tog vi Fod i Haand og gik vor Vei.
Bepakkede med Potte, Kurv og Myrte-Krands
vi flakker om og søger om et roligt Sted,
hvor vi kan sætte os ned og leve hen vor Tid.
Vor Valfart gaaer forresten nu til Tereus hen,
vor Hærpop, for at høre, om han nogensteds,
hvor han er fløiet om, har seet en saadan By.

Raadkjær.

Hør, du!

Godthaab.

Hvad er der?

Raadkjær.

Min Krage sidder og gjør Tegn
i Veiret op.

Godthaab.

Min Allik sidder ligesaa
og gaber op, som for at vise Noget mig.
Ja her maa være Fugle, det slaaer ikke feil;
det faaer vi snart at vide, naar vi gjør lidt Støi.

Raadkjær.

Hør, veed du hvad! stød med dit Been paa Klippen der!

Godthaab.

Og du med Hovedet! jo saa vil det rumle ret.

V. 43. Potte etc., Offerapparat til Indvielse af den nye Stad.

Raadkjær.

Saa tag en Steen dog og bank paa!

Godthaab.

Ja som du vil! —
Dreng! Dreng!

Raadkjær.

Hvad siger du? Du kalder Hærpop Dreng?
Istedetfor Dreng du skulde kalde: Hærpop! Hærp —

Godthaab.

Hærpop! — Skal jeg nu atter banke paa igjen? —
Hærpop!

En Strandløber (kommer).

Hvem der? hvem raaber paa min Herre her?

Godthaab.

Miskundelige Apollon! hvilket Næbbegab!

Strandløber.

Ak vee mig Stakkel! det er Fuglefængere!

Raadkjær.

Hvad? Bli'er du bange? Har du intet bedre Ord?

Strandløber.

Gid I maae briste!

Godthaab.

Vi er jo ikke Mennesker.

Strandløber.

Hvad da?

Godthaab.

Jeg hedder Rystegump, en Libysk Fugl.

Strandløber.

Ah! Snakkerads!

Godthaab.

Betragt da mine Been engang!

Strandløber.

Og hvad er det da for en Fugl? — Naa svar mig du!

Raadkjær.

Jeg hedder Kakker; jeg fra Guldfasanland er.

Godthaab.

Men hvad, for Pokker, er da du vel for et Dyr?

Strandløber.

En Fugle=Slave.

Godthaab.

Som er overvundet af

en Hane?

Strandløber.

Nei! Men da engang min Herre blev en Hærpop, ønsked han, at ogsaa jeg blev Fugl, for at have mig som Kammertjener hos sig her..

Godthaab.

Behøve Fuglene da ogsaa Tjenere?

Strandløber.

Ja han, naturlig; han har jo været Menneske.

V. 66. Been, som bære Følgerne af hans Angst. — V. 70—71. Efter en Hanekamp tjede den Overvundne sig bestandig som den Andens Slave.

Snart ønsker han en Ret Faleriske Brislinger:
jeg tager et Fad og løber efter Brislinger.
Snart ønsker han Lindsemos, men mangler Potte og Skee:
jeg løber efter Skee.

Godthaab (affides).

Ha! det en Strandløber er.
(høit) Strandløber! veed du, hvad du nu kan gjøre? Kald mig paa din Herre!

Strandløber.

Ja men nu hån saaer sig just
en Luur, da han har spiist lidt Myrtebær og Myg.

Godthaab.

Væk ham alligevel!

Strandløber.

Jeg veed, han bliver vred;
men hør, for Jeres Skyld saa skal jeg vække ham.
(gaaer.)

Raadkjær (truer efter ham).

Saa gid du skee — du kos jo Livet af mig snart.

Godthaab.

O jeg ulykkelige Mand! see Alliken
sløi væk af Angst!

Raadkjær.

O jammerlige Usselryg!
Nei, du har ladet den flyve væk af Angst.

V. 76. Faleriſk, af Faleron, Havn ved Athen.

Godthaab.

Siig mig:
Har du ei ladet Kragen flyve, da du faldt?

Raadkjær.

Nei! Gud bevares!

Godthaab.

Hvor er den da?

Raadkjær.

Ja den fløi væk.

Godthaab.

Du lod den ikke flyve! nei! du er en Helt.

Hærpop (bag Scenen).

Luk Busken op, at jeg kan komme udenfor!

(Hærpop kommer.)

Godthaab.

Herakles! naa hvad er dog dette for et Dyr?
See hvilke Fjedre! hvilken Hjelmbusk, trefold høi!

Hærpop.

Hvo er som søger mig?

Godthaab.

De tolv Olympiske —
har nok skamfeert dig, lader det.

V. 95. „De tolv Olympiske —" Efter den almindelige Hilsemaade venter man: „være med dig!"

Hærpop.

Hvad? — gjør I Nar?
I see paa mine Fjer? — da var jeg dog engang
et Menneske.

Godthaab.

Ad dig vi leer ei.

Hærpop.

Hvorad da?

Godthaab.

Du har en Snabel, Ven, den synes mig latterlig.

Hærpop.

Ja saadan er det jo at Sofokles i sin
Tragedie mig, Tereus, har skamfeert saa slemt.

Godthaab.

Saa du er Tereus? Paafugl eller simpel Fugl?

Hærpop.

Jeg er en Fugl.

Godthaab.

Og dine Fjedre hvor er de?

Hærpop.

Ah! jeg har mistet dem.

Godthaab.

Er det ved Sygdom skeet?

V. 102. Dengang var Paafuglen saa sjelden i Athen, at Almuen neppe regnede den til Fuglene. — V. 104. Hærpoppen sees kun med Næb og Fjerbusk, og er forresten i menneskelig Skikkelse.

Hærpop.

O nei! men alle Fugle fælde deres Fjer
om Vinteren, — saa faaer de atter nye igjen.
Men sig mig nu: hvem er saa I?

Godthaab.

Vi? Mennesker.

Hærpop.

Hvorfra?

Godthaab.

Hvorfra den skjønne Flaade nylig gik.

Hærpop.

I elske Rettergang?

Godthaab.

Nei lige tvertimod,
vi hade den.

Hærpop.

Er dette Had almindeligt
hos Eder da?

Godthaab.

O ja! paa Landet dog især.

Hærpop.

Hvorfor er I da egentligen kommet her?

Godthaab.

Vi ønsked just at træffe dig.

V. 108. Athen havde sendt en Flaade til Sicilien til Hjelp for Segestæerne under Alkibiades' Anførsel.

Hærpop.

Hvorfor?

Godthaab.

Jo først
fordi du var et Menneske, ligesom vi, engang,
og var i Gjeld vel ogsaa, ligesom vi, engang,
og betalte ikke gjerne, ligesom vi, engang.
Desuden er du nu forvandlet til en Fugl,
og har jo fløiet rundtomkring paa Land og Hav,
og veed, hvad Fugle vide, og hvad Mennesker.
See derfor komme vi som Bedende til dig,
om du kan nævne os en saadan hyggelig By,
hvor man kan ligge og løie som i Bomuld blødt.

Hærpop.

En By, som overgaaer Athen, du søger da?

Godthaab.

Ei overgaaer, men passer mere kun for os.

Hærpop.

Du altsaa er en Aristokrat, ja det er klart.

Godthaab.

Langtfra! Selv Skellios's Søn er mig en Gru.

Hærpop.

I hvad Slags By da ønsked I nu helst at boe?

V. 126. Skellios's Søn heed Aristokrates, af fornem Slægt.

Godthaab.

Hvor Alt, hvad man bestilte, var omtrent som saa:
Om Morgenen der kommer til min Dør en Ven
og taler saa: „Ved olympisk Zeus jeg beder dig,
at du med dine Smaa besøger mig idag,
naar I har badet; jeg holder just en Bryllupsfest.
Nu maa du ei fixere mig! thi gjør du det,
jeg frygter, at du kommer, naar det gaaer mig slet."

Hærpop.

Ja det er klart, du elsker Arbeid og Besvær.
Og du?

Raadkjær.

Jeg tilstaaer, samme Lyst har jeg.

Hærpop.

Til hvad?

Raadkjær.

Jo, at en smuk Drengs Fader, naar han møder mig,
fornærmet skal bebreide mig med slige Ord:
„Det var jo smukt af dig, Stilbonides, at, da
du traf min Søn, som kom fra Brydeplads og Bad,
du da ei talte til ham, lokked ham ei hjem,
og ikke kyste, klapped ham — min gamle Ven!

Hærpop.

O vee! du ønsker dig jo al Ulykke selv. —
Men hør, der ligger just en deilig By, som den

V. 139. Stilbonides, formodentlig en bekjendt Pæderast, som herved faaer sit Rap.

I ønske, ved det røde Hav.

Godthaab.

Nei! ingen By

ved Havet, hvor en skjøn Morgen Salamineren
vil dukke frem med Politi fuldtop ombord. —
Har ei du en Hellenisk By at nævne os?

Hærpop.

Hvad om I da nedsatte Jer i Fnattrup hist
i Elis?

Godthaab.

O nei, fy! Endogsaa ubeseet
jeg hader Fnattrup for Melanthios's Skyld.

Hærpop.

I Lokris er der ogsaa en Opuntier=By,
hvor godt man kunde boe.

Godthaab.

Nei en Opuntier
jeg aldrig vilde blive selv for en Tønde Guld.
Men hvordan er nu Livet her hos Fuglene?
Det kjender du jo nøie.

Hærpop.

Ret behageligt.
For det første maa man leve her foruden Mynt.

V. 146. Salamineren, et offentligt Skib, som hentede Forbrydere. —
V. 151. Melanthios, en slet og fnattet Digter, født i Fnattrup.
— V. 152. Opuntierne vare bekjendte for deres Udsvævelser.

Godthaab.

Saa har I fjernet fra Jer meget Falskneri.

Hærpop.

I Haverne vi plukke hvide Sesamkorn,
og Agermynte, Valmueblomst, og Myrtebær.

Godthaab.

Saa lever I hver Dag jo som en Bryllupsdag!

Raadkjær (i dybe Tanker).

Hm! hm!
Et herligt Maal for alle Fugles Slægt jeg seer,
og Slægtens Fremtids-Magt, naar I vil lyde mig!

Hærpop.

Hvorledes lyde dig?

Raadkjær.

Hvorledes lyde mig?
Først: flyv ei allevegne rundt med gabende Næb:
det er en lidet hæderlig Bestilling. Naar
hos os man spørger om en sværmende Person:
„hvad er det for en Fugl?" saa svarer Teleas:
„Et Menneske uden Fasthed, flagrende som Fugl,
ustadig, aldrig blivende paa samme Sted."

Hærpop.

Ved Dionysos ja, deri du dadler os med Ret.
Hvad skal vi gjøre da?

V. 168. Teleas, Demagog og Nar, som skildrer sig selv i de følgende Ord.

Raadkjær.

Byg alle Jer een By!

Hærpop.

Hvordan en By kan vel vi Fugle bygge os?

Raadkjær.

Ja saa? hvor det var flaut dog sagt af dig!
See nedad!

Hærpop.

Ja nu seer jeg nedad.

Raadkjær.

See nu op!

Hærpop.

Nu seer jeg op!

Raadkjær.

Drei Halsen heelt omkring!

Hærpop.

Nei Tak!
o det var værdt at dreie Halsen af sig for!

Raadkjær.

Hvad saae du nu?

Hærpop.

Jeg Skyer saae og Himmelen.

Raadkjær.

Er hele denne Kreds nu ikke Fuglenes?

Hærpop.

En Kreds? hvordan?

Raadkjær.

Ja — hvad man kalder saa et Rum.
Da hele dette store Rum omkredses vidt
og gjennemstreifes af Jer, kaldes det en Kreds.
Men hvis I vil bebygge og befæste det,
saa vil det, fra jert Stade blive Jeres Stad;
og, som nu Frøer, I Mennesker beherske vil,
og I vil hungre Guder ud som Melier.

Hærpop.

Hvordan?

Raadkjær.

Jo! mellem Jord og Himmel er jo Luft.
Naar vi vil drage hen til Delfi, bede vi
Boeoterne om Gjennemgang. Naar Mennesker
vil bringe Guder Offerskjenk, men Guderne
vil ei betale Jer Transittold, som sig bør,
saa skal I heller ikke lade Offrets Damp
passere Jeres fremmede By og Luftdistrikt.

Hærpop.

Eia! Eia!
ved Jorden, og ved Taagesnarer, Net og Garn,
nu har jeg aldrig hørt saa prægtigt Indfald før!
Hør veed du hvad? — jeg bygger strax med dig en By,
saasnart de andre Fugle ville være med!

Raadkjær.

Men hvem skal foredrage Sagen for dem?

V. 186. Den Melos blev blokeret og udhungret af Athenæerne.

Hærpop.

Du.

Ja, jeg har lært dem, da de før Barbarer var,
at kjende Sproget, ved mit lange Ophold her.

Raadkjær.

Men hvordan vil du sammenkalde dem?

Hærpop.

O let!

Jeg smutter strax nu ind i disse Buske her,
og vækker op min Hustru Nattergal, og saa
vi kalde dem; og naar de høre Stemmen af
os to, saa kommer de herhid i flyvende Fart.

Raadkjær.

O du min allerkjæreste Fugl! — men tøv nu ei!
Jeg beder dig saa inderlig, o gaa nu strax
i Buskene her ind og væk din Nattergal!

(Hærpop gaaer.)

Hærpop (indenfor).

Hør, elskede Viv, vaagn op af din Slum!
Opløft i hellige Toner din Sang,
som strømmer i Sorg fra din himmelske Strube,
naar min og din ulykkelige Ityx
du ømt beklager i veemodsfuldt Qvad
fra dit brunlige Bryst!
Klar fra Taxens løvtætte Skjul
stiger din Stemme til Zeus's Throne.
Der lyttende staaer guldlokket Apollon, og

svarende huldt paa din sorgfulde Sang
han griber i Lyrens tonende Streng,
og ordner Gudernes Chor.
Fra himmelske Læber da lyder for dig
medlidende Suk
og Guders veemodige Klager!

Raadkjær.

O Konge Zeus! hvor klinger Fuglens Stemme sødt!
som Honningdugg den synker over Træ og Blad!

Godthaab.

Hei du!

Raadkjær.

Hvad er der?

Godthaab.

Men saa ti dog!

Raadkjær.

Naa hvorfor?

Godthaab.

Hærpoppen vil jo atter til at synge nu.

Hærpop (kommer.)

Hop hop hop op op op hop hop!
holla, holla, herfrem, herfrem,
herfrem enhver der er befjedret som jeg!
I, som hjemsøge Landmandens sædrige Marker,
I, vrimlende Flokke af Kornædere,
I, sædoppikkende Sværme, som rask
i Flugten istemme jer liflige Sang!

I, som hoppe saa vims i Furens Muld,
og qviddre muntert med yndig Røst
tio, tio, tio, tio, tio, tio, tio, tio!
I som finde jer Næring i Haverne rundt,
paa Vedbendens Grene, paa Bjergenes Tind,
og nipper Oliven og Jordbærrets Frugt!
flyver alle herhid raskt paa mit Bud —
trioto, trioto, totobrix!
I, som i Sumper og Kjær-snappe stikkende Fluer!
og I, som elske de dugsprængte Vange og
Marathons tryllende Sletter!
og du o Fugl med de spraglede Fjer,
Rordrum, Rordrum!
I, Sværme, som i Træk med Isfugles Flok
flyve hen over Havets svulmende Dyb,
kommer hid at lytte til Nyt!
Nu alle Slægter samle vi her
af halsudstrækkende Fugle!
Herhid er kommet en skarpsynet Mand:
nyt Raad han bringer,
ny Daad han sætter i Værk.
Saa kommer da hid til Raadslagning Alle,
o kom, o kom, o kom, o kom —
torotorotorotorotinx!
tui tui! tuhu tuhu!
torotorotorotorolililinx!

Raadkjær (til Godthaab).

Kan du see nogen Fugle?

Godthaab.

Ved Apollon nei,
endskjøndt jeg stadig staaer og gloer i Luften op.

Raadkjær.

Saa var det altsaa hen i Veiret Hærpop gik
i Busken ind og skreg og skraaled som en Ravn.

Flamingo (kommer.)

Torotix, torotix!

Raadkjær.

Hører du? jo jo, der seer vi just en Fugl med Brask og Bram.

Godthaab.

Ja ved Zeus en Fugl der kommer — hvilken? — dog en Paafugl ei!

Raadkjær.

Det kan han jo bedst os sige. (til Hærpop) Hør, hvad Fugl er dette vel?

Hærpop.

Den er ikke af de simple, som I hver Dag faaer at see.
Det en Sumpfugl er.

Raadkjær.

Bevares! see hvor prægtig flammerød!

Hærpop.

Ja naturlig: Flammefjeder bli'er den derfor ogsaa kaldt.

Godthaab.

Hør du, see dog —

Raadkjær.

Hvor du skriger!

Godthaab.

see dog, der er nok en Fugl!

Raadkjær.

Ja ved Zeus der er en anden: den har ikke hjemme her.
Er det vel en Klippevandrer, fremmed Fugl og Sangprofet?

Hærpop.

Dennes Navn er Meder.

Raadkjær.

Meder? O Herakles, store Drot!
Hvordan er da denne Meder fløiet hid, ei paa Kameel?

Godthaab.

See der kommer nok en Fugl, og den har faaet Fjerbusk paa.

Raadkjær.

Hvad er dette for et Under! Du ei ene Hærpop er,
men her er jo end en anden?

Hærpop.

Af Filokles, Hærpops Søn,
er han Søn, jeg er hans Farfar, som om Nogen sagde saa:
Hipponikos, Søn af Kallias, Kallias, Hipponikos' Søn.

V. 274. Udtryk hos Sofokles og Æschylos. — V. 276. Østerlændernes almindelige Befordringsmiddel var Kamelen. — V. 279. Ligesom Sofokles havde bragt en skjøn, saaledes havde Tragikeren Filokles bragt en styg Tereus paa Scenen. — V. 280—281. Meningen er: „Ligesom Ødelanden Kallias forholder sig til sin ædle og rige Bedstefader, saaledes forholder denne fattige Hærpop sig til mig, den ægte Tereus."

Raadkjær.

Saa er Kallias denne Fugl da? See dog, hvor han fælder Fjer!

Hærpop.

Som en rig og fornem Herre Sykofanter plukke ham,
og desuden plukke ogsaa Qvindfolk nu hans sidste Fjer.

Raadkjær.

Ha Poseidon! See der er jo end en anden spraglet Fugl.
Naa hvad hedder da vel denne?

Hærpop.

Slughals hedder denne her.

Raadkjær.

Er da Slughals vel en anden end den Mand Kleonymos?

Godthaab.

Han Kleonymos? hvordan? han har jo ei sin Hjelmbusk tabt.

Raadkjær.

Hør, men sig mig: hvad betyder denne Busk paa Fuglene?
Kom de hid til festligt Dystløb?

Hærpop.

Nei, o nei! Som Karer de
under Buskværks Hang sig fjæle kun for Sikkerhedens Skyld.

Raadkjær.

O Poseidon! Seer du hvilken bandsat Mængde Fugle her

V. 287. Kleonymos, en Datids Falstaff. — V. 290. Etslags Dystløb skete i fuld Rustning og med Hjelmbusk. — Karerne siges at fjæle sig under Buskværk, deels fordi de havde opfundet Hjelmbusken, deels af Feighed for at unddrage sig Krigen.

ſamler ſig!

Godthaab.

O Drot Apollon! hvilken Sky! o vee, o vee!
Nu for lutter Fuglevrimmel kan man ingen Indgang ſee!

Raadkjær.

Seer du der en Agerhøne, ſeer du her en Vippeſtjert;
denne her det er en Andrik; hisſet der en Jisfugl ſtaaer.

Godthaab.

Men nu den der bagved denne —

Raadkjær.

Hvem det er? en Badſkerpilt.

Godthaab.

Badſkerpilt? er det en Fugl?

Raadkjær.

Ja ligeſaa vel ſom Spørgilos.
Her er Ugle, —

Godthaab.

Hvad? hvordan? hvem bringer Ugler til Athen?

Raadkjær.

Skade, Turteldue, Lærke, Maage, Allik, Viraksfugl,
Glente, Drosſel, Rødbeen, Jldtop, Maage, Taarnfalk, Duk-
and, Drn,
Krage, Stillids, Sneppe, Trane, Vagtel, Svale, Trappegaas.

V. 298. Spørgilos, Barbeer i Athen. — V. 299. „At bringe Ugler til Athen" er det ſamme ſom hos os: „at give Bagerbørn Hvede-brød." I Athen vare mange levende Ugler, og mange paa Mynter, Vaſer etc. Uglen var helliget Athene.

Godthaab.

See hvilken Fuglestimmel!
See hvilken Drosselvrimmel!
Hvor de pippe, qviddre, løbe, skriger i Næbbet paa hverandre!
Mon de truer os? o vee mig! see, hvordan de gaber op,
og gloe paa mig og gloe paa dig!

Raadkjær.

Det samme synes ogsaa jeg.

Chor.

Hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-hvo-
hvor er han, som har mig kaldet? hvor mon dvæler nu hans Fod?

Hærpop.

Her jeg alt har længe været, jeg forlader Venner ei.

Chor.

Hva-hva-hva-hva-hva-hva-
hvad har du da nu at melde, hvilket venligt Bud til mig?

Hærpop.

Hvermand tjenligt, sikkert, retligt, nyttigt, og behageligt.
Tvende Mænd, af fiin Forstand, sig meldte nylig her hos mig.

Chor (ængstelig).

Hvor? hvilket? hvad siger du?

Hærpop.

Her er kommet, siger jeg, fra Mennesker to ældre Mænd:
de har bragt et Grundlag med sig til et herligt Kæmpeværk.

Chor.

Saa er du den største Nidding jeg har kjendt fra jeg blev født!
hvilket Ord!

Hærpop.

Lad Ord ei skræmme!

Chor.

Ha! hvad har du mod mig gjort!

Hærpop.

Tvende Mænd jeg tog imod, som ønsked i vort Samfund
Plads.

Chor.

Dette Værk har du bedrevet?

Hærpop.

Dette Værk fornøier mig.

Chor.

Er de nu da her iblandt os?

Hærpop.

Ja saavist som jeg det er.

Chor.

Ak, ak!
saa er jeg forraadt, o Skjændselsfærd!
da han, vor Ven, som nippede med os af samme Marker
sin daglige Føde,
har sveget de ældgamle Love,
har sveget Fuglenes Eder,
har mig lokket i Garnet og givet til Pris
for hin Niddingeslægt, der fra første Færd

er født og fostret som Fiende af mig!

Chorfører.

Ja med denne Fugl, den Hærpop, skal vi siden tales ved.
De to Gamle derimod, jeg mener, skal til Bod og Straf
flux af os nu sønderrives!

Raadkjær.

Ak saa er vi om en Hals!

Godthaab.

Du alene du er Skyld i alt det Ondt, som times os.
Hvorfor førte du mig hid?

Raadkjær.

Jeg ønskte mig dit Følgeskab.

Godthaab.

For at græde bittre Taarer!

Raadkjær.

Det er tosset Snak af dig.

Godthaab.

Hvorfor det?

Raadkjær.

Hvor kan du græde, naar dit Die hakkes ud?

Chor.

Hollo, Holla!
nu frisk! nu frem! grib an
i blodigt Slag med fjendtlig Harm! Lad Vingen suse
om Øret dem,

omring dem i Kreds!
ha hvor de begge vil jamre og skrige,
et Rov for vort Næb!
thi aldrig skal skyggende Bjerg, ikke Skyen i Luft,
ei det sortladne Hav modtage dem,
hvis de undgaae mig!

Chorfører.

Nei, nu ingen Tøven længer! river dem og bider dem!
Hvor er Høvedsmanden? hør, marscheer nu frem med høire Fløi!

Godthaab.

Ja jeg tænkte det! hvor skal jeg Stakkel hen?

Raadkjær.

Snak! hen? Nei, bliv!

Godthaab.

For af dem at sønderrives?

Raadkjær.

Hvordan kan vi undgaae dem?

Godthaab.

Ak! det veed jeg jo slet ikke!

Raadkjær.

Hør da, hvad jeg siger dig:
Vi skal blive, vi skal kæmpe, tage Hver sin Potte frem!

Godthaab.

Hvad skal Potten?

Raadkjær.

Saa vil Uglen vistnok ei os gribe an.

Godthaab.

Men nu dem med skarpe Kløer —?

Raadkjær.

Grib det Stegespid du har!

Stik og slaa, forsvar dig vel, du!

Godthaab.

Ja men mine Dine — hvad?

Raadkjær.

Tag en Kop, en Skaal, et Fad, og hold det for dig som et Skjold!

Godthaab.

Vise Mand! der har du røbet et strategisk skjønt Talent!
Nikias selv med fine Krigspuds slaaer du jo af Marken reent.

Chor.

Hurra! fremad! fælder Næbet! nu vi maae ei tøve meer!
river, slider, støder, prygler! — sønderslaaer nu Potten først!

Hærpop.

Siig mig: hvorfor vil I dog, I værste Dyr af alle Dyr,
uden Aarsag ødelægge, sønderrive disse Mænd,
som jo er min Kones Frænder og fra samme By, som hun?

Chor.

Hvorfor skulle vi vel skaane disse meer end hver en Ulv?

V. 354. Paa Potten stod formodentlig den hellige Ugles Billede.

Er der da vel andre Fiender, som bør tugtes meer end de?

Hærpop.

Hvis nu, af Naturen Fiender, dog de Venner er i Sind?
og naar hid de kommet er, at lære noget Nyttigt os?

Chor.

Hvordan skulde de dog ville lære os hvad Nyttigt er,
eller raade os? De var jo vore Fædres Avindsmænd.

Hærpop.

Dog af Avindsmand kan selve Viismand lære mange Ting.
Klogskab holder Alt ved Magt: men ingen Ven kan lære dig
denne Dyd; nei, kun en Fiende tvinger dig i Fart dertil.
Saadan lærte Byer først af Fiender just, af Venner ei,
høie Mure op at bygge, tømre Skibe, Værn i Krig.
Saadan Lærdom frelser Børn og Arnested og Eiendom.

Chor.

Ja vi troer, at det er rigtigt, først at høre, hvad det er,
de vil sige. Man kan lære Viisdom selv af Fiendemund.

Raadkjær (til Godthaab).

Hør! jeg troer, at Vredens Ild nu snart er slukket.

Chorfører.

Baglænds marsch!

Hærpop.

Det er rigtigt! ja I bør jo ogsaa vise mig en Gunst!

Chor.

Men vi aldrig har jo været dig imod i nogen Ting.

Raadkjær.

Nu de vise mere Tegn til fredsomt Sind: derfor nu ned
med Potten og med Skaalene!
Kun med Spær — med Spid i Arm,
skal vi her som Vagt rundere
i vor Leir, dog tætved Potten
som vor Fane, og med stadigt
Blik paa den! men flygte aldrig!

Godthaab.

Rigtig! Skulle saa vi falde,
hvor mon saa man jorder os?

Raadkjær.

Pottepladsen tager mod os.
Thi for hæderlig at jordes,
melde vi til Hærens Drotter,
at i Krig med vore Fiender
faldt vi hist ved Fuglebo.

Chorfører.

Saa stil Jer nu atter i Linie som før!
Læg Modet bort, som Soldaten sit Spær!
og Vredens Vaaben hurtig i Ro!
Og lad os saa forske, hvem disse vel er,
og hvorfra de kom,

V. 391. Paa Keramikos (Pottepladsen) udenfor Athen jordedes de faldne Helte. — V. 395. Fuglebo, en By (Orneai), som Athen nylig havde overvundet og sløifet.

ſamt hvad deres Hensigt mon være.
Naa, Hærpop, hør, dig kalder jeg!

Hærpop.

Du kalder mig? hvad vil du høre?

Chorfører.

Hvem ere disſe og hvorfra?

Hærpop.

Fremmede fra viſe Hellas.

Chorfører.

Siig: hvad ønſked de ſig vel,
da de drog til Fugles Land?

Hærpop.

Fugles Liv og Opholdsſted,
og at boe her hos Jer,
og at leve ſtedſe her.

Chorfører.

Hvad dog?
Hvordan lød da deres Ord?

Hærpop.

Uhørt og utroligt lød det.

Chorføreren.

Søger han at vinde Noget ved et længer Ophold her?
Og mon han troer, veiledt af mig,
at vinde Magt til at ſtyrte ned
hver Fiende, Magt til at hjelpe ſin Ven?

Hærpop.

Et herligt Held bebuder han,
usigeligt, utroligt! — Ja,
at dit er Alting rundtomkring,
baade hist og her og allesteds,
Det vil han bevise reent og klart.

Chorfører.

Er han da ikke forrykt?

Hærpop.

Nei, nei, uendelig klog.

Chorfører.

Har han da rigtig Forstand?

Hærpop.

Ha! den snedigste Ræv,
opfindsom, snu, forslagen, fiin som Pudderstøv.

Chorfører.

Saa lad ham tale da med mig;
thi Alt hvad der du har mig sagt,
bevinger mit Mod.

Hærpop (til Athenæernes Tjenere).

Hør du, og du, tag disse Herrers Rustninger
igjen, og hænger dem, til Held og Lykke, hist
i Kjøkkenet tætved Hefæstos' Billed op!

(til Raadkjær.)

Og du, forklar du dem den Sag, hvorfor jeg har
dem sammenkaldet her!

Raadkjær.

Nei, ved Apollon, nei!

med mindre de vil indgaae den Contrakt med mig,
— liig den, som Aben, Vaabensmeden, indgik med
sin Kone, — at de aldrig ville bide mig,
og ikke rive, heller ikke kradse —

Chorfører.

Der?

Vær du ei bange!

Raadkjær.

Nei, jeg mener Dinene.

Chorfører.

Jeg indgaaer den Contrakt.

Raadkjær.

Saa sværg mig det da til!

Chorfører.

Saasandt som jeg med alle Stemmer seire vil
af Dommere, Tilskuere.

Raadkjær.

Vel! det gjelder da!

Chorfører.

Men sviger jeg, jeg vinde ved een Stemme kun!

V. 437. En Vaabensmed Panatios, som kaldtes Aben, var lille og stod under sin stærke Kones Tøffel. Da han engang traf hende i Utroskab, kom det til Optrin, hvorefter han sluttede den omtalte Contrakt. — V. 444. Ved een Stemme d. e. ved Majoritet af een Stemme.

Raadkjær.

Hør til, o Folk! Enhver Bevæbnet tage strax
nu sine Vaaben! gaaer saa atter Hver til Sit!
Og agter paa, hvad vi ved Opslag gjør bekjendt!

Chor.

Vel har Naturen Menneskет skabt svigefuldt
i alle Maader; alligevel lad mig høre dit Ord!
Maaskee det lykkedes dig at finde
et Fortrin hos mig,
eller endog en større Magt, end mit eget
enfoldige Sind vil erkjende,
men som du bliver vaer: meddeel mig det da!
Alt hvad Godt du kan finde hos mig
skal jeg dele med dig!
I hvad for en Hensigt du end fik i Sinde at komme til os
i vort Hjem her,
forklar dig kun trøstig! vi skulle vist ei først bryde den Pagt,
vi har sluttet.

Raadkjær.

Ja jeg føler ved Zeus en stormende Trang: een Tale alt har
jeg rørt sammen,
og den vil jeg nu gjennemælte tilgavns. En Krands bring
mig hid, Dreng! og Vand her
at gyde ud over Haanden til Tvæt!

Godthaab.

Hvad nu! Skal vi nu holde Fest her?

V. 460. Ogsaa Talerne bekrandsede sig førend de traadte frem.

Raadkjær.

O vist ikke, nei! Jeg alt længe har ledt om et stort og stadse-
ligt Pragt-Ord,
som Alles Hjerter kan ryste. Saaledes for jer Skyld jeg
pines fordærvet,
I jom jo alt fordum engang vare Konger.

Chorfører.

Vi Konger? hvis Konger?

Raadkjær.

Ja, Konger
I var over Alt, hvad er til, over mig først, og ham der, og
end over Zeus selv,
og ældre af Slægt I leved endog før, Titaner og Kronos
og Jorden.

Chorfører.

Og Jorden?

Raadkjær.

Ja vist ved Apollon!

Chorfører.

Det har jeg aldrig dog hørt, nei ved
Zeus ei!

Raadkjær.

Ja seer du, ukyndig du er, ubelæst og ei ret i Æsopos
bevandret:
thi han jo fortæller, at Toplærken da var den første Fugl
iblandt alle,
endog førend Jorden; at derpaa i Tiden dens Fader sygned
og døde;

og da ei Jorden var til, han laae fem Dage ujordet; og raadvild
i denne sin Nød, begravede den i sit eget Hoved sin Fader.

Godthaab.

Og nu ligger altsaa Toplærkens Fader hengjemt og begravet i Hoved.

Raadkjær.

Naar altsaa I have været endnu førend Jorden, endog førend Guder,
tilhører med fuldeste Ret jo Kongsmagten Jer, de Ældste blandt Alle.

Godthaab.

Ved Zeus det er sandt! Saa bør du da nu herefter dit Næb lade voxe,
thi Zeus vil vist ikke saa let hengive sit Scepter og Magt til en Vipstjert.

Raadkjær.

At ei det var Guder, som fordum beherskede Menneskens Slægter paa Jorden,
men Fuglene, ja, og som Konger, derpaa har man mange og klare Beviser.
Jeg først for Exempel erindrer om Hanen, som var saa mægtig en Herre,
og beherskede de Perser først, alt førend Dareios og før Megabyzos:

V. 473. Kefale (Hoved), en Landsbyes Navn. — V. 481. Megabyzos, Dareios' Feltherre.

og derfor den kaldes den Perſiſke Fugl, fordi den der har
regeret.

Godthaab.

Og derfor den ſpanker end nutildags omkring ſom ſtormægtig
Konge,
den eneſte Fugl af alle, hvis Hoved bær opretſpidſet Tiara.

Raadkjær.

Saa mægtig den var alt dengang, ſaa ſtor og ſaa ſtærk, at
endnu, fra den Tid da
den øved hin Magt, naar den aarle alene opløfter ſin ſkring-
rende Stemme,
ſpringer Alle ſaa flux til Arbeid op, Pottemagere, Garvere,
Smede,
Skomagere, Badere, Meelmænd, hver Liremager- ſamt Skjold-
mager-Meſter
og de om Natten klæde ſig paa, for at ile afſted.

Godthaab.

Hør nu bare:
For hans Skyld der (peger paa Hanen) jeg Stakkel jo miſted
en Kappe af fineſte Uldgarn.
Engang jeg nemlig var bedt til en Navnedagsfeſt i Athenen:
der drak jeg
endeel, og ſov ind; og endnu førend Bordet var endt, ſaa
galede denne.

V. 484. Opretſpidſet Tiara (Turban), Tegn paa Kongeværdighed. De andre Perſers Tiara havde tilbagelagt Spids. — V. 491. Navnedag d. e. den Dag da Barnet gaves Navn.

Jeg troede det Morgen og iilte til Alimus ud, men knap
er jeg ude
af Porten, førend en lurende Gautyv mig slaaer med en
Knippel i Nakken —
jeg falder, og nu vil jeg skrige: men væk er min Kappe, den
havde han knebet.

Raadkjær (uden at lade sig afbryde).

Og dengang beherskede Høgen Hellenernes Folk og var deres
Konge, —

Hærpop.

Hellenernes?

Raadkjær.

Ja! han lærte dem først, imens han var deres
Konge,
at vælte sig dybt i Støvet for Høgene.

Godthaab.

Ja ved Bakkhos jeg vælted
mig ogsaa engang for en Høg, og da jeg saa laae der paa
Ryggen og gabed,
jeg slugte ned min Obol, og maatte gaae hjem med Tomas
i Brødsæk.

Raadkjær.

Men over Ægypten og hele Foenikien Gjøgen alt fordum
var Konge,
og saasnart han qvæded sit Kukuk Kukuk, begyndte Foeni-
kerne alle

V. 493. Alimus, Flække, udenfor Athen. — V. 496. Høgene bleve ved deres Ankomst om Vaaren hilsede med Ærefrygt. — V. 500. De Fattige gjemte ofte Smaapenge i Munden.

paa Markerne rundt at meie og indhøste Kornet, Hveden og Bygget.

Godthaab.

See! Deraf kommer da vistnok det Ordsprog: Kukkuk, Til Marks, I Omskaarne!

Raadkjær.

Overalt de hersked med saadan en Magt, at, om ogsaa en Konge regered
i Hellas' Stater hvorhelst, saasom Agamemnon, Menelaos, og Andre,
saa sad der paa Sceptret en Fugl, som deelte med ham hver en Gave han modtog.

Godthaab.

Nei det har jeg aldrig dog vidst; men jeg tidt og ofte har undret mig over,
naar Priamos kom der frem i Tragedien, han havde bestandig en Fugl med,
som stod der og passede skarpt paa Lysikrates' Hænder hvad Gaver han modtog.

Raadkjær.

Det Vigtigste bliver af Alt dog det, at Zeus, der nu eier Magten,
som Konge stander i høi Majestæt, med Ørnen paa kongeligt Hoved;
hans Datter Athene med Uglen; Apollon, Zeus's Tjener, med Falken.

V. 504. Gjøgen lod sig høre i Høstens Tid i Ægypten, hvor Omskærelsen brugtes. — V. 510. stod der afbildet paa Spidsen af Scepteret. — Lysikrates, en bestikkelig Feltherre.

Hærpop.

Ved Demeter, ja, det er sandt som du siger. Men hvorfor
har de det saadan?

Raadkjær.

Jo, seer du, naar nu en Mand til Guderne offrer, og giver
dem Indmad
ihænde, saa kunne Fuglene faae dette Offer endogsaa før
Zeus selv.
Dengang svor aldrig et Menneskes Barn ved en Gud, men
Alle ved Fugle.
og Lampon sværger endnu ved sin Gaas, naar i Sinde han
har at bedrage.
For saadanne store og hellige Væsner I gjeldte fordum
hos Alle.
Men nu, som om I var Slaver ikkun
og usle Tosser og Daarekistelemmer,
Hver sigter paa Eder, i Templer endog,
og Fuglefængeren stiller imod Jer
Limqvist, og Snarer, og Fælder, og Net,
og Doner, Fangebuur, Strikker, og Garn.
Saa sælge de Jer i Skokkeviis,
og Kjøberen gramser Jer paa jert Bryst;
og ikke nok, naar de dertil faae Lyst,
at de stege jer Krop og rette Jer an,
de Jer ogsaa bestrøe med Oliven og Ost,

V. 518. Lampon, en forslagen Spaamand, som blev bespiist i Prytaneion.

og Eddike, og Purløg, og rører dertil
endnu en Saus baade sød og fed;
og derpaa udgyde de gloende hed
over Jer denne Saus,
som man gjør ved halvraadden Kjødmad.

Chor.

O hvor sørgeligt, ja høist sørgeligt Sagn
har du bragt os, o Menneske! Hvor har jeg begrædt
mine Fædres Feighed,
som min Stammes Glands, fra Oldtid nedarvet,
forspildte for mig!
Men du er kommen ved Guddommens Naade,
ved Lykkens Gunst som min Frelsermand hid.
Jeg betroer nu til dig mine Unger, mig selv,
og lever saa trygt i mit Hjem.

Chorfører.

Men hvad skal vi gjøre, det lær os nu strax! thi aldrig det
værdt er at leve,
naar ei vi kan faae, ihvordan det skeer, vort Kongedømme
tilbage.

Raadkjær.

For det første jeg raader, en Stad Jer at grunde, kun een,
for samtlige Fugle,
og rundtom hele Luften i Kreds og i Rummet fra Jorden
til Himlen
en Muur at bygge, som Babylons selv, med store ildhær-
dede Muursteen.

Hærpop.

O Kebriones og Porfyrion, hører! hvilken forfærdelig By dog!

Raadkjær.

Og derpaa, naar Staden er bygt og istand, da fordrer af Zeus Regimentet!
og hvis han da nægter og uvillig er, og ikke forandrer sin Mening,
da strax erklærer ham hellig Krig, og Guderne reentud forbyder
at gjennemstreife bestandig jert Land, med bryndefuld Hede bespændte,
som fordum de stege herned, optændte af Lyst til den skjønne Alkmene,
til Alope og til Semele; men hvis de alligevel kommer, da lægger
i Spændtroie flux den forstandsløse Drivt, for at skaane for Krænkelse Qvinden.
Til Menneskens Børn skal en anden Fugl, som Herold, I paa Timen hensende:
at de, da nu Alt er i Fuglenes Magt, skal herefter til Fuglene offre,
og efter dem til Guder engang; og at de skal vie, som Skik er,

---

V. 550. Kebriones og Porfyrion: to Fugle og to himmelstormende Giganter. — V. 553. Hellige Krige kaldtes de, som førtes om Gudernes Besiddelse. — V. 555—556. Tre berømte Kjærlighedshistorier af Guderne.

til Gudernes Slægt den Fugl iblandt alle, som bedst til enhver monne passe.

Vil Nogen nu offre til Afrodite, da offre til Spurven han Hvede!

Naar Nogen offrer Poseidon et Faar, saa skjænke han Hvede til Anden!

Og hvo som offrer Herakles en Tyr, give Maagen honningsød Kage!

Og offrer Nogen Kong Zeus en Buk, bliver Gjerdesmutten til Konge:

til Den skal man slagte, selv førend man offrer til Zeus, den springfæste Loppe!

Godthaab.

Det er morsomt — en henslagtet Loppe! Lad Zeus nu, den Vældige, længe nok tordne!

Hærpop.

Men hør, hvor vil Nogen dog troe, at vi Guder vel er, ei en Allikesværm?
Jeg Vinger jo har og jeg flyver.

Raadkjær.

Du vaaser. Saa veed du da ikke, at Hermes, skjøndt Gud, dog har sine Vinger og flyver, som andre mangfoldige Guder?

Saaledes flyver jo Nike med gyldene Vinger, saadan flyver Eros.

Homeros siger jo selv, at Iris er liig den skjælvende Due.

V. 571. Nike, Seiersgudinden.

Hærpop.

Men vil ikke Zeus høittordnende ſlynge mod os ſin be=
vingede Lynild?

Raadkjær.

Og hvis nu Menneſkens Børn er ſaa dumme, at anſee Jer,
Fugle, for intet,
men dem alene for Guder, ſom er i Olymp, ſaa flux ſkal
en Skare
af Krager og Spurve henflyve, og af deres Marker fortære
al Sæden.
Lad Demeter ſaa, naar de hungre, fordele blandt dem ſit
Forraad af Hvede!

Godthaab.

Det gjør hun ſaamænd ikke; nei, nei, du ſkal ſee, hun Ud=
flugter nokſom vil finde.

Raadkjær.

Og hør! Lad ogſaa Ravnene nu paa de Laſtdyr, ſom Agrene
pløie,
ſamt ogſaa paa Faarenes Flokke ud Dinene hakke — kun
ſaa til en Prøve!
Og lad ſaa Apollon, ſom Læge, dem læge — han laer ſig
jo leie for Penge!

Godthaab.

Men før vi gaae videre, lad mig ſaa først dog faae ſolgt
mine ſtakkels Par Stude!

V. 577. Demeter. Meningen er: Demeter vil handle, ligeſom Dema=gogerne, naar de have lovet Jer Korn: de holde ikke deres Løvte.

Raadkjær (til Chorføreren).

Men anſee de dig for Gud, for Liv, for Gæa, Poſeidon,
og Kronos,
ſaa vorder hvert Gode dem ſikkert til Deel.

Chorfører.

O nævn mig blot eet af de Goder!

Raadkjær.

For det Første vil Græshopper ikke afæde de ſpæde Blomſter
paa Ranken,
thi een Sværm alene af Ugler og ſkrigende Falke vil ſnart
dem fortære.
Ei heller ſkal Fluer og Vesper herefter afgnave for dem
deres Figen,
thi een Flok alene af Kramsfugle ſnart ſkal ſluge dem alle
tilſammen.

Chorfører.

Men hvor ſkal vi ſkaffe dem Rigdom? den elſke de dog jo ſaa
inderlig alle.

Raadkjær.

Naar Fugle de ſpørge, ſkal diſſe dem viſe Metallernes
rigeſte Gruber,
og aabenbare for Seerens Blik den meeſt fordeelagtige Handel,
hvorved der ei een af Skibets Mandſkab ſkal drukne.

Chorfører.

Hvordan, ikke drukne?

Raadkjær.

En Fugl ſkal ſtedſe varſle til Den, ſom ſpørger ſig for om
Seiladſen:

„Nei ſeil ikke nu, thi der kommer et Uveir!“ — „Nu ſeil!
det vil bringe dig Fordeel.“

Godthaab.

Saa kjøber jeg ſtrax mig en Jagt, gaaer til Søes, og bliver
ei længer hos Eder.

Raadkjær.

Og Fuglen ſkal viſe dem Dynger af Sølv, ſom Fædrene
fordum har hengjemt,
og ſom kun er kjendt af Fuglenes Slægt, ſaaledes ſom
Qvadet jo lyder:
„Slet ingen der veed, hvor min Skat er gjemt, uden Fuglen,
ſom ſynger i Træet.“

Godthaab.

Saa ſælger jeg Jagten, og kjøber en Spade, og graver
Krukker med Guld op!

Hærpop.

Men Sundheden, ſom kun har hjemme blandt Guder, hvor-
dan vil vi give dem denne?

Raadkjær.

At færdes i heldige Kaar, er det ei en ypperlig Sundhed?
tilviſſe!
Men ingen Mand i uheldige Kaar, tro mig, har fuldkommen
Sundhed.

Chorfører.

Men hvordan naae de til Alderdom hen? ogſaa den jo
boer i Olympos.

Skal Hvermand i Ungdommen døe?

Raadkjær.

Nei tvertimod! Fugle til Menneskets Alder
vil lægge trehundrede Aar.

Chorfører.

Hvis Aar?

Raadkjær.

Naturligviis deres egne.
Saa veed du da ei, at den skrigende Krage fem Menneske-
aldre jo lever?

Godthaab.

Bevares! Hvor langt meer end Zeus fortjener da Kragen
at være vor Konge!

Raadkjær.

Ja vistnok, ja vist! Vi behøver jo ei
at opbygge strax for Fuglenes Slægt
Steentempler, og give dem straalende Glands
ved gyldne Portaler; nei! i Busk og i Krat,
under Steenegens Løv skal de bygge og boe;
og ikkun for Fugle af høibaaren Æt
skal Olietræet sig hvælve til Tempel.
Og ei skal vi vandre til Delfi meer
eller Ammon hen; for at offre der.
Nei hen i Olivens og Taxtræets Skygge
vi festlig træde, med Hvede og Byg,

V. 616. Jupiter Ammon havde et Orakel i en Libysk Oase.

og bede med oprakte Hænder til dem,
at os de beskikke af Lykken vor Deel.
Og denne vor Bøn vil de opfylde vist,
naar vi offre til dem et fattigt Par Korn.

Chor.

Ja Herre, du blev min kjæreste Ven, som før var min argeste Fiende!
Umuligt det er, at jeg nogensinde dit herlige Raad vil forkaste!
Ethvert dit Ord har opflammet mit Mod,
og truet jeg har og svoret mig selv:
hvis du vil slutte med mig en Pagt,
ret inderlig trofast, svigløs, og hellig,
og træde frem imod Guders Hær,
i Samklang med mig, da skal Guderne vist
ei lang Tid endnu min Kongestav slide!
Kun viid du: at Alt, hvad der udfordrer Kraft, skal retteſt betroes til os Fugle.
Men Alt, hvad beroer paa klogtig Forstand, betroe vi til dig nu alene.

Hærpop.

Nei nu, ved Zeus, er ikke længer Tid for os
at sove, og at spille Nøle-Nikias!
Nu altsaa rask afsted og Haand paa Værket lagt!
Saa træd da i min lille Rede først herind,
til mine Riis og Qviste, som jeg nu det har,
og figer saa mig Eders Navne!

V. 635. Vi sige Nølepeer. Nikias var Alkibiades' bekjendte Rival, som modsatte sig Toget til Sicilien.

Raadkjær.

Det er let:

Jeg hedder Raadkjær.

Hærpop.

Naa? Og nu den Anden der?

Raadkjær.

Godthaab, han er fra Thria.

Hærpop.

Saa? Velkommen da!

Raadkjær.

Vi takker Eder.

Hærpop.

Nu saa træd dog indenfor!

Raadkjær.

Ja nok! Men vær saa god at vise Vei!

Hærpop.

Saa kom!

Raadkjær.

Men det er sandt — o hør — o bliv et Øieblik! —
Hvordan skal vi, som ingen Fjer og Vinger har,
vel komme ret afsted med Jer, som Vinger har?

Hærpop.

O meget godt.

Raadkjær.

Ja men betænk dog, hvad Æsop
fortæller i sin Fabelbog, hvor slet engang

det Ræven gik, da han med Ørnen sluttet Pagt!

Hærpop.

Vær du kun ikke bange! Vi har her en Rod,
og naar I den fortære, faaer I Vinger strax.

Raadkjær.

Saa lad os da gaae ind! — O hør du, Zanthias,
og Manodor, tag disse Tæpper med Jer ind!

Chorfører (kalder.)

O hør! — dig mener jeg, dig!

Hærpop.

Naa hvad vil du?

Chorfører.

O før disse Gjæster nu med dig,
og bevært du dem godt! Overlad saa til os din Nattergal,
Musernes Yndling,
den liflige Sangerske! bring den herud, at med den vi
muntert kan spøge!

Raadkjær.

Ved Zeus jeg beder, føi du dem i denne Bøn!
og bring den lille Fugl fra Buskens Skygger ud!

Godthaab.

O ja ved Guderne jeg beder, bring den hid,
at ogsaa vi kan faae at see den Nattergal!

Hærpop.

Nu vel! jeg maa vel gjøre hvad I ønsker Jer.

Hør, Prokne, kom og hils paa disse Fremmede!

(En Qvinde, som Nattergal, i en latterlig udstafferet Fuglemaske træder frem.)

Raadkjær.

Ei, ei, du store Zeus! nei see dog hvilken Fugl!
hvor deilig fiin og hvid den er!

Godthaab.

Hør, veed du hvad?
Jeg synes, jeg kunde have Lyst til Daarlighed!

Raadkjær.

See hvilken Guldstads, som hun var en Jomfru fiin!

Godthaab.

Jeg gad saa gjerne kysse hende lidt, ak ja!

Raadkjær.

Men hendes Næb bestaaer jo af to Stegespid.

Godthaab.

Saa maa man, som ved Æg, først skrælle Skallen bort
fra Hovedet, og kysse saa den lille Snut!

Hærpop.

Kom lad os gaae!

Raadkjær.

Til Held og Lykke før os ind!

(De gaae.)

Chorsang.

O Elskte, Livsalige!
allerkjæreste Fugl iblandt alle,

du som ledsager huldt
mit Qvad, o Nattergal!
Saa kom du da hid, saa er du nu der,
og bringer din liflige Sang!
Istem paa sødttonende Fløite
dine Vaarmelodier!
og indled vore Festanapæster!

Chorfører.

Nu hør os, itaagethenvandrende Mennesker, løse som Træernes Blade,
vanmægtige Stakarle, Billeder af Leer, letflygtige Skyggegestalter,
ubevingede Døgndyr, elendige Jordbørn, drømmelignende Væsner!
Laaner Øre til os, som ingensinde skal døe, men evig skal leve,
os, som boer i Luften, som aldrig skal ældes, som granske den evige Sandhed!
Naar I nu have faaet af os om alleslags Luftsyn fuldstændig Forklaring,
og Fugleslægtens Natur I kjende tilgavns, og Guders og Floders
og Mørkets og Chaos's Fødsel, lad Prodikos saa reise Pokker i Vold!
Først var Chaos og Nat og Erebos' Mulm og Tartaros' uhyre Ørken;

V. 681–734 (Parabase) udvikle kosmogoniske Fantasier paa en karrikerende Maade. — V. 688. Prodikos, en moderne Naturfilosof.

men ikke var Jord, eller Luft, eller Himmel. I Erebos'
bundløse Afgrund
bringer først af Alt den skyggebevingede Nat et Vind-Æg til
Verden,
af hvilket i Tidernes rullende Løb fremsprang med Elskov
Gud Eros.
Paa Ryggen der funkled et Vingepar, han selv var lig hvirv-
lende Stormvind,
og parret med vingede, natsorte Chaos i Tartaros' vidtstrakte
Huler,
han avlede denne vor fjerede Slægt, og førte den først frem
til Lyset.
Men Gudernes Slægt var endnu ikke til, før Eros Alt
havde blandet.
Da saadan han Alt med hinanden ifleng havde parret, blev
Himlen og Havet
og Jorden og alle de salige Guddommes evige Slægter:
og derfor
er vi allerældst blandt alle de Salige. Vi just er Afkom af Eros,
det er klart og beviisligt deraf, at vi flyve, og hjelpe For-
elskede gjerne.
Saamangen stolt Yngling al Elskov forsvor; men paa
Grændsen af blomstrende Ungdom
han blev ved vor Magt dog omsider forlokket at føie For-
elskedes Ønsker.
En gav ham en Vagtel, en Anden en Paafugl, en Gaas,
eller Fuglen frå Persien.

V. 691. Vind-Æg, af Vinden befrugtet Æg.

Hvert Held, man kan tænke som muligt, det skylder dog
Menneskeslægten os Fugle.
Vi forkynde dem først hver Aarets Tid, baade Vaaren og
Vintren og Høsten:
at Marken de tilsaae, naar skrigende Tranen til Libyens
Strande bortdrager;
da varsler den ogsaa Sømanden om, at han hænger sit Ror
op, og løier,
og Drest, at han væver en Uldkappe sig, at han ei den
stjæler af Kulde.
Naar Høgen siden saa kommer, den strax en anden Aarstid
bebuder,
naar Tiden det er til Faarenes Vaaruld at klippe; og saa
kommer Svalen,
naar Vinterpelsen bør sælges paastand, og kjøbes en Kittel
af Linned.
For Eder vi ere Dodona og Ammon og Delfi og Foebos
Apollon.
Thi først I jo stedse os Fugle adspørger, og da først gaaer
I til Arbeid,
til Handel og Vandel, til Nærings Erhverv, ja ogsaa til
Bryllup at holde;
og Fuglevarsel I kalder jo Alt, hvad der kan Jer om
Fremtid belære:
Et Ord for Eder er Fuglevarsel, en Nysen kalder I
Varsel,

V. 708. Dreſtes, en Broder Liderlig.

ja Varsel I kalder et tilfældigt Tegn, en Lyd, en Træl,
selv et Esel.
Er det nu ikke klart, at for Eder vi ere den sande Spaa-
mand Apollon?
Og hvis I vil hylde som Guder os,
skal I høre Varsler i al vor Sang,
i Vinter, i Sommer, i luftende Vaar,
i jævngod Hede. Vi løber ei bort
og sætter os oppe bag Skyerne hist
og bryster os fornemt, som Zeus gjør.
Blandt Eder vi bliver og tildeler Jer,
Jer selv, Eders Børn, og Børnenes Børn
al Rigdommens Fylde
og Lykke og Held
og Liv og Fred
og Ungdom og Lyst
og Dands og Fryd
og Fuglemelk!
Saa at tilsidst I skal mættes og trættes
af Lykkens Gaver.
Saadan skal I svømme i Vellyst!

Chorsang.

O Skovenes Muse,

V. 717. Esel. Ordspillet er kun forstaaeligt paa Græsk. En Tegns-udlægger bliver adspurgt om en Syg. Han seer tilfældigviis et faldet Esel at reise sig, og hører En sige: See, ὄνος ὤν (Eselet) er oppe igjen! Dette gjentager Spaamanden med en anden Stavelse-Inddeling: ὁ νοσῶν (den Syge) er oppe igjen. — V. 731. Hos os siger Ordsproget: „Naar det skal være Held, kælver Tyren saa godt som Koen".

tio, tio, tio, tio, tingx,
tonerige! med dig
i Skovens dunkle Dale, paa Bjergenes Tind,
tio, tio, tio, tio, tingx,
jeg mig vugger paa Askens bladrige Grene,
tio, tio, tio, tiotingx,
og istemmer gjennem min brunlige Strube
Lovsangens hellige Toner til Pan
og Dandschor for Almoder paa Bjerge,
totototototototototingx!
Fra disse Qvad suged Frynichos steds,
som en Bi, sine himmelske Sanges liflige Honning
i smeltende Toner
tio, tio, tiotingx!

Chorfører (til Tilskuerne).

Hvis af denne Kreds der Nogen ønsker sig et Fugleliv,
ret et lystigt Liv at leve, nu velan saa kom til os!
Thi hvad her er utilbørligt og ved Loven Jer forbudt,
det er Alt iblandt os Fugle sømmeligt og hæderfuldt.
Hvis det her, at slaae sin Fader, er en Skam ifølge Lov,
er det hist hos os anstændigt, dersom for Exempel En,
prygIende sin Fader, siger: „Brug din Spore, værg dig kun!"
Hvis hos Jer en bortrømt Slave med sit Brændemærke gaaer,
han hos os nok vilde Navn af spraglet Perlehøne faae.
Hvis der er blandt Jer en Fryger, saadan En, som Spintharos,

V. 744. Almoder, Kybele. — V. 746. Frynichos, Tragiker, Æschylos' Forgænger. — V. 759. De fleste Slaver vare Fryger eller Lyder.

hilses han hos os som Trækfugl, som Filemons værdige
Slægt.
Er han Slave og en Karer, ligesom Exekestides,
søge han blandt os sig Aner, og han vil faae Brødre nok!
Og hvis Peisias' Søn forraader til de Æreløse Jer,
skal han blive Gjerdesmutte, slig en Faders ægte Søn:
Saadan siffig bort at smutte det er ingen Skam hos os.

Chorsang.

Hør! Svanernes Chor
— tiotio, tiotio, tiotinx —
festlig lovpriser i samstemmig Klang,
med baskende Vinger, Apollon,
— tiotio, tiotio, tiotinx —
mens de sidde paa Bredden af Hebros' Flod!
— tiotio, tiotio, tiotinx!
Og høit stiger Qvadet mod luftige Sky;
og lyttende standse Dyrenes Flokke;
og Bølgen er taus under blikstille Luft;
— totototototototototinx —
rundtom gjentoner Olympos.
Guder forbauses, og høit de himmelske Musers
og Gratiers Chor
istemmer den jublende Lovsang!
— tiotio tiotinx!

V. 760. Spintharos og Filemon, to Fremmede, som havde indsmuglet sig i Athen. — V. 763. Hermesstormerne vare dømte fra Æren.

Chorfører (til Tilskuerne).

Kjender du en større Fryd, end den at være vinget Fugl?
Hvis nu for Exempel Nogen blandt Jer, Godtfolk, havde Vinger,
og var sulten og sig kjeded ved Tragediens lange Chor,
kunde han jo flyve hjem saa let, og spise Frokost der,
og saa, mættet, atter flyve til sin Plads blandt os igjen.
Og ifald en Patrokleides paakom en naturlig Trang,
saa behøved han jo ei at søle Skjorten, men fløi væk,
kom saa atter frisk og munter, og indtog sin gamle Plads.
Eller hvis der En af Eder var forelskt i Andens Viv,
og han hendes Mand blev vaer at sidde der paa første Bænk,
nu, saa letted han sin Vinge, og fløi bort fra Eders Kreds,
og kom atter, seiersalig, paa sin gamle Plads igjen.
Er det da ei ustatteerligt, naar man saadan Vinger har?
See, Diitrefes, hvis Vinge kun af Vidie flettet var,
blev jo dog Ritmester, Oberst, ja han blev fra Intet af
til en stor og prægtig Herre, og er nu en fed Kalkun.

(**Raadkjær** og **Godthaab** komme, udstafferede som Fugle).

Raadkjær.

See saadan gik da det nu til. Ved Zeus nu har
jeg aldrig seet dog Noget mere latterligt!

Godthaab.

Hvad leer du ad?

V. 794. Diitrefes havde været Kurvemager, blev derved rig, og kjøbte sig Avancement i Hæren.

Raadkjær.

Ad Fjedervingen du har paa.
Hør, veed du, hvem du ligner meest med disse Fjer?
En fusteragtig sammenmakket malet Gaas.

Godthaab.

Og du en Kramsfugl med en plukket Pande-Skal.

Raadkjær.

Om denne Lighed sige vi som Æschylos:
„Det er ei fremmede, men vores egne Fjer."

Hærpop.

Nu vel! hvad skal vi saa?

Raadkjær.

Nu skal vi give først
vor By et stort og prægtigt Navn; og derpaa vi
til Guderne vil offre.

Godthaab.

Rigtig, som du vil!

Hærpop.

Lad see! hvad skal nu være Navnet paa vor By?

Raadkjær.

Skal efter Lakedæmon, hvis I synes saa,
vor By vi kalde op med Spartas store Navn?

V. 804. Sagde Ørnen, da den betragtede Fjerene paa den Pil, hvormed den var truffen.

Godthaab.

Jeg skulde bruge Spart til Byen? Nei ikke til
min Sengegjord engang, saalænge jeg har Siv.

Raadkjær.

Hvad Navn skal da vi give den?

Godthaab.

Et Navn, som vi
fra Skyernes og Luftens Egne hente ned,
et ret høitravende —

Raadkjær.

Hør: Luftkastellenborg.

Hærpop.

Bravo, bravo!
Det var et stort og herligt Navn du der fandt paa.

Godthaab.

Og er det ei det samme Luftkastellenborg,
hvor Theagenes har sine mange Skatte gjemt,
og Æschines sin hele Rigdom?

Raadkjær.

Jh ja vist!
ja der er ogsaa Flegramark hvor Guderne
nedstyrted høithoverende Giganters Flok.

V. 811. Spart d. e. Hamp. — V. 819. Theagenes og Æschines, to Storpralere. — V. 821. Flegramark, Brandsted, Skuepladsen for raa Slagsmaal (Giganternes Kamp mod Zeus), hvormed Mythologien forherligede Guderne.

Godthaab.

En Lækkerbidsken er vor By! Hvem er nu bedst
til Skytsgud der? hvem skal vi skjænke Peplos til?

Raadkjær.

Hvi skal Athene nu ei være Byens Værn?

Godthaab.

Men hvordan kan en By dog være ordnet ret,
hvor en Gudinde, Qvinde født, stolt kneisende
fuldrustet staaer, mens Klisthenes sidder ved sin Væv?

Raadkjær.

Og hvem skal være nu Castellets Commandant?

Hærpop.

En Fugl udaf vor egen Kreds, af Persisk Slægt,
som kaldes overalt den drabeligste Karl,
en Ares=Kylling.

Godthaab.

Ares=Kylling, Herskersjel!
Hvor vil slig Gud ei passe til en Klippeborg!

Raadkjær.

Velan, saa reis nu du i Luften hisset op,
og gaa tilhaande dem, som bygge Murene!
Lang Muursteen til! kast Troien! og slaa Kalken vel!
Og bær saa Truget op, og fald fra Stigen ned!

V. 824. Hver Panathenæerfest bragte man Pallas Athene en prægtig Peplos (Kappe). — V. 828. Klisthenes, en bekjendt Kjærlingepræst. — V. 830. Hanen.

Stil Vagter ud! og dæk forsigtig Ilden til!
Med Klokken gjør din Runde! tag saa der en Luur!
Herolder send omkring, en op til Guderne,
en anden ned til Mennesker deroppefra,
og derfra hen til mig!

Godthaab.

Naa, du vil blive her —
saa gaa du Pokker i Vold!

Raadkjær.

Gaa du, som jeg har sagt!
thi uden dig kan Intet skee af dette Værk.
Og jeg vil offre til de nye Guder, og
vil kalde Præsten, som skal føre Toget an.

(Godthaab gaaer)

Hør, Dreng, bring Offerkurv og Vievand herhid!

(Raadkjær og Hærpop gaae.)

Chor.

Jeg i Alting enig er,
dette Forslag priser jeg,
at en Lovsang, høi og hellig,
bringes fromt til Guderne,
og at vi endydermere
offre dem et Lam til Tak.
Høit, høit klinge vort pythiske Raab!

V. 839. En Mand gik omkring med en Klokke for at see, om ingen af Vagten sov. — V. 854. Pythisk Raab o: Pæan, Sang til Apollons Ære.

og Chæris ledsage vort Qvad!

(En Ravn blæser paa Fløite.)

Raadkjær (med en Præst).

Ti dog med denne Blæsen! — Zeus! hvad er dog det?
Nu har jeg i mit Liv dog seet saameget Sært,
men aldrig har jeg seet en Ravn med Mundkurv paa!
Naa Præst, bring Offer til de nye Guder nu!

Præst.

Det vil jeg. Skaf mig Offerkurven strax herhid!

(Stiller sig ved Alteret.)

Beder til Hestia, af Fuglesægt,
og til Glenten, Armens Beskytter,
og til Olympiske Fugle alle
baade Hanner og Hunner!

Raadkjær.

O Sunionshøg, hil dig, Havfugls-Drot!

Præst.

Bed til Pythiske og Deliske Svane!
til Vagtelmoder Leto!
til Skovfinke Artemis!

Raadkjær.

Naa? ikke Skovboerske, men Skovfinke Artemis?

V. 855. Chæris, en slet og paatrængende Fløitespiller. — V. 858. Fløitespillerne brugte etslags Mundbind for at dæmpe Lyden. — V. 861. Hestia, Romernes Vesta. — V. 865. Paa Forbjerget Sunion dyrkedes Poseidon. — V. 866. Svanen var helliget Apollon, som var født paa Delos og havde Orakel i Pytho. — V. 867. Leto fødte Artemis paa Delos eller Ortygia (Vagteløen).

Præst.

Bed til Kramsfugl Sabazios,
og Strudsinden, den store
Guders og Menneskers Moder!

Raadkjær.

O, Strudsfrue, Kybele, Kleokritos' Moder!
giv du Luftkastellenborgerne Sundhed og Lykke,
dem og Chierne!

Godthaab.

Ha, ha! de Chier bider allesteds sig fast!

Præst.

Bed til Heroerne, og Fuglene, og Heroers Børn,
til Pelekinen og Pelekanen,
til Vandhønen og Natuglen,
til Urhanen og Paafuglen,
til Rørdrummen og Hetteternen,
til Drehakkeren og Heiren,
til Lappedykkeren og Sorttoppen,
og til Dompappen —

Raadkjær.

Saa ti for Pokker med den Galen! — ha hvor duint! —
til hvilket Offermaaltid kalder du, forrykt,
hver Drn og Glente hid, og seer ei, at een Hog

V. 870. Sabazios, Dionysos hos Frygerne. — V. 873. Kleokritos, en slet Skuespiller med Struds- eller Klumpfod. — V. 875. Athenæerne indsluttede deres troe Forbundsfæller Chierne i deres offentlige Bønner.

alene kunde rane Alting bort med sig?
Saa væk herfra med dig og alt dit Offerstads!
Alene vil jeg bringe dette Offer selv.

(Præsten gaaer.)

Saa maa jeg nu atter da
ved Vievandsfadet her
stemme op et andet Qvad,
helligt og fromt, og indbyde de Salige,
jeg mener da Een kun,
ifald her er Suul nok.
Thi Alt hvad her er stablet op til Offer, er
kun Hud og Been.
Saa lad os offre, bede til hver Fugle-Gud!

En Poet*) (kommer.)

Luftkastellenborg, det lyksalige,
lovsyng, o Muse,
i jublende Qvad!

Raadkjær.

Hvad er dog dette for et Dyr? — Hvem er du, tael!

Poet.

Jeg synger den lifligste Sang, som Honning saa sød,
jeg Musernes Tjener,
rørig og rask, som Homer siger.

V. 898. Guderne fik af Offret kun Benene; Kjødet fortæredes af de Offrende. — *) Denne Poet viser sig som Leilighedsdigter og Snyltegjest, hvoraf der var en Mængde i Athen, og sammensyer sine Vers af alle bekjendte Lyrikere.

Raadkjær.

Hvad! du er Slave? og du bærer lange Haar?

Poet.

Nei! Alle vi, som ere Mestersangere,
vi kaldes Musers Tjenere,
rørige og raske, som Homer siger.

Raadkjær.

Naturligt altsaa, at din Kittel er forslidt.
Men for en Ufærd, hvorfor kom du her, Poet?

Poet.

Jeg Digte til jert Luftkastellenborg har gjort
og mange skjønne Qvad af dithyrambisk Art,
og Jomfruchor, samt i Simonides' Maneer.

Raadkjær.

Hvor lang Tid er det siden du har digtet det?

Poet.

For længe siden har jeg lovpriist Eders By.

Raadkjær.

See see! og jeg har nylig holdt dens Navnefest,
og nylig har jeg givet den, som Barn, sit Navn.

Poet.

Ja hurtig gaaer Sagn til Musers Hjem,
hurtig som Hestenes Lynfart.

V. 915. Simonides, den bekjendte Lyriker fra Keos.

Men du, Fader, Ætnas Stifter,
opkaldt efter de Hellige!
giv mig, hvadhelst
du efter dit eget Tykke
gunstig vil gjøre fra Dit til Mit!

Raadkjær.

Den usle Karl vil stedse kunne plage os,
naar ei vi slippe fra ham ved at gi'e ham lidt.
(til en Fugl) Hør du, du har jo baade Pels og Trøie der:
træk Pelsen af og giv den lærde Herr Poet!
(til Poeten) Tag Pelsen du! du fryser nok, saavidt jeg seer.

Poet.

Ei uvillig tager Musen
venlig imod din Gave.
Saa hør da nu med Agt
et Pindarsk Digt!

Raadkjær.

Den slemme Knegt han hænger som en Burre ved.

Poet.

Blandt Skythiske Hyrder
flakker Straton omkring,

V. 922. Den her efterlignede Pindarske Sang er ligesom stilet til Hieron (af *ἱερος*, hellig), som havde anlagt Byen Ætna paa Sicilien. — V. 937. Straton havde af Hieron, for hvem han som Vognstyrer havde seiret, faaet et Spænd Muuldyr. Da han nu ogsaa ønskede sig en Vogn, men ingen fik, sang Pindar som ovenanført. De Skythiske Nomader førte nemlig deres Huse (Telte) paa Vogne, og hvo som ikke eiede en saadan, var ringeagtet.

og eier ei vævet Pjalt paa sin Krop:
Og hvad er en Pels, naar man ikke har Troie?
Forstaa mig vel!

Raadkjær.

Forstaaer — du vilde gjerne hae' en Troie med.
(til Fuglen) Trak af! Poetens Helbred maa man sørge for.
Naa tag nu det, og gaa saa stræk din Vei!

Poet.

Jeg gaaer!
og naar jeg kommer til jer Stad, saa synger jeg:
Lovpriis, o du Guldthronende,
den gysende, frysende!
Til sneedækte, frugtbugnende Marker
kom jeg, hurra, hurra! (gaaer).

Raadkjær.

Ah du, du slap jo dog ret godt fra Markerne
de frysende, tæthyllet i den Pels du fik!
Men det jeg havde saamænd aldrig ventet, at
den Knegt saa hastig skulde snuse op vor By!
(til en Slave).
Gaa rundt nu atter og tag Vievandet med!
Nu hellig Taushed!

En Spaamand*) (kommer).

Holdt! Indvi ei denne Buk!

V. 947. frysende (By). — *) Saadanne hellige Mænd, listige, frække, paatrængende, hvor der var Noget at fortjene, naar de misbrugte Almuens Overtro, vrimler der af i Athen.

Raadkjær.

Og hvem er du?

Spaamand.

Jeg er Profet.

Raadkjær.

Jh gid du skee —

Spaamand.

Forblindede! foragt dog ei hvad Guders er!
Et Spaadomsqvad af Bakis (peger paa en Bog han har i Haanden)
tyder klarlig hen
paa Luftkastellenborg.

Raadkjær.

Hvorfor har du da ei
forkyndt mig dette Sandsagnsord, før jeg endnu
grundlagde denne By?

Spaamand.

En Gud forbød mig det.

Raadkjær.

Men nu er Intet jo i Veien for dit Ord.

Spaamand (læser i Bogen).

„Men naar Ulve med sortegraae Krager engang har sig fæstet
„Bo paa selvsamme Sted imellem Korinthos og Sikyon" —

Raadkjær.

Hvad kommer mig Korinthiernes By vel ved?

V. 964. Imellem Korinthos og Sikyon laae Byen Orneæ (Fuglebo).

Spaamand.

Jo, Bakis tyder gaadefuldt paa Luften hen.
(læser)
„Offrer saa først til almoderlig Jord en hviduldet Væder!
„Den dog, som først træder frem og fortolker min varslende Gaade,
„ham bør gives en stadselig Kjortel og splinternye Støvler".

Raadkjær.

Staaer ogsaa Støvler der?

Spaamand.

Tag Bogen selv og see!

„og ham bør rækkes et Bæger, og Haanden med Kjødmad ham fyldes".

Raadkjær.

Staaer ogsaa der om Kjødmad?

Spaamand.

Der! tag Bogen selv!
„Naar da, herlige Yngling, du gjør, som jeg dig befaler,
„da vil du stige som Ørnen i Sky. Men hvis Intet du giver,
„vil ei en Ørn, ei en Spurv engang eller Finke du blive."

Raadkjær.

Og Alt det staaer da ogsaa der?

Spaamand.

Tag Bogen selv!

Raadkjær.

Alt dette stemmer ikke med det Varselsord,
som i Apollons Tempel jeg har tegnet op:
(læser paa en Pidsk, han har i Haanden)
„Hvis der et Menneske kommer, ubuden, næsviis, og løgnfuld,
„og forstyrrer et Offer, og fuldtop af Kjødmad forlanger,
„saa bør Skindet ham garves imellem begge hans Lender".

Spaamand.

Jeg synes, det er noget Snak.

Raadkjær.

Tag Bogen selv!
„Skaan ham kun ei, om endog han svæver en Dreng mellem Skyer,
„ja om end Lampon det er, eller og Diopeithes den store."

Spaamand.

Og dette staaer da ogsaa der?

Raadkjær.

Tag Bogen selv!
Og nu afsted! gaa du til Galgen! (prygler ham.)

Spaamand.

Ah! au, au!

Raadkjær.

Og pak dig hen et andet Sted og spaa saa der!
(prygler ham ud.)

V. 979. Lampon og Diopeithes, to foragtelige Spaamænd.

Mathematikeren **Meton** (kommer, gravitetisk).
Jeg kommen er til Eder —

Raadkjær.

Nok en Ulykkesfugl!
Naa hvad vil du? og hvad har du i Sinde vel?
hvad har du for? — og hvorfor paa Kothurnen du?

Meton.

Jo, jeg vil geometrisk maale Luften op
hos Jer, og sætte den i Hartkorn.

Raadkjær.

Naa? ja saa?
Hvad er da du for En?

Meton.

Hvem? jeg? Jeg Meton er,
Hvem Hellas og Kolonos kjender.

Raadkjær.

Siig mig da,
hvortil er dette her? (peger paa de Landmaalerredskaber, Meton fører med sig.)

Meton.

At maale Luften med;
thi seer du, Luften er i Skabning ganske liig
en Bagerovn, og naar jeg nu vil lægge an
derovenpaa min Maalestang, og stille saa
derpaa det krumme Passerbeen — forstaaer du?

V. 989. Hellas og Kolonos ligesom „Danmark og Valby".

Raadkjær.

Nei!

Meton.

Jeg lægger an min Lineal og maaler ud,
at Kredsen blier en Firkant, og at Torvet blier
i Midten, og at lige Gader løbe hen
dertil, som til et Middelpunkt, saaledes som
fra Solen, skjøndt selv rund, udstrømmer overalt
dog lige Straaler —

Raadkjær.

Ja en Thales er den Mand! —
Meton!

Meton.

Hvad vil du?

Raadkjær.

Veed du, at jeg er din Ven:
Hvis derfor du vil lyde mig, saa gaa din Vei!

Meton.

Hvad er paafærde?

Raadkjær.

Her det som i Sparta gaaer:
Hver Fremmed jages bort; nys drev vi nogle væk;
her vanker jævnlig Prygl, —

Meton.

Er Oprør blandt Jer her?

Raadkjær.

Vist ikke nei!

Meton.

Hvad er det da?

Raadkjær.

Det er, at vi
er enige om, vi prygler alle Narre bort.

Meton.

Saa lister jeg mig.

Raadkjær.

Ja, men knap alligevel
undgaaer du dine Prygl — de regner over dig!

(prygler ham.)

Meton.

O, vee mig Stakkel!

Raadkjær.

Sa'e jeg dig det ikke straxʒ?
Tag af dig selv nu rigtig Maal — og pak dig saa!

(Meton gaaer.)

En Landfoged (kommer,
brystende sig med to Stemmekrukker, Tegn paa hans Dommerværdighed.)
Hvor boer vor Consul?

Raadkjær.

Hvad er det for en Sardanapal?

Landfoged.

Til Landfoged er jeg bleven valgt, og kommer nu
herhid til Luftkastellenborg.

Raadkjær.

Til Landfoged du?

Landfoged.

Aa denne Smule Bestalling her
Hvem har dig sendt?

fra Teleas.

Raadkjær.

Hør, vil du tage mod din Løn,
og uden mere Brøvl gaae bort?

Landfoged.

Ja! — Jeg burde jo
vist ogsaa hjem som Medlem af det store Raad:
Jeg har alt virket Meget der for Persiens Hof.

Raadkjær.

Nu vel, saa tag din Løn og gaa — der har du den!
(prygler ham.)

Landfoged.

Naa hvad er det?

Raadkjær.

En Hilsen fra dit Perserhof.

Landfoged.

Vær Vidner I, at jeg, en Landfoged, har faaet Prygl!

Raadkjær.

Pak dig afsted! tag dine Stemmekrukker med!
(Landfogden løber.)
Er det ei dumt! de sende Fogder her til os,
før vi endnu har Offer bragt til Guderne!

En Lovhandler

(bepakket med Papirer, kommer læsende i en Bog.)
„Men naar en Luftkastellenborger fornærmer en Athener —"

Raadkjær.

Hvad Djævlen er nu det dog for en Bog han har?

V. 1021. Fra Teleas, d. e. udvirket af Folketaleren Teleas.

Lovhandler.

Lovhandler er jeg, og jeg kommer her til Jer,
for nye Love Jer at sælge.

Raadkjær.

Hvordan det?

Lovhandler (læser.)

„Luftkastellenborgerne skulle have samme Maal og Vægt og Love, som Hylestederne."

Raadkjær.

Og du den samme Vægt som Prygiestederne.

(prygler ham.)

Lovhandler.

Hvad gaaer der af dig?

Raadkjær.

Vak med dine Lovforslag!
Jeg ellers snart skal give andre Forslag dig.

(jager ham bort.)

Landfogden (kommer igjen.)

Jeg indstævner herved Raadkjær, til Undgjeldelse for Injurier, at møde i Retten førstkommende Munychions Maaned.

Raadkjær.

Nei virkelig? ei, ei! saa du er her endnu?

V. 1041. Munychion, April.

Lovhandler (kommer igjen, læser.)

„Hvis Nogen udjager Øvrighedsperſoner, og ikke mod=
„tager dem efter Lovens Bydende —"

Raadkjær.

Saa ſkal du ſkee allandſens — er du ogſaa her?

(Lovhandleren løber.)

Landfogden.

Nei du ſkal ſkee allandſens — tituſind Drachmers Mulkt —

Raadkjær.

Og jeg ſkal knuſe dine Krukker — alt dit Kram!

Landfogden.

Ah du — bekakker Politiplakaterne —

Raadkjær.

Hei holla, hold paa ham! — hei hør dog, bliv dog lidt!

(Landfogden løber.)

Nu, lad os ſkynde os og ſtrax gaae indenfor,
og offre feſtlig der til Guderne vor Buk!

(De gaae.)

Chor.

Nu til mig, ſom ſkuer Alt,
ſom ſtyrer Alt, hvert et Folk
offre ſkal med ydmyg Bøn!
Landet heelt jeg overſkuer,
vogter Frugten i ſin Blomſt,
dræbende den Utøis Vrimmel,
alleſlags, ſom rundt fortærer

Alting hvad paa Jord og Marker spirer frem af Bægrets Svøb,
og paa Træerne al Frugten, gnavende med graadigt Gab.
Ja jeg dræber Alt, hvad der skader
med ædende Bid de duftende Hauger.
Alt ødelæggende Kryb
skal under min Vinges Slag
knuses og døe!

Chorfører (til Tilskuerne.)

Just i denne Tid forkyndes overalt et saadant Bud:
„Hvo af Jer som slaaer ihjel Diagoras fra Melos' D,
„faaer til Løn en heel Talent; og hvo som af Tyrannerne,
„selv de døde, dræber een, han faaer til Løn en heel Talent."
Saadan vil nu ogsaa vi kundgjøre Alle Følgende:
„Hvo af Jer som slaaer ihjel hin Finkeridder Filokrates,
„han faaer een Talent, og fire, bringer han ham levende:
„thi han binder Spurve sammen, sælger syv for en Obol,
„og han puster Lærker op, mishandler dem og sælger dem,
„og paa Finkerne han stikker Vingens Spids i Næbet ind,
„og han fanger ogsaa Duer, og han spærrer dem i Buur,
„og dem tvinger til at lokke andre Duer i sit Garn."
Dette vil vi lydt kundgjøre; og hvis Nogen af Jer har
Fjerkræ i sin Gaard indsluttet, raade vi at gi'e det fri.
Hvis I ei vil lyde, skal I gribes af vor Fugleflok,
og hver En til Straf fastbindes, for at være Lokkefugl.

V. 1067. Diagoras, Gudsfornægter. — V. 1069. De døde d. e. de dødsdømte.

Chor.

Lykkelige, vingelette
Fugleſkare, ſom i Vinter
ei os hyller ind i Pels!
og om Somren ikke brænde
Solens Flammepile os.
Hiſt jeg boer paa blommet Eng,
her i Bladenes køle Skjød,
mens Cicaden høibegeiſtret frydefuld i Solens Glands
under Middagshedens Straaler ſtemmer i ſin Qviddreſang.
Om Vintren jeg kurer i Klippekløfter
og ſpøger med Bjergenes Nymfer.
Men naar ſaa Vaaren kommer igjen,
plukke vi ſkære Jomfrumyrter
i Chariters Blomſterlund!

Chorfører

(til Cenſorerne over de til Concurs indleverede Komedier.)

Nu til Dommerne jeg vender et Par Ord om Seirens Priis:
Store Skatte vi Jer give, naar I Priſen giver os.
Bedre Gaver ſkal I faae, end dem, ſom Paris fik engang!
Førſt ſkal nemlig det, hvoreſter hver en Dommer higer meeſt,
Ugler fra Laureions Sølvværk, ingenſinde mangle Jer;
de ſkal boe hos Jer ſom hjemme, og i Eders Pengepung
ſkal de yngle, og i Mængde ſtedſe ruge Smaamynt ud.
Og desuden ſkal I Alle ſom i Gudetempler boe,

V. 1100. Præget paa Sølvmynter i Athen var en Ugle.

thi paa hvert af Eders Huse skal vi bygge Ørnegavl,
Faaer I saa en lille Post, og ønsker der at rapse lidt,
vil vi give Jer tilhaande ret en vever lille Høg.
Hvis I er etsteds til Gjest, vi Fuglemaver sende Jer.
Men ifald I fælder os, saa gjør Jer hver en Kobberskjerm,
ligesom Billedstøtter have, thi hvis Nogen ei har Skjerm,
og har just en kridhvid Kappe, da skal han betale os
strax paastand, thi hver en Fugl, som flyver, skal bekakke ham.

Raadkjær (kommer.)

Vor Offring er, o Fugle, heldigen fuldbragt.
Men fra vor By der kommer intet Budskab hid,
af hvem man kunde høre, hvordan Alt staaer til.
Dog see, der kommer En jo hæseblæsende.

Et Bud (kommer.)

Hvor, hvor, hvor er han? hvor, hvor er han? hvor, hvor er — hvor er dog Raadkjær, Høvdingen?

Raadkjær.

See her han er!

Bud.

Din Muur er bygget færdig.

Raadkjær.

Naa det glæder mig!

Bud.

Et saare prægtigt, høist beundringsværdigt Værk!

V. 1104. Templernes trekantede Fronton eller Gavl kaldte Grækerne Ørn, fordi den lignede en Ørn med udbredte Vinger. — V. 1109. Over Billedstøtterne vare Regnskjerme anbragte.

Ja ovenpaa der kunde godt Proxenides,
fra Pralebølle, og Theagenes tilvogns
forbi hinanden komme efter Breden, om
hver Hest endog var stor som den trojanske Hest.

Raadkjær.

Nei vil man see!

Bud.

Og Høiden er, jeg selv har maalt,
ethundred Favne.

Raadkjær.

O Poseidon! naa hvor høi!
Hvem har da bygget denne Muur saa kæmpestor?

Bud.

Kun Fugle har den bygget. Fra Ægypten var
der ei Haandlanger, Murer eller Tømmermand.
De gjorde Alting selv, — ja jeg forbausedes.
Fra Libyen kom hid vel Tredivetusinder
af Traner, som af Stene havde Maven fuld;
og dem tilhugged Krexerne med deres Næb.
Titusind Storke bragte Tegl til Muren hen.
Og Vandet bragtes nedenfra i Luften op
af Vandhøns og af andre Dykkerfugles Flok.

Raadkjær.

Og hvo har bragt dem Leer?

V. 1120—1121. Proxenides og Theagenes, to Vindmagere. — V. 1127. Ægypterne gjeldte for Grækerne, formedelst deres Kæmpebygninger, som Lastdragere.

Bud.

Det bragte Heirerne
i Truge.

Raadkjær.

Hvordan fik de Leret op i dem?

Bud.

Ja det var overmaade vittig fundet paa:
Jo Gæssene de grov med deres Fødder, som
med Spader, Leer, og læsted det paa Trugene.

Raadkjær.

Hvad er der dog, som Foden ikke gjøre kan!

Bud.

Ja ogsaa Anders Flokke, rundtopkiltede,
bar Teglsteen til. Og Svalerne, med Muurskee bag
paa Ryggen fæstet, retsom Svende, fløi didhen
i Luften op, og bar i Næbet Hver sit Leer.

Raadkjær.

Saa behøved vi jo ei at leie Arbeidsfolk?
Nu sig mig ogsaa: Hvem har hugget Tømret til
ved Murens Bygning?

Bud.

Fugle vare Tømmermænd,
de dygtige Vedhuggere, som med deres Næb
tilhugged Byens Porte, saa der var en Larm
af deres Øxehug, som paa et Skibsværft. — Ja,

V. 1141. Det græske Ordsprog lyder: „Hvad er der dog, som Haanden ikke gjøre kan."

ſee nu er Alt forſynet vel med Porte der,
og ſtærkt tillukket, og bevogtet overalt;
og Runden gaaer, og Klokken klinger; alleſteds
er Vagter ſtilled' ud, og Bauneblus rundtom
paa Taarnene. — Men hillemænd jeg maa jo ind
og vaske mig! Beſørg ſaa du nu Reſten ſelv!

(gaaer.)

Chorfører

(til Raadkjær, ſom ſtaaer i dybe Tanker.)

Naa, Ven, hvad er der? Er du ſaa forbauſet ved,
at Muren er i ſaadan Fart alt bygget op?

Raadkjær.

Ja viſt, ja viſt! det er jeg, og med Rette vel,
thi Alting forekommer mig ſom lutter Løgn.
Men ſee, der ſtyrter jo en Vagt herhid mod os —
han vil fortælle Nyt, og ſeer forvirret ud.

Et Bud (kommer.)

O vee, o vee, o vee!

Raadkjær.

Hvad er paafærde?

Bud.

Det er frygtelige Ting!
Nu nylig er en Gud af dem, ſom er hos Zeus,
igjennem Porten fløiet ind i vores Luft,
heel ubemærkt af Allikerne, ſom Dagvagt var.

Raadkjær.

Ha, hvilken nederdrægtig Streg af ſlig en Gud —
hvad er det for en Gud?

Bud.

Jeg veed ei. Kun jeg veed,
den havde Vinger.

Raadkjær.

Lad os sende ud imod
den vore Grændseryttere!

Bud.

Vi har alt sendt
en tredivetusind Falke Skytteſolk til Hest.
Hver En gaaer med, som har paa Skaftet krumme Kløer:
Steenorn, og Glente, Guldgrib, Nathøg, Slangefalk.
Af deres tunge Vingebask og susende Sving
dybt rystes Luften, da de søge Gudens Spor:
og Guden er ei langt herfra, men heromkring
etsteds.

Raadkjær.

Saa maae vi gribe Slynger da og Piil
og Bue! — Nu, Drabanter, kommer alle hid!
Stik, skyd og slaa! — Giv ogsaa mig en Slynge hid!

Chor.

Krig der begynder nu,
Krig, ubeskrivelig,
mellem Guder og mig!
Hver og En vogte den
skydækte Luft,
frembragt af Erebos,
at ei nogen Gud
ubemærkt slipper frem!

Chorfører.

Speid Enhver rundtomkring!
Thi nær jeg hører allerede Lyden af
en lufthensvævende Guddoms stærke Vingeslag.

(Iris kommer.)

Raadkjær.

Hør du! hvor flyver du vel hen? — Vær stille nu!
Slaa dig til Ro! Bliv her paa Stedet, stands din Flugt!
Hvem er du, og hvorfra, du burde sige mig!

Iris.

Fra Guderne jeg kommer, de Olympiske.

Raadkjær.

Hvad hedder du da vel? (peger paa hendes Hat, Slør og Vinger)
Mon Solhat eller Skib?

Iris.

Den rappe Iris.

Raadkjær.

Salamis- eller Paralos-Jagt?

Iris.

Hvad skal den Snak dog sige?

Raadkjær.

Vil en Steenørn ei
sig lette flux og gribe hende?

Iris.

Gribe mig?

V. 1198. Paralos og Salamis, to Hurtigseilere.

hvad for en Ufærd —?

Raadkjær.

Snart du raaber af og vee!

Iris.

Hvor taabelig du taler!

Raadkjær.

Gjennem hvilken Port
kom ind i Byen du, du gudsforgaaene Qvind?

Iris.

Ved Zeus jeg veed ei, gjennem hvilken Port jeg kom.

Raadkjær (til Choret.)

Naa, hører du, hvordan hun holder os for Nar?
(til Iris.) Har du ei meldet dig hos Allikevagten? hvad?
Har du ei Pas fra Storkene?

Iris.

Pas? primer du?

Raadkjær.

Ei faaet Pas?

Iris.

Er du ret klog?

Raadkjær.

Og heller ei
har Fogden egenhændig paatrykt dig sit Tegn?

Iris.

Nei! Ingen har paatrykt mig noget, Dumrian!

Raadkjær.

Og saadan flyver altsaa uden videre du
igjennem denne fremmede By og fremmede Luft?

Iris.

Hvad anden Vei skal Guderne da flyve vel?

Raadkjær.

Ved Zeus det veed jeg ikke, — kun ei denne Vei! —
Ja du, du har forsyndet dig! Og veed du vel,
at fremfor alle Irisser fortjente du
at bøde strax med Livet, skete dig din Ret!

Iris.

Jeg kan ei døe!

Raadkjær.

Du skulde døe alligevel!
Det vilde være, mener jeg, dog altfor haardt
for os, at, medens vi var Herrer over Alt,
I Guder leved fræk med Trods, og indsaae ei,
at I bør alle lyde os de Mægtigste! —
Dog sig mig, hvorhen gjelder nu din Luftseilads?

Iris.

Jeg flyver ned til Mennesken fra Fader hist,
med Bud, at de skal offre til Olympierne,
og slagte Faar og Qvæg, og fylde Veiene
med Offerdamp!

Raadkjær.

Hvordan? til hvilke Guder? Svar!

Iris.

Til hvilke? til os Guder, som i Himlen boe.

Raadkjær.

Er I da Guder?

Iris.

Er der andre Guder da?

Raadkjær.

Vi Fugle, vi er Menneskenes Guder nu:
til os bør offres, men, ved Zeus, ei meer til Zeus!

Iris.

O Daare, Daare! Væk dog ikke Guders Harm
den grumme! at ei Dike skal din hele Slægt
ved Zeus's Hakke styrte til Fordærv og Død,
og Flammedampen ei fortære skal dig selv,
din stolte Bolig ved Likymnisk Tordenpiil!

Raadkjær.

Giv Lyd engang! Hold op med denne Svalder, og
vær rolig! Troer du, jeg en Lyder, Fryger er,
hvem du ved slige Ord kan kyse som en Træl?
Veed du, at dersom Zeus mig ærgrer endnu meer,
da skal hans Gudeborg med samt Amfions Huus
jeg brænde af ved Ildens Bærer, Lynets Drn.
Jeg sender til Olympos flux imod ham op
Porfyrioner, Fugle, klædt' i Parderskind,
meer end sexhundred vel i Tal; og alt engang
har een Porfyrion ham gjort det broget nok.

V. 1236. Likymnisk Tordenpiil d. e. Lyn af Euripides's Tragedie Likymnios, altsaa et Theaterlyn. — V. 1242. Vers af Æschylos's Tragedie, Niobe, hvis Mand var Amfion. — V. 1246. Porfyrion, en Gigant.

Og dersom du vil gjøre mig Fortred, saa skal
jeg gribe dig, du Terne, strax saaledes fat,
at Iris selv skal høilig undres over, at
jeg gamle Karl endnu kan holde mig saa strunk.

Iris.

Ha gid du qvæles i dit eget Ord, du Nar!

Raadkjær.

Vil du nu ikke pakke dig i lynende Fart!

Iris.

Min Fader vil nok stække snart dit Overmod.

(flyver bort.)

Raadkjær.

Jh Gudbevares! Naa saa flyver du nu bort,
for andensteds at stikke yngre Mænd i Brand?

Chor.

Nu har vi befalt
hver zeusfødt Gud,
at ikke meer
de gjennemfare vor By!
at ingen Dødelig
gjennem Luften fra Jord
opsende til Guders Hær
Brændoffers Røg!

Raadkjær.

Bandsat med den Herold, som blev til Menneskен
nedsendt — om han nu aldrig kommer meer igjen!

En **Herold** (kommer).

O Raadkjær, du lykſalige, du viſeſte,
du herligſte, du viſeſte, du fineſte,
du trefold ſalige! lyt til!

Raadkjær.

Hvad mener du?

Herold.

Med denne gyldne Krands, din Viisdoms Hædersløn,
bekrandſe dig og ære dig al Verdens Folk!

Raadkjær.

Jeg tager den. Men hvorfor hædre de mig ſaa?

Herold.

O du, ſom bygged denne ſtolte Luftens Borg!
Du veed ei, hvor du æres høit af Jordens Børn,
hvormange Venner du har vundet for din By!
Thi før du bygged denne Muur og Stad, var hver
en Mand lakonergal, lod Haaret voxe langt,
og hungred, ynded Smuds, ſokratiſerede,
og gik med Stok. Nu tvertimod — nu er
de fuglegale, gjør med ſtørſte Glæde Alt
hvad Fugleſlægten gjør, og efteraber dem.
Nu flyve alleſammen ſtrax om Morgenen
fra Leiet, ligeſom vi, til deres Yndlings-Ret;
og derpaa de fordybe ſig i Bladene,

V. 1276. lakonergal. Efterabelſe af Lakonſke eller Spartanſke Sæder og Dragt var bleven Mode i Athen. — V. 1282. Yndlings-Ret, fercula et judicia (Mad og Proces). — V. 1283. Bladene. Folkebeſlutningerne bleve indført i Bøger; tillige maae her forſtaaes Træblade.

og nyde ret med Glæde alskens Brovlesnak.
Ja Hvermand er saa viensynlig fuglegal,
at mangen En endog af Fugle Tilnavn har.
En bovlam Kræmmer for Exempel kaldes nu
Braltanden; og Menippos Navn af Svale fik.
Opuntios med det ene Die hedder Ravn,
Filokles Lærke, og Theagenes Rævegaas,
Lykurgos Ibis, Flagermusen Chærefon;
Syrakosios hedder Skaden, Vagtlen Meidias
er kaldet, thi han ligner just en Vagtel, som
i Kamp har faaet Hovedet plusket ret tilgavns.
Begeistrede for Fugleslægten synge de
bestandig Qvad, hvori fortælles om en And,
hvad eller om en Due, Svale, lille Gaas,
og i det mindste dog om Vinger og om Fjer.
Saaledes gaaer det hist paa Jord. — Kun Et endnu:
Snart vil der komme meer end Tyvetusind hid,
for Fjer at faae, og lære Fuglenoder ret.
Skaf altsaa Vinger flux til disse Fremmede!

Raadkjær.

Saa maae vi da ei længer spilde Tid og Flid!
Gaa du nu strax paa Dieblikket hen og pak
mig alle Kurve, alle Sække fulde af Fjer,

V. 1289. Opuntios stjal af Statskassen. — V. 1291. Lykurgos, en Taler, bestandig spottet formedelst hans Ægyptiske Forholde. — V. 1292. Syrakosios, snakkesyg Demagog. — V. 1294. Spillet bestod deri: Man vædder, om en dertil dresseret Vagtel bliver staaende, naar den faaer et Knips, eller den løber bort. I første Tilfælde vinder Eieren, i sidste Modparten.

og lad saa Manes bringe dem herud til mig!
Jeg selv vil tage mod Enhver, som kommer hid.

(Herolden gaaer.)

Chor.

Snart vil Menneſken kalde vor By
Heltenes By!

Raadkjær.

Gid Lykken ſtaae venlig os bi!

Chor.

Alle hige med Lyſt til min Stad.

Raadkjær (til Fjerdrageren).

Nu ſkynd dig! hurtig dog!

Chor.

Og intet den mangler af
Alt, hvad kan fryde hver en Beboer.
Her er Viisdom og Elſkov og hulde Chariter,
og den milde livſalige Fred
med ſit venlige Blik!

Raadkjær (til Manes).

Hvor er du langſom til din Dont!
Naa kan du ikke rappe dig!

Chorfører.

Nu flux bring en Kurv dog med Fjere herhid!
Og du, væk ham op,
giv ham Prygl ligeſom jeg!
han er jo dog ret ſom et Aſen ſaa doven.

Raadkjær.

Ja Manes er et Dovendyr.

Chorfører.

Læg du i Orden nu
først disse Fjer,
Sangfugles, Spaafugles, Havfugles Fjer
hver i sit Bundt, at med skjelnende Blik
du Enhver kan befjedre!

Raadkjær (til Manes).

Nei, Uglen tage mig, naar jeg længer skaaner dig,
da nu jeg seer, du er en træg og doven Knegt.

En vanartig Søn (kommer).

Ha gid jeg var en høitflyvende Ørn,
hvor skulde flux jeg svinge mig hen
over Havets blaalige Slette!

Raadkjær.

Det lader, som vort Bud dog ei et Løgnbud er:
Der er jo En, som synger høit til Ørnens Priis.

Sønnen.

Ja vist!
Ja intet er saa deiligt dog som Fugleflugt!
Jeg elsker hver en Skik og Brug hos Fuglene!
ja jeg er fuglegal, jeg flyver, og jeg vil
hos Eder boe, og gjerne følge hver en Skik.

Raadkjær.

Men hvilke Skikke? Vi har mange Skikke her.

Sønnen.

Dem alle, iſærdeleshed den ſkjønne Skik,
at Fugl tør hakke paa ſin Fader, til han døer.

Raadkjær.

Ja viſt! ja det er juſt mandhaftigt, ſynes vi,
naar Ungen kan ſin Fader banke dygtig af.

Sønnen.

Ja derfor er jeg flyttet juſt herop til Jer,
for Fader at faae af Veien, og ſaa arve ham.

Raadkjær.

Ja men vi Fugle har et andet Bud, ſom alt
fra gammel Tid paa Storkelovens Tavler ſtaaer:
„Naar Fader Stork har opfødt ſine Unger, og
„dem alle lært at bruge deres Vinger ret,
„ſaa bør det dem igjen at føde Faderen"

Sønnen.

Det var en rar Fornøielſe at komme her,
naar jeg endogſaa ſkulde fore Fader — jo pyt!

Raadkjær.

Viſt ikke! Da du kommen er med venligt Sind,
ſaa vil jeg dig befjedre ſom Fugl Faderløs.
Jeg vil ei raade daarligt dig, min unge Ven,
men hvad jeg i min Barndom ſelv har lært: „Du ſkal

V. 1357. Fugl Faderløs, ſaa at du ikke behøver at underholde nogen Fader.

ei ſlaae din Fader!“ — Naa ſaa kom da hid og tag
nu denne Vinge her, og denne Spore her!
og denne Hjelmbuſk tænk dig den ſom Hanekam!
gaa ſaa i Krig, gjør Vagt, tjen Brødet ſom Soldat,
men lad din Fader leve! — Du har Lyſt til Kamp,
nu vel, ſaa flyv til Thrake hen, og kæmp ſaa der!

Sønnen.

Ved Dionyſos! ja du taler ſaare vel!
Jeg lyder dig!

Raadkjær.

Saa vil du handle klogt, ved Zeus!

(Den Vanartige gaaer.)

Kineſias (kommer ſyngende).

Op jeg mig ſvinger høit til Olymp paa mine Vinger de lette,
jeg flyver og farer fra Sang til Sang paa Poetens kryd-ſende Vei!

Raadkjær.

Til ſaadan Fart der ſkal jo hele Læs af Fjer.

Kineſias (ſyngende).

Frygtløs paa Legem og Sjel jeg ſkyder en ny Vei.

Raadkjær.

Velkommen vær, min lindelange Kineſias!

V. 1365. I Thrakien laa en attiſk Feltherre for at beleire Byen Amfipolis. Athenæerne havde nemlig, formedelſt Pragttoget til Sicilien, forglemt det dem vigtigere Thrakien, hvor de havde de ſtørſte Eiendomme. — Kineſias, Sykofant og bombaſtiſk Poet.

Hvad vil du her paa dine visne Skeitebeen?

Kinesias.

En lille Fugl jeg vorde vil,
en sødtsløitende Nattergal!

Raadkjær.

Hold op med den Trallallen! sig mig, hvad du vil!

Kinesias.

Af dig bevinget vil jeg, heit mig svingende,
fra Skyen hente nye Melodier mig
i Luft henhvirvlede, sneestormhenfygende.

Raadkjær.

Kan Nogen hente Melodier fra en Sky?

Kinesias.

Ja deraf vælder hele Skaldrekunsten ud,
thi vore Dithyramber vinde deres Glands
fra Luften, Taagen, fra det dunkle Dæmringssfjær,
fra Vingekastet. Hør, og du skal mærke det!

Raadkjær.

Jeg vil ei høre.

Kinesias.

Ved Herakles jo du skal.
Jeg skal nu gjennemgaae dig hele Luftens Kreds,
(synger.)
Billeder af de vingede,
luftgjennemfarende
halsudstrækkende Fugle.

Raadkjær.

Stop, stop!

Kinesias.

Gid jeg i springende Løb over Havet
vandre med Vindenes Pust!

Raadkjær.

Oho! jeg skal nok standse dine Vindes Pust!

Kinesias.

Snart henflyvende Veien, som vender mod Syd,
snart fremstormende hist mod Nordvindens Egn,
skærende Luftens havnløse Fure —

(betragter sig selv, da Raadkjær har uglet ham ud som Fugl.)

Hvor yndigt, hvor forstandigt du har ordnet Alt!

Raadkjær (svinger Pidsken).

Saa mor dig da ved en Svingom med disse Fjer!

Kinesias.

Og sligt du byde tør Chordandsemesteren,
hvem alle Byens Cirkler stedse tvistes om.

Raadkjær.

Men vil du ikke blive her hos os, og med
vor Leotrofides, et Lem af Vipstjertslægt,
indøve Fuglechor?

Kinesias.

Nei, du gjør Nar af mig!

V. 1403. Leotrofides, en slet Dithyrambedigter, der indøvede Chor og Chordandse.

Men vær du sikker, jeg skal ikke helme før
befjedret jeg igjennem Luften svinger mig.

(bort.)

En Angiver (i en pjaltet Kappe kommer.)

Hvad er det dog for Fattigfugle med de spraglede Fjere der?
hvad? o du vingestrækkende, spraglede Svale!

Raadkjær (til Choret).

Det er jo dog en bandsat Plage med de Folk.
Der kommer atter En og qviddrer jammerlig.

Angiver.

O du vingestrækkende, spraglede — nok engang!

Raadkjær.

En Kappe gjelder nok hans Qvidder, som jeg seer:
Men dertil vil behoves mange Svalers Fjer.

Angiver.

Hvem er det, som hos Jer befjedrer Fremmede?

Raadkjær.

Her seer du ham. Naa siig mig da, hvad ønsker du?

Angiver.

Kun Vinger, Vinger. Spørg saa ikke videre!

Raadkjær.

For strax at flyve lige til Pellene hen?

V. 1407–8. Reminiscenser fra Digtere. — V. 1417. I de i Pellene, en achæisk By, holdte Væddekampe var en Kappe Seierspriis.

Angiver.

Ah Snak, vist ikke! Jeg er Fiskal paa Derne,
Angiver er jeg,

Raadkjær.

Gratulerer med sligt Hverv!

Angiver.

Procesmager; derfor jeg behøver Vinger, for
at fare om til Byerne og stævne Folk.

Raadkjær.

Saa stævner bedre du maaskee med Vinger paa?

Angiver.

O nei! Men for at undgaae Vold af Røvere,
saa vil jeg reise hjem igjen med Tranerne,
naar som Baglast først jeg har en Hob Processer slugt.

Raadkjær.

Saa den Forretning driver du? Forklar mig dog,
at du, saa ung, Angiver er mod Fremmede!

Angiver.

Hvad skal jeg gjøre? — grave, det forstaaer jeg ei.

Raadkjær.

Ah Snak! Der gives anden hæderlig Erhverv,
hvorved en Mand, som du, kan skaffe Brødet sig
paa ærlig Viis og ei ved lumsk Lovtrækkeri.

V. 1418. Derne, hvilke, skjøndt fremmede, hørte under Athen.

Angiver.

Du Nar, giv mig ei Raad, men giv mig Vinger, du!

Raadkjær.

Ja mine Ord dig give Vinger.

Angiver.

Hvor kan du ved Ord bevinge Nogen?

Raadkjær.

Jo ved Ordet just bevinges Alle.

Angiver.

Alle?

Raadkjær.

Har du ikke hørt, hvorledes Fædre tidt de unge Fyre, de paa Badstuer træffe, tale saadan til: „Mærkværdigt har Diitrefes min egen Dreng ved Ord bevinget, saa nu han tumler Vogn og Hest.“ En Anden siger, at hans Søn bevinget er som Tragiker, og at hans Aand sig svinger høit.

Angiver.

Altsaa bevinges man ved Ord?

Raadkjær.

Naturligviis.

Ved Ordet hæves Sjelen høit i Veiret op, og Menneskets sig løfter. Saadan vil og jeg bevinge dig, og drage dig ved velmeent Raad hen til en lovlig Levevei.

Angiver.

Men jeg ei vil.

Raadkjær.

Hvad vil du da?

Angiver.

Jeg vil min Slægt ei gjøre Skam:
Fra Bedstefader er Angiveri min Arv.
Saa giv mig hurtige og lette Vinger af
en Høg, en Falk, at jeg, naar jeg beluret har
de Fremmede, og hersteds klaget over dem,
kan atter flyve did igjen!

Raadkjær.

Ah jeg forstaaer:
for at den Fremmede kan blive dømt, endnu
før selv han kommer hid, ei sandt?

Angiver.

Jo, du forstaaer.

Raadkjær.

Naar han saa kommer herhen, gaaer du derhen, og
saa plyndrer du ham rigtig ud.

Angiver.

Fuldkommen ret:
Man maa jo ligne Sysselkonen.

Raadkjær.

Ih ja vist!

V. 1451. hersteds i Athen. — V. 1454. hid til Athen.

Jeg har jo netop til en Sysselkone her,
see kun, et deiligt korkyræisk Vingeslag!

Angiver.

Ak vee mig, det er jo en Pidsk!

Raadkjær.

Det Vinger er,
som lette skal din Fod til Sysselkonespring.

Angiver.

Au, au!

Raadkjær.

Naa lister du dig ikke snart afsted!
Vil du ei pakke dig, du nederdrægtige Skurk? (prygler ham.)
Det er den bittre Frugt af lumsk Lovtrækkeri!
(Angiveren gaaer.)
Lad nu os samle alle Fjerene og gaae! (de gaae.)

Chor.

Mange nye og underlige,
store og forfærdelige
Ting vi paa vor Flugt har seet.
Saadan er et sælsomt Træ
voxet op, men meget fjernt
fra Hjertebo, Kleonymos,
reent ubrugeligt til Alt,
og forresten vegt og langt.

V. 1459. Korkyra-Pidske, med dobbelt Snert, vare de bedste. — V. 1471. Hjertebo, en By. — Kleonymos, en Skryder, som før Krigen praler med sine Heltegjerninger, men i Krigen kaster sit Skjold og løber bort.

Kun i Vaarens Fred det stedse
skyder Blad, angiver Figen;
men i Krigens Vinter kaster
det, som Blade, hvert et Skjold.
Ogsaa gives der en Egn
nærved selve Mørkets Bo,
uden Lamper, uden Lys.
Derhen samles med Heroer
Mennesker i Gildelag,
men dog ei ved Aftenstid;
da er det just ikke længer
sikkert, der at møde dem.
Traf en Dødelig om Natten
paa Orestes, denne Heros,
blev af ham han plyndret ud og
gjennempryglet fra Top til Taa.

Prometheus *) (tætindhyllet, kommer).

Jeg arme! Gid dog Zeus mig ikke faaer at see!
Hvor er nu Raadkjær?

Raadkjær.

Ei! hvad er nu dette her?
Hvad er nu dette for et Mummeri?

V. 1475. angiver Figen. Oprindelsen til Navnet Sykofant (Figenangiver) er fra den Tid, da Udførselen af Figen fra Attika var forbudet, hvilket gav Anledning til mange Angivelser. — V. 1478. Egn udenfor Athens Mure. — V. 1487. Orestes, en Slagsbroder. — V. 1489. Her sigtes uden Tvivl til nogle kun dengang velbekjendte Dagshistorier. — *) Prometheus, den gamle Menneskeven, som for de Velgjerninger, han havde bevist Menneskeslægten, blev af Zeus smedet til en Klippe, kommer nu som Overløber.

Prometheus.

Seer du
ei nogen Gud forfølge mig?

Raadkjær.

Vist ikke nei!
Men hvem er du?

Prometheus.

Hvad Tid er det paa Dagen nu?

Raadkjær.

Hvad Tid det er? Lidt over Middag vel. Men hvem er du?

Prometheus.

Er det ved Solsæt, eller senere?

Raadkjær.

Du er mig ret en flau Person.

Prometheus.

Hvad gjør nu Zeus?
Opklarer eller dækker Himlen han med Slud?

Raadkjær.

Saa gid du skee allandsens —!

Prometheus.

See da, hvem jeg er!

Raadkjær.

O kjære Prometheus!

Prometheus.

Stille, stille! raab dog ei!

Raadkjær.

Hvorledes?

Prometheus.

Tys! ti stille! nævn dog ei mit Navn!
Jeg er fortabt, hvis Zeus mig seer blandt Eder her.
Nu skal jeg dig fortælle Alt herovenfra;
men tag saa denne Skjerm og hold den over mig,
at ikke Guderne skal faae mig her at see!

Raadkjær.

Ei, ei!
Det har du snildt og prometheisk fundet paa.
Saa træd da ind her under den, og tal saa frit!

Prometheus.

Saa hør da nu!

Raadkjær.

Jeg hører Alt; fortæl du kun!

Prometheus.

Det er forbi med Zeus!

Raadkjær.

Forbi? Naar skete det?

Prometheus.

Fra den Tid af, da I bebygged Luftens Rum.
Nu intet Menneske der er, som offrer meer
til Guderne, og ingen Damp fra fede Bov
har hvirvlet sig didop til os fra hin Tid af.
Vi faste, som i Thesmoforiernes Fest,
foruden Offre. Og Barbarerguderne,

i Hungersnød, og som Illyrier qvækkende,
høit true med, fra oven at bekrige Zeus,
hvis ei han skaffer Handelsveien aaben strax,
at skaaren Indmad nu igjen kan føres ind.

Raadkjær.

Men gives der da og Barbarerguder, som
staaer over Jer?

Prometheus.

Ja er det ei Barbarers Æt,
blandt hvem en Exekestides har Fædregud?

Raadkjær.

Hvad er da disse smaa Barbarerguders Navn?

Prometheus.

Hvad Navn? Triballer kaldes de.

Raadkjær.

Ah! Jeg forstaaer:
Fordi de stedse raabe paa: „Driv alle ud!“

Prometheus.

Ja rigtig! Et endnu jeg siger dig for vist:
Gesandter, Underhandlere, vil komme hid
fra Zeus og fra Triballerne derovenfra.
Men hør, indlad i sligt Jer ei, naar ikke Zeus
vil atter give Scepteret til Fuglene,
og skjænke Basileia dig til Ægteviv.

V. 1517. De barbarske Illyrier boede Norden for eller ovenfor Attika, og deres Sprog kaldte Grækerne Qvæk. — V. 1523. Kun for frisødte Børn var Apollon Fædregud.

Raadkjær.

Hvem er den Basileia?

Prometheus.

O! en deilig Mø,
som i sin Haand har Zeus's Torden og hans Lyn,
og alle Ting forresten: kløgtig Politik,
Retfærdighed, forstandig Tugt, Skibsbyggeri,
Angiveri, Finantserne, og Dommerløn.

Raadkjær.

Og dette ligger Alt i hendes Haand?

Prometheus.

Ja vist!
Naar du af Zeus har faaet hende, har du Alt.
For dette at forkynde dig, jeg kom herhid;
thi jeg har stedse været Ven af Mennesken.

Raadkjær.

Kun du blandt Guder gi'er os Glød at stege ved.

Prometheus.

Jeg hader alle Guderne, som du jo veed.

Raadkjær.

Jo derfor har du stedse baaret Gudehad.

Prometheus.

En ægte Timon. Men jeg maa afsted igjen!

V. 1733. Basileia, Kongemagt. — V. 1542. Prometheus stjal Ilden fra Himlen.

Saa giv mig Skjermen, for at Zeus, hvis han mig seer, maa troe, at jeg er Ternen hos en Kanefor.

Raadkjær.

Saa tag nu og, som Sædebærer, Sædet med!

(Prometheus gaaer.)

Chor.

Nærved Skyggefødderne
er en Sø, hvor Sokrates,
utoet, maner Sjele frem.
Derhen kommer og Pisandros,
ønskende at see sin Sjel,
som forlod ham end i Live.
En Kameel var Offerlam;
Struben paa den skar han over,
treen saa, som Odysseus, hen til Siden.
Derpaa kom hist nedefra,
lokket ved Kamelens Blod,
Chærefon, den Flagermuus.

V. 1547. Med de Piger (Kaneforer), som bare Kurve med Helligdommene, fulgte andre Piger, hver med en Solskjerm og et Sæde. — V. 1549. Skyggefødderne havde saa store Fødder, at de brugte den ene af dem som Solskjerm, og gik paa to Hænder og en Fod. Aristofanes fremstiller Sokrates som den, der, i cynisk Dragt, deels søgte at fange Sjele ved sin Undervisning, deels at mane dem fra Underverdenen. Pisandros havde en Kæmpekrop, men en feig Sjel. Odysseus (Odysseen II. 25) manede Spaamanden Tiresias fra Underverdenen ved at udgyde Offerblod, ved Lugten af hvilket Sjelene kom frem. — V. 1560. Det Hele sigter uden Tvivl til en kun dengang almeenbekjendt Anekdote.

Poseidon. En Triballergud. Herakles. (komme.)

Poseidon (til Herakles).

See der! der seer du Byen Luftkastellenborg,
til hvilken vi nu drage som Gesandter hen.
(til Triballerguden) Men hør, hvorfor har du din Kappe sat
saa skjævt?
Træk den dog længer hen til høire Side du!
O Stakkel! er det fat med dig, som med Læspodias?
O Demokratie, hvor bringer du os hen tilsidst,
naar Guderne kan vælge slig Repræsentant?

Triballergud.

Du være rolig!

Poseidon.

Gaa til Hel! Du er den meest
barbarisk-raae af alle Guder, jeg har seet.
Herakles! naa, hvad gjør vi saa?

Herakles.

Du hørte jo,
at jeg vil slaae den Mand ihjel, i hvem det er,
som med en Muur har spærret Guder deres Vei.

Poseidon.

Min Ven! vi er jo valgte til Gesandter, for
at stifte Fred.

Herakles.

Just derfor slaaer jeg ham ihjel.

V. 1565. Læspodias havde en Legemsskade, som han søgte at dække med sin Kappe.

Raadkjær
(i Baggrunden mellem Kokkedrenge).

Giv hid mig Rivejernet! — Ræk mig Timian! —
og ræk mig Ost! — Puft Ilden op i Kullene!

Herakles.

Vi hilse dig, o Menneske, vi Guder her,
vi alle tre.

Raadkjær (uden at høre ham).

Nu strøer jeg Timian herpaa.

Herakles.

Hør, hvad er det for Kjødmad der?

Raadkjær.

Et Fugle=Par,
som ved et Oprør imod Fuglenes Folkemagt
har deres Liv forbrudt.

Herakles.

Og nu bestrøer du
dem først med Timian.

Raadkjær.

Ei, ei, Herakles! see
god Dag! Hvad Godt?

Herakles.

Vi kommer som Gesandter her,
fra Guder sendte, for at forebygge Krig.

En Kokkedreng.

Nu er der ikke Olie meer i Flasken her.

Raadkjær (til Drengen).

Hør! Fuglene skal laves fedt og lækkert til!

Herakles.

Vi har jo ingen Fordeel af at føre Krig;
og saalænge med os Guder I vil holde Fred,
saa vil I have Regnvand nok i hver en Park,
og leve hver en Dag i fuld Skjærsommerlyst.
I dette Alt vi uindskrænket Fuldmagt har.

Raadkjær.

Vi har jo aldrig forhen yppet Kiv og Krig
med Jer, og nu vi vil, ifald Jer synes saa,
og hvis I ellers ville gjøre Ret og Skjel,
indgaae Forliig; og Ret og Skjel jeg kalder det,
at Zeus nu atter giver Herskerstaven til
os Fugle hen. — Naar saadan vi har sluttet Fred,
jeg byder Jer, Gesandter, til mit Frokostbord!

Herakles.

Mig synes det antageligt — jeg siger Ja.

Poseidon.

Hvad, Usling? Ha du er en Nar, en Lækkermund.
Du vil berøve Faderen sin Kongemagt?

Raadkjær.

Saa? sagde du det? Men faaer I Guder ikke just
en større Magt, naar Fugle herske nedenfor?
Nu krybe Jordens Børn i Skjul og dukke sig
bag Skyerne, saatidt de sværge falsk ved Jer.

Men har I Fuglene til Allierede,
og Nogen sværger falsk ved Ravnen og ved Zeus,
saa kommer Ravnen uformærket flyvende
og hakker Diet paa Meeneden flux ud.

Poseidon.

Ha ved Poseidon, det er deiligt sagt af dig!

Herakles.

Det synes jeg med.

Raadkjær (til Triballerguden).

Hvad mener du?

Triballerguden.

Nabaisatreu.

Raadkjær.

Seer du, han er af samme Mening. — Men hør nu
en anden Ting, hvori vi kunne tjene Jer.
Hvis en af Jordens Børn har lovet til en Gud
et Offer, men sig lusker bort med saadan Snak
at „Guderne kan bie," og af Gjerrighed
ei offrer, vel! saa driver vi det ind.

Poseidon.

Hvordan?

Raadkjær.

Naar han maaskee just tæller sine Skillinger
imag, hvad eller sidder i sit Badekar,
saa styrter ned en Høg og røver uformærkt
Værdien af et Par Faar, og bringer Guden det.

Herakles.

Jeg ſtemmer atter for, at give Scepteret
til disſe her.

Poſeidon.

Saa ſpørg nu og Triballeren!

Herakles.

Triballer! ſkal vi give Kjøb du?

Triballerguden.

Saunaka
Baktarikruſa.

Herakles.

Hør, han ſiger Ja til Alt.

Poſeidon.

Ja naar I ſynes det, ſaa ſynes jeg det med.

Herakles (til Raadkjær.)

Hør nu, hvad Sceptret angaaer, ſkal det ſkee ſom ſagt.

Raadkjær.

Ja, men der en anden Ting jeg tænker paa.
Jeg Here overlader til Zeus naturligviis;
men Baſileia, Jomfru ſiin, maa gives mig
til Ægteviv.

Poſeidon.

Jeg ſeer, du har ei Lyſt til Fred:
Saa lad os gaae!

Raadkjær.

Det bryder jeg kun lidt mig om.
Hør, Kok! hør, du maa gjøre Sauſen dygtig ſød!

Herakles.

Men Menneske Poseidon dog, hvor vil du hen?
Saa skal vi for en Qvindes Skyld nu føre Krig?

Poseidon.

Hvad skal vi gjøre da?

Herakles.

O hvad! forliges skal vi!

Poseidon.

Din Stakkel! seer du ikke, at man narrer dig?
Dig selv du skader, thi naar Zeus nu dør engang,
og først har givet disse al sin Kongemagt,
saa bli'er du Fattiglem, thi dig tilfalder alt
det Gods, som Zeus ved Døden efterlader sig.

Raadkjær.

Ulykkalige! Hvor fører han bag Lyset dig!
Kom hid til mig, jeg vil fortælle Noget dig.
Din Farbroder trækker dig ved Næsen, stakkels Pjalt!
Af Fædregods tilfalder dig jo ikke en Døit
ifølge Loven, thi du er et Slegfredbarn.

Herakles.

Et Slegfred — jeg? hvad siger du?

Raadkjær.

Ja, ja, ved Zeus,

V. 1644. Farbroder, Poseidon. — V. 1646. Slegfredbarn, som Søn af en Ikke-Gudinde Alkmene.

af fremmed Qvinde født: hvor troer du dog,
at Athenaïa ellers kunde tage Arv
som Datter, naar der ægtefødte Sønner var?

Herakles.

Men naar nu Fader paa sin Dødseng giver mig
sit Gods som Slegfredsarv?

Raadkjær.

En Lov forbyder det.
Poseidon selv, som nu ophidser dig, vil først
dig gjøre stridigt dette Arvegods, naar han
som Zeus's kjødelige Broder melder sig.
Nu skal du høre, hvad der staaer i Solons Lov:
„Slegfredbarn har ingen Arveret,
„naar der findes ægtefødte Børn.
„Er der ingen ægtefødte Børn,
„gaaer Arv til nærmest Frænde."

Herakles.

Af Faders Efterladenskab tilfalder mig
da Intet?

Raadkjær.

Nei, ved Zeus, slet intet. — Siig mig dog,
har vel din Fader skaffet dig et Borgerbrev?

Herakles (hidsig.)

Det har han ei, — og det har længe undret mig!

V. 1649. Athenaïa, Athene. — V. 1663. Dette skete kun med ægtefødte Børn.

Raadkjær.

Hvad gaber nu du efter med det bistre Blik?
Hvis du med os vil holde, skal jeg gjøre dig
til Konge, og beverte dig med Fuglemelk.

Herakles.

Hvad du om Pigen sagde, forekom mig strax
heel billigt: jeg hende giver dig til Ægteviv.

Raadkjær (til Poseidon.)

Naa du, hvad siger du?

Poseidon.

Jeg stemmer tvertimod.

Raadkjær.

Nu Alt beroer paa dig, Triballer. Hvad siger du?

Triballer.

De skmuk og deilig Pig, de stur Dronning, ik
te Fugel giv.

Herakles.

Til Fuglen giver, siger han.

Poseidon.

Ved Zeus, han siger ikke, at han giver, nei!
men Knebbren gaaer jo paa ham ret som Svalenæb.

Raadkjær (fort afbrydende.)

Javist! han mener, at han gi'er til Svalerne.

Poseidon (forbløffet.)

Nu saa forliges og kommer venlig overeens!

og naar det saadan tykkes Jer, jeg tier straxt!

Herakles (til Raadkjær.)

Alting hvad du forlanger vil vi tilstaae dig.
Saa kom da nu og gaa med os til Himlen op,
for selv at hente Basileia der og Alt!

Raadkjær.

Saa har vi slagtet disse jo i rette Tid
til Brylluppet.

Herakles.

Ifald I vil, saa bliver jeg
og steger disse Vare her. Gaaer I saa kun!

Poseidon.

Og steger disse? Ah du er en Lækkermund!
Du gaaer ei med?

Herakles.

Aa nei! jeg har det godt nok her.

Raadkjær (til en Tjener.)

Nu vel! saa ræk mig da en Bryllupskjortel hid!

(De gaae.)

Chor.

I Skurkerup, ved Vanduhr,
boer et sær forslagent Folk,
Thingstudsolket kaldt.
Disse Mennesker høste, saae,

V. 1688. »Et Vanduhr stod i Domhuset, hvor Advocaterne samledes. Foranlediget ved Raadkjærs Mund- eller Tunge-Færdighed gjøres her et Udfald mod Athens Rabulister og Sykofanter.

ſanke Druer, plukke Figens
Frugt — med Tungen.
De Barbarer er af Fødſel,
Gorgiasſer og Filipper.
Diſſe Thingſtude, diſſe Filipper
ere Skylden i, at
overalt i Attika
ſkæres Tungen af hvert Offerdyr.

Et Bud (kommer.)

Langt meer end Ord kan ſige, høiſt lykſalige,
o trefold ſalige, vingelette Fugleſlægt!
Modtager nu i ſtolte Haller Eders Drot!
Thi ſee han nærmer ſig ſin gyldenblanke Borg,
i Høitidspragt, ſom overgaaer hver Stjernes Blink;
og ikke Solen i ſin Straaleglands er høi
ſom han. Og ved hans Side gaaer hans Ægteviv,
og hendes Skjønhed kan beſkrives ei med Ord.
Han ſvinger Lynet, Zeus's ſnelbevingte Piil.
En Duft, unævnelig, mod Himmelbuens Dyb
ſig hæver; og, o ſkjønne Syn, en Viraksdamp
ſig trænger høit igjennem Røgens Hvirvelflugt. —
Men ſee, der er han! Saa lad Himlens Muſa ſelv
i helligt Qvad huldt bringe Velkomſthilſen ham!

Chor.

Samler Jer, ſtiller Jer, retter Jer, hæver Jer!

V. 1695. To Rabuliſter.

Omflagrer den Salige!
Saligt er hans Lod!
O hvilket Blomster, o hvilken Skjønhed!
Ja du har sluttet en Pagt
til Fryd for vor Stad!
Herligt, o herligt er Lykkens Held,
som skal spire ved dig for Fuglenes Slægt!
Saa hilser med Bryllupsqvad og med Sang
vor Drot og hans Brud Basileia!

Første Halvchor.

Ogsaa Here, den Himmelske,
og Ham, høit paa Kongestol,
Gudernes store Drot,
knytted Moererne sammen
ved straalende Bryllupsfest.
Hymen, o Hymenæos!

Andet Halvchor.

Eros, den blomstrende,
guldvingeflagrende,
styrede stramt Brudevognstømmen,
ved Siden af Zeus og
den salige Here!
Hymen, o Hymenæos!

Raadkjær (med Basileia.)

Jeg frydes ved Hymnen, jeg frydes ved Sangen,

V. 1727. Moerer, Parcer, Skjebnegudinder.

og kjært er mig Digtet. Lovsynger nu og
Zeus's jordforfærdende Tordenbrag
og det knittrende Glimt fra Skyens Mulm
og Lynstraalens dræbende Slag!

Chor.

O vældige Lynstraales gyldne Lys!
O Zeus's evige Flammepiil!
O rædsomt drønende, regnsvangre Torden!
Med dig i Haand vor Drot ryster Jorden,
ved dig almægtig! Og nu har han vundet
en Medherskerinde, Zeus's Basileia.
Hymen, o Hymenæos!
Ledsager Bryllupstoget nu,
I Brødre, Søstre alle,
letvingede, til vor Zeus's Borg!

Raadkjær (til Basileia.)

Til Brudeleiet hen
ræk mig din Haand, Gudinde!
Hold dig ved mine Vinger,
og dands med mig, saa svinger
jeg dig i Luften let!

Chor.

Hurra, Tralla, Tirrelit!
Hil dig, hil i Seiersglands,
mægtigst Gud blandt Guder alle!

Ridderne,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. V. Dorph.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1857.

Indledning.

1.

Aristofanes' Komedie „Ridderne" er opført ved Lenæerfesten (i Januar Maaned) 324. Den peloponnesiske Krig havde allerede raset i 7 Aar. Folket havde bragt tunge Ofre og længtes efter Fred; men Begeistringen over de vundne Seire og Haabet om de endnu større, som dets Ledere lovede det, talte for Krigens Fortsættelse. Spørgsmaalet om Fred eller Krig beskjeftigede hver Mand i Athen fra Morgen til Aften; det gaaer ogsaa igjennem dette Stykke.

Fra Begyndelsen af var Krigen en Nødvendighed for Athen, hvis det ikke vilde opgive sin politiske Selvstændighed. Den samme Perikles, der havde fundet sig i, at hans Fædreland opgav Herredømmet over Bøotien og Megara, maatte raade det til Krig, da Spartanerne vilde blande sig i dets indre Anliggender og understøttede dets oprørske Undersaatter. Han saae, at Kampen vilde blive haard, men ogsaa, at Athen havde større Kraft til at holde ud i Længden end Sparta. Det gik, som han havde forudseet. Spartanerne faldt ind i Attika. Efter Perikles' Raad opgave Athenæerne at forsvare det aabne Land,

og flyttede sammen i den befæstede Hovedstad, hvor snæver endog Pladsen var til en saadan Befolkning, og hvor tungt det end faldt dem at see rolig til, medens Fienden brændte og ødelagde deres Eiendom udenfor Murene. Men den store Mand, hvis overlegne Forstand og hæderlige Charakteer ene syntes i Stand til at styre Athen i denne Nødens Tid og føre den seirrig ud af den, døde af Pesten 429, og de Talere, der efter ham prøvede at tage Statens Ror, manglede aldeles det ædle og uegennyttige Præg, der betegnede ham, og hans igjennem et heelt Livs Erfaring og Opoffrelse dannede Aand Det var Haandværkere og Fabrikanter, der pludselig forlode deres Værksteder, for at træde op som Statsmænd. Da der ikke mere var nogen Storhed tilstede, som Folkemassen var nødt til at bøie sig for, fulgte den helst dem, der syntes at staae den nærmest, og som den bedst kunde forstaae. Den betydeligste af disse var Garveren Kleon, Kleænetos' Søn, der er Hovedgjenstanden for Digterens Angreb i dette Stykke. Det var en rask og kraftig Charakteer, men raa og hensynsløs som faa. Han meente, at Athens Herredømme og demokratiske Forfatning kun kunde sikkres ved Spartas Ydmygelse. Derfor krævede han en energisk Fortsættelse af Krigen, og hvor han fandt modsatte Anskuelser, viste han den bittreste Mistænksomhed og den ubønhørligste Strenghed. Krigen nødte Athen til at paalægge de forbundne Stæder større Byrder end før. Det kunde derfor ikke være Andet, end at der hist og her i Forbundet yttrede sig Uvillie mod Krigen, og at de, der i Forveien havde Forkjærlighed for Lakedæmon, tænkte paa at rive sig løs fra Athen. Mitylene faldt virkelig fra i Aaret 428; og det var først efter en langvarig Beleiring, i det følgende Aar, at Athenæerne igjen

bleve Herrer over den. Kleon meente, at dette første Forsøg paa at afkaste det athenæiske Aag maatte straffes exemplarisk, og fik Folkeforsamlingen til at bestemme, at Staden skulde ødelægges aldeles, alle voxne Mænd uden Undtagelse dræbes, og Kvinder og Børn sælges som Slaver. Dog lykkedes det, da den første Hidsighed havde sat sig, den følgende Dag at faae en ny Folkeforsamling sammenkaldt, hvor Diodotos, trods Kleons heftige Indsigelser, fik sat igjennem, at kun det oligarchisk sindede Partie, der havde været Skyld i Frafaldet, henved 1000 i Tallet, skulde bøde med Livet. Det følger af sig selv, at Kleon i den følgende Tid med den største Paapassenhed vogtede paa enhver Bevægelse blandt de Forbundne.

Den langvarige Krig havde trættet det hele Folk; men det var dog især de mere velhavende Borgere i Athen, der følte Trykket af den. De Fattigere fik nu ikke mindre end før, hvad de behøvede til deres Underholdning; men de Rige maatte uderede store Skatter, og deres Landeiendomme bleve et Bytte for Fienden. Naar nu disse ønskede Fred og arbeidede derfor, saae Kleon deri kun Venskab for Lakedæmon, Fædrelandsforræderi og Sammensværgelser imod Staten. Mistænksom passede han paa hver en Embedsmand, der havde med Finantserne eller med Krigsførelsen at gjøre; selv virkede han hjemme, i Folkeforsamlingen og for Domstolene, og, da han traadte op som Feltherre og vandt sin uvisnelige Laurbærkrands, var det ikke hans egen Lyst, men Omstændighederne, der nødte ham dertil. Den store Krig imellem Joner og Dorer havde ogsaa udbredt sig til Sicilien, og i Aaret 425 sendte Athen en Flaade ud for at hjælpe deres Stammefrænder der. En af Anførerne, Demosthenes, en rask og dristig Kriger, fattede

underveis den Plan at befæste et Punkt paa Messeniens Kyst, for derfra at ægge Messenierne til Frafald og berøve Spartanerne Halvdelen af deres Land. Den ogsaa i vor Tids Krigshistorie berømte Bugt ved Navarino begrændses imod Nord af et lille Forbjerg, hvorpaa den gamle Stad Pylos havde ligget. Det var denne øde Plads, som Demosthenes befæstede. Lakedæmonierne beredte sig strax til at fordrive ham derfra. De indesluttede ham med en betydelig Land- og Sø-Magt, og angrebe ham deels fra det faste Land, deels fra den ligeoversor liggende Ø, Sfakteria; men Demosthenes afslog deres Storme og holdt ud med sin lille Trop, til en athenæisk Flaade kom ham til Undsætning. Her viste sig atter Athenærnes Overlegenhed til Søes. Den spartanske Flaade blev aldeles tilintetgjort, og de Lakedæmoniere, der vare posterede paa Øen, 420 i Tallet, vare afskaarne fra al Forbindelse med Fastlandet. Denne Ulykke bevægede Spartanerne til at sende Gesandter til Athen for at underhandle om Fred. Efter Kleons Raad opstillede Folket haarde Fredsbetingelser: det forlangte Tilbagegivelsen af hvad der var afstaaet i Freden 445, nemlig Nisæa, Pegæ, Trözen og Achaia. Saa Meget havde Lakedæmonierne ikke i Sinde at indrømme; dog afsloge de det heller ikke ubetinget, men bade om, at der maatte blive udnævnt en Kommission til at underhandle med dem, da de ikke kunde forhandle med Folkeforsamlingen i sin Heelhed. Men saa blev Kleon heftig og sagde, at nu fik han Stadfæstelse paa, hvad han altid havde troet, at de ikke havde ærlige Hensigter, siden de selv erklærede, at de kun vilde underhandle hemmeligt og med nogle faa Udvalgte. Gesandterne vendte tilbage med uforrettet Sag, og de 400 Lakedæmoniere vedbleve at være indesluttede paa Sfakteria.

VII

Athenæerne fandt det ikke raadeligt at gjøre et Angreb paa denne veløvede Hær, der naturligviis vilde kæmpe med Fortvivlelsens Mod, og som begunstigedes af Terrainet paa den skovbegroede Klippeø; men de meente, at Hungeren snart vilde nøde dem til at overgive sig. Dog kunde de med al deres Anstrængelse ikke holde Blokaden strengt nok; Lakedæmoniernes Venner fandt stedse Leilighed til at forsyne dem med Levnetsmidler, medens Athenæerne selv hverken havde Vand eller Korn i tilstrækkelig Mængde, og den stormfulde Vinter, der nærmede sig, maaskee snart vilde nøde dem til at opgive Blokaden aldeles. Da dette rygtedes i Athen, knurrede Folket imod Kleon, der havde faaet dem til at afbryde Fredsunderhandlingerne i Tillid til det sikkre Bytte paa Sfakteria; men han paastod paa sin Side, at Efterretningerne vare falske; der kunde umulig være saa stor Nød og Vanskelighed for Athenæerne ved Pylos. I denne Anledning bestemte Folkeforsamlingen, at to Kommissairer, af hvilke Kleon var den ene, skulde reise til Pylos, for at bringe nøiagtig Efterretning om Sagernes Stilling. Men Kleon meente, at man ikke skulde spilde Tiden med saadanne Undersøgelser; hvis Feltherrerne vare Mænd, maatte de for længe siden have stormet Øen og faaet Lakedæmonierne i deres Vold; det skulde man gjøre og intet Andet. Da tog en af Feltherrerne Ordet, Nikias, Nikeratos' Søn, en af Athens rigeste og hæderligste Mænd, dygtig til at føre en Hær og modig paa Kampppladsen, men overtroisk og svag, naar det gjaldt om at bestemme sig til Kamp. Han var en af Hovedmændene for Fredspartiet, og det var især ham, paa hvem Kleon havde tænkt, da han sagde, at Feltherrerne manglede Mod eller Villie til at gjøre Ende paa Krigen. Han viste, at

det var en mislig Sag at storme Øen, og erklærede, at han ikke kunde paatage sig et saa halsbrækkende Foretagende; men, tilføiede han, troede Kleon sig i Stand dertil, vilde han gjerne overlade ham Anførselen. Kleon, der troede, at dette var alvorlig meent, erklærede sig villig dertil; men Nikias tog Sagen alvorlig og paastod, at han vilde aftræde ham sin Feltherrepost. Nu blev Kleon bange, og søgte at trække sig ud af det igjen; det var jo en Selvfølge, at det var Feltherrerne og ikke Talerne, der skulde anføre Hæren; men Folket, der morede sig over hans Forlegenhed, antog Nikias' Forslag og nødte Kleon til at indfrie sit Løfte. „Nu vel!" raabte han, „det skal jeg. Inden 20 Dage skal jeg bringe Lakedæmonierne her enten døde eller levende;" og han drog bort med en Hær, som for Størstedelen bestod af Letbevæbnede og Bueskytter. „Athenæerne loe ad hans Pral," siger Thukydid, „men de Forstandigere glædede sig dog over, at det var gaaet saaledes; thi nu vilde de enten blive frie for Kleon, eller, hvis dette Haab skulde slaae feil, faae Spartanerne i deres Magt." Saa skarpt stode de politiske Partier imod hinanden.

Men denne Gang havde Kleon Ret. Da han kom til Pylos, havde Demosthenes allerede gjort Forberedelser til en Landgang paa Sfakteria. Nu havde de det fornødne Mandskab til at iværksætte den. En Skovbrand lettede dem Arbeidet ved at rydde en stor Deel af Øen. En Hær af 800 Sværtbevæbnede og to eller tre Gange saa mange Letbevæbnede blev kastet i Land. Den store Overmagt, navnlig den tætte Regn af Spyd og Pile nødte Lakedæmonierne til at trække sig tilbage til en Høi paa Øens nordlige Ende; men ogsaa der bleve de omgaaede, og — overgave sig. Kleon vendte virkelig tilbage til

Athen med 299 Fanger, hvoriblandt 120 vare fuldtberettigede spartanske Borgere. Menigmand jublede og hævede sin Fører til Skyerne, men „de Forstandigere“ meente, at hele Æren egentlig tilkom Demosthenes. En upartisk Dommer vil sikkert antage, at Demosthenes ikke havde kunnet indtage Øen uden den Forstærkning af Bueskytter og Letbevæbnede, som Kleon bragte ham; og hvis Demosthenes har Fortjenesten af at have ordnet og ledet Angrebet, har Kleon den Fortjeneste, at have sat igjennem, at Angrebet blev udført. Men derfor tør vi ikke sige, at Thukydid har bagtalt ham, eller at Aristofanes har angrebet ham med Urette. De have Historiens Vidnesbyrd for sig. Kleons Udygtighed som Feltherre viste sig klart, da han anden Gang forsøgte sig i denne Egenskab, ved Amfipolis i Aaret 422, hvor han faldt efter at have sat Hæren til. Hans Udygtighed som Statsmand viste sig i, at han endnu i dette Øieblik gjorde Freden umulig ved de urimelige Fredsbetingelser, han opstillede. Athen havde aldrig staaet saa glimrende ligeoversor Sparta, som i Vinteren 425—24, og Sparta havde aldrig været ivrigere for at slutte Fred, end nu, da det gjaldt om at frie saa mange ansete Borgere fra Fængslet; men Kleon forsømte Øieblikket, og fra den Tid gik det ned ad Bakken for Athen.

2.

Aristofanes havde allerede i sine tidligere Komedier flere Gange leilighedsviis angrebet Kleon; men „Ridderne“ er fra først til sidst rettet imod ham. Derfor lod Digteren ogsaa Choret bestaae af disse hans svorne Fjender, Ridderne. I Athen, som overhovedet i Oldtidens Fristater, forrettedes Ryttertjenesten

af de meeſt velhavende unge Mænd. Staten ydede Bidrag til Heſtenes Underholdning — 40 Talenter om Aaret — men ofte gik der mere med, og Rytterne ſkulde ſelv anſkaffe Heſtene og Ruſtningerne, ſaa at kun de Rigere kunde paatage ſig denne Byrde, hvorfor vi i vort Sprog hellere kalde dem Riddere end Ryttere. Det var et Corps af 1000 Mand, der ikke, ſom Fodtropperne, først bleve udſkrevne naar Krigen udbrød, men ſom ligefuldt fandtes i Fredstid, og under Anførſel af de to Hipparcher deeltoge i Optogene paa de ſtore Feſter. Disſe fornemme unge Mænd vare i Regelen oligarchiſk og lakoniſk ſindede; de ønſkede Fred og hadede Ultrademokraten Kleon, medens denne paa ſin Side forfulgte dem med et lignende Had og beſkyldte dem for Feighed og Sammenſværgelſe.

Idet Digteren ſtillede ſig den Opgave at angribe Folkets Leder, kunde Folket ſelv heller ikke gaae fri. Folket fremſtilles ſom en gammel Mand, der gaaer i Barndom og bliver Bytte for Enhver, der forſtaaer at ſmigre ham og føie hans Lyſter. Embedsmændene og Statsmændene ere hans Tjenere. I de to Tjenere, der først træde frem paa Scenen, gjenkjender man let den kjække, men til Drik noget hengivne Demoſthenes, og den overtroiſke og ængſtelige, men ſnilde Nikias. Disſe to begynde Stykket, med at klage over at Tjeneſten i den ſidſte Tid er bleven uudholdelig, ſiden Herren har kjøbt ſig en ny Slave, der er bleven Opſynsmand over hele Huſet, og ſom altid mishandler og bagtaler de andre Slaver. Derved menes naturligviis Kleon. Han betegnes ſom en Paflagoner, ikke fordi Paflagonien leverede flere eller ſlettere Slaver end andre barbariſke Lande, men for at tilveiebringe et Ordſpil; thi paa Græſk kunde dette Ord betegne „den Bruſende, Kogende," og

altſaa være en ikke upaſſende Benævnelſe for den opfarende og fremfuſende Kleon. De ſtakkels Slaver vide ikke andet Raad til at lindre deres Nød, end at løbe bort; men det tør de heller ikke vove, thi Paflagoneren paſſer paa allevegne. Førſt da Demoſthenes' Hoved er bleven oplivet af Vinen, faaer han det Indfald, at de ſkulle ſtjæle de Orakelſvar, Paflagoneren er i Beſiddelſe af. Nikias udfører det for ham, og de finde der=iblandt eet, der omtaler, hvorledes Statens Styrelſe ſtedſe falder i ſlettere og ſlettere Hænder, og den uværdige Kleon ſkal ſtyrtes af en endnu Uværdigere: „Læderkræmmeren ſkal ſtyrtes af en Pølſekræmmer." I det Samme kommer en Saadan netop ind paa Scenen. De hilſe ham ſtrax ſom deres forventede Frelſer og Athens vordende Herſker. De have ondt nok med at faae ham til at begribe, at det ikke ſkader Noget, at han er raa og udannet, men at det tværtimod hjælper, thi Paflagoneren kan kun overvindes af den, der kan overgaae ham i Lavhed og Frækhed. Det er førſt ved at oplæſe og forklare ham Orakel=ſvaret, og ved at love ham Riddernes Biſtand, at de formaae ham til at paatage ſig Kampen. Nu kommer Paflagoneren, ſkjældende og ſmældende. Pølſekræmmeren bliver bange og vil løbe ſin Vei; men Riddernes kjække Optræden giver ogſaa ham Mod til at ſtandſe, og der begynder en heftig Kamp imellem de to Medbeilere om, hvem der kan overbyde den Anden i Bag=vaſkelſer, Truſler, Skjældsord o. ſ. v. Pølſekræmmeren, ſom underſtøttes af Ridderne, ſlaaer ſin Modſtander tilbage paa et=hvert Punkt, ſaa at denne tilſidſt iler fortvivlet bort, for at anklage ham for Raadet. Men medens han er midt i ſin Tale til Raadet, bryder Pølſekræmmeren ind igjennem Skrankerne og afbryder ham for at fortælle, at Sildene ere blevne ſaa billige,

som de ikke have været i mange Aar. Raadmændene juble over det glade Budskab, kaste Paflagoneren paa Døren, og ile bort for at kjøbe Sild. Da han saaledes ingen Veie kunde komme i Raadet, indstævner han Sagen for Folkets egen allerhøieste Domstol. Herr Folk er fra først af meest tilbøielig til at høre efter sin Yndlingsslave, men Pølsekræmmeren forstaaer snart at vinde ham ved nye Smigrerier, og at fremstille Alt, hvad Paflagoneren roser sig af, i det modsatte Lys, som gjennemtrængt af ussel Karrighed, udsprunget af egennyttige Bevæggrunde og som farligt for Folkets Frihed. I sin Fortvivlelse beraaber denne sig paa sine Orakelsvar; men hans Modstander har ogsaa Orakelsvar, og nu gjælder det om, hvem der kan komme frem med de meest lovende Orakler. Ogsaa her seirer Pølsekræmmeren, navnlig ved sin Fortolkning af den Andens Orakler, og Folket har allerede i Sinde at overgive sig til ham, da Paflagoneren beraaber sig paa, at det er ham, der ernærer Folket og giver det sin daglige Underholdning. Men dette mener Pølsekræmmeren ogsaa at kunne, og den tredie Kamp begynder, hvor de komme hver med sin Madkurv for at vise, hvem der kan traktere Folket bedst. Paflagoneren er godt forsynet; men det hjælper ham ikke. Da han vil byde Folket en Haresteg, stjæler hans Modstander den fra ham, og byder den i sit eget Navn (Gjengjæld for Pylos), og gjør saa Folket opmærksom paa, at nu er hans Kurv tom; han har givet Folket Alt hvad han havde, medens Paflagoneren endnu har det Bedste tilbage i sin, hvilket han naturligviis havde forbeholdt sig selv. Den Ulykkelige har Intet tilbage uden en afmægtig Protest, og selv denne maa han lade falde, da han erfarer, at hans Overvinder virkelig er, som Orakket havde sagt, en Pølsekræmmer af det allerlaveste Slags. —

Efter Paflagonerens Fald antager Alt en ny Skikkelſe. Hans Overvinder er ikke mere den væmmelige Pølſekræmmer, men en ædel og fædrelandſkſindet Borger ved Navn Agorakritos. Folket er blevet ungt igjen, ſom i de Dage, det ſeirede ved Marathon, det lader ſig ikke mere tage ved Næſen af enhver Smigrer; det lyder ikke mere Egennyttens, men Retfærdighedens Lov, og det faaer ſit høieſte og bedſte Ønſke opfyldt: det faaer Freden igjen. Men Paflagoneren dømmes til at gaae paa Gaden og ſælge Pølſer og færdes imellem den allerlaveſte Pøbel.

3.

Det var en farlig Sag at angribe en ſaa mægtig Perſon ſom Kleon, der antoges baade at have Magt og Villie til at hævne ſig. Ariſtofanes havde ønſket, at Paflagonerens Maſke ſkulde være et Portrait af Kleon, men han kunde ikke faae nogen Maſkefabrikant til at gjøre det; han maatte nøies med en almindelig Slavemaſke. Den ſamme antagne Fare nødte Ariſtofanes til at navngive ſig ſelv ſom Forfatter til „Ridderne". Han havde ladet flere Stykker opføre før dette, Stykker, der havde gjort Lykke, og af hvilke eet (Acharnerne) endnu er bevaret; men ungdommelig Blufærdighed havde hindret ham i at træde aabenlyſt frem, og andre Forfattere (Filonides og Kalliſtratos) havde laant ham deres Navne; men nu gjaldt det en perſonlig Kamp og et Anſvar, ſom han ikke kunde paalægge nogen Anden. Der er imidlertid Intet berettet om, at Kleon har forſøgt at hævne ſig paa Digteren. Man maa heller ikke troe, at dette Stykke fik nogen politiſk Indflydelſe i Athen; Kleon vedblev at ſtaae i Spidſen for Staten indtil ſin Død, og Ariſtofanes kunde endnu, to Aar ſenere, i „Gedehamſene" rette et

lignende Angreb imod ham. Men ikke desmindre havde Athenæerne med Glæde fulgt dette herlige Digterværk, og leet hjertelig ad dets kraftige Komik og dets træffende Satire. Vi vide, at Aristofanes' „Riddere" vandt den første Priis, medens den gamle Kratinos vandt den anden for sit Stykke „Satyrerne".

Ridderne.

Personerne.

Herr **Folk.**
Første **Tjener** (Feltherren Demosthenes).
Anden **Tjener** (Feltherren Nikias).
Paflagoneren, Huusforvalter (Statsstyrer Kleon).
} i Tjeneste hos Herr Folk.
En **Polsekræmmer.**
Chor af **Riddere.**

Første Tjener (kommer).

O vee, o vee! o Jammer og Nød, o vee, o vee!
Gid Guder slaae den nylig kjøbte Slaveskurk,
den Paflagonerknegt med samt hans lumske Raad!
thi lige fra den Tid, han kom i Huset her,
han dænger stedse Husets Slaver til med Prygl.

Anden Tjener (kommer).

Ja gid den Erkepaflagon maa skee alt Ondt,
den Rænkesmed!

Første Tjener.

Du stakkels Fyr, hvor gaaer det dig?

Anden Tjener.

Ah! slet det gaaer med mig som dig.

Første Tjener.

Saa kom da hid,
og lad os tude sammen en Olympisk Sang!

V. 9. Frygeren Olympos, en af Grækenlands ældste Musikere, havde især uddannet Fløitespillet, og hans Musik havde en egen, sørgmodig Charakteer.

Begge.

Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy!

Første Tjener.

Men hvorfor klynke hen i Veiret? Nei, lad os paa Redning tænke nu, og ikke tvine meer!

Anden Tjener.

Ja, men hvordan?

Første Tjener.

Ja, sig mig det!

Anden Tjener.

Nei sig du mig — jeg vil ei strides med dig.

Første Tjener.

Nei, jeg gjør det ei.

Anden Tjener.

„O kunde du mig sige, hvad jeg sige skal!“

Første Tjener.

Nei tal du frit, saa skal og jeg forklare mig.

Anden Tjener.

Nei, nei! jeg mangler dette „hei vil du gaae!“ Ja, naar jeg kunde tale ret euripideisk pænt!

V. 15. Dette Vers er laant fra Euripides's 4 Aar tidligere opførte Tragedie Hippolytos (V. 349), hvor Fædra ikke selv vover at udtale sin Hemmelighed (sin Kjærlighed til Stifsønnen Hippolytos), men forlanger, at Ammen skal gjette det og sige det for hende.

Første Tjener.

Nei, kom nu ei for meget Grønt i Suppen, du,
men find en Maade at slippe fra vor Herre paa!

Anden Tjener.

Saa sig da: løbe — saadan hver Stavelse for sig!

Første Tjener.

Nu siger jeg da: løbe.

Anden Tjener.

Du har løbe sagt;
saa sig derefter: lad os.

Første Tjener.

Lad os.

Anden Tjener.

Ja ret saa!
Som naar du er i Lyste, sig saa rolig først
dit løbe, derpaa lad os med rivende Fart!

Første Tjener.

Naa: (ramsende) løbe, lad os løbe —
(idet han forstaaer Meningen)
lad os løbe!

Anden Tjener.

Naa!
er det ei rart?

Første Tjener.

Ja, men jeg er dog bange for,
den Spøg vil koste mig mit gode Skind.

V. 19 sigter til, at Euripides's Moder havde været Grønkone.

Anden Tjener.

Hvordan?

Første Tjener.

Jo, bliver man garvet, gaaer jo Skindet Pokker i Vold.

Anden Tjener.

Det bedste var da vel i denne Nød, at vi
gik hen og kasted os for Guders Billeder ned.

Første Tjener.

Hvad? Billeder? Saa troer du, der er Guder til?

Anden Tjener.

Ja vist!

Første Tjener.

Nu vel! men hvad Beviser har du da?

Anden Tjener.

Jeg er af Guderne forhadt: er det ei nok?

Første Tjener.

Du har mig overbeviist; — men her maa Andet til.
(betænker sig)
Hør, skal jeg foredrage Sagen for Publikum?

Anden Tjener.

O ja! Kun eet der er, som vi maae bede om!
at Publikum i deres Miner viser os,
om det sig morer over, hvad vi siger og gjør.

Første Tjener.

Saa vil jeg tale. — (til Tilskuerne) Vi har en Herre, seer I vel,
som arrig er og bønnegraadig, plump og grov,

V. 41. Bønner var en Hovedspise for Menigmand i Athen, ligesom Macaroni i Italien og Grød hos os.

Herr Folk fra Pnyx; det er en gammel gnaven Knark,
tunghør; han kjøbte sig paa sidste Markedsdag
en Slave, som er Garver, fra Paflagonien,
den snedigste og meest forslagne Skumlerskurk.
Han lured snart, den Paflagonske Lædertamp,
sin Herre af, at Smiger kunde fange ham.
Han krøb, og hykled, logred, og bedaared ham
ved usel Sliddersladder, og saa sagde han:
„Herr Folk! du har ält een Sag paadømt; nu, saa gaa
i Bad, og spiis og drik og nyd din Dommerløn!
Befaler du, jeg retter an?“ Saa tager han
hvad en af os har lavet til for Herren, og
Paflageren faaer Tak derfor. Jeg havde selv
for nylig i Pylos æltet en Lakonisk Dei;
saa listed denne Rad sig til at snappe den bort,
og retted friskvæk an, hvad jeg havde lavet til.
Os skubber han af Veien, og ingen anden maa

V. 42. Naar man vilde betegne en Athenæer med hans fulde Navn, tilføiede man altid det Sogn, hvorfra han var. Saaledes siges Herr Folk at være fra Pnyx, en stenig Høi i Nærheden af Borgen, hvor Folkeforsamlingerne holdtes i den ældre Tid.

V. 50. I Athen havde Folket den dømmende Magt, og der var intet offentligt Arbeide, der lagde mere Beslag paa dets Tid og Kræfter, end Dom-merkaldet, idet hvert Aar 6000 Borgere, d. e. omtrent en Femtedeel af den hele mandlige Befolkning, ved Lodkastning udtoges til Nævninger. Denne Folkedomstol kaldtes Heliæa og Dommerne Heliaster. De fik Løn for hver Dag, de mødte, 3 Oboler, eller omtrent 1 Mk. i Sølvværdi; men Tjenesten kunde stundom være streng nok, og de maatte ofte sidde hele Dagen i Retten, thi det var ikke blot fra Athen selv, men fra hele det athenæiske Forbund, at Sager indstævnedes for dem.

V. 55. Her er i Originalen et Ordspil: i Stedet for Pylos staaer der Pyelos, hvilket betyder et Deitrug.

opvarte Herren; med Flueſmæk han ſtiller ſig
bag ham ved Bordet for at bortgjenne Talerne,
declamerer Varſler — Herr Folk er jo ſibyllegal.
Og naar han nu ſaaledes har ham tosſet gjort,
begynder han ſit Spil. Os, Huſets Tyende,
bagvaſker han, den Løgnehals — ſaa faaer vi Prygl.
Saa løber den Paflagerknegt til Tyendet om,
og trygler, ængſter, tager Gaver, hviſkende:
„Saae I, hvor jeg fik pryglet Hylas dygtig af?
Ja, hvis I ei har mig til Ven, ſaa bli'er I hængt".
Saa giver vi; hvis ei, den Gamle træder os
med Fod ſaa haardt, at vi gi'er fra os tigang meer.
(til anden Tjener)
Men lad os nu ſom ſnareſt tænke paa, min Ven,
hvad Vei vi to vel ſkulle tage, og til hvem.

Anden Tjener.

Det er, ſom ſagt, nok bedſt, vi ſmøre Haſer, du!

Forſte Tjener.

Men for Paflageren kan Intet holdes ſkjult;
han ſeer jo efter Alting ſelv: eet Been han har
i Pylos, et andet her paa Folkets Samlingsplads.
Og medens han nu ſaadan ſtaaer og ſkræver ud,
ſaa er hans Bag livagtig over Fløſeby,
hans Hænder i Tiggerrød, hans Sjel i Tyverup.

V. 61. Græfernes Tro paa Spaadomme blev let misbrugt, og opdigtede Orakelſvar benyttedes til at underſtøtte politiſke Planer. Athenæernes taabelige Begjærlighed efter at høre ſaadanne Orakler, og Kleons fræfke Benyttelſe af deres Overtro gjennemhegles fuldſtændigere nedenfor V. 110 ff. og 997 ff.

Anden Tjener.

Saa var det dog nok bedst for os at døe.

Første Tjener.

Aa ja!
Men tænk, vi skulde jo dog døe paa Helteviis!

Anden Tjener.

Ja vist! men hvordan gjør man det paa Helteviis?
(betænker sig)
Det bedste, seer du, er, vi drikker Tyreblod:
Themistokles's Død — den maae vi vælge os!

Første Tjener.

Nei! Druesaft — et Bæger for „den gode Aand!"
saa finde vi endnu maaskee det bedste Raad!

Anden Tjener.

Aha! naa Viin? saa det er Drik det gjelder om? —
Men hvordan kan en Drukken finde gode Raad?

Første Tjener.

Hvad? tvivler du? Du er en Vanddriksvaaser, du!
Tør du forhaane Vinens Tankeskaberkraft?
Veed du da noget meer Daadkraftigt end just Viin?

V. 84. Efter Thukydid er Themistokles rigtignok død en naturlig Død; men det var et almindeligt Rygte, at han havde taget sig selv af Dage, fordi han ikke kunde holde de Løfter, han havde gjort Perserkongen om at undertvinge Grækenland for ham. Han skulde ved en Offring have drukket det varme Blod af Offertyren, og være død paa Stedet.

V. 85. Den gode Aand er Dionysos, Vinens Giver. Ved Drikkelag pleiede man at begynde med et Bæger ublandet Viin, der helligedes til Dionysos' eget Minde.

Du seer jo, at, naar Folk har drukket, saa vinde de
Processer, gjøre Penge, Alting gaaer saa glat,
og, rige selv, de hjelpe deres Venner let.
Naa skynd dig ind, og hent mig hurtig et Kruus Viin,
at jeg kan væde Geisten, og saa tale snildt!

Anden Tjener.

Hvad vil du gjøre af os med den Drikken dog?

Første Tjener.

Alt Godt. Men skynd dig! (Anden Tjener gaaer ind i Huset)
Naa, nu vil jeg lægge mig ned!
for naar jeg bliver drukken, saa er jeg nu saa fuld
af Listighed og Fiffighed og Vittighed.

Anden Tjener (kommer).

Hvor heldigt, at jeg ei blev greben, da jeg kneb
den Viin!

Første Tjener.

Hør! hvad bestiller Paflagoneren?

Anden Tjener.

Han har fortært sit konfiskeerte Syltetøi,
det Bæst, og snorker drukken nu paa Skind henstrakt.

Første Tjener.

Naa kom og skjænk mig, du, en dygtig Slurk af Viin!

Anden Tjener.

See der! en Offerdrik nu for „den gode Aand"!

V. 103. Angiveren pleiede at faae Trediedelen af det konfiskerede Gods.

Første Tjener.

Stik ud, stik ud for Druesaftens ædle Aand! (drikker dygtig)
O gode Aand! dit er det Indfald, ikke mit.

Anden Tjener.

Hvad mener du?

Første Tjener.

Hør du! gaa strax herindenfor
hos Paflagoneren, og stjæl Orakelsvarene,
imens han sover!

Anden Tjener.

Ja! (afsides) Men jeg er bange, at
hans gode Aand skal blive mig min onde Aand.
(gaaer.)

Første Tjener.

Nu vil jeg selv da skjænke mig en lille Taar!

Anden Tjener (kommer).

Uh! hvor Paflageren snorker og fjerter grueligt;
han mærked ikke, at jeg tog den hellige Bog,
som han saa nøie passer paa.

Første Tjener.

Du snu Krabat!
Kom med den, lad mig læse den! — Men hør du, skjænk
engang! — Lad mig nu see dog, hvad der staaer deri! —
O, Guddomsord! — Giv hid, naa giv mig Bægret strax!

Anden Tjener.

See der! — Hvad siger saa Oraklet?

Første Tjener (drikker).

Skjænk atter i!

Anden Tjener.

Hvad siger du? i Bogen staaer: „skjænk atter i"?

Første Tjener.

O Bakis!

Anden Tjener.

Hvad er det?

Første Tjener.

Giv strax et Bæger hid!

Anden Tjener.

Jeg synes, Bakis bruger Bægret meget tidt.

Første Tjener.

Ha, Paflagoner-Skjelm! Derfor du gjemte den,
- fordi du frygted Barslet om dig selv!

Anden Tjener.

Hvordan?

Første Tjener.

Her staaer, hvorledes han vil blive styrtet selv.

Anden Tjener.

Hvordan?

Første Tjener.

Hvordan? Draklet siger ligefrem,
at allerførst en Hampekræmmer kommer frem,
som først vil overtage Statens Styrelse.

V. 122. Bakis, en bøotisk Spaamand, der havde levet Aarhundreder tidligere, i hvis efterladte, eller for efterladte udgivne Drakelsvar man fandt Forudsigelser baade om Perserkrigene, om den peloponnesiske Krig og om andre vigtige Begivenheder.

V. 128 ff. Draklet omtaler de forskjellige Statsmænd, der efter Perikles's

Anden Tjener.

Det var en Kræmmer den! — nu videre! bliv ved!

Første Tjener.

Efter denne vil en Lammekræmmer træde op.

Anden Tjener.

To Kræmmere! — naa! — hvad bliver saa af Kræmmeren?

Første Tjener.

Han skal regere, til der kommer en anden Mand,
en større Kjeldring; saa gaaer han til Grunde med.
Saa kommer der en Læderkræmmer, vor Paflagon,
en Røver, Skrighals, med en Røst som buldrende Fos.

Anden Tjener.

Saa Lammekræmmeren skulde altsaa styrtes af
vor Læderkræmmer?

Første Tjener.

Ja vist.

Anden Tjener.

Ih, stakkels Fyr!
Hvor er der nu en eneste Kræmmer meer at faae?

Død havde styret Staten. Ingen af dem besad hiin store Mands Uegennyttighed, hvorfor Digteren fremstiller dem alle som Kræmmere, der berigede sig hver med sin Næringsvei. Hampekræmmeren er Eukrates fra Melite (ndfr. V. 253), „Vildsvinet" eller „Bjørnen", som Aristofanes og andre samtidige Komikere kaldte ham paa Grund af hans Udseende. Lammekræmmeren (V. 131) er Lysikles, med hvem Aspasia giftede sig efter Perikles's Død. Han blev i Efteraaret 428 sendt som Feltherre til Karien, for at inddrive Penge der, ved hvilken Leilighed han omkom.

Første Tjener.

Jo een der er endnu i glimrende Næringsvei.

Anden Tjener.

Jeg beder, sig mig, hvad for een?

Første Tjener.

Skal jeg?

Anden Tjener.

Ja vist!

Første Tjener.

En Pølsekræmmer er det, som skal styrte ham.

Anden Tjener.

En Pølsekræmmer? Zeus dog! hvilken Næringsvei!
Men hør! hvor skal vi da nu finde denne Mand?

Første Tjener.

Ja, lad os søge ham!

Anden Tjener.

Nei see! der kommer han,
som gudsendt, hen til Torvet.

(**Pølsekræmmeren** kommer med et Pølsetrug og andre Pølsekræmmer-Redskaber.)

Første Tjener.

O Lyksalige!
Blodpølsekræmmer! stig herop, o bedste Ven!
Du kommer som en Frelser for vor By og os.

Pølsekræmmeren.

Hvad godt? Hvad vil I mig?

Første Tjener.

Kom hid, og hør,
hvilket Held du har, og hvor lyksalig du dog er!

Anden Tjener (til Første Tjener).

Gaa du nu hen og tag hans Trug! forklar ham saa
Orakelsvaret, forsaavidt det angaaer ham.
Jeg gaaer nu ind og seer til Paflagoneren. (gaaer.)

Første Tjener (til Pølsekræmmeren).

Naa, læg nu dine Sager fra dig allerførst!
kast dig til Jorden ned, og bed til Guderne!

Pølsekræmmeren.

Nu ja! — hvad saa?

Første Tjener.

O rige Mand! lyksalige Mand!
idag et Intet, imorgen overvættes stor!
O høie Hersker i lyksaliggjort Athen!

Pølsekræmmeren.

Nei hør, min Ven, lad du mig vaske Kallun ud
og sælge Pølser! — hvorfor gjør du Nar af mig?

Første Tjener.

Ah! Vaas! hvad snakker du om Kallun? Nei, see hist!
(peger paa Tilskuerne)
Der seer du lange Rækker jo af Folk?

Pølsekræmmeren.

Ja! ja!

Første Tjener.

Over alle disse skal du være Høvedsmand

og over Torvet, over Havnene og Pnyx;
skal træde Raadet ned, — hver Hærdrot kue strengt,
dem binde, fængsle — bole saa i Prytaneion.

Polsekræmmeren.

Og det skal jeg?

Første Tjener.

Ja vist! — Du seer ei Alt endnu.
Nei, stil dig, Bedste, ovenpaa dit Polsetrug,
betragt saa alle Derne her rundtomkring!

Polsekræmmeren.

Jeg seer.

Første Tjener,

Seer Vareoplag du og Skibe med?

Polsekræmmeren.

Ja! ja!

Første Tjener.

Naa, er du nu da rigtig lykkelig?
Kast ogsaa nu dit høire Die hisset hen
paa Karien, og det andet til Karthago hen!

V. 166. I Prytaneet (Raadhuset) spiste daglig Prytanerne (d. e. den Tiendedeel af Raadet, som for Øieblikket havde Forretningerne), og tilligemed dem enkelte fortjente Mænd, hvem Staten vilde vise en særegen Ære. Men denne Ære, som ogsaa Andre nøde, er ikke nok til Polsekræmmeren; han skal i endnu høiere Grad være hjemme der.

V. 173. Athenæernes Herredømme til Søes strakte sig ikke blot over det Ægeiske Havs Øer og Kyster, men ogsaa udenfor dette. Nylig havde de sendt en betydelig Flaade til Sicilien, og sangvinske Aander drømte allerede om, at Athen var Herre over hele Sicilien og Karthago med.

Polsekræmmeren.

En deilig Lykke, at vride sine Øren af Led!

Første Tjener.

Seer du: alt dette faaer du Lov at høkre med;
du bliver nemlig, som Oraklet siger her,
den „største Mand."

Polsekræmmeren.

Men sig mig dog, hvorledes jeg,
som er en Polsekræmmer, bliver slig en Mand?

Første Tjener.

Jo derfor er det just du vorde vil saa stor,
fordi du er fra Gaden, er gemeen og grov.

Polsekræmmeren.

Jeg troer ei, jeg er værdig til saa stor en Magt.

Første Tjener.

Ah Snak! — naa hvorfor troer du dig ei værdig da?
Hør, troer du da, der er det Mindste Godt hos dig?
Er du af fiin og dannet Slægt?

Polsekræmmeren.

Nei, tvertimod
af den gemeneste.

Første Tjener.

Lykkalige Menneske!
Tænk, hvilken Adkomst til Regjeringen du har!

V. 175. Den, der stod i Spidsen for Athen, kunde paa mange Maader udsuge de forbundne Stæder, snart ved at inddrive svære Contributioner hos dem, snart ved at afpresse dem Stikpenge for at skaane dem i denne Henseende.

Pølsekræmmeren.

Ja men, min Ven, jeg har jo ingen Dannelse;
kun læse, skrive kan jeg lidt, og daarligt nok.

Første Tjener.

Ja det alene vil just skade dig, om det
er nok saa daarligt. Folkets Forelse betroes
ei meer til nogen dannet og retsindig Mand;
kun til den Raae og Smudsige. Men glem du ei,
hvad Guder her i dette Svar har tiltænkt dig.

Pølsekræmmeren.

Hvad siger da Oraklets Svar?

Første Tjener.

Ved Guderne
det snildt er fremsat i et gaadedunkelt Sprog:
„Aldrig saasnart gjør krumkloet Læderørn stormende Angreb
„rask med sit Næb paa den tossede Slange, den graadige Blodhund,
„strax gaaer Paflagonerens Garverlage til Spilde;
„men til Pølsekræmmere Gud skjænker Høihed og Ære,
„hvis ei de hellere vil fremdeles handle med Pølser."

Pølsekræmmeren.

Men hør, hvad angaaer dette mig? forklar mig det!

Første Tjener.

Jo, Læderørnen det er Paflagoneren.

Pølsekræmmeren.

Men „krumkloet" hvad er det?

Første Tjener.

Jo, det vil sige, han
med krumme Fingre rapser, river Alt til sig.

Pølsekræmmeren.

Men Slangen hvad skal den til?

Første Tjener.

Det er soleklart.
See! Slangen er jo lang, Blodpølsen ogsaa lang;
blodtørstig er jo Slangen, Pølsen ligesaa:
Altsaa vil Slangen, hedder det, ifald den ei
ved Snak bedaares, styrte flux hin Læderørn.

Pølsekræmmeren.

Draklet smigrer mig. Men det er underligt,
hvor jeg kan være dygtig til at regere, jeg!

Første Tjener.

Ah Lapperi! Bliv ved at gjøre, hvad du gjør!
Rør Alt i Staten i en Miskmask sammen som
en Pølsemad, og søg at vinde Folkets Gunst!
smør blot om Munden det med sukkersøde Ord!
Alt Andet hos dig er jo demagogisk nok:
En hæslig Røst — gemeen af Byrd — en Bondeknold —
kort, du har Alt, hvad hører til en Statsmand just.
Og hermed stemmer Varslet og Apollons Ord.
Bekrands dig da, og offre saa til Dumheds Gud,
at du hin Mand maa styrte!

Pølsekræmmeren.

Ja, men hvem vil mig

som Kammerat staae bi? thi alle rige Folk
de frygte ham, og Fattigfolk de fiser af Angst.

Første Tjener.

Der er de brave Riddersmænd, et Tusinde,
de hade ham, og de vil sikkert staae dig bi;
og saa blandt Borgerne hver god og dannet Mand,
og af Tilskuerne hver Mand med sund Forstand,
og jeg med dem, og Guden selv vil hjelpe os.
Frygt du kun ei! hans Maske er jo ei Portræt
der var jo ingen Maskemager, som voved sig
at eftergjøre ham; men jeg er rolig for,
han bliver kjendt, thi Publikummet har Forstand.

Pølsekræmmeren.

O vee mig, vee! der kommer Paflagoneren.

Paflagoneren (løber over Scenen).

Ved alle Guder! nei, I skal ei glædes ved,
at I har sammensvoret Jer imod Herr Folk. —
Hvad? et chalkidisk Drikkekar? hvad gjør det her?
I gjør Chalkiderne oprørske, seer jeg nok.
Til Galgen med Jer, I skal døe, I Hundepak!

V. 234. Kleon betegnes strax ved sin første Optræden som den voldsomme Demagog, der aner Sammensværgelse og Oprør allevegne, og som finder Stof til Mistanke i de alleruskyldigste og naturligste Ting. Det Bæger, den „Første Tjener" havde brugt, var af det Slags, man pleiede at kalde chalkidiske. Heraf aner han strax en Forbindelse med Chalkidike, den store makedoniske Halvø, hvis mange og blomstrende Stæder alle havde hørt til det athenæiske Forbund, men netop nu begyndte at røre sig og knytte Forbindelser med Spartanerne.

Første Tjener (til Pølsekræmmeren).

Naa, hvorfor løber du? saa bliv dog, Hædersmand,
o Pølsekræmmer! forraad dog ei den gode Sag!
(taler ud af Scenen)
Riddersmænd, o kommer nu, o kom til Hjelp! nu er det Tid!
Simon og Panætios, raſk ſvinger ind paa høire Fløi!
(til Pølsekræmmeren)
See! der kommer de; og du, vend atter om, forſvar dig kjækt!
See! hin Støvſky hiſt forkynder, at de alle trænge frem.
Ha! forſvar dig da, forfølg ham, og ſlaa modig ham paa Flugt!

Chor (kommer).

Slaa ham, ſlaa ham, denne Niding, Ridderhærsbagvaſkeren,
denne Tolder, dette Affkum, ham, Charybdis' Røverſvælg,
denne Niding, denne Niding, atter atter ſiger jeg;
ja en Niding var han ſtedſe tuſind Gange hver en Dag!
Op da, ſlaa ham og forfølg ham, og forſkræk ham, bank ham mør,
og forband ham, ſom vi alle, ſtyrt imod ham flux med Skrig!
Men lad ei ham ſlippe fra dig, thi han kjender grant den Vei,
hvorad Eukrates ſig ſneg, og flygted hjem til Skjæverne.

V. 242. Ridderne komme ind anførte af deres 2 Hipparcher, Simon og Panætios. Af disſe er Simon bekjendt ſom den ældſte Forfatter over Ridekonſten. I Eleuſiniet i Athen havde han indviet en Malmheſt, og paa Fodſtykket ladet ſine egne Bedrifter afbilde. Konſtværket var udført af den ſtrenge Naturaliſt, Demetrios.

V. 253. Eukrates, ſ. Anm. til V. 128. Vi kjende intet Nærmere til denne Hiſtorie om, at den mægtige Demagog maatte flygte forfulgt af ſine Fiender, og gjemme ſig i ſit Hamphegleri.

Paflagoneren.

O bedagede Heliaſter, Treobolskolleger, I,
ſom jeg føder ved min Skrigen — om med Uret eller Ret —
kommer mig til Hjelp! — jeg prygles her af ſammmen=
ſvorne Mænd.

Chor.

Ja med Ret, thi Fælledsgodſet, før det ſkiftes, ſluger du,
og ſom Figener du trykker hver en regnſkabspligtig Mand;
prøver, hvem af dem er raa, og hvem er moden eller ei;
og hvis du da finder Nogen ſorgløs rolig gabende,
tager du i ham et Greb, og bringer ham fra Cherſones,
lader fare ſmukt den raae, men ſluger heel og holden hin;
ogſaa ſnuſer du blandt Borgre hvert et Faarehoved op,
ſom er rig og ei gemeen og gyſer for at faae Proces.

V. 254. Om Heliaſterne ſ. Anm. til V. 50. Kreon roſer ſig af, at han ved ſine høirøſtede Klager og ved ſit beſtandige Angiveri ſkaffer dem Noget at leve af.

V. 258. Enhver Embedsmand var pligtig til at aflægge Regnſkab for ſin Embedsførelſe. I den nærmeſte Tid, efterat hans Funktionstid var udløbet, kunde Enhver, der vilde, anklage ham for Regnſkabs=retten, og, havde han handlet uredelig, blev han idømt en Bøde til Staten. Kleon var en farlig Mand, naar han vilde anklage Nogen i en ſaadan Anledning; men efter Ariſtofanes var det kun de Rige, han brød ſig om; dem truede han, og tog ſvære Stikvenge af dem, for at lade dem have Fred (ſee ndfr. V. 825); og ſaaledes tilegnede han ſig alene, hvad der egentlig ſkulde være Fællesgods, eller falde i Statens Kaſſe. De Fattige lod han derimod gaae, ligeſom raae Figener, der ikke vare værd at nyde. I Originalen er her et Ord=ſpil, idet det græſke Ord paa en falſk eller chikaneus Anklage, Sy=kofanti, egentlig betyder en Figenklage.

V. 261. „fra Cherſones" ſigter udentvivl til et enkelt beſtemt Tilfælde; men vi kjende det ikke.

Paflagoneren.

Alle mod mig ſtyrter I; men jeg for Eders Skyld faaer Prygl,

jeg ſom vilde Forſlag ſtille, at det ret og billigt var,
her at ſætte paa vor Borg et Minde om jer Heltedaad.

Chorfører.

Ha, du Pralhals, ha, du Skjelm! nei hør, hvor han ſig ſmigrer ind!
Ret ſom var vi gamle Tosſer, vil han holde os for Nar!
Men om hiſt det Kneb ham lykkes, ſkal han her dog nu ha' Prygl.
Og om end han undgaaer Næven, ſkal han foſes af mit Been.

Paflagoneren.

Stad og Folk! o hvilke Bæſter trænge mig paa Livet ind!

Chorfører.

Naa, du ſkriger, — du ſom ſtedſe holdt vor By ved Skrig i Angſt!

Pølſekræmmeren.

Kommer det paa Skrigen an, jeg ſkal dig jage let paa Flugt.

Chor.

Ja, hvis ham du overſkriger, ſkal du høre vort Hurra!
Og hvis du i Frækhed ſeirer, da er Seierskagen vor!

V. 267. Den Heltedaad, ſom omtales udførligere ndfr. V. 594 ff.
V. 276. Ved Drikkelag fik den dygtigſte Svirebroder en Kage ſom Seiersbelønning.

Paflagoneren.

Denne Mand angiver jeg, og paaſtaaer, at han udført har til de Peloponneſers Skibe Pølſevare hemmelig.

Pølſekræmmeren.

Jeg, ved Zeus, angiver denne, at med ſlunken Mave han ſkynder ſig til Prytaneion, vralter hjem med ſtrutfuld Vom.

Første Tjener.

Ja, ved Zeus, han fører ud forbudne Sager, Brød og Kjød
og Fiſkebudding, ſom Perikles aldrig anſaaes værdig til.

Paflagoneren.

I ſkal hænges her paa Stedet!

Pølſekræmmeren.

Tregang ſaa høit jeg ſkriger ſom du gjør.

Paflagoneren.

Skrigende ſkal jeg dig overſkrige.

V. 278. Det var naturligviis ſtrengt forbudt at udføre Krigsmateriale til Fienden. En Art ſvære Touge, ſom de Gamle brugte til at ſammenholde brøſtfældige Skibe med, kaldtes Hypozomata, et Ord, der har megen Lighed med det græſke Navn for „Pølſevare", ſom Digteren ved et Ordſpil har ſat i Stedet.

V. 280. Prytaneion ſ. ovfr. V. 166. Denne Beſkyldning er endnu latterligere end den foregaaende. Kleon kommer daglig efter Statens hæderfulde Indbydelſe til Prytaneet for at ſpiſe der; dette fremſtiller Pølſekræmmeren, ſom om han ulovlig tog Statens Eiendom til ſig, og Tjeneren, ſom om han udførte Levnetsmidler, der ikke maatte udføres i denne Krigens Tid.

V. 282. Perikles ſpiſte ikke paa Statens Bekoſtning i Prytaneet.

Pølsekræmmeren.

Brølende skal jeg dig overbrøle.

Paflagoneren.

Jeg anklager dig, bliver du Hærdrot.

Pølsekræmmeren.

Jeg din Ryg skal sønderflænge.

Paflagoneren.

Jeg skal pille ud din Frækhed.

Pølsekræmmeren.

Jeg skal knuse dine Rænker.

Paflagoneren.

See du paa mig uden Blinken!

Pølsekræmmeren.

Ogsaa jeg er Dreng fra Gaden.

Paflagoneren.

Jeg dig knuser, hvis du mukker.

Pølsekræmmeren.

Jeg bemøger dig, hvis du snakker.

Paflagoneren.

Vel! ja jeg er Tyv — nu du da!

Pølsekræmmeren.

Jeg, ved Hermes, Torvets Skytsgud,
svær mig fri mod Dienvidner.

V. 287. „Hærdrot", Strateg, af hvilke der hvert Aar valgtes 10 i Athen.

Paflagoneren.

Du i fremmed Haandværk fusker.
Men jeg melder for Øvrigheden,
at du bruger helligt Kallun,
uden Tienden at yde.

Chor.

O du Halunk, du Skumler og Skrighals!
Af din Frækhed
fuldt er hvert et Land,
hvert et Samfund,
Toldbodbøger, Protokoller,
hver en Domstol, du
Skarnsnager, du,
som vor hele Stad
plat forvirrer,
du, som med dit Skrig og Skraal
har bedøvet vort Athen,
og fra Fjeld, som Thunfiskfanger,
speider efter Skattepenge.

V. 300. De Templerne tilhørende Eiendomme bleve bortforpagtede imod Tiende. Den, der benyttede hellig Jord uden at yde Tiende deraf, vilde naturligviis blive angivet for Øvrigheden, saasnart dette Forhold blev opdaget. I Analogi hermed fremfører Kleon den latterlige Paastand, at de Tarme, Kjød, Fedt, Blod eller hvad Andet Manden bruger til at lave sine Pølser af, egentlig var hellig og tiendepligtig Eiendom.

V. 313. Thunfiskene komme i store Stimer og svømme nær ved Havets Overflade, saa at man kan see dem længe i Forveien. De, der beskjæftigede sig med dette vigtige og indbringende Fiskeri, havde opnaaet en beundringsværdig Færdighed i at kjende dem paa lang Afstand. Paa samme Maade siges Kleon fra Athens Fjelde at see ud over

Paflagoneren.

O jeg veed, hvo denne Sladder sammenflikket har forlængst. 315

Polsekræmmeren.

Ja du kjender Flikkeri saa godt som jeg mit Polseri.
Ofte du paaskraas har skaaret Huden af en daarlig Ko,
og snydt Bønderfolk dermed. Den tyktes dem saa deilig tyk;
Men før een Dag den var baaret, Skoen var to Spand
for vid.

Første Tjener.

Ha! ved Zeus, ja ogsaa mig han handled med paa samme
Viis, 320
og for alle Kammerater blev til Latter jeg og Nar,
thi før Pergasæ jeg naaede, svømmed jeg i mine Skoe.

Chor.

Har du da ei fra Begyndelsen alt
øiensynligen viist
Skamløshed,
Sofisternes eneste Vaaben? 325
Stolende paa den, du plukker hver en Fremmed, som bær
Frugt,
medens Hippodamos' Søn kun seer derpaa og ærgrer sig.

Havet (hvis Øer og Kyster vare Athen skatskyldige), for at opdage, hvor der er Noget at fiske.

V. 317. Naar han skulde skjære Læder ud til Saaler, førte han Snittet ikke lodret, men skjævt, for at Saalen skulde synes tykkere end den var; men derved blev den strax traadt ud, naar man gik paa den.

V. 322. Pergasæ, et Qvarteer i Athen, hvor Demosthenes boede.

V. 328. Hippodamos, en af sin Tids fornemste og ansete Mænd, er især bekjendt som den, der indførte et nyt System for Anlæggelsen

Men en anden Mand er nu traadt frem,
langt meer ryggesløs end du — det fryder mig —,
han skal stække dig og knække dig, det seer man strax,
i List og Frækhed
og i Narrestreger.

(til Pølsekræmmeren)

O du, opfostret der. hvorfra nu vore Statsmænd komme,
viis nu, at Tugt og ædelt Sind har intet at betyde!

Pølsekræmmeren.

Saa hør! nu skal jeg sige Jer, hvad han er for en Borger.

Paflagoneren.

Tillader du mig ikke —

Pølsekræmmeren.

Nei! thi slet jo ogsaa jeg er.

Chor.

Og giver han ei tabt, saa sig, at slet er og din Herkomst!

Paflagoneren.

Tillader du mig ikke —

Pølsekræmmeren.

Nei!

Paflagoneren.

Jo!

---

af Byer, med vinkelrette Gader og regelmæssige Torve. Han havde anlagt Athens Havnestad, Piræeus, og er vel i den Anledning bleven attisk Borger. Hans Søn, Archeptolemos, hørte ligesom Faderen til de fine Folk i Athen, og blev senere bekjendt som en af Hovedmændene for den oligarchiske Revolution Aar 411. Digteren mener, at han burde have mødt Kleon med Kraft.

Pølsekræmmeren.

Nei dog, ved Poseidon!
Det første Ord skal være mit; det er min første Paastand.

Paflagoneren.

Fordømt! ha jeg maa briste!

Pølsekræmmeren.

Nei, nei! jeg tillader ikke —

Chor.

O jo tillad, for Guders Skyld, tillad ham dog at briste!

Paflagoneren.

Hvad stoler du vel paa, da du saa fiendsk imod mig træder?

Pølsekræmmeren.

Jo jeg kan ogsaa tale, du, forstaaer at pebre Sausen.

Paflagoneren.

Naa du kan tale! Ja vistnok, fik du en Sag at føre,
Du vilde hakke, maje den, og lave den fortrinlig.
Hør, veed du, hvordan dig det gaaer? Som næsten alle Andre.
Naar du engang en lille Sag har vundet mod en Fremmed;
og har om Natten ovet dig paa Gaden, hæs dig skreget,
og drukket Vand, og plaget hver din Ven med Taleprøver,
saa troer du, at du Taler er, o stakkels Tossehoved!

V. 348. De Fremmede, der bosatte sig i Athen, nøde vel større Rettigheder, og vare mere visse paa Lovenes Beskyttelse der, end i de fleste andre Byer; men deres Mangel paa Forbindelser og deres Ubekjendtskab med attisk Lov og Ret gjorde dog, at det var langt lettere at vinde en Sag imod en Fremmed, end imod en Borger.

Pølsekræmmeren.

Ved hvilken Drik begeistret, har da du saavidt bragt Staden,
at den, af dig besnakket, stum nu falder reent i Staver?

Paflagoneren.

Mod mig du nogen Dødelig tør stille? mig, som, naar jeg
min varme Thunfisk først har spiist, og drukket mig en Kande
ublandet Viin, skal kuske snart Feltherrerne fra Pylos.

Pølsekræmmeren.

Og jeg, naar jeg min Kallunsbrad har slugt og Svinemave,
og dertil søbet en Skaal Mos, saa skal jeg flux, uvasket,
nok stoppe hver en Talers Mund; selv Nikias jeg kyser.

Chorfører.

Hvad du har sagt, jeg synes om, kun een Ting dog undtagen,
det er: at du vil nyde al den Søbemad alene.

Paflagoneren.

Du æder ei milesisk Fisk og kuer de Mileter.

Pølsekræmmeren.

Men har jeg spiist min Skank, jeg strax Bjergværkerne forpagter.

V. 362. Det synes som om Kleon har havt Milesierne mistænkte for at ville falde fra Athen, hvilket de i Virkeligheden gjorde Aar 412, og som om hans Trusler imod dem have bevæget dem til at forsone ham med en ansеelig Gave; smlg. ndfr. 931. Kleon roser sig nu af, at han har kuet dem. Digteren lader ham med det Samme paa en komisk Maade omtale de Stikpenge, han har faaet, som om det var ved denne Udskrivning at han havde udmattet dem. I Stedet for Penge sættes i denne Scene, hvor Striden dreier sig om de to Modstanderes Levemaade, milesiske Fisk, en i Oldtiden meget yndet Spise.

V. 363. Pølsekræmmeren kan ikke rose sig af at have udsuget Athens

Paflagoneren.

Men jeg i Raadet ſpringer ind, og vender Alt paa Hov'det.

Pølſekræmmeren.

Men jeg ſkal kløe din Ende dig, og ælte den ſom Pølſe.

Paflagoneren.

Men jeg ſkal med et Bagtag kaſte næsgrus dig paa Døren.

Chorfører.

Saa, ved Poſeidon, kaſt og mig, hvis ud du ham vil kaſte!

Paflagoneren.

I Blokken ſtrax jeg ſpænder dig!

Pølſekræmmeren.

Jeg ſigter dig for Feighed, du!

Paflagoneren.

Din Hud jeg artig garve ſkal!

Pølſekræmmeren.

Til Tyveſæk jeg ſlaaer dit Skind.

Paflagoneren.

Til Jorden ploker jeg din Krop.

Pølſekræmmeren.

Til Finker hakker jeg dig ſmaa.

Paflagoneren.

Jeg river ud dit Dienhaar.

---

rigeſte Vaſalſtat, men han lover at ville forpagte Bjergværkerne, og behandle dem ſaaledes, at Staten derved miſter en endnu vigtigere Indtægtskilde.

Pølsekræmmeren.

Jeg skær din Kro af Livet dig.

Første Tjener.

Ja vi vil stikke ham en Pind
paa Kokkeviis i Munden ind,
og rive saa hans Tunge ud;
og naar han saa mandhaftig skjønt
slaaer Gabet op, vi lige ned
til Rumpegattet kiger,
og seer, om han har Tinter.

Chor.

Noget der er da meer hedt end Ild,
og Ord meer skamløse selv end de,
der lyde midt i vor By;
og den Ting gaaer ikke saa slet.

(til Pølsekræmmeren)

Nu paa ham! endevend ham!
men Intet halvgjort!
Han jo alt i Kniben er.

Naar du i det første Angreb strax faaer rigtig tærsket ham, skal du see, han er en Kryster: jo jeg kjender ham tilbunds.

Første Tjener.

Saadan Stymper har han været i sin hele Levetid,
og dog gjaldt han for en Mand, da ind han høsted Andens Sæd;

V. 376 ff. Der foreslaaes, at Kleon skal underkastes den samme Behandling, som Kokken, der skal kjøbe et slagtet Sviin, underkaster dette, for at forvisse sig om, at det ikke har Tinter.

V. 393. Ved Erobringen af Sfakteria høstede Kleon, hvad Demosthenes

ja han lader nu de Kornax, som han derved fik i Huus,
bundne til en Blok fortørres, og vil gjerne sælge dem.

Paflagoneren.

Ei jeg frygter Jer saalænge, som vort Raad endnu er til,
og Herr Folk, med egen Maske, sidder der og gloer saa dumt.

Chor.

Ha! hvor fræk han trodser Alt!
Aldrig skifter Farven han,
som hans Fjæs engang nu har.
Hader jeg dig ei, saa gid jeg var Kratinos' Sengebund,
eller skulde lære Chor i Morsimos's Sørgespil!
O du som overalt i Alt, hvad du gjør,
juger som Bien af Blomsterne Mønt,
gid du Alt, hvad du har suget, strax maa kaste op igjen!
saa vilde jeg bestandig synge:
„Drik, drik ud for Held og Lykke!"
Selv Spudias' Søn, jeg troer, den gamle Kornpuger,
istemte jublende vort Qvad, og sang sit „Bakchos, Bakchos!"

---

havde saaet. De Ax, han derved fik i Huus, ere de fangne Spartanere. Nikias og Alkibiades søgte at lette deres Lod saameget som muligt; men Kleon sørgede for, at de bleve holdte i strengt Fangenskab. Vi vide, at han lod Athen stille strenge Betingelser for deres Frigivelse; men her antyder Digteren endvidere, at han kun vilde tilraade deres Frigivelse, naar han selv blev godt betalt derfor.

V. 401. Komediedigteren Kratinos (ndfr. V. 524) var en Dranker (ndfr. V. 533); det maatte hans Natteleie undgjælde.

V. 402. Morsimos var en daarlig Tragedieskriver, som oftere angribes af Aristofanes, f. Ex. i Freden V. 802 ff.

V. 407. Begyndelsen af en Sang af Simonides.

V. 408. Spudias' Søn (Navnet er skrevet efter Kochs Conjectur), der her skildres som en Mand, der kun havde Sands for sin Kornhandel og aldrig spøgte, skal have havt Kornleverancen til Prytaneet.

Paflagoneren.

I Frækhed, ved Poseidon! ei du skal mig overtræffe,
saasandt jeg ei vil lukkes ud fra Zeus's Offermaaltid.

Pølsekræmmeren.

Og jeg, ved hver en Kindhest, som alt fra min Barndoms Dage
har regnet over mig saa tidt, og ved hvert Stik af Kniven,
i Frækhed nok skal knække dig; jeg ellers jo forgjæves,
med Viskebrød opfødt, var til en saadan Karl fremvoxet.

Paflagoneren.

Med Viskebrød ret som en Hund? Du slette Karl, du vover,
med Hundekost opfødt, i Kamp dig med en Hundeabe?

Pølsekræmmeren.

Ved Zeus ja mangt et andet Puds jeg alt som Dreng har spillet.
Jeg narred nogle Kokke, da engang jeg raabte til dem:
„See, Karle, der! — naa seer I ei? — nu kommer Vaaren, Svalen!“
De saae i Veiret — en, to, tre, jeg kneb af Stegen et Stykke.

Chor.

O du forslagne Kjødblok, du, hvor snildt var det ei udtænkt!
Til første Grønt du kneb dit Kjød, endnu før Svalen kommer!

Pølsekræmmeren.

Og Ingen mærked det; og hvis der Nogen af dem saae det,

V. 415. I Mangel af Servietter viskede man sig ved Bordet med Brødstumper, som siden kastedes til Hundene.

jeg ſtak det mellem mine Been og ſvor mig fri ved Guder.
See derfor ſa'e en kløgtig Mand, ſom havde ſeet paa dette:
„Det feiler aldrig: denne Dreng bli'er engang Folkets Leder."

Chorfører.

Han ſpaaede ret, og det er klart, hvorfra han har ſin Viisdom:
du ſtjal behændig, ſvor dig fri, og Kjødet ſtak i Rumpen.

Paflagoneren.

Jeg kue ſkal din Frækhed, ja, jeg troer vel, ogſaa Eders.
Jeg farer ſom en Lynild frem, og ſtyrter ſom en Stormvind
mig ned, og blander Land og Hav tilſammen i Forvirring.

Pølſekræmmeren.

Men jeg vil bjerge mine Pølſer førſt, og ſaa betroe mig
til Vindens Puſt paa vilden Hav, og ønſke dig til Galgen!

Første Tjener.

Og jeg, ifald der mærkes Løk, vil ſtille mig ved Pumpen.

Paflagoneren.

Ved Demeter, nei, du ikke ſkal uſtraffet have ſtjaalet
ſaa graadig fra vort Folk.

Chorfører.

Nu klar til Vending! los med Skjødet!
Den barſke Sykofantervind begynder ſlemt at blæſe.

Paflagoneren.

Fra Potidæa, veed jeg nok, modtog du ti Talenter.

V. 440. Potidæa, en korinthiſk Kolonie paa Makedoniens Kyſt, men Athens Vaſalſtat, gjorde Oprør i Aaret 432, og blev derved en af

Pølsekræmmeren.

Hvad saa? Naar een af dem du faaer, saa tier du jo gjerne.

Chorfører.

Det gjør han med Fornøielse, den Hædersmand. Heis Seilet!
Nu lægger Vinden sig alt meer.

Paflagoneren.

Jeg stevner i fire Sager dig
paa hundrede Talenter hver.

Pølsekræmmeren.

For Rømning jeg stevner en Snees Gange dig,
og over tusind for Tyveri.

Paflagoneren.

Og du, du stammer jo ned fra dem,
som mod Gudinden sig forbrød.

Anledningerne til den peloponnesiske Krig. Den blev først efter to Aars Beleiring bragt til Lydighed igjen.

V. 448. I Aaret 612 f. Chr. gjorde Kylon et Forsøg paa at opkaste sig til Tyran i Athen, og satte sig i den Anledning i Besiddelse af Borgen. Forsøget mislykkedes; han maatte flygte og hans Tilhængere søgte Tilflugt i Athenes Tempel. Det var kun ved at love dem at spare deres Liv, at Athens Styrere kunde bevæge dem til at forlade det hellige Sted; men de brød det givne Løfte, og henrettede dem alligevel. Dette Mord paa de Mænd, Gudinden havde beskyttet, hvilede tungt paa dem, der havde begaaet det. Alkmæonidernes Familie maatte af denne Grund forlade Athen, og endnu ved den peloponnesiske Krigs Udbrud gjorde Spartanerne Fordring paa, at Perikles, der henhørte til den samme Familie, skulde forvises fra Athen, fordi hin gamle Forbrydelse endnu tyngede paa Slægten.

Pølsekræmmeren.

Din Bedstefader har jo tjent
som Livvagtskarl —

Paflagoneren.

hos hvem? tal ud!

Pølsekræmmeren.

Hos Hippias' Viv Byrsine.

Paflagoneren.

Du er en Nar.

Pølsekræmmeren (slaaer ham).

Du er en Skurk.

Chor.

Slaa dygtig til!

Paflagoneren.

Au, au! au, au!
de Sammensvorne prygle mig.

Chor.

Slaa du kun til af Liv og Magt,
og bank ham med dit Kallun og
din Mastetarm,
saa Bankekjød han bliver!

V. 451. Tyrannen Hippias's Hustru hed Myrsine. Dette Navn fordreies til Byrsine, af *βύρσα*, en Hud, for at frembringe et Ordspil. Den, der læser Originalen, forstaaer ikke blot, at Kleons Forfædre skulde have tjent Tyrannens Familie, hvilket de vistnok ikke havde gjort, men ogsaa, at de havde opsat Stænger til at tørre Hestehuder paa, eller været Garvere, hvilket er meget sandsynligt.

O du fortræffelige Kjødblok, bedste Sjel af alle!
Du kom som Frelser for vor By og for enhver dens Borger!
Hvor fiint og snildt har ei du ham med dine Indfald tirret!
Dog nei, hvorledes kan vor Roes vel veie op vor Glæde?

Paflagoneren.

Nei, ved Demeter, det er ei undgaaet mig,
hvordan den Sag er hugget til; jeg veed ret godt,
hvordan det Alt er naglet, skarret sammen vel.

Chor (til Pølsekræmmeren).

O vee! du kjender vist ei Hjulmandssproget ret?

Pølsekræmmeren.

Da veed jeg dog, hvad han i Argos hist har for.
Han lader som han Folkets Gunst vil skaffe os,
men underhandler skjult med Lakedæmon der.
Jeg veed, hvortil man slige Jern i Ilden har:
Man smeder Noget sammen imod Fangerne.

Chor.

Ret saa! ret saa, du! Smede=Snak for Hjulmands=Brøvl!

Pølsekræmmeren.

Ja der er Folk, som smede med ham endnu meer.
Og om du byder Sølv mig eller Guld, og om

V. 466 f. En Snert til de Talere, som, for at være populære, bruge Haandværksudtryk.

V. 468. Argos havde hidtil holdt sig neutral i Krigen. Naar Kleon opholdt sig der, for at see at vinde dem for Athen, paastaaer hans Modstander, at han har ganske andre Hensigter; han fører hemmelige Underhandlinger med Spartanerne om, hvad de ville give ham for at faae deres fangne Medborgere frie, see ovfr. V. 393.

du ſkikker Venner til mig, du ſkal aldrig dog
formene mig at ſige Alt til Folket her.

Paflagoneren.

Og jeg, jeg gaaer nu lige ſtrax i Raadet hen
og melder alle jere Sammenſværgelſer,
og at I holde Nattemøder i vor By,
og have ſammenſvoret Jer med Meders Drot,
og hvad I med Boeoter ſammenſmøret har.

Pølſekræmmeren.

Aa, hvad er Priſen i Bøotien nu paa Smør?

Paflagoneren.

Ha, ved Herakles, jeg ſkal ſmøre dig dit Skind.
(gaaer.)

Chor (til Pølſekræmmeren).

Velan, min Ven, har du Forſtand og Vittighed,
ſaa viis det nu; ſaaſandt du Kjød har ſkjult engang
imellem dine Been, ſom ſelv du ſiger jo.
Nu ſkal du ſkynde dig til Raadsforſamlingen,
thi han vil ſtyrte jo derind, bagvaſke fræk
os alle ſammen, og ſkrige, ſtøie ſom en Gal.

V. 481. Aaret før Opførelſen af „Ridderne" havde Athenæernes Flaade opſnappet en Geſandt fra Perſerkongen til Sparta. Han blev ført til Athen, og, efter at være forhørt der, ſendt tilbage til Perſien i Selſkab med Geſandten fra Athen. Disſe ſidſte vendte imidlertid om paa Veien, da de erfarede, at Kong Artaxerxes var død.

V. 482. Omtrent ved denne Tid begyndte Demokraterne i Athen at underhandle med Demokraterne i Bøotien om at ſtyrte de ariſtokratiſke Forfatninger der. Det var dette, der i den paafølgende Sommer foranledigede Athenæernes Indfald i Bøotien og deres Nederlag ved Delion.

Pølsekræmmeren.

Jeg gaaer; men først jeg vil dog, som nu Sagen staaer,
mit Kjød og mine Knive gjemme her etsteds.

Chor
(peger paa et Stykke Fedt i hans Kurv).

Men hør, smør dog din Hals nu først med dette her,
at du kan smutte glat fra hans Beskyldninger!

Pølsekræmmeren.

Du taler vel og som en Brydemester bør.

Chor (peger paa et Hvidløg).

Der! tag nu ogsaa det og slug det ned!

Pølsekræmmeren.

Hvorfor?

Chor.

At, hvidløgfyldt, du hidses maa end meer til Kamp.
Naa, skynd dig saa!

Pølsekræmmeren.

Jeg skynder mig.

Chor.

Forglem nu ei:
biid, slaa ham ned, hak Kammen reent fra Nakken ham!
og har du ædt hans Skæglæp, kom saa atter hid!

V. 493. I Brydeskolerne pleiede man altid før Kampen begyndte at indgnide Kroppen med Fedt eller Olie, for at gjøre Legemet smidigere.

V. 497. Hanekampe var en Yndlingsfornøielse for Athenæerne. Man gav Hanerne Hvidløg for at gjøre dem arrige.

Gaa da trøstig med Held og fuldfør dit Værk
alt efter vort Ønske! og Torvskjærmer Zeus
bevare dig vel! Har du saa vundet Seir,
saa kom tilbage fra Kampen igjen
til os, overstrøet med Krandse!

(Pølsekræmmeren og Første Tjener gaae.)

(til Tilskuerne)

Men I, o laaner Øre med Gunst
til vore Fest-Anapæster,
I som alle selv og ved egen Kraft
hver Musakunst have prøvet!
Havde nogentid fordum engang en Mand blandt de gamle Komediemestre
overhængt os med Bøn om at træde frem for at sige hans Vers paa Theatret,
han havde saa let ei erholdt det af os; men denne Poet det fortjener,
thi han just hader de Samme som vi, og vover Sandhed at sige,
og freidigt træder han frem og byder sit Bryst mod den hylende Stormvind.
Da nu Mange blandt Jer, som han siger, med sær Forundring har henvendt sig til ham
og spurgt, hvorfor aldrig i eget Navn han selv har et Skuespil opført,
har han anmodet os at forklare Jer denne sin Sag. Han altsaa forsikrer,
at han ikke af Sløvhed saaledes har tøvet, men netop fordi han har troet,

at det var det sværeste Arbeid af alle, at bringe paa Scenen
et Lystspil;
thi Mange beiled til Scenens Held, men Faa den skjænkte
sin Gunst dog.
Han ogsaa forlængst har lært Jer at kjende som dem, der hver
Stund skifte Luner
og forkaste de forrige Digtere haant, saasnartsom Aldren sig
nærmer.
Han husker det godt, hvordan Magnes det gik, da Tiden
bleged hans Lokker,
som saamangen en Seir havde vundet mod dem, der paa
Scenen beiled til Prisen;
men hvilken Tone han end slog an, ved Harpen, ved Fugle-
qvidder,
ved Lydisk Sang, ved Vespesurren, ved Masker med Frøernes
Farve,
han ei var tilpas Jer; nei, da han blev gammel — som ung det
hændte ham ikke —
han blev forkastet, den ædle Gubbe, da Viddets Friskhed
ham svigted.
Han mindes ogsaa Kratinos, som før paa Bifaldets rullende
Strømme

V. 523. Magnes fra Ikaria var en af de ældste attiske Komediedigtere. Han skal have vundet Prisen 11 Gange, men da han blev ældre, kunde det ikke mere lykkes for ham, skjøndt han var utrættelig i at opfinde nye og pudseerlige Skikkelser at lade Choret træde frem i, ikke blot som „Harpespillere" eller som „Lydier", men ogsaa som „Fugle", „Vesper" og „Frøer". Man seer, hvorledes han var Aristofanes' Forgænger.

V. 529. Kratinos, næst efter Aristofanes den berømteste af de gamle attiske Komediedigtere, var endnu i Live. Saa gammel han var, var

foer hen over videne Sletter og oprev med Roden og bort-
førte med sig
Platanens og Eges vældige Stammer med samt alle Fiender
fra Grunden;
da blev der ei sjunget i Drikkelag andet, end „Figenbeskoede
Doro!"
og „I Sangens kunstrige Mestre!" Saaledes blomstred han
dengang jo herlig;
men det rører dog Ingen af Eder, naar nu I see den sind-
svage Gubbe,
med Harpen, uden sin gyldne Pryd, og uden Klang i sin
Tone,
med Fugernes Revner vidtaabne: see saadan vandrer omkring
nu den Gamle,
som Konnas, med Krandsen visnet om Issen, af Tørst van-
smægtende saare,
den Mand, som ved fordums Seire var værdig i Prytaneion
at drikke,

---

han endnu virksom, og beilede til den samme Krands som Aristofanes; men hans „Satyrer" blev overvundet af „Ridderne". Dog var han ikke ganske, som Aristofanes her fremstiller ham, et gammelt Brøvlehoved og en Dranker, der havde overlevet sig selv; Aaret efter viste han i sin Komedie „Flasken", at han endnu havde bevaret sin gamle Kraft.

V. 532. „Figenbeskoede Doro". Saaledes begyndte en af Kratinos' meest yndede Viser. Doro er Bestikkelsens Gudinde. Hun sniger sig frem med lydløse Fjed; hendes Gang er sød som den modne Figen; men, mærker man den, er hun Sykofantens Bytte.

V. 537. Konnas, en berømt Musiker, der havde vundet Seierskrandsen i Olympia, men i sin Alderdom var fattig og foragtet, var bleven behandlet af Kratinos paa samme Maade som denne selv her bliver behandlet af Aristofanes.

ei være til Spot, men som Tilskuer sidde, festsmykket, næst Dionysos.
Og hvilke Luner og Stik og Stød har af Eder Krates ei døiet?
som med Huusmandskost af simpelt Slags beverted Eder til Frokost,
imens med fastende Mund han tygged for Eder mangt Vittighedsindfald;
og dog holdt han sig alene, skjøndt snart han faldt, snart høstede Bifald.
Af Frygt for Saadant tøved vor Digter bestandig, og pleied at sige,
at, førend man Skibets Ror torde gribe, man først maatte tjene som Rorkarl,
og derpaa ligge paa Udkig i Forstavn og agte paa Veiret og Vinden,
og da først styre selv ene sit Skib. Nu altsaa ifølge alt dette,
da beskedent han kom, ei letsindig stormende frem med tankeløs Sladder,
lad en Bifaldsstorm høit bruse for ham! og som Pladsk af elleve Aarer

---

V. 540. Krates var først Skuespiller i Kratinos Stykker, men blev siden selv en berømt Komedieforfatter. Det synes, at han mere har havt sin Styrke i at opfatte Hverdagslivets Komik og i komiske Situationer, end i en tøilesløs Fantasie og kaade politiske Allusioner.

V. 549. Tilskuerpladsen i de Gamles Theatre bestod af concentrisk opadstigende Bænke, hvortil Adgangen lettedes ved Trapper, der gik ud fra Orchestret, som Radier fra Cirkelens Centrum. Det synes som om der i Theatret i Athen vare 10 saadanne Trappelinier, hvorved Tilskuerpladsen blev deelt i 11 kileformige Afdelinger. Disse Afdelinger kaldte Grækerne, paa Grund af en vis Lighed i Formen,

opløfter lenæisk Jubelraab,
at Digteren glad maa vandre herfra,
efter vellykket Værk,
munter med straalende Pande!

Første Halvchor.

Gangerdrot, o Poseidon, du,
hvem malmklingre Hestes trampende Hov
og vrinskende Fnys behager saa vel,
og snabelblaa hurtige Langskib,
med Stridsmænd ombord,
og Ynglingers raske Væddedyst,
idet de kneise fra Vognens Karm,
eller styrte midt i Seirens Ruus!
kom til vort Chor med gylden Trefork,
Delsinedrot, Sunions tilbedte Guddom,
Geræstier, Kronos's Søn,
Formions høielskte Ven,

Væverskytter. Her har Digteren brugt et andet Billede og sammenlignet dem med Aarer; han ønsker, at Bifaldsklappet fra dem maa lyde som et Bladsk af elleve Aarer.

V. 550. Lenæerne var den Bacchosfest, paa hvilken „Ridderne" blev opført.

V. 554. Poseidon, Hestens Skaber, paakaldtes med Rette som Riddernes Beskytter.

V. 559 Hestevæddeløb feiredes især til Poseidons Ære.

V. 563. Han havde berømte Templer paa Forbjerget Sunion i Attika, og i Sø-Staden Geræstos paa Euboa.

V. 565. Formion, en attisk Admiral, der især blev berømt ved de to store Søslag, han i Begyndelsen af den peloponnesiske Krig vandt ved Akarnaniens Kyst, en streng og pletfri Charakteer.

fremfor alle Guder du
Athenæers mægtige Værn!

Chorfører.

Priſe vil vi vore Fædre, at de har ſig viiſt ſom Mænd,
der er Fædrelandet værd, og værdige vort Feſtgevandt,
Mænd, ſom i hver Kamp til Lands, med Skibes Hær i ſluttet Rad,
overalt og altid ſeired og forherliged vor By;
Ingen af dem nogenſinde, naar han Fjender for ſig ſaae,
talte dem, o nei! thi Modet raabte flux: forſvar dig kjæk!
Og naar En i Kampens Hede var paa Skuldren ſtyrtet ned,
ryſted ſtrax han Støvet af, og nægted, at han faldet var,
og begyndte Kampen atter; og af Hærens Drotter før
var der end ei een, ſom bad Kleænetos om Statens Bord.
Men naar nu de Hæderspladſen og Prytanermad ei faae,
nægte de at gribe Sværd. Men vi er rede, uden Sold
kjækt at værne denne By og Landets høie Gudehær,
og forlange derfil intet meer end dette Lidet kun:
Naar engang der Fred er ſluttet, og al Trængſel er forbi,
ak misunder os da ei vor Lokkepryd og Salveduft!

V. 569. Paa den ſtore Panathenæerfeſt, ſom holdtes hvert 4de Aar, bragte Athenæerne Borggudinden en ny Kaabe (Peplos). I denne var Gudernes Kampe med Titaner og Giganter indvævet. Athenæernes Seir over Perſerne ved Marathon var en ſaa gigantiſk Heltedaad, at Choret ſynes, den kunde ogſaa fortiene at komme med i Gudindens Feſtgevandt. Smlg. ndfr. 781 f.

V. 577. Vi kjende ellers Intet til denne Hiſtorie vm en Feltherre, der har nedladt ſig til at bede en indflydelſesrig Mand om at ſkaffe ham Beſpiisning i Prytaneet.

V. 578. Hæderspladſen i Theatret.

Andet Halvchor.

Stadbeskjærmende Pallas, o du
vogtende huldt vort høihellige Land,
som hæver sig stolt
i Krigerdaad over alle andre,
i Digterflor og i herlig Kraft!
kom du til os og bring med dig hid
vor Medhjelperinde
i Ledingstog, i Vaabengny,
Nike, som er af Choret Ven
og træder med os imod Fienders Hær!
O kom da herhid! thi dig det bør,
os Riddersmænd at skjænke huldt,
paa hvad Maade du kan, Seierens Fryd
nu idag, hvis nogentid ellers!

Chorfører.

Hvad vi veed om vore Heste, vil vi nævne høit med Roes,
de fortjene Lov og Priis, thi mangt et dristigt Eventyr
de med os bestaaet have, mangt et Streiftog, mangt et Slag.
Dog hvad de paa Land har øvet, ei heundre vi saa høit,
som da ud paa Rytterprammes Dæk de sprang med mandigt Mod,

V. 592. Nike, Seirens Gudinde, var Athenes stadige Tjenerinde; den store Gudinde fremstilles ofte med hende paa Haanden. Hvorledes hun havde viist sig som Riddernes Ven og Medhjælperinde, omtales strax ndfr.

V. 598. I det sidst afvigte Efteraar havde Nikias gjort et dristigt Indfald i det korinthiske Land med 1000 Fodfolk og 200 Ryttere. Strax efter at de vare komne i Land, bleve de angrebne af en betydelig korinthisk Hær, men sloge den tilbage med stort Tab. Det var især Riddernes Tapperhed, der gjorde Udslaget. For ikke at rose sig selv ved at omtale denne Bedrift, give de paa en humoristisk Maade deres Heste Æren for det Hele.

efter først at have indkjøbt Drikkebægre, Purre, Løg.
Og nu greb de hver sin Aare, ligesom vi Menneskebørn,
haled ud, og hveen i Veiret: „Gangerhøi! nu haler ud!
tag nu rigtig fat! — nei see dog — vil du trække, Sved-
fux du!"
Ved Korinth de sprang i Land, og derpaa gik de Yngste hen
og med Hov de grove Leier, og de søgte Strøelse;
og for Medisk Kløverhø de aad sig mæt i Taskekrebs,
naar en saadan krøb paa Stranden eller de den fisked op;
saa at en Korintherkrebs, som vor Theoros sagde, skreg:
Det er rædsomt, o Poseidon, naar jeg ei i Havets Dyb,
ei til Lands og ei til Vands kan undflye disse Riddersmænd!

(Pølsekræmmeren kommer).

Chor.

O allerkjæreste, ungdommeligste Mand!
hvor har dog din Fraværelse os ængstet svart!
Men da du nu er velbeholden her igjen,
fortæl, hvordan du har forfegtet denne Sag!

Pølsekræmmeren.

Jeg vandt min Sag i Raadet — hvordan ellers vel?

Chor.

Saa fortjener du, vi alle juble dig imøde!
O du Ordets Mester! ja, hvad der er mere skjønt end Ord,
du Daadens Mand! gid du vilde mig
klart fortælle Alt!

V. 611. Korintherkrebs er et Øgenavn for en Korinthier; Theoros en af Ridderne.

thi mig tykkes,
at jeg kunde løbe milevidt
for at høre dig. Derfor, Bedste,
tal kun trøstig,
thi du er vort Hjertes Fryd!

Pølsekræmmeren.

Ja, det er værdt at høre, hvordan det gik til.
Jeg skyndte mig da strax bag efter ham herfra.
Han stod derinde alt, og brød forfærdelig
i Talens klippesplittende Tordenbulder løs
mod Ridderne, og raabte høit med Trods, at de
var Sammensvorne. Hele Raadet lytted til,
og slugte raat hvert Ord af denne Løgnehals,
og saae saa sennepsurt, og rynked Panden mørk.
Da nu jeg mærkte, Raadet tog sig Sagen nær,
og lod sig skuffe af hans Lurendreieri,
saa tænkte jeg: „Nu op, hver Trold, hver Galgefugl,
I Tusser, Underjordiske, hver Helvedhex!
og du, o Torv, hvor jeg som Dreng er fostret op!
nu giv mig Frækhed, giv mig Tungefærdighed,
en skamløs Mund!“ Saaledes tænkte jeg ved mig;
da buldred det til Høire fra et Alfargat;
jeg modtog Varslet, og ved Trykket af min Bag
jeg brød igjennem Sprinkelværket ind, og skreg
af fulde Hals: „O Raad, jeg bringer Glædesbud,
og ønsker, at jeg først maa Eder bringe det!

V. 638—639. Pølsekræmmeren paakalder her Dumhedens og Frækhedens Dæmoner.

Fra den Tid af, da Krigens Uveirstorm brød løs,
jeg aldrig har seet Sild i lavere Priis end nu."
Da klaredes hvert Ansigt op i samme Nu.
Derpaa de krandsed for mit gode Budskab mig.
Saa raaded jeg dem hemmeligt, at strax Beslag
de skulde lægge paa hvert Fad i Byen her,
at Ingen skulde gjøre Silden stridig dem.
De klapped høit, og saae paa mig med aaben Mund.
Men Paflagoneren, som mærked det, og veed,
i hvad Slags Taler Raadet finder meest Behag,
brød ud i disse Ord: „I Mænd, jeg foreslaaer,
i Anledning af det glædelige Bud, vi fik,
til Tak at offre Pallas hundred Dyne strax."
Da vendte Raadet atter Bifaldsnik til ham.
Og jeg, saasnart jeg seer beseiret mig af Dvæg,
strax overbød med tvende hundred Dyne ham,
og raaded til at love Jagtgudinden til
den næste Dag et tusind Gedebukkes Blod,
hvis hundred Brislinger man fik for en Obol.
Nu vendte Raadet atter Dinene til mig.
Ved mine Ord han blev besippet, kom. med Brøvl.
Da traf Prytanerne og Skytherne ham bort.
De Andre reiste sig og støied om Sildene.
Han bad og sagde: Tøver blot et Øieblik,
og hører, hvad Herolden fra Sparta melde vil,
thi han er kommen for at handle her om Fred.

V. 669. Om Prytanerne s. Anm. til V. 166. Skythiske Slaver, bevæbnede med Bue og Piil, gjorde Tjeneste som Politisoldater i Athen.

Da skreg de alle høit i Munden paa hverandre: „Hvad
for noget? om Fred, da de har hørt, du Dumrian,
at Sildene nu faaes for billig Priis hos os?
Nei, ingen Fred! Lad Krigen have frit sin Gang!“
Saa skrege de: „Prytaner, hæv Forsamlingen!“
Saa sprang de allevegne over Gittret ud.
Men jeg mig listed bort, og kjøbte Alt hvad der
paa Torvet var af Koriander og af Løg:
Nu kunde Ingen til sin Sild faae Krydderi,
men jeg forærte dem det, og fik Tak derfor.
Da overvældede alle mig saadan med Klap
og Bravo, at for en Skilling Koriander jeg
nu bringer her i Lommen Jer det hele Raad.

Chor.

Fuldbragt har du alle Ting, som Lykkens Yndling sømmer.
Altsaa fandt dog denne Skurk en Anden langt meer dreven
i alslags Skurkestreger,
List og Rænker,
savre Ord.
Men tænk nu paa, hvordan du bedst
bringer denne Kamp til Ende.
Vi er dine troe Forbundne,
det har du alt længe vidst.

Pølsekræmmeren.

Men see, der kommer jo vor Paflagonier;
med hule Bølgeslag han bruser, skummer vildt,
som om han vilde fluge mig, hu ha! hvor rask!

Paflagoneren.

Hvis ei jeg knuſer dig, ſaaſandt jeg noget har
af gammel Løgn i Livet, ſaa gid jeg plat forgaae!

Pølſekræmmeren.

Din Truen morer mig, din Pralen leer jeg ad,
jeg dandſer Hopſaſa, og traller høit Kukkuk!

Paflagoneren.

Ha, ved Demeter! æder jeg dig ikke ud
af dette Land, ſaa vil jeg ikke leve meer!

Pølſekræmmeren.

Du æde mig? — nu vel! ſaa vil jeg drikke dig,
om ſelv jeg ogſaa ſkulde revne ved den Drik!

Paflagoneren.

Ved Forſædet, ſom mig Pylos gav, jeg dræber dig!

Pølſekræmmeren.

Ei ſee! Forſædet! — Det ſkal more mig at ſee
dig ſkifte førſte Plads med allerbageſt Bænk!

Paflagoneren.

I Blokken ſkal jeg ſpænde dig ved Uranos!

Pølſekræmmeren.

Hvor hidſig! man maa gi'e den Hund et Been.
Hvad vilde du fortære helſt? en Pengepung?

Paflagoneren.

Jeg rive vil med Negle dine Tarme ud!

V. 707. „Forſædet", Hæderspladſen V. 578.

Pølsekræmmeren.

Jeg river dig af dit Liv din Prytaneionsmad!

Paflagoneren.

Jeg ſlæber til Herr Folk dig — du ſkal gi'e mig Bod.

Pølsekræmmeren.

Jeg ſlæber ogſaa dig, du ſkal gi'e ſtørre Bod.

Paflagoneren.

Herr Folk har ikke Tro til dig, du ſlette Karl!
men jeg ham har til Nar ſaameget ſom jeg vil.

Pølsekræmmeren.

Ei, ei! ſaa troer du da, at Folket det er dit!

Paflagoneren.

Aa ja! jeg veed, hvormed mit Folk vil mades helſt.

Pølsekræmmeren.

Men ligeſom Ammer mader du det karrig knapt;
af Tyggemaden putter du en lille Bid
i Folkets Mund, og ſluger trefold mere ſelv.

Paflagoneren.

Ja viſt, ved Zeus! jeg er ſaa klog en Karl, at jeg
er nok iſtand at gjøre Herr Folk ſnart tyk ſnart tynd.

Pølsekræmmeren.

Ja viſt! den Kunſt forſtaaer min Rumpe ogſaa godt.

V. 715. „Bod", for den Overlaſt, han havde tilføiet ham, da han blev kaſtet ud af Raadet.

Paflagoneren.

Tænk ei, Godkarl, du har i Raadet kuet mig!
Lad til Herr Folk os gaae!

Pølsekræmmeren.

O ja! jeg færdig er.
Gaa med nu strax, og lad nu Intet hindre os!
(De banke paa hos Herr Folk.)

Paflagoneren.

Herr Folk, o kom herudenfor!

Pølsekræmmeren.

Ja, Fatter, ja, 730
o kom herud!

Paflagoneren.

O lille, kjære, rare Folk!
o kom og see, hvor grusomt man mishandler mig!

Folk.

Hvem skriger der? — Naa, væk med Jer fra Døren strax!
Min Høstgreen har I revet jo i Stykker alt.
Hvo gjør min Paflagon Fortred?

Paflagoneren.

For din Skyld faaer 735
jeg Prygl af ham der og af Junkerne.

V. 734. I Begyndelsen af October Maaned holdt Grækerne en Høstfest til Ære for Apollo, paa hvilken man pleiede at bære Høstgrene omkring under Sang og Lystighed. Det var Oliegrene, ombundne med hvide Baand og behængte med Figener, smaa Brød, smaa Krukker med Honning, Olie og Viin. Efter Festen stak man Grenen ind ved Siden af Husets Dør, og der blev den siddende til næste Aar.

Folk.

Hvorfor?

Paflagoneren.

Fordi jeg holder af dig, og din Elsker er.

Folk (til Pølsekræmmeren).

Og hvad er du for en?

Pølsekræmmeren.

Jeg hans Medbeiler er.
Jeg længe alt har elsket dig og vil dig vel,
som alle andre dannede og pene Mænd;
men vi kan ikke komme til for ham der. Du
er ligesom Drenge, som man er forelsket i:
de dannede og pene Mænd modta'er du ei,
men hver en Lampekræmmer, hver en Garverslab,
hver Remmesnider, Skoslikkerpjalt du føier strax.

Paflagoneren.

Ja! jeg gjør vel mod Folket.

Pølsekræmmeren.

Naa, hvad gjør du da?

V. 744. Ved Lampekræmmeren sigtes til Hyperbolos, en foragtelig Demagog, som paa denne Tid begyndte at spille en Rolle i Athen, og blandt Andet havde raadet Athenærne til ikke blot at erobre Sicilien, men ogsaa Karthago (s. ovfr. 173; ndfr. 1305). Efter Kleons Død steg hans Indflydelse dog ikke mere, end at det betragtedes som latterligt og overflødigt, da man forjog ham ved Ostrakismos. — De følgende Skjældsord ere alle at henføre til Kleon.

Paflagoneren.

Da Hærens Drotter gøs tilbage, ſeiled jeg
til Pylos, bragte ſaa Lakonerne derfra.

Polſekræmmeren.

Jeg ogſaa drev engang omkring, og fra en Bod
jeg kneb en Andens Potte, ſom paa Ilden ſtod.

Paflagoneren.

Kald ſtrax nu en Forſamling ſammen, for at du,
Herr Folk, kan ſee, hvem der af os to er dig meeſt
hengiven, og hvem da du foretrække vil.

Polſekræmmeren.

O ja, Herr Folk! afgjør du det kun ei paa Pnyx!

Folk.

Jeg ſidder i Retten ei paa noget andet Sted;
nei! Hver, ſom forhen, maa indfinde ſig paa Pnyx!

Polſekræmmeren (til Tilſkuerne).

Jeg Stakkel, ak, ſaa er det da forbi med mig!
I ſit Hjem er Gubben der en meget dygtig Mand,
men ſtrax ſaaſnart han paa hin Steenbænk har ſig ſat,
han gaber i Veiret ſom en Figenſnapperpog.

Chor.

Nu maa du heiſe hvert et Seil, ſom Skuden din kan føre,
og bringe med dig fyrigt Mod, rænkefulde Taler,

V. 747. „Hærens Drotter", Nikias, ſee Indledningen.

V. 760. En Drengeleg ſkal have beſtaaet i at ſnappe en i en Traad hængende Figen med Munden, ligeſom hos os at bide til Bollen.

hvormed du slaaer til Jorden ham; listig er jo Manden,
og veed at finde Udvei snart, hvor ingen Udvei anes.
Saa far med Stormens friske Kraft da vældig frem imod ham!
Dog tag dig iagt, og førend han selv angriber dig, fore=
kom du ham!
kast Bly=Delfiner fra Toppen ned! læg Baaden klos paa
Siden!

Pnyx.

Paflagoneren.

Vor Herskerinde, den høie Athene, som naadig sørger for
Staden,
jeg beder, at jeg, saasandt som jeg er af alle Athenernes
Folk her
den allerfortjenteste næst Lysikles og næst Salabakcho og
Kynna,
fremdeles, som hidtil, maa, uden Arbeid, i Prytaneion faae
Føden.
(til Folk) Men hvis jeg dig hader, og træder ei ene for dig
til Kamp imod Fiender,
saa gid jeg forgaae! gid jeg saves istykker og skæres i Strimler
til Skagler!

Pølsekræmmeren.

Og jeg, o Folk, hvis ikke jeg elsker og agter dig høit, ha!
saa gid jeg
maa hakkes itu og koges til Finker! Og hvis du endnu ikke
troer mig,

V. 767. I Søslag brugte man at heise svære Blymasser op til Rærne og derfra kaste dem ned paa de fiendtlige Skibe.

V. 770 Lysikles s. V. 131. De to andre Personer, med hvem han her stilles sammen, ere offentlige Fruentimmere.

saa gid jeg i dette Slagtertrug der maa maſes med Løg
og med Oſt i!
og gid med en Kjødkrog i Pungen jeg flux til Kerameikos
maa ſlæbes!

Paflagoneren.

Hvor gaves der dog en Borger, o Folk, ſom mere dig elſked,
end jeg gjør?
thi strax, saaſnart jeg din Raadgiver blev, jeg ſkaffed dig
vældige Midler
i Statskaſſen ind ſnart ved tvingende Magt, ſnart ved
Trusler, og ſnart ved at tigge,
uden Agt for nogen Enkeltmands Ret, naar dig jeg kunde
behage.

Pølſekræmmeren.

Men dette, o Folk, er dog ei noget Stort; jeg ſelv vil
gjøre det ſamme:
Jeg river en Anden Brødet af Munden, og ſætter det frem
for din egen.
Men at han dig ei elſker og ei vil dig vel, det ſkal jeg
nu først dig beviſe,
og at han kun handler, ſom nu han gjør, for at varme ſig
ſelv ved din Kulild.

V. 777. Naar Bøddelen havde henrettet en Forbryder, begravede han ikke Liget, men ſlæbte det bort med en Krog og kaſtede det ned i en Rakkerkule eller „Afgrund“. Denne laae i Sognet Kiriadæ. For at blive i de Billeder fra Madlavningen, hvori han engang var kommen ind, gjør Digteren Krogen til en Kjødkrog, og i Stedet for Kiriadæ ſætter han det noget lignende Navn, Kerameikos, Potte-magerqvarteret, hvorved Tanken henledes paa Leerfade til at røre Kjødfarſen ſammen i.

Ja, du, som mod Mederne kæmped ved Marathon for at forsvare din Hjemstavn,
og seirende skaffed os Ret til vældig at segte med broutende Tunge,
at du paa de haarde Stene maa sidde, det agter han ikke det mindste.
Men jeg derimod, jeg har syet dette Bolster og bringer dig det. Nu saa reis dig,
og sæt dig saa blødt, at den Ven du ei trykker, som deeltog i Salamissslaget!

Folk.

Hvem er du, o Menneske? Vistnok en Spire du er af Harmodios' Stamme,
thi denne din Daad var ædel og smuk og folkevenlig isandhed.

Paflagoneren.

Hvor har dog de usleste Smigrerier nu stemt dig mod ham der saa venlig!

Polsekræmmeren.

Nei, du har netop ham fanget, du, ved uslere Mading end denne.

Paflagoneren.

At ikke der findes en eneste Mand, der bedre værner om Folket,
eller mere dig elsker end jeg, derpaa jeg sætter til Pant dig mit Hoved!

V. 790. „den Ven", d. e. Bagen, der sandsynligviis blev træt, da han gjorde Tjeneste som Roerkarl i Søslaget ved Salamis.

V. 791. Harmodios, Tyrannen Hippias' Morder, der i denne Anledning blev hædret næsten som en Heros.

Pølsekræmmeren.

Hvorledes? du elsker da Folket, du, som har seet det at
boe her i Tønder,
i Glenternes Reder, i Vagttaarne alt paa det ottende Aar,
uden Medynk?
Nei, du har pinet og plaget det grumt; selv Archeptolemos,
da han
var Bringer af Freden, forskød du, og hine Spartanske
Gesandter, som indbød
til Fredsunderhandlinger os, udjog du af Byen med Fod-
spark for Rumpen.

Paflagoneren.

Ja, saa skal Herr Folk komme til at beherske al Hellas.
Draklet jo siger,
at engang han skal i Arkadien throne med fem Oboler som
Dommer,
naar han kjæk holder ud. Forresten skal jeg ham tilstrække-
lig føde og pleie,
og udfinde, hvor han, med Ret eller Uret, skal hente sig
trende Oboler.

Pølsekræmmeren.

Nei, nei, du kæmper ei for, ved Zeus, at han i Arkadien
skal herske,

V. 797. I Begyndelsen af den peloponnesiske Krig, da Lakedæmonierne faldt ind i Attika, opgav Athenæerne, efter Perikles' Raad, at forsvare det aabne Land, og flyttede sammen i den befæstede Hovedstad; men det manglede paa Huusrum der, og man nødtes til at anbringe sig hvor man kunde faae Ly over Hovedet.

V. 799. Archeptolemos, s. ovfr. 328.

V. 803. I Athen var Dommernes Løn 3 Oboler daglig, s. ovfr. V. 50.

men for, at du selv kan plyndre og udsuge Byerne rundt,
og at han der
for Krigens Tummel og Taage skal ikke bemærke, hvor nedrig
du handler,
men, omspændt haardt af Trængsel og Nød, kun gabe paa
dig efter Krigsfold.
Men kommer saa Folket igjen tilbage paa Landet, og lever
i Fred der,
og ved Vandgrød atter opfrisker sit Mod, og finder Behag
i Oliven,
saa mærker det snart, hvad Goder du har frastjaalet det,
du med din Krigsfold.
Saa kommer Bonden forbittret til Byen, og giver imod
dig sin Stemme.
Det veed du, og derfor du skuffer ham, luller ham ind i
Drømme om dig kun.

Paflagoneren.

Er det dog ei skændigt, at sligt du siger om mig, og saa
mig bagtaler
for Athenærne selv og Herr Folket, mig, som dog har ved
Demeter
udvirket langt mere Godt, end Themistokles fordum, for
denne vor By her.

Pølsekræmmeren.

„O Argos' Stad, o hør dog hans Ord!" — Med Themi-
stokles du vil dig maale?

V. 813. d. e. for at jage dig i Landflygtighed ved Ostrakismos.
V. 818. Begyndelsen af dette Vers er et Citat af Euripides.

Han gjorde vor snævre, smalhalsede By heel aaben og vid
som en Vandskaal,
og efter at have bevertet den godt, formæled han den med
Piræeus,
saa, uden at skræmme de gamle Fisk, han skaffed endvidere nye.
Men du har villet hver Mand i Athen omskabe til Ravne-
krogsborger
ved skillende Muur og Orakler, — ha du, som dig tør med
Themistokles maale!
See! han blev af Landet forjaget — men du, du spiser
dig mæt i Achilsbrød.

Paflagoneren.

Men er det dog ikke skændigt, o Folk, at sligt jeg skal høre af
ham der,
fordi jeg dig elsker?

Folk.

Hold Munden du strax! hold op med den
Skjelden og Smelden!

V. 819. Før Themistokles' Tid havde Athen kun liden Forbindelse med Havet; men han tilføiede den fortræffelige store Havn Piræeus, og forbandt denne med Athen ved de lange Mure. Saaledes kunde Staden før hans Tid sammenlignes med en smalhalset Flaske, men efter ham med en Kumme eller Bolle, der igjennem sin aabne Mund med største Lethed modtog alle Havets og Handelens Velsignelser. Komediedigteren nævner kun een af disse, de fortræffelige Fisk, man kunde faae paa Fisketorvet i Piræeus.

V. 822. Kleon havde, som det syntes af overdreven Frygt, og under Paaberaabelse af Orakelsvar faaet Athenæerne til at opføre en Skille-muur imellem de lange Mure, hvorved Byen blev adskilt for sig, medens den før, naar man kun tog Hensyn til Fæstningsværkerne, havde gaaet i Eet med Havnestaden.

V. 824. Achilsbrød, en fortræffelig Slags Brød eller Kage, hvormed man opvartede ved Prytaneionsbordet.

I altfor langsommelig Tid ubemærkt har du svigefuld ført
mig bag Lyset.

Pølsekræmmeren.

Ja det er den nedrigste Karl, lille Folk! han gjør tusinde
Kjeldringestreger.
Naar søvnig du gaber, han plukker for sig
hvert Hjerteblad ud af Regnskabsmassen
og suger det flux; saa øser han til sig
med begge Hænder af Statens Gods.

Paflagoneren.

Gjør dig ikke for rask! Bevise jeg skal,
at tredivetusind du stjaalet har.

Pølsekræmmeren.

Hvad pludrer du der, hvad sludrer du der?
du der stedse har teet dig som Gavtyv imod
Athenæernes Folk? Ja jeg skal bevise,
ved Demeter, gid ellers paa Stedet jeg døe,
at fra Mitylene du modtog i Skjenk
af Miner vel firti og mere.

Chor (til Pølsekræmmeren).

O du som til det største Held er født for Jordens Sønner!

V. 830. S. ovfr. Anm. til V. 258.

V. 839. Var Kleons Beskyldning urimelig, at Pølsekræmmeren, der aldrig havde beklædt noget Statsembede, skulde have besveget Staten for 30000 Drachmer, er Pølsekræmmerens om muligt endnu urimeligere. Han beskylder Kleon, der til det Yderste havde kæmpet for Mitylenæernes fuldstændige Udryddelse, for at have ladet sig bestikke af dem.

Jeg priser høit din rappe Mund! Holder saadan ud du,
saa bliver du i Hellas størst; ene vil du styre
vor Stad og hver en Forbundsmagt, høitstrækkende din Trefork,
hvormed i Larm og Bølgebruus du vinder rige Skatte.
Men lad ham nu ei slippe løs! han har jo givet blot sig;
med Lethed fuer du ham, du, med dine Kæmpelunger.

Paflagoneren.

Nei, gode Folk, saavidt er ei det kommet ved Poseidon!
Saa høiberømmelig en Daad engang jeg har forøvet,
at Munden jeg kan stoppe let paa alle mine Fiender,
saalænge som en Splint er til af Skjoldene fra Pylos.

Pølsekræmmeren.

Ah, stop lidt her ved Skjoldene! et Ord jeg har at sige.
Du havde jo dog ei Behov, ifald du elsker Folket,
at hænge dem i Templet op med alle deres Remmer.
Nei det er kun et Kneb, o Folk, for at, ifald du vilde
nu tugte denne Mand engang, det ei dig skulde lykkes.
Du seer jo, hvilken Hoben Folk af unge Garverlømler
der stimler om ham: nær ved dem boer Honningkræmmerlauget
og Ostekræmmerne: det Pak det stikker Hovedet sammen.
Og fnyser du engang og skotter hen til Ostrakismen,
saa ile de ved Nat afsted og tage disse Skjolde,
og spærre hver en Adgang os til vore Forraadskamre.

V. 852. Man pleiede at indvie en Deel af det erobrede Bytte, og navnlig Skjoldene, til den Guddom, hvis Beskyttelse man tilskrev Seieren. Disse Skjolde skulde naturligviis ikke bruges oftere, og de behøvede derfor ikke at være forsynede med Remme; men at det skulde være Pligt at tage Remmene af, er aabenbart Pølsekræmmerens Paafund.

Folk.

O vee, jeg arme Mand! saa har de Remmer? — ha du Kjeldring!
hvorlænge har du nu bedraget mig, du Folkesnyder!

Paslagoneren.

O gode Mand, nei lad dig ei af denne Sladdrer daare!
Tro ei at finde bedre Ven end mig! jeg, som alene
har standset Sammensværgelsen; for mig kan Intet skjules;
saasnart jeg mærked Mytteri, jeg strax tog paa at skrige.

Pølsekræmmeren.

Med dig det gaaer paa samme Viis, som naar der Aal skal stanges.
Naar Vandet klart og roligt er, saa faaer man aldrig Noget;
men naar man rører op og ned fra Bunden af i Dyndet,
saa faaer man Aal: og du gjør Fangst, naar Staten du forplumrer.
Hør sig mig blot engang: Ei sandt? Du sælger mange Huder;
har aldrig du foræret da af egen Drivt en Skosaal
til ham, hvis Ven du kalder dig?

Folk.

Nei aldrig ved Apollon!

Pølsekræmmeren.

Har nu du lært at kjende ham? Jo, jo! nei, see nu mig, du!
jeg et Par Skoe har kjøbt til dig, og dem jeg her nu bringer.

Folk.

Ja, ja! du er, det seer jeg nu, den bedste Ven af Folket,
og den, som bedst er stemt imod vor Stad og mine Tæer.

Paflagoneren.

Hvor harmeligt, at et Par Skoe kan have slig en Virkning,
og at du mine Tjenester forglemmer! det var mig dog,
som standsed Utugts Strøm, og strøg af Vælgerlisten Gryttos.

Pølsekræmmeren.

Er det ei harmeligt, at du vil være Rumpekiger,
vil kue Utugts fule Strøm? Det har du gjort alene,
fordi du ikke under dem paa Talerstol at stige.
Men skjøndt du denne Gubbe seer, Herr Folket, uden Kjortel,
saa har du aldrig dog, endog om Vinteren, foræret
en Kappe ham. (til Folk) Men seer du, jeg, jeg giver dig
nu denne!

Folk.

Nei sligt faldt selv Themistokles ei nogentid i Sinde.
Et skjelmsk Indfald var det jo vist ogsaa med Piræeus;
dog finder intet bedre jeg end det med denne Kappe.

Paflagoneren.

Jeg stakkels Mand! du har mig ved dit Abespil til Bedste.

V. 882. Gryttos blev anklaget af Kleon for Utugt; da han blev dømt, mistede han Ære og aktiv Borgerret. Man sagde i Almindelighed, at de utugtigste Ynglinge bleve de bedste Talere. Pølsekræmmeren paastaaer derfor, at Kleon kun havde anklaget ham for at skaffe sig af med en Medbeiler.

Polsekræmmeren.

O nei! men som ved Drikkelag det gaaer, naar Nogen trængt er,
saa bruger jeg nu dine Kneb, som var det Andres Tøfler.

Paflagoneren.

Nei du skal ei mig stikke ud i Smigrerier: Seer du,
jeg gi'er ham denne Kappe her — nu brist, du Skurk!

Folk.

Ih, fy dog!
Pak du til Galgen dig, dit Bæst, den lugter jo af Læder.

Polsekræmmeren.

Den har han kastet om dig just med Hensigt dig at qvæle.
Engang alt forhen har han lumsk dig efterstræbt: du veed jo,
hvor billigt Kjøb vi nylig fik paa Silfion.

Folk.

Jeg veed det.

Polsekræmmeren.

Med Flid han just har faaet den saa lavt i Prisen trykket,
at ret man kunde proppe sig, og Dommerne derefter
i Heliæa skulde reent ihjel hverandre fise.

Folk.

Ja ved Poseidon just det samme sagde mig en Mægbo.

V. 894. Naar Gjæsterne lagde sig til Bords, satte de deres Skotøi i Forstuen, og kunde altsaa let tage feil af dem, naar de i et hurtigt Ærende skulde bruge dem.

V. 900. Den afrikanske Plante Silfion var et stærkt og meget yndet Krydderi, men fremkaldte Vinde.

V. 903. Heliæa s. Anm. til V. 50.

V. 904. Mægbo. „Mæg", Kopros, var Navnet paa et Sogn i Attika.

Polsekræmmeren.

Saadan har I hverandre da ved Fisen malet brune.

Folk.

Ja vist ved Zeus det var et Kneb af denne Malemester.

Paflagoneren.

Med slige Narrestreger vil du, lumpne Karl, mig drille!

Polsekræmmeren.

Gudinden har befalet mig din Pral at overbyde.

Paflagoneren.

Det skal du ei, thi jeg, o Folk, dig lover, at du daglig
foruden noget Arbeid dog skal faae dit Fadfuld Sportler.

Polsekræmmeren.

Men jeg dig giver den Krukke her og denne Lægesalve,
at du paa dine Been dermed kan smøre dine Bylder.

Paflagoneren.

Jeg dine Graahaar plukker ud, og gjør saa atter ung dig.

Polsekræmmeren.

Tag denne Haresvands, dermed at viske dine Dine!

Paflagoneren.

Naar du din Næse snyder, Folk, tør Fingren paa mit Hoved!

Polsekræmmeren.

O nei, paa mit!

V. 906. „Denne Malemester", Kleon.

Paflagoneren.

O nei, paa mit!

(til Polſekræmmeren)

Jeg gjør dig til en Trierarch,
det koſter dig din Eiendom:
Jeg giver dig et gammelt Skib,
og du ſkal aldrig Ende faae
paa Udgivt og Kalfatringer;
og jeg ſkal nok det mage ſaa,
at du en raadden Maſt ſkal faae.

Chor.

See hvor han ſpruder! — ſtands ham, ſtands!
han koger over — Brænde bort
fra Ilden! — os ſaa væk
hans Truſel-Skum med Skeen der!

Paflagoneren.

Ja det ſkal du nok faae betalt,
naar Skatters Byrde trykker dig,
thi jeg ſkal ſorge for, du paa
de Riges Liſte bliver ſat.

Polſekræmmeren.

Jeg ei vil bruge Truſelsord;
jeg ønſker dig kun dette: at

V. 917. Udruſtningen af Flaaden var en Byrde, der hvilede paa de rigeſte Borgere. Paa denne Tid var det Feltherrerne, der beſtemte, hvem der ſkulde bære den, eller være Trierarcher. Staten leverede Skibet og Maſten; Trierarchen ſkulde forſyne det med de øvrige Redſkaber, og aflevere det i forſvarlig Stand.

V. 927. „Skeen", blandt Polſekræmmerens Redſkaber.

en Pandefuld af Blækfisk maa
for dig staae rygende, naar du
skal hen at tale for Milet,
for en Talent at tjene dig,
ifald du vinder denne Sag!
og at du skyndsomst propper dig
med Fisken, at du komme kan
betids i Folkemødet hen;
Men gid et Bud, før du har spiist,
maa hente dig, og gid saa du,
for Talenten at faae,
maa dig forsluge og qvæles!

Chor.

Ha, det er skjønt ved Zeus og Apollon og Demeter!

Folk.

Mig synes ogsaa, at han ellers er en saa
agtværdig Borger, som der aldrig været har
blandt dem, man faaer i Skokkeviis for en Obol.
Men du, Paflager, har ved Hykleri mig sær
forbittret. Giv mig Ringen strax tilbage! Du
er ei Forvalter meer!

V. 936. Milet s. ovfr. 362.

V. 949. En Obol er $\frac{1}{6}$ Drachme eller omtrent 5 Skilling i vore Penge.

V. 951. I Mangel af fuldkommen sikkre Laase brugte Grækerne at forsegle Dørene til Spisekammeret, Vinkjælderen osv. Huushovmesteren maatte altsaa være i Besiddelse af Herrens Signetring for at kunne aabne og lukke saadanne Gjemmer. — Snurrigt nok viser det sig, at Paflagoneren slet ikke har Folkets Signetring; man har kun indbildt sig, at han var beskikket til at være Huushovmester eller Forvalter.

Paflagoneren (giver ham Ringen).

See der! Men tro du mig:
Hvis mig du giver Afſked ſom Forvalter, vil
en anden ſtørre Skurk, end jeg, ſtrax melde ſig.

Folk.

Men denne Ring — umuligt, nei, det er ei min;
den har jo, ſynes mig, et ganſke andet Segl,
ſaavidt jeg ſeer.

Polſekræmmeren.

Lad ſee! Hvordan var dit Segl da?

Folk.

Et indbagt Figenblad med Oxe=Iſter fyldt.

Polſekræmmeren.

Det ſtaaer her ei.

Folk.

Ei Figenbladet? Naa hvad da?

Polſekræmmeren.

En Maage paa en Steen høitſkrigende til Folk.

Folk.

O fy! hvor ſlet!

Polſekræmmeren.

Hvad er det?

Folk.

Vak med denne ſtrax!

V. 958. Iſter hedder paa Græſk Demos ligeſom Folket.
V. 960. En Steen var Talerſtolen paa Pnyx.

Han min ei havde, nei, Kleonymos's Ring.

(giver Pølsekræmmeren en anden Ring)

Tag denne her af mig, du! og forvalt mit Huus!

Paflagoneren.

Nei, endnu ei, o Herre, jeg besværger dig,
før du har hørt Orakelsvarene om mig!

Pølsekræmmeren.

Og dem om mig!

Paflagoneren.

Ja, hvis du ham betroer dig til,
saa vil du blive flaaet.

Pølsekræmmeren.

Betroer du dig til ham,
saa trækker han dig Huden over Ørene.

Paflagoneren.

Hør: mine sige, du beherske skal engang
den hele Jordkreds, smykket med en Rosenkrands.

Pølsekræmmeren.

Og mine sige derimod, at hyllet i
baldyret Purpurskrud, bekrandst, i gylden Karm
du seirrig skal forfølge Smikythe og Mand.

V. 962. Kleonymos, en Demagog, der ofte spottes af Aristofanes, som Fraadser, Folkesmigrer, Skryder og Kryster. S. ndfr. 1295 og 1372; „Fuglene" V. 287 og 1471 ff.

V. 973. Smikythos, en Mand, der havde beklædt flere Finantsembeder i Athen, synes at have været saa ilde lidt af Folket, at dette satte en Glæde i at dømme ham hver Gang han blev anklaget. Da han var berygtet som utugtig og kvindeagtig, gjør Aristofanes

Folk (til Pølsekræmmeren).

Saa gaa da, hent Draklerne, at han, der staaer,
kan høre dem!

Pølsekræmmeren.

Ja nok!

Folk.

Bring ogsaa dine, du!

Paflagoneren.

Ja strax!

Pølsekræmmeren.

Ja strax, ved Zeus! Der Intet er i Veien.

(begge gaae.)

Chor.

Skjønt vil lyse den Dag engang
for dem Alle, som her nu ere,
for Enhver, som kommer herhid,
naar Kleon gaaer tilgrunde.
Dog har jeg hørt, at nogle Mænd,
som var ældre og vrantne Folk,
naar de i Rettergangs-Listen saae,
tvertimod have yttret,

---

hans Navn til et Fruentimmernavn, Smikythe, og giver Stævningen imod ham den Form, den maatte have imod en Kvinde som uselvstændigt Retssubject: „Smikythe og hendes Mand" eller „Smikythe og hendes Formynder."

V. 983. Processernes Antal var i den senere Tid steget saa stærkt, at Aristofanes sammenligner dem med Varerne paa Bazaren i Piræeus, et Ordspil, der er gaaet tabt i Oversættelsen. Æren herfor tilskrives Kleon, der rørte op i Alting, og derfor sammenlignes med en Røreskee og en Morterstøder.

at naar han ei saa mægtig var,
vilde Statsmagten savne haardt
tvende Sager til huusligt Brug,
Morterstøder og Træskee.
Ogsaa synes besynderlig mig
Svinesandsen i hans Musik,
thi hver Dreng, som har søgt med ham samme Skole, fortæller,
at han stemte sin Lyre kun
i den Tone, som Solvet har,
hver en anden han agted ei.
Saa blev Læreren hidsig,
bød ham strax at pakke sig bort
som en Dreng, der ei anden Slags
Harmoni kunde fatte,
end den, der klang af Contanter.

(**Paflagoneren** og **Polsekræmmeren** komme med store Pakker Orakelsvar).

Paflagoneren.

See her, betragt! — Dog bringer jeg ei alle med.

Folk.

Hvad er det der?

Paflagoneren.

Orakler.

Folk.

Alt det?

V. 990. Svinesandsen, d. e. det aldeles Umusikalske. Grækerne brugte i Talemaader Svinet som Exempel paa et ganske umusikalsk Dyr, og fortalte en Fabel om, at Svinet engang havde udfordret Athene til en Væddestrid i Musik.

Paflagoneren.

Undres du?
da har jeg dog, ved Zeus, endnu en Kiſte fuld.

Polſekræmmeren.

Og jeg to Pakhuusleiligheder og et Loft.

Folk.

Naa lad mig ſee! Af hvem er de Orakelſvar?

Paflagoneren.

Af Bakis ere mine.

Folk.

Saa? og dine da?

Polſekræmmeren.

Af Glanis, ſom til Bakis ældre Broder var.

Folk.

Hvorom vel handle de?

Paflagoneren.

Om Pylos, om Athen,
om dig, om mig, og kort om alle mulige Ting.

Folk.

Og dine handle —?

Polſekræmmeren.

Om Athen, om Lindſemos,
om Lakedæmon, om Makrel af ſidſte Fangſt,

V. 1006. Bakis ſ. V. 122.
V. 1007. Glanis er en opdigtet Perſon.

om dem paa Torvet, der sælge Meel med falske Maal,
om dig, om mig. — Lad ham i Nakken bide sig!

Folk.

Velan, lad høre! Læser dem nu op for mig,
især det frydelige Spaadomsqvad om mig,
hvordan jeg skal i Skyen svæve som en Drn.

Paflagoneren.

Saa hør da til, og skjænk mig din Opmærksomhed:
(læser)
„Agt, Erechthide, paa Spaadomsordenes Gang, som Apollon
lod i Lønhallen lyde høit fra den straalende Trefod.
Dig han bød at bevare den hellige Hund, hvastandet,
som for dig høitknurrende, frygtelig glammende skal dig
skaffe din Løn; og gjør du det ikke, saa gaaer den tilgrunde,
thi høit skriger omkring den en Vrimmel af nidsyge Krager."

Folk.

Nei, ved Demeter, jeg forstaaer ei Meningen.
Hvad skal Erechtheus til og Krager og en Hund?

Paflagoneren.

Jo, seer du, jeg er Hunden, og for dig jeg gøer,
og Foebos bød dig at bevare mig, din Hund.

V. 1016. Det Orakelsvar, hvortil der sigtes, lød saaledes:
Herlige Stad, som Athene med Seiersbytte beriger,
Meget af Kummer og Nød skal du see, og Meget du lider,
Men som en Drn du i Skyen skal svæve til evige Tider.

V. 1018. Erechthider eller Erechtheus' Efterkommere kaldte Digterne stundom Athenæerne efter en af deres mythiske Heroer.

Polsekræmmeren.

Det har Drøflet ikke sagt; nei, denne Hund
begnaver dit Drøfel, ligesom din Grød.
Det rette Sagn om denne Hund det har jeg her.

Folk.

Lad høre — dog vil først jeg tage mig en Steen,
at den Drøfel-Hund skal ikke bide mig.

Polsekræmmeren (læser).

„Agt, Erechthide, paa Kerberos, Hunden, den Menneskeraner,
som med Halen logrende lurer paa dig naar du spiser,
at den kan snappe dit Suul, naar andensteds hen du mon
gabe,
ogsaa i Stegersæt lusker den ind uformærket om Natten,
slikker saa ret paa Hundeviis alle Potter og Der."

Folk.

Langt bedre, ved Apoll, o Glanis, lyder det.

Paflagoneren.

Men, Kjære, hør dog først, og afslig saa din Dom:
(læser)
„Hist i det høie Athen en Qvinde føder en Løve,
som mod utallige Myg engang for Folket skal kæmpe,
som om sin Yngel den værged: den maa trolig du vogte,

V. 1037. Man ventede „Potter og Pander"; men Digteren vil udtale sin Mening endnu tydeligere, at Kleon udsuger Athens Forbundne (Øerne i Archipelagos).

byggende Træmuur omkring den og stærke jernfaste Taarne".
Du veed, hvad det betyder?

Folk.

Ved Apollon, nei!

Paflagoneren.

Jo, Guden siger klarligt: du skal vogte mig,
thi det er mig, som træder her i Løvens Sted.

Folk.

Saa du Herr Løve bleven er? Det saae jeg ei.

Polsekræmmeren.

Eet i Draklet han med Flid forklarer ei:
hvad nemlig Muur af Jern og Træ betyde skal,
hvori dig Loxias har budt at vogte ham.

Folk.

Hvad har da Guden meent med det?

Polsekræmmeren.

Han mener, du
skal slutte ham fra Top til Taa i Blokken fast.

Folk.

Det Spaadomsord vil snart fuldbringes, troer jeg vist.

Paflagoneren (læser).

„Aldrig ham tro! Hør, nidsyge Krager fælt skriger om-
kring dig.

V. 1043. Træmuur; Udtrykket er laant fra det bekjendte Orakelsvar, Athen fik, da Xerxes gjorde Indfald i Landet.
V. 1047. Herr Løve, en ubekjendt Person fra den Tid.

Nei, elsk Høgen, idet du levende mindes, hvorledes
han i Bundter dig bragte de Lakedæmoniske Gjedder!“

Polsekræmmeren.

Fik Paflagoneren Mod til sligt, var det vist i en Ruus kun.
Kekropssøn, ubesindige! anseer du det for en Stordaad?
„Qvinden bær vel en Byrde, naar Manden den lægger paa hende.“
Men ei kæmpe hun kan; thi Kampen bliver kun Krampe.

Paflagoneren.

Men betænk dog Oraklet, som taler om Pylos for Pylos;
Her staaer: „Pylos for Pylos“ — —

Folk.

Men hvad betyder „for Pylos?“

Polsekræmmeren.

Ret som Pylos, siger han, ta'r han hvert Vandkar i Badet.

Folk.

Saa skal jeg ikke blive tvættet da idag.

V. 1056. De lakedæmoniske Gjedder, Fangerne fra Sfakteria.

V. 1059. Et Vers af det gamle episke Digt „den lille Iliade.“ I Aias' og Odyseus' Strid om Achils Vaaben blev det besluttet at sende Speidere til Troia for at høre Fiendens Mening om Begges Tapperhed. Speiderne hørte to Piger at trættes derom. Den Ene fremhævede, at Aias havde baaret Achils Lig bort fra Valpladsen; den Anden svarede med ovenstaaende Vers.

V. 1062. „Pylos for Pylos.“ Begyndelsesordene af et Orakelsvar om hin berømte Kamp. Det begyndte med at sige, at der var 3 Byer af Navnet Pylos.

V. 1063. Ligesom han tog Laurbærkrandsen fra Demosthenes, tager han Badekarret fra Dig. Et Badekar hedder paa Græsk Pyelos, s. ovf. V. 55.

Polsekræmmeren.

Nei, han har listet fra os hvert et Badekar.
Men end der er om hele Sokrigsvæsnet her
et Spaadomsord, som du maa agte nøie paa.

Folk.

Jeg agter nøie paa. Læs nu, hvorledes jeg
skal først til alt mit Skibsmandskab faae Sold betalt.

Polsekræmmeren (læser.)

„Vogt Dig, Ægeus' Søn, at ei Hunderæven Dig narrer,
lumsk af Sind og snarfodet, snedig og øvet i Ranker!"
Veed Du hvad dette betegner?

Folk.

Filostratos Hunderæv kaldes.

Polsekræmmeren.

O nei! Nei, denne Karl forlanger stedse jo
Rapseilere, for ved dem at presse Penge ud:
at negte ham disse Skibe byder Loxias.

Folk.

Hvordan kan dog en Seiler kaldes Hunderæv?

V. 1070. „Hunderæv" kaldte man en Slags Hunde, der ansaaes for meget listige.

V. 1072. Filostratos var en berygtet Ruffer.

V. 1074. Naar Staten manglede Penge, udsendtes der Skibe for at inddrive Contributioner.

V. 1076. Polsekræmmeren meente Kleon med Hunderæven; men da Folket misforstaaer ham, snakker han det efter Munden, og Digteren griber Leiligheden til at give en Snært til Søfolkenes Mangel paa Disciplin.

Pølsekræmmeren.

Fordi en Seiler rap er, Hunden ogsaa rap.

Folk.

Hvorfor føies der endnu til Hunden Ræv?

Pølsekræmmeren.

Med Ræve sammenlignes vore Orlogsfolk,
fordi de rapse Druer, hvor de finde dem.

Folk.

Ja saa!
Men Sold til disse Ræve, Du, hvor ta'er vi den?

Pølsekræmmeren.

Den skaffer jeg, og det endog til trende Døgn. —
Hør dog først det Orakel, i hvilket Sønnen af Leto
byder dig, Krumstrup at undgaae, for ei af den at bedrages.

Folk.

Hvad for en Krumstrup?

Pølsekræmmeren.

Ih jo, saaledes betegner han rigtig
Dennes krumme Haand, naar han gjentager: „Læg i min
Krumhaand!"

Paflagoneren.

Nei, han tyder den Sag ei rigtig; nei, Foebos har rigtig
just ved Krumstrups Navn Diopeithes' Krumhaand betegnet.

V. 1089. Diopeithes, en bigot og fanatisk Mand, der blandt Andet er bekjendt som den der anklagede Philosofen Anaxagoras for Atheisme, havde en stiv og krum Haand.

Dog jeg eier endnu om Dig et Varsel bevinget,
hvordan en Drn Du bliver, og hersker over al Jorden.

Pølsekræmmeren.

Ogsaa jeg: Over Jorden til Rødhavs Kyst skal du herske,
og i Ekbatana domme, og gnaske sødt krydrede Kager.

Paflagoneren.

Men jeg et Drømmesyn havde, jeg saae livagtig Gudinden
over Folket at gyde af Fyldhornet Rigdom og Sundhed.

Pølsekræmmeren.

Ja ved Zeus ogsaa jeg: jeg saae livagtig Gudinden
ned fra Borgen at vandre; paa Hjelmen sad hendes Ugle;
da gød udaf den bugede Krukke hun over dit Hoved
duftrig Ambrosia, men over hans der Hvidelogslage.

Folk.

Heisa! Hurra!
Nei Ingen er der dog saa viis som Glanis er.
See nu betroer jeg mig til dig, som her jeg er,
at lede Gubben, og oplære ham igjen paa ny.

Paflagoneren.

Men ei endnu, jeg beder dig, nei, bliv, indtil
jeg Byg vil kunne skaffe dig og dagligt Brød!

V. 1093. Ekbatana, Mediens fortryllende Hovedstad.
V. 1103. Dette Vers er laant fra Sofokles.
V. 1105. At uddele Korn til Folket brugtes allerede i Athen som et Middel til at skaffe sig Popularitet.

Folk.

Jeg lider ei, at høre om det Byg: jeg er
saa tidt jo bleven narret af dig og Thufanes.

Paflagoneren.

Jeg bringer Melet fix og færdig dig i Huus.

Polsekræmmeren.

Og jeg dig varme Vafler, vel tillavede,
og friskstegt Suul: du strax kan sætte dig til Bords!

Folk.

Saa gjører, hvad I har i Sinde da, nu strax!
og den af Eder, som gjør Alting bedst for mig,
til ham jeg overgiver Tøilerne paa Pnyx.

Paflagoneren.

Saa vil jeg først nu løbe hjem!

Polsekræmmeren.

Nei, jeg vil først!

Chor.

O Folk, hvilken herlig Magt
er lagt i din stærke Haand!
Dig frygter hver Jordens Søn
som mandhaftig Hersker.
Men let du forføres dog,
ved Smiger du fryder dig,
og snart du bedaares kan.

V. 1107. Thufanes eller Theofanes var Skriver ved det Kollegium, hvorfra saadanne Kornuddelinger maatte udgaae.

Naar En snakker dig Øret fuldt;
saa gaber du paa ham stivt,
men Viddet er borte.

Folk.

I har i Planeten ei
Vid skabt, naar I troer, at jeg
er fra min Forstand; nei, jeg
spiller Tosse med Forsæt.
Det morer mig justement
at skrige hver Dag paa Mad,
og gjerne jeg føde vil
een Herre, som plyndrer mig;
men har han saa proppet sig,
jeg prygler ham dygtig.

Chor.

Det gjorde du meget vel,
naar al denne Fiinhed laae,
isandhed i al din Færd,
som selv du forsikkrer,
og naar du saa fodrer dem
med Flid som Slagtofferdyr
paa Pnyx, og du siden, hvis
der mangler dig Suul maaskee,
udtager den fedeste
og slagter til Maaltid.

Folk.

Betragter kun mig, hvor klogt
jeg veed at besnære dem,

ſom troe, de ere fiffige,
og at de mig narre.
Jeg har dem i Die ſkarpt,
men lader ſom ei jeg ſeer,
de ſtjæle; men derpaa jeg
dem tvinger at opſpye Alt,
hvad mig de har ſtjaalet fra,
ved Stemmekrukkens Piller.

Paflagoneren og **Polſekræmmeren** (komme med Madkurve.)

Paflagoneren.

Gaa du nu hjem og læg dig!

Polſekræmmeren.

Gaa du ſelv, dit Skarn!

Paflagoneren.

O Folk! her har jeg ſiddet ganſke færdig nu
alt længe, for at gjøre dig tilgode ret.

Polſekræmmeren.

Og jeg ti Gange, ja tolv Gange længer dog,
ja tuſind Gang og mange mange mange fleer.

Folk.

Og jeg har vented hundredtuſind Gang meer,
I ækle Kram, ja mange mange mange fleer.

Polſekræmmeren.

Veed du, hvad du ſkal gjøre nu?

V. 1154. - d. e. ved Lov og Dom.

Folk.

Ja, sig mig det!

Pølsekræmmeren.

Lad Skranken aabne sig for mig og denne der,
Til Veddeløb om dig at gjøre vel!

Folk.

O ja!
Paa Pladsen!

Paflagoneren.

Her!

Folk.

Nu løb!

Pølsekræmmeren.

Du kommer ei foran!

Folk.

Ja mine Beilere vil idag mig gjøre høist
Lyksalig, eller og ved Zeus mig knuse reent.

Paflagoneren.

Seer du? jeg bringer først herud til dig en Stol.

Pølsekræmmeren.

Men ei et Bord: det bringer jeg dig allerførst.

Paflagoneren.

See her jeg bringer dette lille Bygbrød dig,
det lavet er af Offermeel fra Pylos bragt.

V. 1163. Skranken, bagved hvilken Hestene stode før Væddeløbet begyndte.

Polsekræmmeren.

Og jeg dig disse Skorper, som Athene selv
Med egen Fiilsbeens-Haand udhulet har til dig.

Folk.

Høiværdige, hvor maa den Finger være stor du har!

Paflagoneren.

Og jeg en Ertemos saa deilig guul og god: 1175
den laved selve Pallas Pyloskæmpersken.

Polsekræmmeren.

O Folk! Gudinden aabenbart beskjærmer dig,
og holder over dig et Fad med Suppe fuldt.

Folk.

Ja mener du, at denne By vel kunde bestaae,
naar hun ei aabenlyst holdt over os sit Fad? 1180

Paflagoneren.

See! disse Spegesild dig gav Hærskræmmersken.

V. 1172 ff. Istedetfor Spisesteer brugte de gamle Athenæere hule, stærkt bagte Brød. De Brød eller Skorper af denne Slags, som Polsekræmmeren bringer, ere overordentlig store; men det var, efter hans Sigende, heller ingen almindelig Bagerdreng, der havde udhulet dem med sin Finger, men Athene selv, Fidias' 39 Fod høie Statue af Guld og Elfenbeen, der stod i Parthenon.

V. 1176. For at overbyde sin Medbeiler lader Kleon sin Ertemos være lavet af et endnu mere kolossalt Athenebillede, Fidias' store Malmstatue, Promachos eller Forkæmpersken paa Borgen i Athen. Kleon, der altid taler om sit Pylos, omdøber hende til „Pyloskæmpersken."

V. 1178. Dette minder om et Vers af Solon, hvori han havde sagt, at Gudinden holdt sin Haand over Folket; men Aristofanes' Folk bryder sig kun om Mad.

V. 1181 f. „Hærskræmmersken, Tordnerdatteren, Athene.

Polsekræmmeren.

Og Tordnerdatteren dette Kjød, i Suppe kogt,
og Kallunsmad og Kraas og udaf Bugen et Snit.

Folk.

Ja det var ret: hun mindedes sit Festgevandt.

Paflagoneren.

Hjelmrystende hun bød dig denne Roe her
at spise, at med Kraft vi kunde Skibe roe.

Polsekræmmeren.

Tag ogsaa dette her fra mig!

Folk.

Hvad skal jeg med
De Ribbeen vel?

Polsekræmmeren.

Med Hensigt har Gudinden sendt
til dine Orlogsskibe disse Ribber dig,
thi Flaaden ligger hende paa Hjertet, det er klart.
Tag her og drik nu denne Blanding Tre til To!

Folk (drikker.)

O Zeus, hvor sød! — tre Dele taaler den ret vel.

V. 1184. Paa den store Panathenæerfest, hvert 4de Aar, bragte Athenæerne Gudinden en kostbar vævet Kaabe, Peplos.

V. 1191. Tre dele Vand og to Dele Viin, en temmelig stærk Blanding; til daglig Brug blandede man ofte Vinen med det tredobbelte eller firdobbelte Maal Vand, men Mange yndede Drikken stærkere, og det gjør Herr Folk ogsaa.

Pølsekræmmeren.

Ja vist! Tritogeneia har den tredeelt selv.

Paflagoneren.

Tag nu et Stykke Smørdeiskage her af mig!

Pølsekræmmeren.

Nei tag af mig den hele store Kage her!

Paflagoneren (til Pølsekræmmeren.)

Men Hare har du ei at byde: det har jeg!

Pølsekræmmeren (afsides).

O vee, o vee! hvor skal jeg faae en Hare fra?
O Sjel, opfind dog nu en rigtig Snyderstreg!

Paflagoneren (viser Haren frem.)

Seer du, din Usselryg!

Pølsekræmmeren.

Det er mig lige kjært! —
Men seer du der, der kommer de til mig —

Paflagoneren.

Hvem da?

Pølsekræmmeren.

Gesandter er det, med Pungen fuld af Guld og Sølv.

Paflagoneren.

Hvor? hvor?

V. 1193. Tritogeneia, Athene.

Pølsekræmmeren.

Hvad rager det dig? Lad du de Fremmede gaae!
(snapper Haren.)
O lille Folk! seer du, den Hare bringer jeg!

Paflagoneren.

Ak vee! min Eiendom du rapset har, du Tyv!

Pølsekræmmeren.

Ja ligesom Spartanerne ved Pylos du.

Folk.

Ha, ha! hvor faldt du dog paa denne Tyvestreg?

Pølsekræmmeren.

Indfaldet var Gudindens, Rapseriet mit.

Paflagoneren.

Men jeg har selv den skudt, og jeg har selv den stegt.

Folk.

Pak dig! Den som beverter mig, kun den faaer Tak.

Paflagoneren.

O vee mig! ja i Frækhed han mig overgaaer!

Pølsekræmmeren.

Hvorfor afgjør du ei nu strax det Spørgsmaal: Hvo af os er bedst mod dig og mod din Bug, o Folk?

Folk.

Siig, hvad Beviis jeg føre skal, at Publikum kan finde, at jeg dømmer Eder viselig?

Pølsekræmmeren.

Det skal jeg sige dig: Gaa hen og list dig til og tag
min Madkurv taus, og undersog, hvad der er i,
og Paflagonens, da skal du sikkert dømme ret.

Folk.

Lad see! hvad er deri?

Pølsekræmmeren.

Du seer ei, den er tom,
Farlille? — jo! — jeg har jo alting bragt til dig.

Folk.

Ja det er sandt, den Madkurv folkevenlig er!

Pølsekræmmeren.

Men gaa nu ogsaa hen til Paflagonens Kurv! —
Naa, seer du?

Folk.

Ah! ei, ei! heelt fuld af lækkre Ting!
Sik' et Uhyre af Kage han har gjemt for sig!
Til mig han gav kun denne lille bitte Bid.

Pølsekræmmeren.

Saaledes har han ogsaa før behandlet dig;
han stedse gav kun Lidet dig af hvad han fik,
men dækked for sig selv de største Stykker op.

Folk (til Paflagonen).

Saa har din Kjeldring snydt mig og bestjaalet mig?
mens jeg med Krandse og med Gaver lønned dig.

V. 1229. Den der havde gjort sig fortjent af Staten under sin Embeds-

Pølsekræmmeren.

Men det var stedse kun til Statens Gavn jeg stjal.

Folk.

Strax ned med Krandsen, du! at jeg kan sætte den paa denne Mand!

Pølsekræmmeren.

Ned med den strax, du Tyverad!

Paflagoneren.

Nei aldrig, du! Jeg har et Pythisk Varselsord,
som nævner Den alene, jeg skal styrtes af.

Pølsekræmmeren.

Ja mit Navn nævner det, og ganske tydeligt.

Paflagoneren.

Jeg vil dog prøve paa ved sikkre Kjendetegn,
om Gudeordet rigtig passer sig paa dig,
og derfor vil jeg først nu spørge dig om Eet:
Hør: hvilken Lærers Skole har du søgt som Dreng?

Pølsekræmmeren.

I Slagterset ved Snudedrag jeg dannet blev.

Paflagoneren.

Hvad siger du? (afsides) Hvor gribe Gudens Ord min Sjel!
Nu vel!
Hvad Kunstgreb lærte du hos Brydemesteren?

---

førelse pleiede, naar hans Embedstid var udløbet, at hædres med en Krands.

Polsekræmmeren.

At stjæle, sværge falsk, see fræk̃t i Diet Hver.

Paflagoneren.

„O Foeb' Apollon, Lykier, hvad vil du mig?“
Og hvilket Haandværk drev du da som voxen Mand?

Pølsekræmmeren.

Jeg solgte Pølser, og drev Utugt af og til.

Paflagoneren.

Jeg ulykſalige! — ak! jeg er tilintetgjort!
Et Halmſtraa kun er Haabet ſom jeg bygger paa!
Siig mig ſaameget blot: om du paa Torvet drev
Din Pølſehandel eller og ved Portene.

Polsekræmmeren.

Ved Portene, hvor alſlags Saltmad er tilfals.

Paflagoneren.

Vee mig! ſaa er da Gudens Varſelsord fuldbragt! —
(til Maſkinmeſteren.)
Saa ruller mig nu ind mig ulykſalige!
(tager Krandſen af ſig.)
O Krands! lev evig vel! — kun nødig ſkilles jeg
fra Dig! — nu vil en Anden ſnart beſidde dig,
en større Tyv ei, men meer lykkelig maaſkee!

V. 1245. Citat af Euripides. Lykier et Tilnavn til Apollon.
V. 1251. Pølſehandlerne ved Portene ſynes at have været endnu mindre anſete, end de paa Torvet.
V. 1254. Parodie af et Vers af Euripides' Tragedie Bellerofontes: „Saa bærer mig nu ind mig ulykſalige!“
V. 1256 f. Parodie af Euripides' Alkeſtis, der, idet hun gaaer i Døden,

Pølsekræmmeren.

(hænger Krandsen paa en Støtte).

Hellener-Zeus, ja dig tilkommer denne Krands!

Chorfører.

Hil dig, o Seiershelt, og glem ei nogentid,
at du ved mig blev Mand! — Jeg beder kun om Lidt:
o lad mig blive, hvad Fanos var, din Skriverkarl!

Folk (til Pølsekræmmeren.)

Men sig mig nu dit Navn, du!

Pølsekræmmeren.

Agorakritos;
jeg har jo levet af Kiv og Strid paa Torvet her.

Folk.

Til Agorakritos jeg nu betroer mig da,
og overgiver denne Paflagon til ham.

Pølsekræmmeren.

Og jeg, o Folk, ja jeg skal trolig pleie dig,
og du skal tilstaae, at du ingen Mand har seet,
som meente bedre det med med Gabenæers By.

(begge gaae.)

Chor.

„Hvad skjønnere kan man til Indgang
eller til Udgang besynge,

---

siger Farvel til sin Ægteseng: „Nu vil en Anden snart besidde dig, Neer ærbar ei, men mere lykkelig maaskee." (V. 182 f.)

V. 1261. Fanos var Kleons Privatsekretair.

V. 1268. Gabenæer (af gabe) for Athenæer.

V. 1269—71. Begyndelsen til en Sang af Pindar, som her anvendes paa Ridderne.

end de raskhenflyvende Hestes Betvinger?“
Mod Lysistratos ei Spot!
heller ei mod Thumantis Hjemlos, for ham
at krænke atter med Forsæt!
thi stedse han hungrer jo, kjære Apollon,
og med brændende Taarer
favnende dit Kogger i hellige Pytho
han beder om Frelse fra Mangel og Nød.

Chorfører.

Slette Mennesker at tugte, det fortjener ikke Had,
nei, det gjør hver Ædling Ære, naar man eftertænker ret.
Hvis den Mand, som ret fortjener Ondt at høre af Enhver,
selv var velbekjendt, jeg skulde aldrig nævne her en Ven.
Hædersmanden Arignotos er jo kjendt af Hver og En,
som kun kjender Hvidt fra Sort og Folkesangens høie
Qvad.
Men han har en Broder, som i Sind dog ei hans Slægt-
ning er —
ham, Arisrades, den Kjeldring, som han netop være vil;

V. 1272 f. Lysistratos og Thumantis spottedes ofte af Aristofanes og andre samtidige Digtere for deres Fattigdom og Usselhed. De havde naturligviis selv sat deres Formue overstyr ved uordentligt Levnet. Den Sidstnævnte synes at have spurgt Oraklet i Delfi om, hvordan han skulde blive formuende igjen; men det hjalp Intet. Aristofanes mener derfor, at han ikke har omfavnet Gudens Knæ, som Bønfaldende ellers pleiede, men hans Kogger, der kun var fuldt af dræbende Pile.

V. 1283. Arignotos var en velbekjendt og yndet Musiker i Athen. Digteren gjør Undskyldning, fordi han nævner en Mand, som han kun ønskede at omtale med Agtelse; men han kan ikke betegne den foragtelige Arisrades uden som hans Broder.

og han er ei blot en Skurk — det havde jeg ei nævnt engang —
heller ikke Erkeskurk; nei, videre han bragte det:
han sin egen Tunge smitter skændselfrækt i Vellysts-Pøl,
slikker op i Horehuse Geilheds væmmelige Flaad,
og besudler Skjægget, mens han søler det i Skjøgeskjød,
digter Polymnester-Viser, omgaaes med Dionichos.
Hvo der ei faaer bitter Afsky for en saadan ækel Mand,
han skal aldrig drikke med os af den samme Drikkeskaal!

Chor.

„Jeg tidt har i natlige Timer
dybt i Betragtning hensjunken
grublet over," hvoraf det kommer, at saa rædsomt
spise kan Kleonymos;
ja man siger jo, at, naar han
faaer en Bid ved Rigmands Bord,
viger han aldrig fra Brødkurven bort,
om end alle tilsammen ham bede:
Gaa nu, Ven, ved dine Knæe jeg beder,
gaa nu, og æd dog ei Bordet med!

Chorfører.

Orlogsskibene kom sammen for at holde Raad engang.
En af dem, som var den ældste, skal da have talet saa:
„Har I ei, o Piger, hørt, hvad i vor By der foregaaer?
En, man siger, fordrer hundred af os mod Karthago sendt',

V. 1292. Polymnester havde forfattet liderlige Viser.
V. 1295—97. Ogsaa denne Begyndelse er uden Tvivl laant fra en anden Digter.
V. 1298. Kleonymos s. ovfr. 962.

han, den lumpne Borgermand, den sure Sild Hyperbolos."
Alle syntes, det var rædsomt, det var reent utaaleligt,
og nu sagde blandt dem En, som aldrig havde kjendt til Mænd:
Gud bevar' os! aldrig skal han mig befale — nei saa vil
søndergnavet jeg af Orme raadne hen og ældes her —
heller ikke Orlogine Orlogsdatter, nei ved Gud,
saasandt som jeg af Granetræ og Egeplanker tømret er.
Men er dette Folkets Villie, raader jeg, vi seile til
Theseus' eller Eumeniders Tempel for at bede der.
Aldrig skal han som vor Forer spotte grinende vor By;
Nei lad ham til Pokker seile selv alene om han vil,
og til Fartøi bruge Trug, hvori han bar sit Lampe-Kram!

Agorakritos (kommer).

Hellig Taushed! og vogter jer Mund! afhold Jer fra
Vidneforhører!
og lukker nu strax hvert Domhuus, som stedse har været
til Lyst for vor By her!
Og over det nyfremblomstrende Held høittone de Skuen-
des Lovsang!

V. 1309. Hyperbolos s. ovfr. V. 744.

V. 1314. Orlogine Orlogsdatter, Navnet paa et Orlogsskib. Grækernes Skibe havde altid Qvindenavne. Skulde de benævnes fuldstændig, tilsoiedes Skibsbygmesterens Navn, f. Ex. „Nausante Nausons Værk." For at bevare Ordspillet maatte Oversættelsen i Stedet for „Værk" sætte „Datter."

V. 1317. Theseus' og Eumenidernes Templer vare Asyler for mishandlede Slaver og undslupne Forbrydere.

V. 1321. Med saadanne Ord pleiede man at opfordre til Andagt ved Gudernes Fester. Men medens det der hed, at man skulde afholde sig fra ildevarslende Ord, byder han her Folket (Tilskuerne) at holde Tankerne borte fra de idelige Processer, der ellers beskjeftigede dem. Athens Folk er blevet som i gamle Dage; men Processerne ere den senere Tids Uvæsen.

Chor.

O Lysglands du for vort hellige Athen, du Dernes frelsende Hjelper,
hvad lykkeligt Budskab bringer du vel, som vil fylde Byen med Virak?

Agorakritos.

Nu har jeg Herr Folk kogt ung igjen, og gjort ham fra hæslig til deilig.

Chor.

Hvor er han da nu, o du som opfinder de underfuldeste Kunster?

Agorakritos.

Han boer i fiolbekrandset Athen, hans oldærværdige Hjemstavn.

Chor.

Hvor kan jeg ham see? hvordan er han smykket? hvorledes seer han vel ud nu?

Agorakritos.

Saadan som engang da han spiste sin Mad med Miltiades og Aristides.
I snart skal ham see: alt knirke jo Forhallens Døre, som aabne sig for ham.

(Akropolis sees.)

V. 1324. Derne, de Forbundne, som Kleon havde udsuget.
V. 1326. kogt ung igjen, som Medea gjorde ved Jasons Fader Æson.
V. 1331. Forhallen, Propylæerne til Akropolis; thi nu boer Herr Folk paa Borgen, Stadens Allerhelligste, den ældste Deel af Byen.

Nu jubler i Sky for det glandsomstraalede, oldærværdige
Athenen,
Det høit beundrede, sanglovpriste, hvor Folket det herlige
throner!

Chor.

O yppigglindsende Stad, fiolbekrandste, livsalige Athenen,
o lad os ham see, ham dette vort Lands og Hellenerś
Enevoldsherre.

(Herr Folk kommer.)

Agorakritos.

Der er han at see med Cikader i Haaret og iført gammel-
dags Festdragt;
af Stemmekugler han lugter ei meer, men af Fred, om-
duftet af Balsom.

Chor.

Hil dig, du Konge af Hellas, o hil dig! vi alle høit
fryder os med dig!
thi nu du isandhed dig viser vor By og Seiren ved Ma-
rathon værdig!

Folk.

Min kjære Mand, kom nærmere, Agorakritos!
Du har jo har kogt mig om, og tjent mig meget brav.

V. 1334. Med de samme Ord havde Pindar berømmet Athen i en Dithyrambe.

V. 1336. I ældre Dage havde Athenæerne baaret Guldnaale i Haaret, der kaldtes Græshopper eller Cikader, formodentlig fordi Naalens Hoveder havde en saadan Form.

Agorakritos.

Men vidste du, din Stakkel, hvordan før du var,
og hvad du gjorde, vilde du forgude mig.

Folk.

Hvad gjorde jeg da før? og hvordan var jeg da?

Agorakritos.

For det første, naar En i Folkemødet talte saa:
„Herr Folk, jeg er din Hjertensven, jeg elsker dig,
jeg ene sørger for dig, raader til dit Vel;“
naar En begyndte sit Foredrag med disse Ord,
du baskede med Vingen, slog med Nakken.

Folk.

Jeg?

Agorakritos.

Derpaa han tog ved Næsen dig og gik sin Vei.

Folk.

Hvad siger du?
Det gjorde man ved mig? og jeg ei mærked det?

Agorakritos.

Nei, dine Øren spændte du ved Zeus ret som
en Solskjerm op, og slog dem atter sammen igjen.

Folk.

Saa gammel og saa sindsvag var jeg bleven da?

V. 1353. Du lukkede dine Øren op, naar man smigrede dig, men lukkede dem i, naar den modsatte Tale lød.

Agorakritos.

Ja vist ved Zeus! Naar tvende Talere havde talt,
og den Ene raadet, Orlogskibe at bygge, men
den Anden, helst at bruge Alt til Dommerløn,
gik denne stedse af med Seiren over hin. —
Men hvorfor hænger du med Hov'det? er du forsagt?

Folk.

Jeg skammer mig ved mine forrige dumme Feil.

Agorakritos.

Men du var selv ei Skyld deri, — tænk aldrig det!
men de, som saadan narred dig. Siig mig engang:
Hvis en krybende Fiskal der er, som siger saa:
„I, Dommere, vil ikke faae det tørre Brød,
hvis ei I dømme skyldig den Indstævnte her;"
hvad vil du gjøre, siig mig, ved en slig Fiskal?

Folk.

Saa løfter jeg ham høit og kaster dybt ham ned
i Svælget, og hænger om hans Hals Hyperbolos.

Agorakritos.

Det var engang dog rigtigt og fornuftigt talt. —
Men hvordan vil du ellers nu regjere? tal!

V. 1366. d. e. hvis I ikke ved Domfældelser og Confiskationer skaffe Penge i Statskassen.

V. 1369. Svælget, d. e. Rakkerkulen, s. ovf. Anm. til V. 777. Ved at hænge Hyperbolos, der sandsynligviis har været meget svær, om Halsen paa den Dømte ligesom en Steen, opnaaer han ogsaa at blive af med denne usle Karl.

Folk.

For det første giver jeg hver Flaadens Rorkarl, strax saasnart i Land de komme, deres fulde Løn.

Agorakritos.

Saa gjor du mangt et ømsat Rumpestykke glad.

Folk.

Dernæst skal Ingen, som paa Borger-Listen staaer,
for Gunst og Gave skrives ind paa andet Sted,
men han skal blive staaende hvor først han var.

Agorakritos (affides).

Nu taber nok Kleonymos sit Skjold igjen.

Folk.

Og ingen Skjægløs skal paa Torvet tale meer.

Agorakritos.

Men hvor skal Straton tale da og Kleisthenes?

Folk.

De unge Fyre mener jeg, som samle sig
i Vellugtsboderne og sladdre væk saadan:

V. 1375. Da alle Borgere vare værnepligtige, er Borgerlisten eensbetydende med Soldaterrullen. Alle bleve naturligviis ikke udskrevne paa een Gang. Kunde det derfor lykkes Nogen at faae sit Navn flyttet hen imellem de Numere, der ikke skulde tages med, slap han derved for Udskrivning.

V. 1378. Den feige Kleonymos, Skjoldtaberen, som man kaldte ham, er nærved at tabe sit Skjold af Angst, da han ikke oftere kan undrage sig Udskrivningen paa den omtalte Maade.

V. 1380. Straton og Kleisthenes, to meget unge Talere af hvilke den Sidste oftere omtales i Aristofanes' senere Stykker, som vellystig, og som lakonisk og oligarchisk sindet.

V. 1382. I Parfumerierne og Barbeerstuerne kom de unge Herrer sammen ligesom nu i Kaffehusene.

„Ja, Fæax han er aandrig, har ſtudeert tilgavns;
han er ordflydende, han er ſkarpſluttende,
og fyndſprogſmedende og klar og ſlaaende,
og herligt tæmmende de Pobellarmende."

Agorakritos.

Og du jo næſeknepſende de Sladdrende.

Folk.

Ved Zeus nei jeg vil tvinge hele Flokken til
at gaae paa Jagt og holde ſig fra Lovgiveri.

Agorakritos.

Tag da paa dette Vilkaar denne Feltſtol her
og denne ſmukke Dreng, ſom bærer den for dig;
og har du Lyſt, ſaa gjør ham ſelv til Feltſtol kun!

Folk (ſætter ſig).

Jeg lykkelige! ſaa ſidder jeg igjen ſom før!

Agorakritos.

Det ſkal du ſige, naar Fredens Møer for treti Aar
jeg overgiver dig! — Herfrem, I Fredsmøer, ſtrax!

Folk.

Høiherlige Zeus! hvor ſkjønne! — O for Guders Skyld
maa jeg da leve med de Smaa i treti Aar? —
Men hvor har du dem faaet?

V. 1383. Fæax var en af de anſeteſte Talere i Athen.

V. 1397. I Aar 445 blev der ſluttet Vaabenſtilſtand eller Fred paa 30 Aar imellem Athen og Sparta, men allerede efter 14 Aars Forløb blev den brudt, og den peloponneſiſke Krig begyndte at raſe.

Agorakritos.

Jo, hin Paflagon
dem havde ſkjult derinde, ſaa du ei dem fik.
Men nu jeg overgiver dem til dig, at du
kan reiſe med dem paa Landet.

Folk.

Men den Paflagon,
ſom ſligt har gjort, hvorledes vil du tugte ham?

Agorakritos.

Det ſkeer kun derved, at han min Haandtering faaer.
Ved Porten ſkal han ene ſælge Polſer nu,
ſom ſelv han makker ſammen af Hunde- og Æſels-Kjød;
og drukken ſkal han ſkjendes med Gadetøiterne,
og drikke Skyllevand fra Badehuſene.

Folk.

Du ſnildt har fundet paa den Tugt, han har fortjent:
at ſtimes omkring med Skjøger og med Badſtuemænd.
Til Tak indbyder jeg til Prytaneion dig
og til det Sæde, hvor hint Affkum hidtil ſad. —
Tag denne grønne Feſtdragt her, og folg mig ſaa!
Han der (peger paa Paflagoneren) ſkal bringes bort til ſin
Haandtering ſtrax
til Skue for hver Fremmed, ſom han drillet har.

V. 1391. Saalænge Krigen ſtod paa, maatte Folket holde ſig i Byen, ſ. V. 797.

Freden,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. V. Dorph.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1858.

Forerindring.

Komedien „Freden“ slutter sig, meer end nogen anden, til Gangen af den Peloponnesiske Krigs Begivenheder, og den udtaler aldeles Athens og dens Allieredes Stemning paa Opførelsens Tid. Begge Partier, Athenæere og Lakedæmoniere, vare udmattede ved denne tiaarige Krig, og ønskede Fred, som ogsaa blev sluttet i April 421 og kaldtes Nikias' Fred. Under Underhandlingerne til denne blev nærværende Komedie digtet, og opført i Marts samme Aar.

Dette Stykke falder i to Dele, af hvilke enhver har sin egen Parabase, og enhver omfatter sin Ideekreds. I første Deel gjør Trygæos (Viingaardsmanden, Jordbrugeren), med hvis Navn Nikias' Parti betegnes, en Himmelreise paa en dertil afrettet Torbist, i den Hensigt at tiltale Zeus formedelst Hellenernes Lidelser. Trygæos finder Himmelborgen forladt af Guderne, og indrømmet til Krigens Dæmon. Kun Hermes er bleven tilbage som Huusfoged. Af denne erfarer Trygæos, at Krigens Dæmon har styrtet Eirene, Fredsgudinden (hvem man maa tænke sig som en kolossal Figur), ned i et dybt Hul og kastet Stene ovenpaa hende. Strax efter kommer denne Dæmon selv med en Morter, hvori han

vil sønderknuse Sicilien, Attika o. a. St. Men heldigviis er Morterstøderen bleven borte for ham, og Tjeneren, som han i den Anledning sender til Athen og Sparta, melder ham tilbage, at ogsaa paa begge disse Steder ere Morterstøderne (Kleon og Brasidas) gaaet tabte. Denne Mellemtid, indtil Krigsguden skaffer sig en ny Støder, benytter Trygæos, ved Hjelp af de attiske Landfolk og Forbundsstaterne, af hvilke Choret bestaaer, til at drage Fredsgudinden op af Hulen. Med hende kommer Opora (Frugtgudinden) og Theoria (Festgudinden). Den Første skal Trygæos selv føre hjem som Brud, og overgive den Anden til Raadet, medens Eirene nu atter opholder sig i Gudeborgen. Dermed slutter den egentlige Handling.

En mislykket Bellerofonstragedie, hvori Bellerofon, den bekjendte græske Heros, forestilles at bestige Pegasos, for at hæve sig til Guderne, men styrter af, falder ned paa Jorden og bliver halt, indgiver Digteren det pudseerlige Indfald at forvandle Sørgespillets Pegasos til en Torbist, paa hvilken han lader den ærlige Viingaardsmand ride til Himmels, for igjen at finde den forlængst forsvundne Fredsgudinde. Torbistens smudsige Natur giver Anledning til alle de Snurrigheder, hvormed Komikerne sædvanligen pleiede at krydre deres Stykker. Men fra denne Møddingens platte Gemeenhed hæver den komiske Digtning sig indtil de idealeste Gestalter. Paa den anden Side blive de nyskabte allegoriske Figurer, Opora og Theoria, ved deres paafaldende Lighed med athenæiske Hetærer, for Tilskuerne til haandgribelige Personligheder, hvilke i anden Deel af Stykket maae afgive Gjenstanden for den drøieste Tøilesløshed. Ligger der nu endog

i denne komiske Vending ingen tilstrækkelig Grund til Undskyldning for de svagere Partier i 2den Deel, saa kan det dog ikke paastaaes, at Stykkets Traad nogensteds er afbrudt, da hele 2den Akt nødvendigen følger af 1ste Akts Slutning. Men at Digteren lader Hovedfiguren, Eirene selv, opholde sig i Baggrunden eller snarere i Gudepaladset, og ikke drager hende ind i det lavere Væsen paa Trygæos' Landgaard, forraader en fin Takt. Fredsgudindens heeltigjennem i en høiere Tone holdte Billed skal ikke berøres ved raae Indfald; og Ærbødigheden, saaledes som den i de meliske Partier udtaler sig for hendes Færd, skal blive uforstyrret hos Tilskueren.

Den første Scene forestiller Trygæos' Huus med sin Omgivelse. Stykkets Helt hæver sig paa sin Torbist op i Luften. Men Illusionen af denne Opstigen blev frembragt derved, at Scenen, som omgav ham, sank efterhaanden ned i Jorden eller Gulvet, og Gudepaladset sænkede sig efterhaanden ovenfra ned istedet. Derpaa steg Trygæos af Torbisten og befandt sig foran Zeus' Bolig. Tiden, som medgik dertil, udfyldte Digteren med en Monodie (Vv. 154—172). Trygæos med sine Ledsagerinder forsvinder i Slutningen af 1ste Deel gjennem en Bag- eller Side-Trappe, og efterat Scenen under Parabasen atter er forandret til den forrige, sees han atter paa denne, som om han var kommen ovenfra.

Freden.

Personerne:

Trygæos, Landmand.

Første Slave.

Anden Slave.

To Døttre af Trygæos.

Hermes.

Krig.

Tumult.

Hierokles, Spaamand.

En Segelsmed.

En Vaabenkræmmer.

Lamachos' Søn.

Fred.

Opora, Frugtgudinde.

Theoria, Festgudinde.

Chor af Landmænd.

Scenen er i Attika.

En Avlsgaard. Paa den ene Side en Svinesti, hvor en Torbist bliver foret. En **Slave** ved et Deitrug, hvori han ælter Skarnkager; en anden **Slave** ved Svinestien, forende Torbisten.

Første Slave (ved Svinestien).

Nu hurtig bring en Kage til vor Torbist strax!

Anden Slave (ved Deitruget).

See der! giv det fordømte Bæstie denne her!
og gid han aldrig æde nogen sødere!

Første Slave.

Endnu en Kage æltet frisk af Æselmøg!

Anden Slave.

Der er en anden! — Hvor er den første, som Du fik?
Har ei han ædt den?

Første Slave.

Jo han har. Han snapped den,
og trilled den med sine Fødder og slugte den heel.
Ælt derfor mange flere tykke Kager strax.

Anden Slave (til Publikum).

I Herrer Møgsamlere, hjælper mig for Guders Skyld,
hvis I vil ikke see mig qvalt paa Stedet her!

Første Slave.

Naa nu en anden hid af en løsagtig Dreng!
Han ønsker Noget, som er rigtig fint.

Anden Slave.

Vær saa god!

(til Publikum).

For een Ting troer jeg dog, godt Folk, at kjendes fri:
jeg spiser ikke, mens jeg ælter — gjør jeg vel?

Første Slave.

For en Ufærd! ræk mig een endnu — og een endnu!
og ælt saa fleer!

Anden Slave.

Nei, ved Apol, det gjør jeg ei.
Nu kan jeg ikke længer holde ud det Dræk,
Nei jeg vil samle alt det Møg og bringe Dig.

Første Slave.

Til Ravnene med det og med dig selv, dit Bæst!

Anden Slave (til Publikum).

Hvis Nogen af Jer veed, o hør, saa siig mig dog,
hvor man kan kjøbe Næser uden Næsebor,
thi det er dog den allervæmmeligste Dont,
at ælte Føden sammen til den Torbist der.

V. 14. For at forhindre Slaverne fra at spise, medens de ældede Brød, blev et Træhjul lagt om deres Hals, saa at de ikke kunde føre Haanden til Munden.

V. 19. I Athen var en Grube, kaldet „Ravnene" (fordi Ravnene der forsamlede sig), i hvilken man kastede Forbryderes Lig.

Et Svin, en Hund, naar En har aflagt sit Behov,
det fluger strax; men dette Dyr med Overmod
sig bryster, og rører ei engang den mindste Bid,
naar ei jeg Dagen lang har æltet og beredt,
som til en Qvinde, de Kager, som jeg retter an.

(nærmer sig Svinestien)

Men nu vil jeg dog see, om han har Alt ædt op;
jeg aabner Døren lidt, at ei han skal mig see.
Saa flug da og hold aldrig op at æde, du,
saalænge til du revner uformærkt, dit Bæst!
See hvor han strækker sig og æder, det lede Dyr,
ret som en Tærsker, gumlende med Kjæverne;
saa vrider han og vender Hoved og Kløerne
saadan omkring, som naar man seer Rebslagerne,
der sammensnoe til Skibsbrug tykke Kabeltoug —
ha hvilken ækel Tingest, slugvorn, stinkende!
Fra hvilken Guddom er dog dette Plagedyr?
Jeg synes ei, det hører Afrodite til,
ei heller Chariterne.

Første Slave.

Hvem da?

Anden Slave.

Det Udyr kan
ei komme uden fra den Tordenknuser Zeus.

V. 39. Enhver Guddom havde sit Yndlingsdyr (Jupiter Ørnen, Juno Paafuglen, Athene Uglen o. s. v.), og Torbisten maatte være en af en Gud sendt Straf, ligesom det kalydoniske Vildsvin, som Artemis sendte, eller Sødyret, som Poseidon sendte.

Første Slave.

Nu er der En maaskee af Publikum, en ung
og selvklog Fyr, som siger: „Hvad betyder det?
hvad skal den Torbist til?“ Saa sidder der maaskee
en Jonier ved hans Side, og han svarer strax:
„Jeg skulde troe, at det til Kleon sigter vist,
da denne Torbist nærer sig jo just med Skarn.“ —
Men nu maa jeg nok ind og give Dyret Vand.

Anden Slave.

Jeg skal forklare hele denne Sag for Jer,
for disse Drenge der og Ynglinger og Mænd
og dem, som ere paa den allerførste Plads,
og dem, som rager over disse Mænd igjen.
Min Herre nemlig raser paa en ny Maneer,
ei som I, men paa en anden ganske ny Maneer.
Han stirrer hele Dagen lang mod Himlen op,
og af det fulde Gab han skjelder ud paa Zeus
og raaber høit: „O Zeus, hvad er din Hensigt dog?
Læg Kosten væk, og fei dog ikke Hellas bort!“

Trygæos (indenfor).

O vee, o vee!

Anden Slave.

Nu stille tys! det er hans Stemme synes mig.

Trygæos (indenfor).

O Zeus! hvad vil du gjøre dog imod vort Folk?
Veed du da ei, at du vort Land udmarver grumt?

V. 47. Kleon var død to Aar iforveien. Det maa derfor være en Fremmed, som troer, at Digteren endnu bliver ved at forfølge Kleon.

Anden Slave.

Ja det er juſt det Uheld, ſom jeg talte om.
Der hører I en Prøve paa hans Galenſkab.
Men hvad han ſagde, ſtrax da Galden kom i Kog,
ſkal jeg fortælle Jer. Han ſagde ved ſig ſelv:
„O gid jeg kunde komme lige op til Zeus!"
Saa gjorde han ſmaa ganſke ſmækkre Stiger ſig,
og klavrede ſaa høit paa dem mod Himlen op,
indtil han ſtyrted ned og ſlog fordærvet ſig.
Men da igaar han foer afſted, Gud veed hvorhen,
ſaa bragte han en Kæmpetorbiſt hjem med ſig,
og tvang mig til ſom Staldbetjent at paſſe den,
og ſelv han klapped den ret ſom en Rideheſt,
og ſagde: „Ho, min Pegaſos, du ædle Fugl!
o tag mig op, og flyv ſaa lige op til Zeus!"
Men jeg vil kige ind og ſee, hvad nu han gjør.
O vee, o vee! — o Naboer, kommer hid! kom hid! —
Nei ſee! min Husbond ſvæver høit i Luften op
og rider paa ſin Torbiſt ligeſom paa en Heſt.

Trygæos (ridende paa Torbiſten).

Far rolig, far rolig, o Torbiſt, imag!
og ſkynd dig ei ſaadan i gyſelig Fart
fra Begyndelſen ſtrax i Tro til din Kraft,
før varm du er bleven, og Senerne førſt
du har ſtrækket og løſt ved Vingernes Sving!
Send ei Stank mig i Næſen, det beder jeg om!

V. 76. Parodie paa nogle Vers af Euripides' „Bellerofon".

thi hvis du det gjør, saa blive du dog
langt hellere her i min Gaard i Ro!

Slave.

O Husbond, o Herre, hvor er du forrykt!

Trygæos.

Stille! stille!

Slave.

Hvorhen gaaer din Fart dog i Veir og i Vind?

Trygæos.

For alle Hellenerne flyver jeg op
og vover en Daad heel dristig og ny.

Slave.

Hvi flyver du op? hvi gjør du dig gal?

Trygæos.

Vogt vel paa din Tunge! og nu ei et Muk
ondvarslende Ord! men Jubel og Fryd!
Byd Menneskens Børn at tie qvær,
og Møddingekuler og Slamkister strax
at mure og dække med Teglsteen fra ny,
og saa Rumpen at lukke!

Slave.

Jeg kan ei tie, naar du ikke siger mig,
Hvorhen du agter dig.

Trygæos.

Hvorhen vel uden op
til Zeus i Himlen?

Slave.

Naa! hvad vil du gjøre der?

Trygæos.

Jeg vil ham spørge, hvad han har i Sinde dog
at gjøre ved det samtlige Hellenerfolk.

Slave.

Men naar han nu ei svarer?

Trygæos.

Saa klager jeg ham an,
At Hellas han forraade vil til Mederne.

Slave.

Ved Zeus, saalænge som jeg lever, aldrig nei!

Trygæos.

Det kan ei være anderledes.

Slave (raaber ind i Huset).

Hør, Piger! Eders Fader forlader Jer i Nød
og drager hemmeligen nu til Himlen op.
O kom, bønfalder Eders Fader, stakkels Børn!

Pigen (paa det flade Tag).

Fader, o Fader, er Rygtet da grundet,
som nu har gjenlydt her i vor Bolig,
at du med Fuglene nu vil forlade mig,
fare til Ravnene hen udi Veir og Vind?
Mon noget Sandt er deri? siig, Fader, hvis du mig elsker!

V. 108. Mederne = Perserne.

Trygæos.

Ja, formodentlig, Børn; men sandt er, for Jer Skyld jeg sørger,
naar I beder om Brød, og „søde Fader!“ mig kalde,
mens der ei findes i Huset af Penge det ringeste Stykke.
Men gaaer alting vel og jeg kommer tilbage, da skal I
strax faae en mægtig Simle og Knubs som Tilmad desuden.

Pigen.

Hvorledes vil du gjøre denne Reise da?
Et Skib dig fører jo dog ikke denne Vei.

Trygæos.

En vinget Fole bærer mig; jeg seiler ei.

Pigen.

Hvad tænker du, at du en Torbist sadler op,
og rider lige op til Guderne, Papa?

Trygæos.

I Æsopos' Fabler staaer at læse, at kun den
alene af alle Fugle kom til Guderne.

Pigen.

Utroligt, Fader, er hvad du fortæller der,
at dette Stinkedyr er kommet Guder nær.

Trygæos.

Jo vist, da den af Had til Ørnen vælted ud
af Reden dennes Æg, for grumt at hevne sig.

V. 130. Alene af alle Fugle, fordi Ørnen allerede var der iforveien.

V. 134. Da Ørnen havde røvet Torbistens Unger, og denne til Gjengjeld havde væltet Ørnens Æg ud af Reden, tillod Zeus,

Pigen.

Du skulde heller sadlet Vinge-Pegasos,
saa traadte du for Guderne meer tragisk frem!

Trygæos.

Du Tosse, saa behøved jeg jo dobbelt Foer;
men al den Føde, som jeg nu fortærer selv,
med denne samme føder jeg tillige ham.

Pigen.

Men hvis den falder nu i Havets vaade Dyb,
hvordan kan den da redde sig som Vingedyr?

Trygæos.

Ja derfor just jeg har et Ror ved Haanden her;
og denne naxosbygte Torbist er mit Skib.

Pigen.

Hvad Havn modtager dig paa denne Flakkefart?

Trygæos.

Hist i Piræeus er der jo en Torbisthavn.

Pigen.

See dig nu for, at ei du bliver svimmelør,
og falder af, og giver da, naar du er halt,
Euripides et Stof, og bli'er et Sørgespil!

---

at Ørnen maatte lægge Æg i hans Skjød. Men nu omslagrede Torbisten ham, for at faae fat paa Æggene.

V. 143. Paa Naxos byggedes et Slags Skibe, som kaldtes Torbister, formodentlig formedelst deres Lighed med disse Dyr.

V. 147—48. Euripides bragte Bellerofon, Filoktetes, Telefos. som Halte paa Scenen.

Trygæos.

Det skal jeg nok mig vogte for. Og nu farvel!
(til Publikum)
Men I, for hvem jeg vover dette Vovespil!
hør, fiser ei, forretter ei i trende Døgn!
thi lugter Denne noget Sligt i Luften høit,
saa kaster han mig af, gaaer efter Føden kun.
Nu op, min Pegasos, rask afsted!
Lad Guldbidselkjædernes raslende Klang
nu høit lyde muntert i Øret med Lyst! —
Hvad gjør du? hvad gjør du? hvi dreier du dog
din Snude hen mod hin Møddingepøl?
Nei hæv dig dristig fra Jorden op,
og strækkende ud din rappe Vinge
træng lige du ind i Zeus's Borg!
Men vend din Næse fra lugtende Skarn
og hold dig idag fra din daglige Kost!
(seer nedad)
Hvad gjør du, Menneske, som kakker der
i Piræeus hist ved hint Skjøgehuus?
Du forvolder min Død. O grav det dog ned,
og kast derover en heel Hoben Jord,
og plant en Cypres derovenpaa,
og bespræng det med Virak! thi falder jeg ned
og brækker min Hals, skal Chiernes Folk
give fem Talenter i Bod for mit Liv
for din Rumpes Skyld alene.

V. 170. Chierne, bekjendte for Ureenlighed. Kakkeren maa altsaa være en Chier.

Ak hvor jeg skjælver! — nei jeg taler ei for Spøg.
Hør, du Maskinmester, hør dog, tag mig vel i Agt!
Omkring min Navle alt rumsterer der en Vind;
og er du ei forsigtig, gjør jeg Torbist-Foer. —
Men holdt! jeg troer, at jeg er Guders Bo alt nær,
og der jeg øiner alt jo Fader Zeus's Borg.
Hvem er Portner her? — Heida! hvi lukker du ei op?

Hermes (kommer).

Hvor kommer fra den Menneskelugt? — Herakles, hjelp!
hvad rædsomt Udyr er dog det?

Trygæos.

En Torbisthest.

Hermes.

Du Ækle, du Dumdristige, Uforskammede,
du lede Karl, du Erkelede, Ledeste!
Hvorledes kom du hid, du Allerledeste?
Hvad er dit Navn? — har du ei Mund?

Trygæos.

Den Ledeste.

Hermes.

Hvad Landsmand er du? siig mig det!

Trygæos.

Den Ledeste.

Hermes.

Hvem er din Fader? du?

Trygæos.

Min Fader? den Ledeste.

Hermes.

Ved Jorden! nei du skal ei undgaae Døden strax,
hvis ei paa Timen her du siger mig dit Navn!

Trygæos.

Trygæos, en Athmoner, dygtig Viingaardsmand,
ei Sykofant, ei heller Elsker af Proces.

Hermes.

Hvad vil du her?

Trygæos.

Jeg den Brad vil bringe dig.

Hermes.

O sælle Skind! hvor kom du hid?

Trygæos.

O Visenpind!

Nu synes du vel ei, jeg er den Ledeste?
Gaa nu og kald mig Zeus herud!

Hermes.

Ei, ei! ei, ei!

Nei, du vil ikke træffe Guder denne Gang,
thi alt igaar de brøde op og drog herfra.

Trygæos.

Til hvilket Land?

Hermes.

Til hvilket Land?

V. 190. Athmon, et Attisk Distrikt.

Trygæos.

Jh ja, hvorhen?

Hermes.

Langt bort herfra, og ind i Himmelkuben dybt.

Trygæos.

Hvorfor blev du da efterladt alene her?

Hermes.

Jo jeg skal passe nu paa Guders Indbo her,
paa Potter og paa Krukker og Tallerkener.

Trygæos.

Men hvorfor reiste Guderne da bort herfra?

Hermes.

Af Harme mod Hellenerne. Derfor de nu
har her, hvor selv de boede, indqvarteret Krig,
og tilladt ham at gjøre ved Jer, hvad han vil.
Men selv de drog høit op, saa høit som muligt var,
for ei at see Jer længer her i Kamp og Krig,
og ei at høre meer af Eders Klageskrig.

Trygæos.

Men hvorfor har de handlet saa imod os? hvad?

Hermes.

Fordi just Krig I foretrak, imedens de
saa tidt Jer bøde Fred. Saasnart Lakonerne
i Overvægten vare, raabte strax de ud:
„Ved Zeus, nu skal du bøde, lille Athener, du!"
Men vare Athenonerne nu heldige,

V. 215. Athenonerne o: Athenæerne.

og saa Lakonerne Jer sendte Fredsforslag,
saa sagde I paa Timen: „Man vil narre os
ja ved Athene! — hør, ved Zeus, tro dem dog ei!
de komme nok igjen, naar kun vi Pylos har.“

Trygæos.

Ja saadan taler man jo rigtignok hos os.

Hermes.

Derfor jeg ikke veed, om I vil ostere
saae Fred hos Jer at see.

Trygæos.

O siig, hvor gik hun hen?

Hermes.

Hun blev af Krig nedstyrtet i en Hule dybt.

Trygæos.

I hvilken?

Hermes.

Den dernede; og du seer jo vel,
hvormange Stene han har væltet ovenpaa,
for at I aldrig meer skal hende faae.

Trygæos.

Siig mig:
hvad har han meer endnu mod os i Sinde vel?

V. 219. I Pylos, en By i Peloponnes, blev en Hob Spartanere holdt fangen.

Hermes.

Jeg veed kun Eet: at han iaftes har os bragt
herind en Morter af uhyre Størrelse.

Trygæos.

Hvad vil han da vel bruge denne Morter til?

Hermes.

Han tænker paa at støde Byer smaa i den.
Men jeg vil gaae — jeg troer, han snart vil komme ud,
han gjør jo saadan Støi derinde.

Trygæos.

Vee, o vee!
saa løber jeg min Vei; jeg synes ogsaa, at
jeg mærked Lyden af den krigske Morter der.

(skjuler sig.)

Krig (kommer med en stor Morter).

Ak Mennesker, Mennesker, svartudholdende Mennesker, I!
hvor vil det snart i jere Kjæver værke grumt!

Trygæos (til Publikum).

O Drot Apollon, hvilken vældig Morter dog!
Og hvilken Rædsel lyner alt i Krigens Blik!
Ha see! naa ham det altsaa er, vi flygte for,
Den lede Tyrhudsvinger, som giver Foden Hast!

Krig.

Ha Prasiæ, trefold, femfold ulykksalige,
ja hundredfold, du skal endnu idag forgaae!

V. 241. Tyrehud o: Skjold.

V. 242. Prasiæ, en lakonisk By.

Trygæos (til Publikum).

Alt dette, Folk, det angaaer ikke os endnu;
thi denne Ufærd truer kun Lakoners Land.

Krig.

Ha Megara, Megara, du skal sønderknuses snart
og blive heel og holden til en Vellingmos!

Trygæos.

O vee! af hvilken bitter taarevædet Kost
han grusom brokker i for Megarenserne!

Krig.

Vee dig, Sikelia! ja du skal og forgaae!

Trygæos.

Hvor skjønt et Land vil grusomt blive sønderknust!

Krig.

Nu gyder jeg tillige attisk Honning paa.

Trygæos.

Nei, nei, jeg raader dig, brug anden Honning, du,
som koster fiir Oboler! spar den attiske!

Krig.

Hør, du, Tumult!

Tumult (kommer).

Hvi kalder du?

V. 246. Megara, Spartas Forbundsfælle.

V. 253—54. Spar den herlige attiske Honning og brug en anden af ringere Sort o: skaan Athen og ødelæg ringere Byer.

Krig.

Ha! du skal skee —
naa du staaer ledig? — kjender du min Næve, du?

(slaaer ham.)

Trygæos (affides).

Hvor haard!

Tumult.

O vee mig stakkels Pjalt, o Herre, au!
har du din Næve gnedet ind med Hvideløg?

Krig.

Hent strax herud en Morterstøder!

Tumult.

Ja, Herr — men
vi har jo ingen; igaar først flytted vi herind.

Krig.

Saa henter flux du en mig i Athen nu strax!

Tumult.

Jeg løber strax! (til Publikum) hvis ei, saa faaer jeg nok end en.

(løber ud.)

Trygæos (til Publikum).

Ak, ak! o stakkels Mennesker! — hvad gjør vi nu?
Der seer I selv, hvor stor en Fare truer os!
thi hvis nu han en Morterstøder bringer hid,
han sætter sig og støder hver en By i Smul.
O Bakchos lad ham styrte før han bringer den!

(Tumult kommer.)

Krig.

Naa, du?

Tumult.

Hvad godt?

Krig.

Naa bringer du —?

Tumult.

Ja seer du vel:
Athenerne har mistet deres Støder, ham
den Læderkræmmer, som har Hellas stødt i Mas.

Trygæos (affides).

O herlig gjort, Athene, høie Drotning, du,
at ham du fælded juſt for os i rette Tid,
[før han endnu fik maſet Alt til Vellingmos!]

Krig.

Saa henter du en anden mig fra Sparta hid!
naa nu affted!

Tumult.

Ja, Herre!

Krig.

Og kom ſtrax igjen!

Trygæos (til Publikum).

Hvor vil det os, o Folk, dog gaae? Nu kniber det.
Men hvis der Nogen af Jer her Indviet er
i Samothrakes Løndom, bør han bede høit,
at dette Bud maa bræfke begge ſine Been!

V. 270. Læderkræmmer d. e. Folkeſtyreren Kleon.

V. 277—78. Enhver Indviet i de Samothrakiſke Myſterier paa Øen Samothrake i Ægæerhavet, hvor Hekate dyrkedes, anſaaes for at ſtaae Guderne nærmere.

Tumult (kommer).

O vee mig Stakkel, vee mig! vee mig tusindfold!

Krig.

Naa? bringer Intet du?

Tumult.

Ja men Lakonerne
har ogsaa mistet deres Morterstøder, ja!

Krig.

Hvorledes, Skurk?

Tumult.

Jo da de havde udlaant den
til Andres Brug i Thrake, misted de den der.

Trygæos (afsides).

Ha herlig gjort, I Dioskurer, hpperligt!
det nok gaaer godt. Ja fatter Mod, o Jordens Børn!

Krig.

Tag nu det Tøi og bring altsammen bort igjen!
Nu gaaer jeg ind, saa gjør jeg mig en Støder selv.

(Begge gaae.)

Trygæos.

Nu kunde passe sig ret vel hint Datis' Ovad,
som lallende han sang i Middagsstundens Ro:
„Jeg glæder mig og jubler mig og fryder mig!"

V. 285. Dioskurerne (Kastor og Polydeukes) vare Spartas Skytsaander.

V. 289. Datis, Persisk Feltherre, hvis slette Græsk var bleven et Mundheld.

Nu sømmer det sig vel for os, Hellenske Mænd,
at vi, befriede heelt fra alslags Tvist og Kamp,
for Lyset drage frem den almeenelskte Fred,
før atter nogen anden Støder hindrer det.
Velan da, Landmænd, Handelsmænd og Kunstnere,
I Haandværksfolk, Skytsborgere, og I Fremmede,
og I Øboere! kommer hid nu, alle Folk!
Griber hurtig nu til Spader og til Brækkejern og Toug!
thi nu gjælder det at vove til vort Held en dristig Streg!

Chor (kommer).

Kommer hid nu, Hver og En! nu fremad rask til Frelsens Held!
Panhellener! lad os nu, hvis nogentid, staae sammen fast,
da vi ere frie for Leire og for Blodbads Rædselshyn!
ja der er for os frembrudt en Dag, forhadt af Lamachos.

(til Trygæos)

Hvad vi hermed har at gjøre, siig os, vær vor Mester du!
thi vær du kun sikker paa, at jeg idag ei helme skal,
før med Brækkejern og Værktøi jeg til Lyset drager frem
hende, som i Guders Kreds er størst og elsker Ranken meest.

Trygæos.

Vil I dog ei tie stille! at I ei i Glædens Ruus
vække Krigen op derinde og ham hidse ved jert Skrig!

Chor.

O med Sjelefryd vi hørte hint dit Bud; thi nu ei meer
hedder det: „I Felten drager med tre Dages Proviant!"

V. 297. Skytsborger, bosat Fremmed.
V. 304. Lamachos, en krigslysten Feltherre.
V. 311. Bud at befrie Freden.

Trygæos.

Tag Jer dog iagt for ham dernede, denne Kerberos,
at han ei ved Glam og Tuden, ligesom da her han var,
skal forhindre os at drage vor Gudinde fra sit Dyb!

Chor.

Ingen er der, som skal kunne rive hende bort fra mig,
naar engang hun kommen er i mine Hænder — hurra, hei!

Trygæos.

I vil øde mig, o Venner, naar det Skrig ei holder op,
thi hvis frem han styrter, vil han knuse under Fødder Alt.

Chor.

Lad ham kun tilsammenrøre, søndertræde, knuse Alt!
Vi vil derfor dog ei standse Glædens Strøm paa denne Dag!

Trygæos.

For en Ufærd! er I gale? — O fordærv for Guders Skyld
dog ei dette skjønne Værk ved Eders dumme Dandsesving!

Chor.

Nei jeg har ei tænkt at dandse; men af Overgivenhed,
uden at jeg den bevæger, hopper Foden af sig selv.

Trygæos.

O nei hør! nu ikke længer! hold dog med den Dandsen op!

Chor.

See nu holder strax jeg op.

V. 313. Kerberos o: Kleon.

Trygæos.

O Snak! du holder dog ei op.

Chor.

Lad mig denne Gang nu gjøre blot et Sving, saa ikke meer!

Trygæos.

Denne Gang da, men saa skal I heller ikke dandse meer!

Chor.

Nei saa vil vi da ei dandse, dersom det kan gavne dig.

Trygæos.

Men I holder jo ei op alligevel.

Chor.

O jo ved Zeus,
naar det høire Been vi blot har svunget om, vi standse strax.

Trygæos.

Naa lad gaae! saa gjør da det! men ærgrer mig saa ikke meer.

Chor.

Ja men nu vil jo det venstre ogsaa ha'e sig en Svingom.
Ja jeg er saa glad og lystig og jeg fjerter og jeg leer
meer, end om jeg gjenfødt blev, da intet Skjold jeg længer seer.

Trygæos.

Hør dog! standser nu Jer Glæde! I jo veed ei noget vist.
Men naar hende vi har reddet, ja da glæder Eder kun,
raaber høit og leer og dandser!
da er Alting tilladt Jer, at
seile, dovne, lefle, sove,
Festforsamlinger bestue,

ſpiſe, drikke, kottabere,
ſybaritere,
raabe høit Hurra, hurra!

Chor.

Gid det maatte lykkes mig, engang at ſkue ſlig en Dag!
Jeg har meget Ondt alt taalt,
Slid og Slæb, Straa til Leie,
ſom det faldt i Formions Lod.
Aldrig meer I ſkulle finde mig ſom Dommer ſuur og barſk
eller i min Adfærd haard, ſom før maaſkee jeg været har;
nei meer blød du ſkal mig ſee
og langt meer forynget, naar
førſt jeg er for Slagsmaal fri!
Længe nok jo har man nu
ødelagt og opſlidt os,
mens vi drive hid og did
til Lykeion, fra Lykeion med vort Spyd og med vort Skjold.
Men hvad fremfor Alting vi
dig kan gjøre til Behag,
ſiig det! thi til Eneherſker
har os Lykken gunſtig ſkjænket dig.

Trygæos.

Nu lad mig ſee: hvor vælte vi de Stene hen?

Hermes (kommer).

Forrykte Vovehals! hvad vil du ta'e dig for?

V. 343. kottabere, ſee V. 1253.
V. 348. Formion, en haardfør Feltherre.
V. 357. Lykeion, Exerceerplads.

Trygæos.

Slet intet Ondt, det samme kun som Killikon.

Hermes.

Ha! du er Dødsens!

Trygæos.

Ja hvis Loddet træffer mig.

Men du, du vil med Loddet gjøre jeg veed nok hvad.

Hermes.

Ha du er Dødsens, du er Dødsens!

Trygæos.

Naar, gode Ven?

Hermes.

Nu strax!

Trygæos.

Men jeg har intet Indkjøb gjort endnu
af Meel og Ost, som den, der gaaer i Døden, gjør.

Hermes.

Alligevel, du er fortabt!

Trygæos.

Hvor kommer det,
at jeg har Intet mærket til det store Held?

V. 364. Da Killikon var iærd at forraade sit Fædreland, svarede han paa det Spørgsmaal, hvad han havde for, bestandig kun: „Alt godt."

V. 365. Naar Flere paa eengang vare dødsdømte i Athen, blev kun Een henrettet hver Dag, eftersom Loddet traf, hvoraf fulgte, at Resten ofte blev reddet. Hermes var Gud for Lod og List.

V. 369. Meel og Ost som Krigsproviant.

Hermes.

Veed du da ei, at Zeus med Døden straffer den,
som træffes i at grave hende op?

Trygæos.

Saa er
det da bestemt, at jeg skal døe?

Hermes.

Vær vis paa det!

Trygæos.

Saa laan mig da tre Drachmer til en lille Griis!
Jeg maa dog lade mig indvie, før jeg døer.

Hermes (tragisk).

O Zeus, du Tordenlyner ...

Trygæos.

Nei for Guders Skyld
forraad os ei, o Herre, jeg besværger dig!

Hermes.

Jeg tør ei tie stille.

Trygæos.

Jo jeg be'er dig ved
den Kjødmad, som jeg venlig kom og bragte dig!

Hermes.

Du Nar! saa vil jeg blive sønderknuust af Zeus,
naar ei med Skingrelyd jeg raaber høit det ud.

V. 375—76. En Drachme omtrent 2 Mark. — De, som vare indviede i Mysterierne, havde en bedre Fremtid at haabe efter Døden. Indvielsen skete ved en Griis.

Trygæos.

Nei raab ei høit! jeg beder, lille Hermes, dig!
(til Choret)
Siig mig: hvad gaaer af Jer, Mænd? I staaer jo der som ramt' af Lyn.
Tosefaar; spar ei paa Bønner! ellers raaber Alt han ud.

Chor.

Nei, jeg beer, o strenge Herre Hermes, o jeg be=be=beer!
Mindes du endnu, at du
fik af mig og har fortært
en lille sød og lækker Griis?
Agt da ikke det for ringe nu ved denne Leilighed!

Trygæos.

Hører du dog ei, o Herre, hvor de smigre dig saa pænt?

Chor.

Bliv nu ikke vred igjen,
af vi bede bønlig dig:
und os dog at frelse hende!
ja forund os det, o du
menneskekjærligste af Guder,
hulde Gavers bedste Giver,
saasandt du hader ret Pisandros' Hjelmbusk og Bramarbasblik!
Da skal vi stedse ved hellige Offringer
og ved pragtfulde Høitidstog,

V. 386. I Græsken betegner Choret sig som Tosefaar ved det ofte gjentagne μή (mæ=mæ=mæ).

V. 398. Pisandros, en feig Bramarbas.

o høie Drot
forherlige dig til evig Tid!

Trygæos.

Lad deres Raab dig røre, o jeg beder dig!
thi nu de hædre dig, tro mig, langt meer end før.

Hermes.

O ja! de er jo større Tyve nu end før.

Trygæos.

Jeg skal fortælle dig en rigtig rædsom Ting,
som nu der spindes op mod Guderne.

Hermes.

Lad høre, tal! maaskee du overtyder mig.

Trygæos.

Selene og den trædske Skjelm den Helios
de have begge længe alt Jer efterstræbt,
og de forraade Hellas til Barbarerne.

Hermes.

I hvilken Hensigt gjør de det?

Trygæos.

Fordi, ved Zeus,
vi bringer Eder Offre; men til hine kun
Barbarer offre. Derfor jo naturligviis

V. 405. Tyve. Digterens sædvanlige Bebreidelse mod Athenæerne (som Statstyve), hvilken nu klinger sær komisk i Tyvegudens Mund.

V. 409. Selene, Maanen; Helios, Solen.

de ønsker Eder alle reent af Veien strax,
for selv at tage hver en Skjenk til Guderne.

Hermes.

Ja derfor stjal de alt forlængst af Dagene,
og sled ved Kudstedvasthed Maaneskivens Ring.

Trygæos.

Javist, ved Zeus! Derfor, o kjære Hermes, vær
os god, og hjælp os til at drage hende op!
Saa feire vi for dig Panathenæerfest,
og alle andre Gudefester, Mysterier
og Zeusfest og Adonisfest, for Hermes kun!
Og alle Byer vil, fra Krigens Plager frie,
til Frelsermanden Hermes offre overalt;
og meget andet Godt du faaer. Først giver jeg
dig denne Skaal, at du kan yde Offerdrik.

(giver ham et Guldbæger.)

Hermes.

Jeg bliver stedse ved det kjære Guld saa rørt!

(til Choret.)

Nu fra denne Stund er dette Arbeid jert, o Mænd. Saa gaaer
indenfor og rydder hurtig bort med Hakken hver en Steen!

Chor.

Ja det skal vi nok; men du, høivise Gud, o før os an,
og forklar os, som vor Mester, hvad vi har at gjøre her!
Og forresten skal du finde os ei dorske til vor Dont.

V. 417 sigter til Dagenes aarlige Aftagen; V. 418 til Maanens maanedlige Aftagen. — Solguden og Maanegudinden forestilles kjørende.

Trygæos (til Hermes).

Velan! saa ræk da strax nu Skaalen hen, at vi
kan vie fromt vort Værk med Bøn til Guderne!
(skjænker i.)

Hermes.

Offerdrik! Offerdrik!
Vogter Tungen! vogter Tungen!

Trygæos.

Ved Offret lad os bede om, at denne Dag
maa bringe hver Hellener alt hvad Godt er til,
og at hver Mand, som flyrig griber disse Toug
med os, maa ingensinde røre ved et Skjold!

Chor.

Nei! drage hen sit hele Liv i Fredens Skjød,
og ved sin Piges Arm huldt tænde Arnens Gnist!

Trygæos.

Men dersom Nogen skulde heller ønske Krig,
lad aldrig ham, Drot Dionysos, høre op
at drage Pilespidser af sit Albuebeen!

Chor.

Og hvis der Nogen, lysten efter Høvdingsmagt,
misunder dig at skue Lyset, hulde Fred,
da gaae det ham i Krigen som Kleonymos!

V. 440. Toug til dermed at trække Fredsgudinden op.
V. 446. Albuebeen: Det smerteligste Sted for Saar.
V. 449. Kleonymos, en bekjendt Kryster, der bortkastede sit Skjold.

Trygæos.

Og hvis en Skjoldekræmmer eller Landsesmed,
kun for at gjøre bedre Marked, ønsker Krig,
gid han, i Røver-Vold, kun faae sit tørre Brød!

Chor.

Hvo som af Lyst til Hærdrotsmagt ei staaer os bi,
og hvis en Slave tænker paa at løbe bort,
han vorde spændt paa Hjulet under Pidskeslag!
Men os det gaae bestandig vel! Hil, Træffer, Hil!

Trygæos.

Ah væk, du, med den Træffen! raab alene hil!

Chor.

Hil, hil! jeg raaber, ikkun hil!

Trygæos (gyder Offerdrik).

For Hermes og Chariter, Stundgudinder, Eros, Kypria!

Chor.

For Ares ei?

Trygæos.

Nei!

Chor.

Ei for Enyalios?

Trygæos.

Nei!

V. 455. Forbryderske Slaver bleve udstrakte bundne paa et Hjul og pidskede.

V. 456. Træffer, Fjerntræffer Apollon.

V. 460. Enyalios, en Krigsdæmon.

Chor.

Nu munter, alle Mand, og hal i Tougene!

Hermes.

Hiv op hei!

Chor.

Heisa hive!

Hermes.

Hiv op hei!

Chor.

Mere hive!

Hermes.

Hiv op hei! hiv op hei!

Trygæos.

Men alle Mand trækker ei lige stærkt.
Tag nu fat allesammen! — hvor I skaber Jer dumt!
Det skal I undgjelde, Bøoter!

Hermes.

Hiv op ha!

Trygæos.

Hiv op ho!

Chor (til Hermes og Trygæos).

Frisk op! ogsaa I maae flink trække med!

Trygæos.

Jeg trækker jo med, og hænger mig fast,
og strenger mig an, og gjør hvad jeg kan.

V. 469. Bøoterne vare altsaa repræsenterede i Choret.

Chor.

Og dog vil det ei rykke frem.

Trygæos.

Ha Lamachos! med Uret spærrer Veien du.
Vi behøver ei, min gode Ven, dit Gorgofjæs.

Hermes.

Argiverne alt længe har ei trukket med,
men leet ad Hver, som gik og sled fordærvet sig,
og toge saa fra begge Parter Lønningskost.

Trygæos.

Men see, min Ven, Lakonerne trække drabelig.

Chor.

Ja veed du hvad? kun Landhaandværkere, jeg seer,
er' villige, men Vaabensmeden hindrer dem.

Hermes.

Megarerne gjør heller intet: de trække svagt,
— som Hundehvalpe sees at slides om et Been, —
da de jo er' saa reent af Sult hentærede.

V. 476. Lamachos, den krigslystne Helt, med Gorgohjelm, havde hindret Freden.

V. 478—80. Argiverne holdt snart med Athenæerne snart med Spartanerne, og toge Lønning fra Begge.

V. 482. Landhaandværkere, som gjøre Agerdyrkningsredskaber.

V. 484 ff. Megarerne, med Korinthierne og Sikyonerne, skulde udruste den peloponnesiske Flaade, men bleve ved Athenæernes Blokade næsten udhungrede.

Trygæos.

Men vi bestiller intet. Lad os alle nu,
o Mænd, samdrægtig gribe Værket fat igjen!

Hermes.

Hiv op hei!

Trygæos.

Heisa hive!

Hermes.

Hiv op hei!

Trygæos.

Ja ved Zeus!

Hermes.

Lidt rykke vi frem.

Trygæos.

Afskyeligt er det:
En trækker hist, en Anden her.
En Ufærd skal I faae, Argiver!

Hermes.

Hiv op ha!

Trygæos.

Hiv op ho!

Chor.

Hvor ildesindet er Mangen iblandt os!

Trygæos.

Saa drager da I, som ret er i Lyste
for Freden at naae, mandhaftig med Kraft!

Chor.

Men Fleer der er, som hindrer os.

Hermes.

Megarer! pakker I Jer ikke Pokker i Vold?
thi viid, Gudinden hader Jer, i Mindet om
de Hvidløg, som I først indsalved hende med.
O I, Athener, jeg befaler Jer, at I
ei trække til den Side, hvor I hidtil traf!
I drive jo dog intet Andet end Proces.
Nei har I rigtig Lyst at trække hende op,
saa trækker lidet nærmere mod Havet ned.

Chor.

Velan! saa lad os Landmænd da nu tage fat alene!

Hermes.

Ja Tingen nu langt bedre gaaer, o Mænd, i Eders Hænder.

Chor.

At Tingen gaaer, han siger; — vel! saa stræb Enhver nu dygtig!

Trygæos.

Ja Landmænd drage hende frem, og ellers ingen Anden.

V. 504—505. Ved Eders væmmelige Lugt af Hvidløg, Megaras Handelsartikel, fordrev I Freden.

V. 508. Athenæernes Dommer-Galskab spottes ofte af Aristofanes.

V. 510. Ogsaa Themistokles havde raadet Athenæerne at sørge for en stærk Sømagt.

Chor.

Munter nu alle Mand!
See nu er vi snart ved Maalet!
Ingen Ladhed nu, nei lad os
hale ud med mere Kraft!
Nu er vi ved Maalet alt!
Hiv nu op, hiv alle Mand!
Hive, hoi, hoi, hiv!
hive, hive, hoi, hiv!
hive, hive, nu lad gaae!

(**Freden** kommer med **Opora** og **Theoria.**)

Trygæos.

O Druemoder! hvordan skal jeg hilse dig?
Hvor tager jeg et Tusindtønders-Ord, hvormed
jeg hilse kan? thi hjemme har jeg intet stigt.
Hil dig, Opora! ogsaa dig, Theoria!
hvor huldt er dog dit Aasyn, o Theoria!
o hvor du dufter ah saa sødt i Hjertet ind,
saa liflig sødt, som Balsamurt og Landefred!

Hermes.

Ja ikke sandt? som en Soldaterrandsels Lugt?

Chor.

Ih fy det stygge Menneskes væmmelige Sæk!
Den fæle Tingest lugter jo som Suurløgsræb;
men hun her dufter af Høst, af Gilde, Bakchosfest,
af Fløiter, Lystspil, Sofoklesklang, Drosselsang,
Euripides-Qvad, —

Trygæos.

Saa skal du faae en Ufærd, du,
at du bagtaler hende saa! hun elsker ei
den Digter, som benytter Thingets Floskelsprog.

Chor.

Af Vedbendkrandse, Drueperse, brægende Lam,
opkiltede Piger, ilende til Mark og Skov,
beruste Terner, Krukken lystig væltet om,
og mange andre gode Ting.

Hermes (pegende paa Choret).

Betragt engang,
hvordan de nu forligte Byer tale med
hverandre frit og lee af Hjertens Grund,
skjøndt hvert et Ansigt er jo tilredt grueligt,
og Hvermand er med Bind og Plaster heelt besat.

Trygæos.

Men see! betragt nu og Tilskuernes Ansigtstræk,
saa kan du deraf kjende deres Haandværk.

Hermes.

See!
ja seer du ikke ham, den Hjelmbuskmager hist,
som river Haaret af sig? — og Høthysmeden der,
han fiser Sværdfeieren lige i Næsen, see!

V. 537—38. Euripides indfører ofte sine Personer i formelig Disputation med Replik og Duplik, hvorfor ogsaa Qvintilian anbefaler ham til Retstaleren, Advocaten.

V. 539. Med Vedbend omkrandsedes Vinkrukker og Bægre.

Trygæos.

Og seer du, hvor den Segelmager der er glad,
og peger Finger ad den stakkels Landsesmed?

Hermes.

Gaa nu, befal Landmændene at drage hjem!

Trygæos.

Hør til, o Folk! Landmændene maae drage hjem,
og tage deres Landredskaber med derud
strax paa Timen, uden Landse, uden Sværd og uden Spyd!
Overalt i Landet dufter Fredens modne Frugt til Høst.
Hvermand gaae da til sit Arbeid paa sin Jord med munter Sang!

Chor.

Skjønne Dag, som hver en Ædling, hver en Landmand
frydes ved!
O da nu jeg seer dig, vil jeg hilse mine Ranker glad.
Mine Figentræer, som fro jeg planted i min Ungdoms Aar,
har jeg Lyst at tale med nu efter lang forsvunden Tid.

Trygæos.

Nu, o Mænd, saa lad os altsaa bede til Gudinden først,
som fra Hjelmbusk og Gorgoner naadig os befriet har.
Derpaa skynde vi os hjem ud til vor egen lille Gaard
med et Forraad deilig Saltmad, som vi ta'er paa Landet med.

Hermes.

O Poseidon! see hvor herlig ta'er den hele Sværm sig ud,
trængt i Hob, med muntert Blik, som Kagen paa et Gildebord!

V. 565. Gorgoner. Gorgohovedet paa Lamachos' Skjold, s. V. 304, 473.

Trygæos.

Ja, ved Zeus, derfor er Hakken atter skuret deilig blank,
og tregrenet Fork, nei see, hvor blinker den i Solens Skin!
ja man kunde stille op dem ligesom en Lystallee!
derfor ønsker jeg at drage lystig nu paa Landet ud
og engang igjen at grave ordentlig min lille Jord!
Men nu drager Jer i Minde
hiin vor gamle Levemaade,
som engang hun os forundte!
husk de tørre Syltefrugter,
og de Figen og de Myrter,
og den lifligsøde Drue,
og den Flor af blaa Fioler
hist ved Brønden, og Oliven,
Hjertets Glæde!
Nu saa bringer for alt dette
vor Gudinde Lov og Tak!

Chor.

Hil dig, o høielskte, hil!
hvor vi frydes ved dit Komme!
svart jeg længtes efter dig,
da jeg ret af Hjertens Grund
ønsker mig paa Landet ud!
Ja du var vor bedste Skat;
dig vi stedse længtes efter;
du kun skaber os vort Held,
alle os, som offret har
al vor Tid til Jordens Drivt.

O vi have jo ved dig
forhen alt nydt mangen Fryd,
let i Pris, men Hjertet kjær,
thi du skjænked Jordens Dyrker
Dagligt Brød, lykkaligt Liv.
Derfor see, hvor Rankens Blad,
hvor de unge Figenskud
og hver Spire, hver en Vækst
smiler dig imøde glad!
Men hvor var hun, vor Gudinde, i de mange lange Aar
fjernt fra os? forklar os det, du mildeste, du bedste Gud!

Hermes.

O I høiforstandige Landmænd, mærker da paa mine Ord,
hvis I have Lyst at høre, hvordan hun fra Jer forsvandt.
Første Spire til vor Nød var Fidias, som led saa haardt;
og Perikles, som var bange for at dele samme Lod,
da han frygted Eders Væsen og jert blindt haardnakne Sind,
stak, for selv at undgaae Faren, hele denne Stat i Brand
Ved at kaste liden Gnist, hiin Folkets Lov om Megara,

V. 609. Fidias blev beskyldt for at have tilvendt sig noget af det Guld, hvormed hans Statuer Zeus og Athene vare smykkede. Han retfærdiggjorde sig derved, at han lod Guldet aftage og veie. Efter Perikles' Raad havde han anbragt Guldet saaledes, at det uden Skade kunde tages af og sættes paa igjen. Fidias' Avindsmænd fremkom nu med den Klage, at han paa en gudsbespottelig Maade havde afbildet sig selv og sin Velynder Perikles paa Athenes Skjold. Ifølge denne Anklage blev han landsforviist.

V. 613 flg. Ved en Folkebeslutning blev Megarerne udelukkede fra alle attiske Havne og Torvepadse, fordi en Megarer havde bortstjaalet to attiske Hetærer.

V. 610. dele samme Lod, at blive landsforviist.

tændte han saa stor en Krig, at samtlige Helleners Folk
allevegne maatte græde ved den stærke Qvalm af Røg.
Men saasnart som Ranken mærked dette, foer den op med Brag,
og hver Dunk, som skarpt blev truffen, sparked vred igjen
til Dunk.
Ingen Styrer var der mere — men Gudinden, af forsvandt.

Trygæos.

Dette har jeg ved Apollon aldrig hørt af Nogen før,
og hvad Fidias angaaer hende, har jeg heller aldrig vidst.

Chor.

Jeg har heller ei det vidst. See derfor er hun vel saa smuk,
da hun er hans Frænde! — Ja hvor Meget er ei skjult for os!

Hermes.

Strax da de Jer undergivne Folk erfoer, at du, Athen,
og Sparta indforbittret viiste Tænder mod hinanden vildt,
spandt de alskens Rænker mod Jer frygtende for mere Skat,
og bestak saa Spartas Stormænd til at dele Sag med dem.
Disse, smudsig havesyge, falske mod hver fremmed Mand,
stødte bort med Haan Gudinden, greb begjerlig efter Krig.
Men de Stores Vinding var kun alle Landsbyfolks Fordærv,
thi Triererne, som herfra sendtes bort at tage Hevn,
reent fortærte Spartas Frugt til Brøst for mangen skyldfri
Mand.

Trygæos.

Og med Ret, thi Sparta har just rydded ud fra Roden af
al min Figenplantning, som jeg havde anlagt, pleiet selv.

V. 625. Skat, Krigsskat.

Chor.

Ja med Ret, min gode Mand, thi ved at kaste Steen paa Steen
ogsaa min sexskjeppers Tønde har de ganske ødelagt.

Hermes.

Da nu Arbeidsfolket flygted skareviis fra Landet hid,
blev det solgt paa samme Maade, og de mærked ei dertil.
Men da her de savned Druer og den kjære Figens Frugt,
gloede de paa Talerne. Skjøndt disse vidste meget vel,
at de Fattige var svage, at de savned dagligt Brød,
jog de dog Gudinden bort med tveforkshvasse vilde Skrig,
hvergang hun sig viiste her af Længsel efter dette Land.
Og af Forbundsfolk de kneb de Rige, Fede skammelig,
og de føied til som Aarsag: „Han der holder med Brasidas."
Strax I greb som Hundehvalpe ham og sønderreve ham;
thi vor hungerblege By, som sad i Angest rystende,
strax fortæred, hvad en lumsk Bagvasker kasted for den hen.
Men da vore Forbundsfæller saae de blodigslagne Saar,
stopped Munden de med Guld paa alle Gjerningsmændene,
saa at disse bleve rige, ak! men Hellas plat forødt,
og I mærked det dog ikke. Mesteren for dette var
Læderkræmmer —

Trygæos.

Stille, stille, o Herr Hermes, nævn ham ei,
thi du veed jo, at den Mand er ikke længer vor, men din.

V. 637. Solgt d. e. behandlet paa samme Maade som de Attiske Landmænd af Spartanerne.

V. 644. Brasidas, Spartansk Krigshelt.

V. 652. Læderkræmmer, Kleon.

V. 653. Din, dig tilhørende, som Skyggefører (Psychagog).

Hvad du nu paa ham kan sige,
var han end en Skurk i Livet,
Sladdermund og Lurendreier,
Urostifter, Fredsforstyrrer,
dette Alt ihob tilsammen
træffer nu kun dine Folk.
(til Fredsgudinden.)
Men hvorfor tier du, Gudinde? sig mig det!

Hermes.

Nei, hun vil ikke tale her til Publikum,
thi hun er vred paa Folket for sin bittre Nød.

Trygæos.

Saa tale hun til dig alene dog et Ord!

Hermes.

Hjelpsomme, sig mig, hvad du tænker vel om dem,
o du af alle Qvinder meest skjoldhavende! —
(lytter til)
Jeg hører. — Naa? er det din Klage? jeg forstaaer. —
Nu hører da, hvorover hun besværer sig!
Hun siger, at hun efter Pylos' Fald kom af
sig selv, og med en Kiste fuld af Forslag, men
blev tregang overstemt i Folkeforsamlingen.

V. 668. Da Athenærne havde taget Den Pylos med derværende Spartanske Hærafdeling, vare Spartanerne tilbøielige til Fred, og sendte derfor Gesandter til Athen, men bleve tilbageviiste ved Kleons Indflydelse.

Trygæos.

Ja deri har vi vistnok feilet; men tilgiv!
Dengang stod kun til Læder al vor Sind og Hu.

Hermes (lytter til Gudinden).

O ja! — Hør, Folk, hvad hun just nu mig spurgte om:
hvem her paa Stedet hendes værste Fiende var,
og hvo der, hende tro, meest ivred imod Krig.

Trygæos.

Den allervenligstsindede var Kleonymos.

Hermes.

Siig mig, i hvilket Rygte staaer som Kriger da
Kleonymos?

Trygæos.

En høibehjertet Mand, kun at
han er af den, han kalder Fader, ikke Søn,
thi naar som Kriger han engang i Felten drog,
han kasted altid strax som Kryster bort sit Skjold.

Hermes.

Hør nu end videre, hvad hun mig spurgte om:
hvo der behersker Talerstolen nu paa Pnyx.

V. 672. Læder o: Kleon (Læderkræmmeren).

V. 673. Kleonymos (s. V. 449) var en af Komediens staaende Figurer. For at give ham et Rap, spotter Digteren i ham Fredens Ordfører.

V. 683. Pnyx, en stenig Høi i Nærheden af Borgen, hvor Folkeforsamlingerne holdtes i den ældre Tid.

Trygæos.

Hyperbolos indtager for Tiden denne Plads.

(til Gudinden)

Hvad gjør du dog? hvor vender du dit Hoved hen?

Hermes.

Hun vender sig fra Folket her i Harme bort,
fordi det valgte sig til Fører sligt et Drog.

Trygæos.

Nei, nei, vi vil ei længer bruge ham; men da
just Folket fattedes en Værge, og stod blot,
omgjorded det for Tiden sig med denne Mand.

Hermes.

Hvorledes det vil gavne Staten, spørger hun.

Trygæos.

Vi blive meer og meer oplyste.

Hermes.

Hvordan det?

Trygæos.

Jo seer du, han er Lampemager. Forhen kun
i Mulm og Mørke famled vi med al vor Dont;
fra nu af raadslaae vi om alle Ting ved Lys.

(Gudinden spørger heftig.)

Hermes.

O ho! —
Tænk, hvad hun mig befol at spørge om!

V. 684. Hyperbolos, den bekjendte Lampemager, Kleons Efterfølger i Regjeringen.

Trygæos.

Om hvad?

Hermes.

Om mange gamle Skatte, hun engang forlod.
Først spurgte hun, hvorledes Sofokles det gaaer.

Trygæos.

O meget vel. Dog gaaer det sælsomt ham.

Hermes.

Hvordan?

Trygæos.

Fra Sofokles han bliver en Simonides.

Hermes.

Simonides? hvordan?

Trygæos.

Skjøndt gammel, svag, han for en Fordeel skulde paa et Halmstraa gaae til Søes.

Hermes.

Nu Mesteren Kratinos —

Trygæos.

Ak! han døde, da
Lakonerne faldt ind i Landet her.

Hermes.

Hvoraf?

V. 700. Simonides var bekjendt for sin Vindesyge.
V. 703. Kratinos, berømt Komediedigter.

Trygæos.

Han fik et Slag, da ei han kunde taale at see
et Viinfad, fuldt af Viin, at blive slaaet itu.
Ak! meget andet Uheld, tro mig, traf vor By.
(til Gudinden)
Derfor vi aldrig, Drotning, skal nu skilles ad.

Hermes.

Velan! paa dette Vilkaar tag Opora da
til Hustru for dig selv! og bo med hende paa
din Landgaard hist, og opelsk Druer for dig selv!

Trygæos.

O kom, min Kjæreste, og lad mig kysse dig! —
Troer du, Herr Hermes, at det vel kan skade mig,
jeg efter saa lang Tid Opora ta'er i Favn?

Hermes.

Nei! naar du styrker dig med et Polei-Opkog.
Men tag nu ogsaa med dig strax Theoria
og bring til Raadet, som hun engang hørte til.

Trygæos.

O Raad, hvor salig er du ved Theoria!
Hvor vil du søbe Lungemos tre Døgn i Rad!
hvor vil du sætte Kallunsbrad og Kjød tillivs! —
Nu, kjære Hermes, lev da vel!

V. 715. Planten Polei var mavestyrkende.

V. 716 flg. De Femhundredes Raad sendte af deres Midte Gesandter (Theorer) til de forskjellige Høitidsfester, som i Almindelighed varede i tre Dage.

Hermes.

Lev selv du vel,
o Menneske! — lykkelig Reise, du! og tænk paa mig!

Trygæos.

O Torbist, op! og hjem! nu lad os flyve hjem!

Hermes.

Den er her ei, min Ven!

Trygæos.

Hvor er den bleven af?

Hermes.

„Forspændt for Zeus's Vogn den trækker Lynets Piil."

Trygæos.

Men hvor skal her den Stakkel faae sin Føde fra?

Hermes.

Jo Ganymedes giver ham Ambrosia.

Trygæos.

Men hvordan kommer jeg nu ned?

Hermes.

Ah meget godt!
ved Siden af Gudinden der.

Trygæos.

Saa kom da nu,
o Piger, følg mig strax paa Øieblikket, thi
alt Mange vente Jer i største Spænding hist.

V. 725. Af Euripides' Bellerofon.

Chor.

Ja lykkelig Reise! Men vi vil imidlertid give de Sager,
her findes,
til Tjenerne her i Forvaring, thi mange Tyve der pleier at snige sig rundtom Skuepladse og lure paa et eller andet at rapse. Saa passer nu vel da paa dette! Men vi vil forklare for
Tilskuerkredsen 735
vor Tankegang her i Stykket og hvad der ellers os falder i Sinde. Vel burde de styrende Stavmænd slaae til, naar engang en
Komediedigter
paa Skuepladsen fremtreen og roste sig selv i Festanapæster. Men saasandt det vistnok er Ret, Zeus' Datter, at hædre
den Mand, som er bleven
den ypperste og den meest berømte Komediemester af alle, 740
saa paastaaer vor Digter med Rette, at han just er værd
den bedste Lovprisning,
thi først af Alle han bragte til Taushed den hele Medbeilerskare, som stedse drev Spot med Lapper og Laser og førte Krig
imod Luus kun.
Og flugevorne Heraklessers Flok og alle forsultede Stakler, og Rømningsmænd, og Snyderpakket, og dem, der slaaes
for et godt Ord, 745

V. 732. Sager, Theater-Reqvisiter.

V. 737. Stavmænd, Theaterpolitiet.

V. 738. I Anapæster (Parabasen) pleiede Skuespildigteren at anbefale sit Stykke til Publikum.

V. 739. Zeus' Datter, Musen; s. Odyssee I, 10.

V. 743. Drev Spot med Lapper og Laser o: bragte kun usle Personer paa Scenen.

var han den første som bortjog med Haan, og Løbepas gav
til de Slaver,
hvem de stedse bragte som Hylere frem paa Scenen just i
den Hensigt,
at Medslaven skulde med spottende Grin over Pryglene saa-
ledes spørge:
„Din Stakkel! hvordan dog gik det dit Skind? Er Tyremien
nu faldet
i Flankerne dig med hele sin Magt og har lagt dine Ryg-
stykker øde?“
See slige Narrestreger han fjerned og Flauheder, unyttig Baglast;
en ædel Kunst han os skabte, og ny han optaarned en
himmelhøi Bygning
ved mægtige Ord og Tanker og Vid, som ikke han hented
fra Gaden,
idet han ei bragte paa Scenen til Spot sædvanlige Mand-
folk og Qvinder,
nei! stolt med Herakles' Mod i Bryst han netop de Høieste
angreb,
giennemvadende gruelig Stank af Læder og muddersprudende
Trusler.
Ja først af Alle jeg kæmped imod ham selv, det tandhvasse Udyr,
fra hvis Die lyned den stikkende Piil i Kynnas rædsomme Blikke;
og hundrede Hoveder rundt i en Kreds af hylende Smigrere slikked
hans Hoved; en Stemme han havde saa vild, som en alt-
nedstyrtende Bjergstrøm,

V. 757. Dette og det Følgende, hvor Aristofanes taler i sit eget Navn, sigter til Kleon, forhenværende Læderkræmmer.

V. 758. Kynna, Skjøge.

og Sælhundens Stank og Lamias utoede Pung og Arts af
Kamelen.
Ved Synet af sligt Uhyre jeg frygted dog ei, men angreb
med Kraft, da
jeg kæmped for Eder og Derne. Derfor det er jo dog billigt,
at nu I venlig yde mig Tak, og tro bevare mit Minde;
thi heller ei før, naar det heldig mig gik, jeg lusked om ved
Palæstra
og lokkede Drenge, o nei! jeg pakkede sammen og skyndte
mig hjemad,
var sjelden kedsommelig, ofte ret morsom, og villig at gjøre
hvad Pligt er.
Derfor det bør Jer at staae mig bi,
hver Mand og hver en Ungersvend!
og Skaldepander raader jeg til,
at de stræbe med mig for Seier at naae,
thi seirer jeg, vil man raabe for vist
ved hvert et Gilde, hvert Drikkelag:
Ræk Skaldepande det, giv Skaldepande det!
giv Godtgodt ham! nægt Intet den Mand,
den ædleste blandt vore Digtere, ham
med den høie lysende Pande!

Første Halvchor.

Muse, lad fare nu Krig!
og sving dig med mig, din Ven,

V. 761. Lamia, en Trold, som man kyste Børn med.
V. 763. Derne lede meest under Kleons Tryk.
V. 765. Palæstra, Brydeskole.

i festlige Dandse!
Gudernes Bryllupper besyng,
og Mændenes Gilder
og Heltenes blomstrende Fester!
Men kommer Karkinos hid,
og bønfalder dig om,
med hans Sønner at dandse i Choret,
aldrig bønhøre du ham!
aldrig indlad dig med dem!
Nei tænk: det Huus=Vagtler er
Alle tilhobe,
langhalsede Dandsere,
Dvergefigurer,
Gedemøgsknolde,
Maskinmagere.
Ja selv sagde Faderen,
da med et Drama han nedkom
heelt mod Formodning:
„Om Aftenen aad dog Katten det."

Andet Halvchor.

Derfor bør den kløgtige Skjald
til yndiglokkede Chariter
en Lovsang istemme,
naar Svalen, Foraarets Bud,

V. 781. Gudernes Bryllupper, f. Ex. Peleus med Thetis, Ares med Afrodite 2c.

V. 784. Karkinos (Krebs) var Fader til en heel Slægt af alskens daarlige og stygge Theater=Kunstnere, og havde selv skrevet et Drama, „Muserne", som faldt igjennem.

V. 789. Vagtler pleiede at opfødes og afrettes til Kamp.

sidder paa Taget
og qviddrer sin Sang,
og Morsimos ei fører Choret,
ei heller Melanthios,
hvis skrigende Stemme
skar mig i Øret,
da de tragiske Chor førtes
af ham og hans Broder,
begge Gorgoner,
lækkerskye,
Forelspeidere, Harpyer,
Kjærlingjagere, væmmelige,
bukstinkende,
Fisketorvsrodere.
Spyt dem i Ansigtet
dygtig en Klat,
og helligholdt, himmelske Muse, med mig
vor Fest i Fryd og Gammen!

Scenen er Trygæos's Avlsgaard.

Trygæos.

Hvor det var svært at komme op til Guderne!
Jeg fik saa gruelig ondt i begge mine Been.
I saae smaabitte ud deroppe. Fra Himlen af
I syntes mig saa grumme nederdrægtige,
men herfra dog endnu langt nederdrægtigere.

V. 805—6. Morsimos og Melanthios, slette Tragediedigtere.
V. 811. Gorgonerne forestilles forsynede med stærke Ederedskaber.

Tjener (kommer ud).

Naa er du der da, Herre?

Trygæos.

Ja, saa siger man.

Tjener.

Naa hvordan har du det?

Trygæos.

Det værker i mine Been
af den lange Vei.

Tjener.

O hør, fortæl mig nu —

Trygæos.

Naa hvad?

Tjener.

Har du slet ingen anden seet at sværme om
i Luften uden dig selv?

Trygæos.

Nei kun engang jeg saae
en to, tre Sjele af Dithyrambedigtere.

Tjener.

Hvad gjorde de?

Trygæos.

De fløi og samled Flosfler op,
iluftskvætherhidogdidhensvømmende.

Tjener.

Er det ei sandt, man siger, at i Luften hist
vi blive Stjerner, naar vi først er døde her.

Trygæos.

Naturligviis.

Tjener.

Hvem er da nu en Stjerne der?

Trygæos.

Jon den Chier, han, som fordum har engang
her digtet „Morgenstjernen". Da han kom derop,
saa blev han strax af Alle Morgenstjernen kaldt.

Tjener.

Men hvad er det for Stjerner, som løbe hist og her,
og fare lysende afsted?

Trygæos.

Jo det er dem,
som efter Maaltid gaae fra rige Stjerner hjem,
og have Lygter med, og i hver en Lygte Lys.
Men tag og bring nu denne her paa Timen ind!

(pegende paa Opora.)

Skyl Badekarret reent og sørg for varmet Vand,
og reed for hende og for mig en Brudeseng!
Og naar du det har gjort, saa kom igjen herhid!
saa skal jeg bringe Pigen her til Raadet hen.

(pegende paa Theoria.)

Tjener.

Hvor har du faaet disse to?

Trygæos.

Fra Himmelen.

Tjener.

Jeg vilde ſaamænd ei gi'e en Mark for Guderne,
naar Skjøgehuus de holde, ſom vi Menneſker.

Trygæos.

Aa nei! — men Nogle af dem leve dog deraf.

Tjener (til Opora).

Saa lad os gaae!

(til Trygæos)

Siig, ſkal jeg give hende her
at ſpiſe lidt?

Trygæos.

Nei, nei! hun ſpiſer ikke Brød,
ei heller Kage; ſeer du, hun er ſtedſe vant,
hos Guderne hiſtoppe at ſlikke Ambroſia.

Tjener.

Saa maa man ogſaa ſkaffe hende Slikkoſt her.

(gaaer med Opora.)

Chor.

Høiſt heldigt för Tiden nu,
ſaavidt ſom man mærke kan,
det gaaer denne Gamle.

Trygæos.

Men tænk nu, naar I mig ſkal ſee ſom Brudgom i min
Glimmer!

Tjener.

Lykſalig du priſes da,
o Gubbe, naar nyfødt du
ſkal dufte af Salve!

Trygæos.

Det troer jeg nok! Men naar jeg nu ved hendes Barm
mig vugger —?

Chorfører.

Saa er du jo meer lykkelig end Karkinos's Snurrer.

Trygæos.

Ja ikke ſandt? Jeg har jo dog
beſteget denne Torbiſtheſt,
og derved frelſt Hellenerland,
ſaa hver en Mand
paa Landet nu jo kan i Ro
beſove trygt og ſove.

Tjener (kommer tilbage).

Nu Pigen vaſket er med ſamt ſin ſkjønne Bag,
Fiintbrødet bagt, og Seſamkagen lavet er,
og Alt er fix og færdigt; Pløken mangler kun.

Trygæos.

Nu vil vi bringe hende, vor Theoria,
til Raadet allerførſt.

V. 866. Karkinos' Sønner vare Dandſere (ſee V. 782).
V. 874. Seſam, en Bælgfrugt.
V. 875. Pløken. „Brudgommen" vilde han ſige.

Tjener.

Hvad? hvem? hvad siger du?
Det er jo den Theoria, som fordum vi
paa Veien til Brauron hen halvdrukne overfaldt.

Trygæos.

Jo, men hun lod sig nødig fange.

Tjener.

Ak nei see!
see hvilken høitidsfestlig Agterdeel hun har!

Trygæos.

Ja vist!
(til Publikum)
Hvem af Jer er en ærlig Mand? siig: hvem?
Hvem vil beskytte hende mod Senatet? — (til Tjeneren) Naa,
hvad gramser efter du?

Tjener.

Til Isthmoslegene
jeg stikker mig et Teltrum af for denne her.

Trygæos.

Naa? er der Ingen, som vil vogte hende?
(til Theoria)
Kom hid!
Jeg deponerer dig i Folkets Midte her.

V. 878—79. Meningen er: Forhen, førend Krigen var udbrudt, have vi kunnet gjøre hendes nærmere Bekjendtskab, siden ikke mere. — Ved Byen Brauron i Attika holdtes en udsvævende Bakchosfest.

V. 884—85. Isthmos, en bekjendt Snævring. Til disse Lege bestilte man Plads iforveien.

Tjener (peger mod Tilskuerne).
Der er En, der vinker.

Trygæos.
Hvem er det?

Tjener.
Arifrades.
Han ønsker hende hjem til sig.

Trygæos.
Jo vist, du Nar!
Han vilde fare til og labe hendes Mos.
(til Theoria)
Naa hør du! tag nu Tøiet af dig allerførst!
(Theoria klæder sig af.)
Raadsherrer, Prytaner! skuer her Theoria!
betragt, hvormeget Skjønt jeg giver Eder her!
Naar blot I løfte hendes Been en Smule op,
saa strax I feire her en Offerfest:
og see nu dette Offerkjøkken her hvor skjønt!

Tjener.
Det er jo rigtignok en Smule forrøget, thi
før Krigens Tid stod Raadets Stegepander her.

Trygæos.
Nu da I atter have hende her, I kan
imorgen strax bestaae en skjønne Væddekamp,
paa Jorden brydes lystig, staae paa fire Been,

V. 888. Arifrades, en Broder Liderlig.
V. 890. Mos, f. Ex. Lindsemos, Vælling, var en attisk Yndlingsret.
V. 894—96. Ordene kunne forstaaes baade om Theoria (Fest) og om Ovinden, som forestillede samme.

fra Siden give Stød, staae stridt med bøiet Knæ,
og, salvede paa Fægterviis, med Ungdomskraft
raft støde til og bore baade med Haand og Lend.
Paa Trediedagen skal I holde Hesteløb,
hvor Renderen skal rende Renderen forbi,
og Vogne skulle sthrte mod hverandre haardt,
mens fnysende og pustende de flyve fort.
Og andre Kjøresvende ville ligge der
med afflaaet Hud ved Maalet selv nedsthrtede.
Velan, Prytaner, modtag nu Theoria!

(fører hende til Raadsherrebænkene.)

See dog, hvor venlig den Prytan mod hende tog!
Det havde du ei gjort dog, hvis det gratis var;
du havde Fritid paaskudt, men med krummet Haand.

Chor.

Af alle os Borgermænd
er høifortjent saadan En,
som ligner Trygæos.

Trygæos.

Naar Høsten kommer, skal I nok faae see, hvortil jeg duer.

Chor.

Alt nu er det vitterligt;
thi du er for Alle her
en Frelsermand vorden.

Trygæos.

Det skal du sige, naar du først har smagt den unge Drue.

V. 913—14. Naar En havde Noget at andrage for Raadet, maatte han indføres af en Prytan, som derfor lod sig betale.

Chorfører.

Næst Guderne vi ville dig bestandig agte høiest.

Trygæos.

Ja høifortjent jeg af Jer er,
Trygæos jeg Athmonebo,
som har fra bittre Trængslers Nød
hver Landsmand frelst
og hver én Agerdyrker, men
Hyperbolos nedkuet.

Chor.

Hvad have vi nu videre at gjøre da?

Trygæos.

Ikkun at stille hende ved en Frugtskaal op.

Chor.

En Frugtskaal? hvad? ret som en lille Hermesblok?

Trygæos.

Hvad er jer Mening? Vil I offre Slagtegvæg?

Chor.

Hvad? Slagtegvæg? O nei! nu ingen Slagten meer!

Trygæos.

Et dygtigt Fedesviin maaskee?

V. 931. Ringere Guddommes (f. Ex. Hermes') Billedstøtter, som i en Hast skulde opstilles, indviede man med en Skaal fuld af Frugter.

Chor.

Nei, nei!

Trygæos.

Hvorfor?

Chor.

For ei at see Theagenes's Svineri.

Trygæos.

Nu siig: hvad vil du offre da?

Chor.

Et Bælam.

Trygæos.

Hvad?

Et Bælam?

Chor.

Ja.

Trygæos.

Men det er jo et Barneord.

Chor.

Ja vist, ja vist! thi seer du vel, naar saa der En
i Folkesamlingen vil raade stærkt til Krig,
saa skriger angst Enhver paa Lammeviis bæbæ —

Trygæos.

Ja du har Ret.

V. 936. Theagenes, en forædt Tyksak.

Chor.

og er forresten from og god.
Saaledes faae vi mod hverandre Lamme-Sind,
og blive mod hver Forbundsven langt mildere.

Trygæos (til Tjeneren).

Saa gaa da nu og bring paastand et Faar herhid!
Jeg skaffe skal et Alter til at offre paa.

Chor.

Hvor Alting dog, naar Gud kun vil og Skjebnen føier,
gaaer vel efter Ønske og skikker sig Et efter Andet paa passende Maade!

Trygæos.

Ja det er rigtigt, see kun der, der staaer jo Altret færdigt!

Chor.

Nu skynd Jer, mens flygtige Vind,
som bortblæste Krig fra vort Land,
end lufter fra Guderne sendt!

(Tjeneren bringer Offerredskaber.)

Trygæos.

Der Kurven er med helligt Korn og Krands og Offerkniven;
see! ogsaa Ild der er, og Intet mangler uden Faaret.

Chor.

Nu skynder Jer alt hvad I kan!
thi hvis Jer Chæris faaer at see,
han kommer hid ubuden, for

V. 956. Chæris, en daarlig Fløitespiller.

at fløite, og jeg veed, at I,
naar svært med Puft han piner sig,
ham gjerne give Noget.
(Et Faar bringes ind.)

Trygæos.

Velan, tag Bækkenet og Offerkurven, du,
og gaa til Høire omkring Altret hurtigen!

Tjener.

Nu vel! befal saa videre! jeg har gaaet rundt.

Trygæos.

Bring Branden hid, saa vil jeg dyppe den i Vand;
saa sving den rask! (til en anden Slave) ogræk du mig af
Kornet der!
Bestænk dig selv, naar du har Bækkenet mig rakt!
og kast blandt Publikum nu ogsaa Korn!

Tjener.

Skal skee!

Trygæos.

Har du det gjort?

Tjener.

Ja vist ved Hermes! ja! — Iblandt
Tilskuerne, saamange som de være vil,
der er ei een, som jo har faaet sit Viekorn.

Trygæos.

Fik Qvinderne da Intet?

V. 964. Med en Brand, slukt i Vand, stænkedes Vievand.

Tjener.

Nei! Jaften vil
nok Mændene dem give.

Trygæos.

Lad os bede da:
(i høitidelig Tone)
„Hvem er tilstede her?" (seer sig omkring) „Hvor er de Godes Flok?"

Tjener (bestænker Choret).
Lad mig bestænke dem! — det er de Godes Flok.

Trygæos.
Anseer du dem for Gode?

Tjener.

Ja! og hvorfor ei?
Da rundt ud over dem vi gød saameget Vand,
de stilled sig dog atter paa det samme Sted.

Trygæos.

Nu lad os bede, lad os bede strax paastand!
Høihellige Drotning, du Fredens
hulde Gudinde,
du Moder til Chordands og til Ægteskaber,
modtag dette Offer her af vor Haand!

Tjener.

Modtag det, o ja, Høiherlige, du,
vi bede ved Zeus! og bær dig ei ad,

V. 973. „Hvem er her tilstede?" Med disse Ord begyndtes enhver Offring. Der svaredes: „Mange og Gode."
V. 977. Kun De, som havde en ond Samvittighed, undvege Bestænkningen.

ſom kun de løsagtige Qvinder det gjør!
ſee disſe ſig liſte til Huusdøren hen,
og aabne paa Klem den og kige ſaa ſmaat.
Og hvis der ſaa Nogen bemærker dem der,
de liſte ſig bort;
men hvis han ſaa gaaer, hun kiger igjen.
Men gjør du for Alting ei ſligt imod os!

Trygæos.

Nei aldrig ved Zeus! Viis du dig i Alt
for dine Tilbedere anſtændig og peen,
for os, ſom ſvarlig har længtes efter dig
alt i tredive Aar!
O ſtands du nu Kampen og Vaabnenes Gny!
ſaa ſkal vi dig Kampſtandſer nævne.
O ryd af vort Sind Mistænkſomhed ud,
ſom med prikkende Stik
os indbyrdes hidſer til Mundhuggeri!
Forbind nu igjen os helleniſke Folk,
ſom fordum det var,
ved Venſkabets Kit, og bland i vort Sind
Forſonligheds milde livſalige Aand!
Lad Torvet med alſlags herlige Ting
nu fyldes igjen, med Hvidløg,
Granater og Æbler og tidlig Melon
og pene Smaakofter til Trællenes Brug!
Lad os ſnart ſee bragt fra Boeotien hid
Gæs, Ænder og Duer og Snepper i Hob,
og Kurve med Aal fra Kopaiſke Sø!
ſaa ſkal vi da ſtimle om disſe ſaa tæt,

at kjøbelyſtne vi puffes og ſtødes
med Morychos, Teleas, Glaukетas og al
den Lækkermunds-Skare, — ſaa kommer for ſeent
Melanthios hen til Torvet — ak vee!
Alt udſolgt er! ſaa jamrer han ſig
høit hylende udaf Medea et Skrig:
„O vee mig! o vee mig! her barnløs jeg ſtaaer —
har miſtet de deilige Aal i Salat!"
og alle Folk lee ham et Stykke.
Hør denne Bøn, o hulde Fred, vi bede dig!

Tjener.

Tag Kurven da, og ſlagt paa kyndig Kokkeviis
vort Faar!

Trygæos.

Men det bør ikke ſkee.

Tjener.

Og hvorfor ei?

Trygæos.

Nei Fredsgudinden lider ikke Slagteri,
og Altret ſudles ei med Blod. Men bring det ind,
ſlagt der, og tag ſaa Laarets Been og bring dem hid!
(til Publikum)
Saaledes ſparer Choranføreren ſit Faar.
(Tjeneren gaaer.)

V. 1018. Medea, hans egen Tragedie. — Trygæos og Tjeneren anſtille ſig, ſom om der virkelig var et Faar paa Scenen, men der var intet.

V. 1028. Chorføreren beſtred Omkoſtningerne ved Skuespillet.

Chor.

Nu maa du blive selv herudenfor!
Og saa maa du ordne Brændet i Fart
og besørge Alt hvad behøves.

Trygæos (lægger Brænde paa Alteret).

Forstaaer jeg ikke som en Præst at lægge Brændet rigtig?

Chor.

Jo vist, jo vist! du mangler jo ei,
hvad af Viismand der fordres, og klart er dit Blik,
hvor Viisdom i Sind og kløgtigt Mod
sin Prøve skal staee.

Trygæos.

See', Vedret staaer i Lue lys, og Stilbides det ærgrer.
Nu skal jeg bringe Bordet ind, behøver ingen Tjener.

Chor.

Hvo vilde dog ei prise slig
en herlig Mand, som har
saameget Ondt udholdt
for at frelse vor hellige By!
Ja derfor skal du til evig Tid
misundes af Enhver!

(Trygæos og Tjeneren komme tilbage.)

V. 1032. Ved Spaadomskunstens Udøvelse kom det meget an paa, at man lagde Brændet rigtigt.

V. 1037. Stilbides, Spaamand.

Tjener.

Alt er bestilt. Tag Bovene og læg dem der!
Indmaden henter jeg og Offerstykkerne.

Trygæos.

For det skal jeg nok sørge. Kom saa strax igjen!

Tjener.

Hēr er jeg alt — naa synes du, jeg for langsom er?

Trygæos.

Hør, steg nu dette godt! — men see der nærmer sig
jo En, om Issen smykket med en Laurbærkrands, —
Hvem er dog det?

Tjener.

Hvor fæl storagtig han seer ud!
En Spaamand er det.

Trygæos.

Ja, det Hierokles er.

Tjener.

Naa ham, ja Tegnsudlæggeren fra Oreos.
Hvad har vel han at sige?

Trygæos.

Det er klart, at han
vil sætte sig mod Freden, som nu sluttet er.

V. 1046. Indmaden vil Herren forbeholde sig selv.

V. 1053. Oreos, en Euboeisk mod Athen fiendskfindet By; altsaa: „fra Oreos" o: mod Athen fiendskfindet.

Tjener.

Aa nei! han gaaer kun efter Stegelugten her.

Trygæos.

Hør, lad os lade som vi see ham ei.

Tjener.

Ja nok.

Hierokles (gravitetisk).

Hvad er det for en Offring? og til hvilken Gud?

Trygæos (til Tjeneren).

Pas taus din Steg! og rør ei Nyresthkket du!

Hierokles.

Til hvilken Gud? — Vil I ei svare?

Trygæos.

Halen teer sig skjønt. 1060

Tjener.

Fortræffeligt, o hulde, kjære Fred!

Hierokles.

Skær nu deraf et Forlodsstuit, og giv mig det!

Trygæos (til Tjeneren).

Først stege — det er bedre.

Hierokles.

Ja men see, det er jo stegt.

V. 1060. Halens saavelsom andre Deles Forbrænding gav gode eller onde Varsler.

Trygæos.

Du er en Næseviis, ihvem du er.

(til Tjeneren)

Skær for, du! — hvor er Bordet? — bring nu Offerdrik!

Hierokles.

Først skæres Tungen ud.

Trygæos.

Ja vist det veed vi nok.

Men veed du hvad?

Hierokles.

Naar du vil sige mig —

Trygæos.

Snak ei

til os, thi vi til Fredsgudinden offre nu.

Hierokles.

Usle Mennesker, Taaber —

Trygæos.

Saa skee du allandsens Ulykke!

Hierokles.

som i forblindede Sind ei kjende til Gudernes Villie,
og slutte Forbund, I Mænd, med bistertgloende Aber.

Trygæos.

Ha! ha!

V. 1071. Aber d. e. Lakedæmoner, hvilke af Komikerne skildres som trædske Mennesker.

Hierokles.

Hvad griner du ad?

Trygæos.

Ad bistertgloende Aber.

Hierokles.

I, o frygtsomme Duer, til Rævebælge betroe Jer,
som i Sind og i Skind er' rænkefulde.

Trygæos (pegende paa Stegen).

Ha gid din
Lunge brændte saa hedt dig i Livet som denne, du Vindsak!

Hierokles.

Naar høihellige Nymfer ei førte Bakis paa Vildspor,
eller Bakis Mennesker, eller Nymferne Bakis —

Trygæos.

Gid du skee alt Ondt, saa hold dog op med den Bakis!

Hierokles.

Ei har Skjebnen endnu villet Freden af Lænkerne løse —
nei, først da —

Trygæos (til Tjeneren).

O hør, strø mere Salt, du, paa dette!

Hierokles.

thi endnu er det ikke bestemt af de salige Guder,
at vi Striden skal ende, før Ulven sig parrer med Faaret.

V. 1076. Nymfer, begeistrende Gudinder. Bakis, Spaamand.

Trygæos.

Ha, du Nidding, hvordan skal Ulven sig parre med Faaret?

Hierokles.

Aldrig, saalænge som Skarnbillen flygtende stinker ledagtig,
eller den pibende Tispe med Vee faaer blindfødte Unger,
aldrig, saalænge det skeer, skal Freden nogentid sluttes.

Trygæos.

Siig: hvad skal vi da gjøre? skal vi Krigen ei ende?
kaste Lod maaskee, hvilken Part der skal lide det meste,
medens i Freden vi dog kunde herske fælleds i Hellas?

Hierokles.

Aldrig vil du formaae en Krebs til ei at gaae Krebsgang.

Trygæos.

Aldrig vil du meer i Prytaneion faae Spise,
heller ei vil du gjøre til Intet hvad engang der skeet er.

Hierokles.

Aldrig du mægter at gjøre heel glat det piggede Pindsvin.

Trygæos.

Vil du dog ei høre op med at have Athener til Bedste?

Hierokles.

Siig: efter hvilket Drakelsvar brænder I Bove til Guder?

V. 1089. Vi kunde herske fælleds i Hellas. Lakedæmonerne til Lands, Athenæerne til Søes, ligesom tilforn.

V. 1090. til ei at gaae Krebsgang, ligesaa lidt Lakonerne til ei at handle uærlig.

V. 1091. I Krigstid spiste de Spaamænd, man behøvede, i Prytaneion.

Trygæos.

Efter det skjønneste, som Homeros nogentid qvæded:
„Strax da de Krigens truende Mulmsky havde forjaget,
toge de venlig mod Freden og vied ind den ved Offring.
Og da de Bovene havde forbrændt og af Indmaden nippet,
gød de Viin af Bægre, og jeg, jeg anførte Toget;
men til Spaamanden Ingen henrakte det blinkende Bæger."

Hierokles.

Dette jo kommer ei mig ved; thi sligt ei sagde Sibylla.

Trygæos.

Men eet træffende Ord dog sagde den vise Homeros:
„Ikkun den lovløse Mand, som hverken har Slægt eller Arne,
elsker den rædsomme Krig, som Landsmand fører mod Landsmand."

Hierokles.

See dig for, at ei Gleuten med Svig dit Sind skal bedaare,
og for Næsen snappe —

Trygæos (til Slaven).

Ja vist! pas rigtig nu paa du,
thi heel frygteligt er for vort Offer dette Orakel.
Gyd nu Offer, og bring mig tillige herhid noget Indmad!

V. 1097—1101. Disse Vers ere laante af Homeros, men blandede med egne. Hierokles vilde fange Trygæos dermed, at han selv offrer i Overeensstemmelse med Oraklets Forskrivter; men denne undviger ham snildt.

V. 1102. Han sætter altsaa Sibylla over Homeros.

V. 1108. Orakel d. e. Hierokles.

Hierokles.

Naa! skal saadan det være, vil ogsaa jeg selv mig betjene.

(griber til, men hindres af Tjeneren.)

Trygæos.

Offerdrik, Offerdrik!

Hierokles.

Skjænk nu ogsaa for mig og ræk mig af Indmad et Stykke!

Trygæos.

Nei, endnu tillade de salige Guder det ikke:
deres Villie det er, at vi offre, og strax du dig pakker!

(bedende)

Hulde Fred, o bliv du hos os saalænge vi leve!

Hierokles.

Bring mig Tungen herhid!

Trygæos.

Nei bring du din først herfra, du!

Hierokles (snapper Bægeret).

Drikoffer!

Trygæos (giver ham paa Øret).

Tag i en Hast nu først som Drikoffer dette!

Hierokles (klagende).

Vil da ei Nogen give mig Indmad?

Trygæos.

Nei det er ikke
tilladt, Noget at gi'e bort, før Ulven sig parrer med Faaret.

Hierokles.

Af dine Knæe jeg omfavner!

Trygæos.

Omsonst, min kjære, du beder:
glat du ingensinde vil gjøre det piggede Pindsviin.
Velan, Tilskuere, kom hid og deel med os
vort Offersuul!

Hierokles.

Og jeg da?

Trygæos.

Ved Sibylla du!

Hierokles.

Og I vil spise alting I alene to?
Jeg tager for Fode væk — det er jo Fælledsgods.

Trygæos (til Tjeneren).

O prygl, o prygl den Bakis!

Hierokles (til Tilskuerne).

Til Vidne kræver jeg!

Trygæos.

Jeg ogsaa, at du er en Slughals, næsviis Karl.
Pryg ham den Næseviis, og tugt ham med en Kjep!

Tjeneren.

Det kan du selv! Nei, jeg vil skrælle af ham først
de Faareskind, som han saa lumsk sig listed til.

V. 1130. Faareskind, hvilke han som Overpræst havde tilegnet sig og kastet over sig.

Hør, vil du lægge Skindene, din Præsterad!
Naa hører du, du Tyveravn fra Dreos?
Jeg raader dig, flyv strax du til Elymnion!

(Alle gaae.)

Chor.

Jeg er saa glad, saa glad!
Krigshjelm jeg nu er qvit
og Knapost og Hvidelog.
Kampen er nu ei min Lyst,
men at jeg ved Arnen kan
faae en Sviir i Selskab med
kjære Venner, og til Ilden
lægge Ved, som nu er ret
gjennemtørt og fældet i
Somrens varme Tid,
og paa Glører Ærter riste,
og Kastaniens Frugter stege,
kysse Thrakisk Pigelil,
medens Konen er i Bad!

Chorfører.

Intet er saa frydeligt, som naar vi Sæden vel har lagt,
og naar Gud den giver Væde, og en Nabo taler saa:
Hør, hvad skal vi nu bestille? siig mig det, Komarchides!
Jeg har rigtig Lyst at drikke, da nu Gud gjør Alt saa vel.
Heida, Mo'er, hør, sæt til Ilden nu tre Potter Bønner strax!
bland saa Hvedemeel deri, og søg de bedste Figen ud!

V. 1133. Elymnium i Nærheden af Dreos.
V. 1136. Ost og Løg, mager Soldaterkost.

Lad saa Syra kalde Manes ind fra Marken hvor han er,
thi det plat umuligt er at stævne Ranker nu idag
eller hyppe dem, da Jorden er jo ganske vaad endnu.
Lad et Bud saa hos mig faae en Drossel og to Sisgener;
Raamelk har jeg i mit Huus og fire Stykker Haresteg,
hvis nu ellers ikke Katten har dem stjaalet bort inat;
Noget støied, hvad det var, i Huset og rumstered flemt.
Bring nu, Dreng, tre Stykker Kjød til os, og giv til Fader eet!
Skaf dig hos Æschinades en Myrtekrands med sine Bær,
og indbyd paa samme Vei tillige hid Charinades,
om med os han her vil drikke,
da nu Himlen skjænker Sæden
frodig og velsignet Vext!

Chor.

Naar Cicaden da
qvæder sin søde Sang,
skuer med Fryd jeg hen
over de Lemniske Rankers Flor
om de nu vil modnes snart,
tidlig er jo denne Vext.
Ogsaa seer jeg sjeleglad,
Figenfrugten svulmer alt,
og naar saa den moden er,
smager jeg og spiser den,
raaber glad: „O hulde Sommer!“

V. 1154. Syra, Trælqvinde; Manes, Træl.
V. 1162. Myrtekrandse brugtes ved Gilder; ved større Fester med Bær paa.
V. 1170. Viin var forplantet fra Lemnos til Attika.
V. 1177. „O hulde Sommer!“ Begyndelsesordene af en Sang.

laver saa en Thimiansdrik mig,
og ved saadant Sommerliv
bli'er jeg rigtig tyk og fed, —

Chorfører.

heller end at see paa ham den gudforhadte Herr Captain,
med en trefold Busk i Hjelmen og et purpurfarvet Skrud,
som han selv forsikkred var fra ægte Purpur-Farveri.
Men hvis han i Kamp engang skal gaae iført sit Purpurskrud,
strax det faaer en anden Farve ved et ækel brunligt Pøit.
Derpaa løber han sin Vei, og som en broget Hanehest,
ryster sine Buske, — mens jeg passer mine Fuglenet.
Og naar slig En kommer hjem, saa er han reent utaalelig,
sætter os i Mandtalsrullen op snart ned, og sletter ud
to tre Gange. Nu det hedder: „Strax imorgen rykkes ud!"
Intet har man kjøbt til Føde, thi man vidste Intet, da
hjemmefra man gik; saa kommer man til Pandions Billed hen,
seer sit Navn, og løber saa i Harm afsted med bistert Blik.
Saadan gjør de mod os Landmænd, men ei saa mod Byens Folk,
disse Gud og Mennesker forhadte Skjoldbortkastere.
Men de skal engang mig Regnskab gjøre, ja saasandt Gud vil!
Megen Uret har de gjort mig,
de som hjemme spille Løver,
men i Krigen Ræve kun.

(**Trygæos** og **Tjener** komme.)

V. 1178. Thimian var mavestyrkende, ligesom Polei.

V. 1186. Haneheſt, et Udyr paa Persiske Tapeter.

V. 1192. Listen var opslaaet paa den Attiske Stamheros Pandions Billedstøtte.

Trygæos.

Eia!
See, hvilken Sværm der kommer til min Brudefærd!
(giver Tjeneren en Hjelmbusk.)
Hør tag og afvisk Bordene med denne her!
den duer jo dog ei til noget andet nu.
Og fæt saa Kagerne her frem og Droslerne
og Haresteg i Overflod og Hvedebrød!
(Tjeneren gaaer; en **Segelsmed** og en **Pottemager** komme.)

Segelsmeden.

Hvor er Trygæos?

Trygæos.

Jeg staaer og steger Drosler her.

Segelsmed.

O kjæreste Trygæos! ja hvor har du gjort
os meget Godt, da du har Landet skaffet Fred.
Før kjøbte man ei Segler af mig for en Døit;
nu sælger for halvtredsindstyve Drachmer jeg,
og han (pegende paa Pottemageren) for tre affætter Krukker
Landet rundt.
Tag da, Trygæos, disse Segler her, og hvad
du ellers ønsker dig, for Intet! Tag ogsaa det!
thi hvad vi have vundet ved vort Salg, deraf
vi bringe disse Gaver til dit Bryllup dig.

Trygæos.

Nu vel! saa lægger disse Sager her, og gaaer
saa ind og spiser! — skynd Jer nu, thi der jeg seer
en Vaabenkræmmer nærmer sig forbittret hid.
(Segelsmeden og Pottemageren gaae.)

Vaabenkræmmer (med to Fjerbuske i Haanden).

Vee dig! du har i Bund og Grund mig ødelagt!

Trygæos.

Hvad er der? har du Fjerbuskpine, stakkels Mand?

Vaabenkræmmeren.

Min Handel og min Næring har du ødelagt,
(peger ud blandt Tilskuerne)
og hans, og hans, og Landsesmedens, som du seer.

Trygæos.

Hvad skal jeg gi'e for de to Fjederbuske der?

Vaabenkræmmeren.

Hvad vil du gi'e?

Trygæos.

Hvad jeg vil gi'e? Jeg undseer mig —
men da det Buskebinderi er noget svært,
saa vil jeg give dig tre Kander Figener,
saa kan jeg viske af mit Bord med saadan en.

Vaabenkræmmeren.

Naa ja, saa gaa da ind og bring mig Figener!
thi det er bedre dog end ingenting at faae.

Trygæos (prøver Buskene).

Nei væk med dem! gaa Pokker i Vold du fra mit Huus!
de fælde Haar og duer ei det ringeste,
jeg giver ei en Figen for dem begge to.

Vaabenkræmmeren.

Hvad skal jeg gjøre da med dette Pandser her,
ti Miner værdt og deilig gjort — jeg arme Mand!

Trygæos.

Nei dette skal dog intet Tab forvolde dig.
Jeg kjøber det for hvad det selv har kostet dig;
den er jo gjort den Ting ret som til Stolegang.

(sætter sig paa den.)

Vaabenkræmmeren.

Driv du kun ikke Spot med mig og med mit Tøi!

Trygæos.

Nu lægger jeg tre Smaasteen her, det er bequemt.

Vaabenkræmmeren.

Hvordan vil du da tørre dig, du Klodrian?

Trygæos.

Jeg stikker Haanden gjennem Aarehullet her
og her.

(stikker Haanden gjennem Pandserets Armhuller.)

Vaabenkræmmeren.

Naa begge Hænder?

V. 1234. En Mine = 33 Rdlr.

V. 1239. De brugte ikke Papir, men Smaastene.

V. 1241 flg. Den Borger, som skulde udruste og underholde et Krigsskib, maatte lønne saa mange Roerkarle, som der vare Aarehuller. For at spare, tilstoppede de stundom et eller flere Huller.

Trygæos.

Ih ja vist, for ei
at gribes i at stjæle bort et Aarehul.

Vaabenkræmmer.

Du vil forrette paa en Stol ti Miner værd?

Trygæos.

Ih ja, det vil jeg just, du Træring! Troer du ei,
min Rumpe skulde være mig ti Miner værd?

Vaabenkræmmer.

Gaa da, hent Pengene!

Trygæos (staaer op).

Nei, nei, min gode Ven,
den trykker Enden. Væk! jeg vil ei kjøbe den!

Vaabenkræmmeren (tager en Trompet frem.)

Hvad skal jeg nu da gjøre med Trompeten her,
som jeg engang har givet sexti Drachmer for?

Trygæos.

Naar du dens hule Gang udfylder heelt med Bly,
og stikker ovenfra derind en langlig Stang,
saa vil du faae en deilig Vippe-Kottabos.

Vaabenkræmmer.

Ah! du gjør Nar.

V. 1253. Kottabos. Paa en høi Stage var anbragt en bevægelig Vægtstang, med en Skaal i hver Ende. Man søgte at kaste Viin i disse Skaaler saaledes, at deraf kunde udledes et godt Varsel.

Trygæos.

Jeg giver dig da et andet Raad.
Gyd du, som jeg har sagt, kun Bly derindeni,
og anbring saa paa denne her en Vægtstang, som
med Snore bindes fast, saa faaer en Bismer du,
at maale Figen med paa Landet til Slaverne.

En Hjelmsmed (med Hjelme).

Ha du, fordømte Uhyre, har mig ødelagt!
See, dette har engang jeg givet en Mine for.
Hvad skal jeg nu med det? hvem kjøber vel det Kram?

Trygæos.

Gaa hen og sælg det Hele til Ægypterne!
Det er jo prægtigt til at maale Afføring i.

Vaabenkræmmer.

O kjære Hjelmsmed, ak! hvor gaaer det daarligt os!

Trygæos.

Der er dog Intet gaaet ham imod?

Vaabenkræmmer.

Ja saa?
Hvortil skal da vel Nogen bruge Hjelme nu?

Trygæos (tager ham ved Ørerne).

Jo! naar han lærer slige Hanke at sætte til,
saa vil han faae for dem langt meer end nu han faaer.

Hjelmsmeden (til Vaabenkræmmeren).

Kom, Landsemand, og lad os gaae!

V. 1262. Ægypterne purgerede tre Dage i Rad hver Maaned.

Trygæos.

Vist ikke nei!
Jeg vil jo kjøbe af ham disse Landser her.

Vaabenkræmmer.

Hvad vil du give?

Trygæos.

Var' de flakte, tog jeg dem
til Gjerdestaver for en Drachme hundredviis.

Vaabenkræmmer.

Han holder os for Nar. Kom, lad os gaae, min Ven!
(De gaae; Drenge komme ud af Huset.)

Trygæos.

Nei see dog, see der kommer nogen Drenge, Børn
af mine Gjæster, herud for først at pisse, før
de gjøre Prøve paa Bryllupssangen, troer jeg vist.
Hør, Dreng! har du betænkt, hvad du vil synge, kom
saa hid og staa hos mig, og prøv først Sangen her!

Lamachos' Søn.

„Krigerhelte lad først os besynge —"

Trygæos (afbrydende).

Nei, nei, lad dog være
Krigerhelte at synge, thi nu, o du trefold fordømte,
er der jo Fred; du er en forbandet, uvidende Unge.

V. 1279. „Krigerhelte" ɔc., Begyndelsen af et Epos „Epigonerne" (Efterkommere af de Syv mod Thebe, som droge ud for at hevne disse deres Fædres Død).

V. 1282. Af Homers Il. IV, 446. IX, 60.

Lamachos' Søn.

„Men da de rykkende frem vare komne nær ved hinanden,
stødte de Skjoldene, baade de flade og buglede, sammen."

Trygæos.

Skjolde? Men vil du da ei holde op at tale om Skjolde?

Lamachos' Søn.

„Mellem hinanden nu lød baade Jammer og Jubel af
Krigsfolk."

Trygæos.

Jammer af Krigsfolk? nei du ved Dionysos skal hyle,
du skal Jammersang qvæde, ja en, som rigtig er buglet!

Lamachos' Søn.

Siig mig: hvad skal jeg synge? hvad er der, som helst du
vil høre?

Trygæos.

„Saadan spiste nu hine af Oxernes Kjød" — saadan noget —
Frokosten retted de an og hvad der var lækkert at nyde.

Lamachos' Søn.

„Saadan spiste nu hine af Oxekjød; Hestenes Halse
dampende løste af Aaget de, da de var mætte af Krigen."

Trygæos.

Ret saa! de mætte var af Krig, saa spiste de.
Syng det, just det: da de var mætte, spiste de.

Lamachos' Søn.

„Da de var færdige, pandsred de sig —"

Trygæos.

Ja med Viin, ikke sandt? 1299

Lamachos' Søn.

„stormed af Porten saa ud; høit lød et uslukkeligt Krigsraab."

Trygæos.

Saa gid du skee alt Ondt, Dreng, med din evige Krig!
Du synger kun om Slag, du! Naa, hvis Søn da er du?

Lamachos' Søn.

Jeg?

Trygæos.

Ja, ja vist du.

Lamachos' Søn.

Jeg er Lamachos's Søn.

Trygæos.

Aha!
Vistnok havde jeg undret mig, hvis du ei havde været 1300
Søn af en Kampmand eller en Kampmager eller en saadan.
Nu væk med dig, gaa, syng for Landsedragerne!

(Drengen gaaer.)

Veed. Ingen her: hvor er Kleonymos' Søn?

(Kleonymos' Søn træder frem.)

Kom, syng mig Noget, du, før du gaaer ind! Jeg veed,
du ei som han vil synge, du en klog Mands Søn. 1305

V. 1301. Kampmand — Kampmager: Hentydninger paa Navnet Lamachos (Kampelsker, af μάχη, Kamp).

Kleonymos' Søn.

„En af Saierne prunker med Skjoldet, et dadelfrit Værge,
som jeg hist ved et Krat af mod min Villie forlod."

Trygæos.

Siig mig, min Pusling, mon sligt om din egen Fader du synger

Kleonymos' Søn.

„Livet frelste jeg dog, —"

Trygæos.

ja, men til Skam for Forældre.
Men hør, lad os gaae ind! Jeg veed med Sikkerhed,
at Alt hvad nylig du om Skjoldet sang, det vil
du aldrig glemme, du, en saadan Faders Søn.

(Drengen gaaer.)

I Andre, som vil blive her, har Eet endnu at gjøre:
at proppe Jer med hvad I seer, ei gumle hen i Veiret.
Saa falder an med Mandemod!
med begge Kjæver hugger ind! Hvad nytter det, I Stakler,
at have hvide Tænder, naar de Intet har at tygge?

Chorforer.

Ja det skal vi besørge strax. Og Tak, fordi du byder!

(til Choret)

Naa I, som længe sultet har, nu grib til Harestegen!
Ei hver Dag just det times Jer

V. 1306—7. Et Distichon af Archilochos, som havde tabt sit Skjold i en Strid mod Saierne, et Thrakisk Folk.

at træffe Kager, som saa frit omvandre uden Opsigt.
Saa hugger da nu i Jer, at I ei for-seent skal angre!

Chor.

Nu vogter jer Tunge! thi nu er det Tid hid Bruden at føre fra Huset,
og Fakler at bære, mens Folket i Brimmel høit jublende fro træder Dandsen.
Det er Tid, nu atter paa Marken ud hvert Avlingsredskab at bringe,
naar først vi har dandset og Drikoffer skjænket, og ud Hyperbolos jaget,
og naar vi har bedet de Himmelske fromt,
at de Rigdom skjænke Hellenernes Folk,
og at vi alle maae høste Korn
i Overflodsmaal og megen Viin,
og Figen til Næring;
at vore Koner maae føde os Børn,
at alle de Goder, som før vi har tabt,
vi atter maae vinde tilbage igjen,
at det blinkende Staal maa hvile!
(Man bringer Opora smykket som Brud.)
Kom, Jomfru, i Marken ud!
kom, Skjønne, saa skal du skjønt
ved min Side her hvile!
O Lykkalige, hvor fortjent
nyder du din Lykke nu!

V. 1326. Hyperbolos, see V. 684.

Hymen o Hymenæos!
Hymen o Hymenæos!
Hvad skal vi hende yde?
Hvad skal vi hende yde?
Vi hendes Frugt vil nyde,
vi hendes Frugt vil nyde!
Og nu vil vi Formænd
løfte og bære
Brudgommen høit!
Hymen o Hymenæos!
Hymen o Hymenæos!

Trygæos.

Boer nu sammen i Fred
uden Ufærd og Nød,
og indsamler Figen!
Hymen o Hymenæos!
Hymen o Hymenæos!

Chor.

Den Enes Figen stor og tyk,
den Andens sød!

Trygæos.

Ja syng du saa, naar spist du har
og drukket megen Viin,
Hymen o Hymenæos!

Chor.

Hymen o Hymenæos!

Tyrægos (til Tilskuerne).

Hil Jer, o hil Jer, Mænd!
Hvis I nu vil følge mig,
skal I faae Kager!

1365308

Hvepserne,

Komedie af Aristofanes.

Oversat

af

N. V. Dorph.

Udgivet

af

C. Berg.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Samfundet til den danske Literaturs Fremme.

Thieles Bogtrykkeri.

1860.

Forord.

For et Aars Tid siden blev jeg af afdøde Professor Dorphs Familie anmodet om at gjennemsee den af Dorph fuldstændig oversatte Aristofaniske Komedie „Hvepserne" for at gjøre den færdig til Trykken. Idet jeg med Glæde har paataget mig dette Arbeide, paaligger det mig her med et Par Ord at omtale, hvordan Oversættelsen var, da jeg modtog den, og hvilke Forandringer jeg har meent at burde foretage. Der er efterladt to Exemplarer, det ene skrevet med D.s egen Haand, det andet med en Afskrivers, men rettet af D. selv indtil omtrent Vers 900. Desuden er det første Exemplar senere corrigeret af D. selv under en ny Gjennemlæsning. Jeg har sammenlignet disse to Afskrifter og naturligviis optaget Rettelserne fra begge. Intet af de antike Dramaer, som D. har oversat, er blevet udgivet, førend jeg og enkelte andre af Dorphs Bekjendte havde læst det igjennem (og gjort vore smaa Bemærkninger), og førend det var blevet oplæst for et lille Auditorium hos Dorph af Skuespiller Mantzius, ved hvilken Leilighed atter meddeeltes et og andet, som Enkelte af os under Recitationen vare blevne opmærksomme paa. For nu nogenlunde at lade ogsaa dette Stykke gjennemgaae en lignende Prøve, har jeg anmodet et Par af disse Bekjendte at gjennemlæse Oversættelsen og meddele mig deres Bemærkninger. Støttende mig hertil og til hvad jeg selv havde iagttaget, har jeg deels fjernet nogle

Feil, der for største Delen have deres Grund i Uagtsomhed, deels foretaget nogle smaa Rettelser i Versifikationen. I Chorsangenes Verseform har jeg Intet turdet rette, da D. her, ligesom Wilster, har forladt noget det antike Versemaal. Ogsaa i Dialogen har jeg anseet det for urigtigt at rette Vers, der ere byggede temmelig frit, men have deres Støtte i lignende Vers i de øvrige af D. oversatte Dramaer. Heller ikke har jeg turdet foretage Forandringer, naar D. enkelte Steder har fulgt Læsemaader i Grundtexten, som jeg ikke vilde foretrække. Hvad endelig Noterne angaaer, da var D. en afgjort Fiende af mange Noter til en lille Text, og det var kun en indtrængende Opfordring af Samfundet „for den danske Literaturs Fremme", der bevægede ham til at forsyne de tidligere Oversættelser med en Deel oplysende Anmærkninger. Skjøndt vel Aristofanes fremfor nogen anden Forfatter kan trænge til langt flere Oplysninger, end man er istand til at give, har jeg dog troet at burde blive staaende paa nogle ganske enkelte Tilføielser nær ved det Udvalg, som D. selv har gjort og som svarer til dem, der findes i „Freden" og „Ridderne". Noget lignende gjælder om den hosføiede Indledning. Endelig har jeg troet at burde udelade 12 Vers, som ved deres hele Indhold og Udtryksmaade vare altfor stødende. Paa sidste Side ere de enkelte Forandringer angivne.

Udgiveren.

Forerindring.

„En gjennemgribende Reform d. e. en Restauration af vort hele offentlige og private Liv er nødvendig: vi ere syge, meget syge!“ Dette er Grundtanken i og Omqvædet af alle Aristofaniske Digtninge, dette den stadige røde Traad, som gaaer igjennem dem alle. Som en Læge, der daglig besøger sin Patient og daglig opdager nye Symptomer paa en tærende Sygdom, saaledes giver Aristofanes os med hvert nyt Stykke et nyt Capitel af det athenæiske Folks Syge-historie. Men Patienten er døv for alle Raad og Advarsler, hvad enten disse gives med en streng og bekymret Faders Alvor, eller med en jovial Vens muntre og smilende Mine, eller med Narrebrixen i Haanden. — Ja, Aristofanes er paa engang denne Souverains Livlæge og Hofnar, og, som sædvanlig, er Narren klogere end Keiseren; bag hans gale, overgivne Løier og Fjas skjuler sig den politiske Læges Viis-dom saavelsom hans Troskab mod den af ham trods alle sine Forkeertheder elskede Herre.

Athens Souverain, Folket, er som saadan ogsaa første og eneste Dommer i Landet. Den komiske Conversation, som Hofnarren denne Gang fører med Keiseren, dreier sig hovedsagelig om denne hans Egenskab som Organ for Rets-udøvelsen. Vilde Skalken sige sin Mening lige ud — men det behøves neppe, saa haandgribeligt anthyder han den, — saa maatte den kortelig lyde som saa: „Strenge Herre og Dommer! Hvorfor vil Du dog plage Dig med Justitsen,

som Du dog forstaaer ligesaa meget af som af Regeringen! See dog, hvad for et Huus Du holder her i Landet! — Hei vil Du gaae! Vær lystig og veltilmode, saa er Du virkelig en stor — idetmindste Din egen Herre, kan sove lige til Middag, gjøre Dig tilgode paa Dine gamle Dage, og jeg giver Dig mit Ord for: Dine Embedsmænd og Dommere ville uden Dig ret godt blive færdige. Men blander Du Dig i Sagerne, saa er Du, som altid, den, der bliver narret."

Hvepserne, som gaaer ud paa at skildre den eiendommelige Mani; Athenæerne nærede for Dommerbestillingen, hører til de Komedier, der udelukkende befatte sig med Statens indvortes Indretninger og med Folkets Sæder. Ifølge den Indretning, at det souveraine Folk var baade Lovgiver og Dommer, blev Retspleien underkastet Indflydelsen af de politiske Lidenskaber og kom netop derved i Demagogernes Magt. Saaledes er Stykket stilet imod den mægtigste Folkeleder Kleon.

Af det til Deeltagelse i Folkeforsamlingen berettigede Antal Borgere, bleve aarligen 6000, der havde fyldt det 30te Aar, valgte ved Lodtrækning til Dommere og tagne i Ed. Disse repræsenterede det hele Folks dømmende Magt og kaldtes Heliaster, Domstolen Heliæa. De udgjorde ti Afdelinger, 500 i hver, da de 1000 vare Suppleanter. Sædvanligt dømte en enkelt Afdeling i hver Sag. Dommerne fik for hver Sag, de paadømte, 3 Oboler eller omtrent 1 Mark i Sølv hver. Denne Løn var et stærkt Pirringsmiddel for den athenæiske Almue, men ogsaa Aarsagen til den offentlige Retspleies Forfald, idet Vindesygen syntes et berettiget Motiv, og Døren aabnedes for Bestikkelse og Partiskhed. — Da enhver Retssag maatte tilendebringes paa een Dag, begyndte Forhandlin-

gerne for det meſte allerede tidlig om Morgenen, hvorfor ogſaa Dommerne i Stykket allerede ved Midnat bryde op hjemmefra, for at komme tidsnok. — Hensigten med det Hele, alvorlig taget, er at helbrede Folket, som fremſtilles ved Filokleon, for ſin uſalige Dommergalſkab. Denne Tanke udvikler Digteren paa følgende Maade: Den gamle arrige dømmelyſtne Heliaſt Filokleon (Kleonsven) er af ſin Søn Antikleon (Kleonsfjende) ſom vanvittig bleven indſluttet og bevogtet i Huſet, for at han ikke i ſin forſlidte Dommer-kappe ſkal hver Morgen løbe til Domhuſet. Sønnen vil meget mere ſkaffe ham et behageligt Liv, indføre ham i moderne Cirkler og faae ham til at forglemme ſin gamle Paſſion. Dermed fremtræder ſtrax paa Scenen Modſæt-ningen af det gamle og det unge Athen. Den Gamle for-ſøger paa alle mulige Maader at komme ud af ſit Fængſel, indtil endelig en Skare Embedsbrødre, ſom allerede ved Midnat drage til Domhuſet, marſcherer op foran Huſet og kalder ham ud. Denne Skare, ſom udgjør Stykkets Chor og har Udſeende ſom Hvepſer (ved en ſort- og guulſtribet Kappe og en tilſyet Hvepſebraad), lover vel Filokleon Raad og Biſtand, men imidlertid kommer Sønnen i heftig Strid med Dommerchoret, og Enden bliver, at Sønnen giver Faderen fri og lover ved ſit Liv, at han ved Grunde ſkal overbevise Faderen om, at hans Embeds Magt og Værdighed er tom Indbildning, og at han kun er Andres Slave. Choret vælges til Voldgiftsmænd, og Striden bliver til ſtor Fornøielſe for den Gamle behandlet ſom en forme-lig Proces. Den Gamle forſømmer ikke at fremhæve alle Embedets Behageligheder. Men Sønnen modbeviſer ham. Til Slutningen byder han ham endnu engang det hyggeligſte Liv, naar han vil lade være at dømme. Choret bliver ved diſſe

Foreſtillinger omſtemt og træder over paa Modſtanderens Side. Men den Gamle capitulerer dog først paa det Vilkaar, at Sønnen lover at indrette ham et lille Huustribunal, hvor han i Mag kan ſidde inden ſine egne fire Vægge og holde Ret over ſit Huusthende og ſit Huusfæ. Dette giver nu Anledning til Hundeprocesſen, hvori den klagende Hund ingen Anden er end Kleon ſelv. Men den Gamle kan endnu ikke glemme ſin Lyſt til at domfælde, og Sønnen maa ved Liſt bringe ham i ſaadanne Omſtændigheder, at han mod ſin Villie kommer til at frikjende en Anklaget. Dette Reſultat gjør et ſaa frygteligt Indtryk paa den Gamle, at han nu ikke mere anſeer ſig duelig til Dommerembedet. Han giver altſaa Afkald paa ſamme for beſtandig og overlader ſig villieløs til den Yppighedens Skole, i hvilken Sønnen indvier ham.

Filokleons hele Digten og Tragten udſpringer fra den tomme Forfængelighed, at ſee ſig af de Store tilbedt ſom en Gud, fra den uindſkrænkede Frihed til at kunne vilkaarligen ſkalte og valte i alle Retsſager, men fremfor Alt fra den ſmaaligſte Haveſyge. Nu har Sønnen viiſt ham, at han midt i ſin Indbildſkhed kun er en afhængig Slave, at han ved Hundeprocesſen har opløſt ſin Dommer-Virkſomhed i ſit Intet og har berøvet ſit Liv alt Indhold, ja endog det ſidſte Skin af Betydning. Er det nu et Under, at denne aldeles tomme Figur optræder plat og gemeen i det nye Liv, han ſkal begynde? Efterat Dommerhaandværket er opgivet, er der intet mere ved Filokleon, det er tomt og øde i ham, og kun Vinens Aand ſvæver endnu over ham og lader ham til ſamme Tid parodiere baade ſin egen tidligere og det Parties Virkſomhed, til hvilket han nu er gaaet over.

Hvepserne.

Personerne.

Sosias
Xanthias } Filokleons Slaver.
Antikleon, Søn af
Filokleon, attisk Dommer.
Chor af Dommere i Hvepse-Maske.
Fire Drenge.
En Hund.
En Brodkone.
En Klager.

En Plads i Athen foran Antikleons Huus.

Sosias og **Xanthias** holde Nattevagt foran Filokleons med et Net overtrukne Huus.

Sosias (vaagner).

Hvad gaaer ad Dig, ulykkelige Xanthias?

Xanthias (søvnig).

Jeg lærer mig at gjøre kort vor Nattevagt.

Sosias.

Saa skylder Du nok din Ryg et dygtigt Livfuldt Prygl.
Du veed dog, hvad for et Udyr vi bevogte her?

Xanthias.

Ja vist! — jeg ønsker kun at hvile lidt fra Sorg!

Sosias.

Ja prøv Du kun! — der svæver ogsaa sødelig
ned over mine Øienlaag en Slummerdøs.

(Nikker stærkt med Hovedet, kæmpende med Søvnen).

Xanthias.

Er Du fra Forstanden eller korybanter Du?

V. 8. Korybanter vare Præster, som dandsede vildt med underlige Hovedbevægelser.

Sosias.

Nei, men en Søvn mig griber fra Sabazios.

Xanthias.

Du dyrker da den samme Sabazios, som jeg.
Ja ogsaa imod mig drog nys, som Perserdrot,
søvnnikkende Slummer over mine Øienlaag:
og, sandt, jeg havde nys et selsomt Drømmesyn.

Sosias.

Jeg og, isandhed eet, jeg aldrig før har havt.
Men fortæl dog Du nu først!

Xanthias.

Jeg syntes, at en Ørn,
ret mægtig stor, slog i sin Flugt paa Torvet ned,
og snapped flux med sine Kløer et Kobberskjold,
og førte det i Luften med sig høit mod Himlen op,
og kasted det saa fra sig, den Kleonymos.

Sosias.

Saa blier han jo en Gaade, den Kleonymos.
„Hvad er det", vil man spørge nu ved Drikkelag,
„hvad er det for en Skabning, som paa Jorden og
i Himlen og i Havet kaster bort sit Skjold?"

V. 9. Sabazios = Bakchos. — V. 17. *ἀσπίς*, Skjold, betyder ogsaa Slange. — V. 20. Kleonymos, en Datids Jacob von Tyboe, bekjendt for som Kujon at bortkaste sit Skjold. — V. 21. Gaader vare en sædvanlig Tidsfordriv ved Drikkelag.

Xanthias.

O vee mig, ak! hvad Ufærd skal der times mig,
dajeg har havt en saadan Drøm!

Sosias.

Frygt Du kun ei!
Det bliver ei saa slemt, ved Zeus, jeg svær Dig til.

Xanthias.

Det er dog slemt: en Mand, som kaster bort sit Skjold.
Men hør, fortæl nu ogsaa Du!

Sosias.

Det vigtigt er,
thi min Fortælling angaaer hele Statens Skib.

Xanthias.

Saa skynd Dig og fortæl da ligefra Bunden af!

Sosias.

Jeg syntes strax i første Søvn, jeg saae paa Pnyx
en Folkeforsamling, men af Faar, som sade der,
enhver med Stok i Haanden og med Kappe paa.
Derpaa i Kredsen af disse Faar, saa syntes mig,
der stod som Taler et altopslugende Rovdyr frem,
aldeles med en Stemme som et stukket Svin.

Xanthias.

Aa fy!

Sosias.

Hvad er der?

V. 35. Rovdyr o: forhenværende Læderkræmmer Kleon.

Xanthias.

Stille, tys! ſiig ikke meer!
Af raadent Læder ſtinker hæsligt denne Drøm.

Soſias.

Derpaa det Bæſtie tog en Vægtſkaal, og paa den
afveied en Oxes Nyreſtykke.

Xanthias.

Vee mig! vee!
Det Dyr vil rive reent iſtykker vort hele Folk.

Soſias.

Saa ſyntes mig, Theoros ſad ved Siden af
det Dyr paa Jorden, og havde Krage=Hoved paa.
Saa ſagde Alkibiades læſpende til mig:
„Seel Du? Theolos med et Klage=Hoved paa?"

Xanthias.

Ja ſaadan læſper rigtig Alkibiades.

Soſias:

Er det da ikke rædſomt, at Theoros er
en Krage bleven?

Xanthias.

Nei, ypperligt.

Soſias.

Hvordan?

V. 40. Ordſpillet ligger i *δημος βόειος* („Oxefedt" eller „Oxefolk"). Meningen er: Medens Kleon giver ſig Udſeende af at nære Folket med det bedſte Fedt, forvirrer han det kun mere.

Xanthias.

Hvordan?

Fra Menneske han pludselig en Krage blev.
Er det nu ikke tydeligt at slutte, at
han flux fra os vil flyve hen, hvor Krager boe?

Sosias.

Jeg giver strax Dig otte Skilling og fæster Dig,
da Du forstaaer at lægge Drømme ud saa vel.

Xanthias

(staaer op og træder frem).

Saa! lad mig nu vort Stykkes Indhold sætte frem,
kun har jeg først et lidet Ord at sige Jer.
I maae ei vente altfor Meget af os just,
dog heller ikke nogen fra Megara stjaalen Spas;
thi her der findes ei et sligt Par Slaver, som
blandt Publikummet kaster Nødder af en Kurv;
og ei Herakles, narret for sin Middagsmad;
ei heller blier Euripides forhaanet fræk;
og selv om Kleon straaler høit i Lykkens Gunst,
vi gjør dog ikke altid Kaal paa samme Mand.
Kun et lille, men forstandigt Stykke bringe vi:
det er vel ikke mere fint, end I er selv,
dog mere kløgtigt, end et simpelt Gøglespil. —
See hisset oppe ligger vores Herre nu
og sover, denne store Mand, paa Husets Tag.

V. 53. Drømmetydning var et indbringende Hverv. — V. 57. Megarerne vare i Ord for Dumhed. — V. 61. Dog forfølger Aristofanes selv med sin Satire baade Herakles og Euripides.

Han har sin Fader sluttet inde der, og os
han bød at passe paa ham, at han ei gaaer ud.
Hans Fader lider nemlig af en selsom Sot,
som ei saa let man kjender eller gjetter, naar
man ikke hører det af os. — Nu gjet engang!
Amynias, Pronapos's Søn, jo mener vel,
at han er spillelysten; men det er ei saa.

Sosias.

Han spillelysten? Ah! han slutter fra sig selv.

Xanthias.

Ja Soten ender sig paa lysten — det er sandt.
Saaledes siger Sosias til Derkylos,
at han er drikkelysten.

Sosias.

Aldeles ikke, thi
den Sot jo findes hos saa mange brave Mænd.

Xanthias.

Men Skamboniden Nikostrat siger derimod,
han offerlysten eller gjæstelysten er.

Sosias.

Ved Hunden gjæstelysten ei, Nikostratos.
Filoxenos er jo en styg utugtig Mand.

(slumrer atter ind).

V. 78. Sosias er et almindeligt Navn ogsaa for Borgere. — V. 83. Filoxenos. Ordspillet gaaer tabt i Oversættelsen. Filoxenos betyder paa græsk „gjæstelysten", men er ogsaa et Egennavn og der var paa de Tider i Athen en berygtet, udsvævende Mand, der hed saaledes.

Xanthias.

I vrøvler op og ned, og gjetter Intet dog.
Nei, ønsker I at vide det, saa tier nu!
saa skal jeg sige, hvori Herrens Sot bestaaer:
Han dømmelysten er, som ingen anden Mand;
han elsker Dommervæsenet, og sukker dybt,
naar ei han kommer til at sidde paa første Bænk.
Af Søvn han ikke seer et Gran den hele Nat.
Og nikker han saa blot et lille Øieblik,
saa svæver dog hans Sjæl flux til Vanduhret hen.
Da han er vant at holde Stemmesteen i Haand,
saa vaagner han med trende Fingre sammenklemt',
som for at offre Virak paa Nymaanefest.
Ja seer om Demos, Pyrilampes' Søn, etsteds
han ridset paa en Dør „o smukke Sønnelil",
han ridser nærved strax: „o smukke Bønnelil".
Om Hanen, som har galet alt om Aftenen,
han siger, at den vækker ham for silde, da
den er af Skyldige bestukket og forført.
Strax efter Nadver raaber han paa sine Skoe.
Nu kommer han for tidlig, og tager sig saa en Luur,
til Pillen klinet, som en Musling til sin Steen.
Og da i Harm han straffer kun med den lange Streg,
saa vender som en Bi han eller Humle hjem,

V. 92. Efter et Vanduhr, som stod i Domhuset, bestemtes Tiden for Talerne. — V. 98. Bønner brugtes ogsaa som Stemmekugler. V. 105. Ved korte Streger betegnedes paa Stemmetavlen de mildere, ved lange Streger de strengere Straffe.

med Kløerne heel fuldt tilklæbede med Vox.
Af Frygt, at han skal mangle Stemmeskaller, see
saa holder han i Huset her en Østersbank.
Saa galt han skaber sig! Advarsler gjør ham kun
end meer forrykt. Derfor vi stænger inde ham,
og passe paa ham, at han ei skal løbe bort;
thi Sønnen tager sig hans Sygdom meget nær.
Og Først nu han søgte ved gode Ord at faae
ham til, at ei han Dommerkappen bar, og at
han ei forlod sit Huus; men han adlød ham ei.
Han vasked da og tvætted ham; men Alt omsonst.
Derpaa han vied ham til Korybant; men med
sin Pauke styrted han som Dommer i Nygaard ind.
Da disse Cure ikke vilde ret slaae an,
han bragte til Ægina Gubben, og lagde ham
til Slummer i Asklepios's Tempelhal.
Men strax ved Daggry stod ved Skranken han igjen.
Fra den Tid af vi har ei meer ham sluppet løs.
Men dog han undveg gjennem Husets Rende snart,
snart gjennem Røgfangshuller. Hver en Aabning her
tilstopped vi og propped vi med Klude da.
Men han slog Nagler ind i Væggen, og paa dem
han som en Allik hopped op og smutted bort.

V. 117. tvætted ham for at frelse ham fra Galskabens Dæmon. — V. 118. Korybanterne havde en Pauke i Haanden til Dands. — Nygaard, et Domhuus. — V. 122. At sove i Æskulaps Tempel ansaaes for et Lægemiddel. Derfor var der egne Sovekamre i Templet.

Saa spændte vi da rundt omkring den hele Gaard
et Fangenet, og saadan vi bevogte ham.
Og Navnet paa den gamle Mand er Filokleon —
ja jeg forsikrer —, og Antikleon er Sønnens Navn,
en Herre ret storsnudetvæligsnysende.

Antikleon (raaber ned).

Hei, Xanthias og Sosias! naa sover I?

Xanthias.

O vee!

Sosias.

Hvad er der?

Xanthias.

Antikleon er staaet op.

Antikleon.

Men vil da ingen af Jer komme strax herind?
Min Fader er jo krøbet i Badstuovnen ind,
og lister som en Muus sig rundt. Men see nu til,
at ei af Badekarrets Hul han slipper ud.

(Sosias gaaer).

(til Xanthias).

Og Du, stil Dig ved Døren hen!

Xanthias.

Ja, Herre, ja!

Antikleon.

O Drot Poseidon, hvad buldrer i det Røgfang der?

(Filokleon kiger ud af Røgfanget).

Hør, hvem er Du?

Filokleon.

Jeg er en Røg, som trækker ud.

Antikleon.

En Røg? ja saa? af hvilket Træ?

Filokleon.

Af Figentræ.

Antikleon.

Ved Zeus det er den skarpeste af alslags Røg.
Vil Du gaae hurtigt bort! — men hvor er Dækselet?
Tilbage! jeg slaaer Laaget i for Næsen Dig.

(Filokleon kryber ind).

See Du nu til at finde paa en anden List!
Jeg er ulykkelig som ingen anden Mand;
jeg vil jo blive kaldet Søn af Fader Røg.
Hør, Dreng, luk Døren i, sæt Ryggen stivt imod,
mandhaftigt, kjækt; jeg kommer selv nu strax derned.
Pas vel paa Laasen, Du, og giv ret nøie Agt
paa Nøglen, at han ikke gnaver Kammen af!

Filokleon (indenfor).

Hvad vil I? — Maa jeg ikke komme ud, I Pak,
for at dømme? Skal Drakontides da slippe fri?

Xanthias.

Naa vilde Du Dig ærgre over det?

V. 144. *σῦκον* (Figen): deraf Sykofant.

Filokleon.

Da jeg
raadførte mig i Delfi, ſpaaede Guden mig,
at, lod jeg En gaae fri, ſaa maatte jeg forgaae.

Xanthias.

Bevar mig, Gud Apollon, hvilken Spaadom dog!

Filokleon.

Jeg beder, luk mig ud! ha! ellers briſter jeg!

Xanthias.

Nei, ved Poſeidon, nei, Filokleon, nei! nei!

Filokleon.

Saa gnaver jeg mig gjennem Nettet med Tænderne.

Xanthias.

Du har jo ingen Tænder.

Filokleon.

Ah! jeg ſvage Mand!
hvordan ſkal jeg dog dræbe Dig! — hvordan? — giv hid
et Sværd paaſtand! — hvad eller en Stemmetavle hid!

Antikleon (kommer).

Den Mand en Uſærd har i Sinde, lader det.

Filokleon.

O nei, aldeles ikke! Jeg vil ſælge kun
det Eſel, ſom jeg har, med ſamt dets Sadeltøi:
det er jo Markedsdag idag.

V. 166. See V. 105.

Antikleon.

Saa kunde jo
jeg ogsaa sælge det.

Filokleon.

Men ei saa godt som jeg.

Antikleon.

Ved Zeus! jo! bedre. Bring mig Eselet herud!

Xanthias.

Hvilket Paaskud han fandt paa! hvor underfundigt, for før ud at slippe!

Antikleon.

Men alligevel han fik
en Næse lang; jeg mærked nok haus Lureri.
Saa vil jeg selv gaae ind og hente Eselet,
at ei den Gamle atter nu skal slippe ud.

(gaaer og kommer tilbage med det oppakkede Esel).

Langøre, hvi græder Du? fordi vi sælge Dig?
Gaa rask! — hvi stønner Du? Du bærer dog vel ei
en Odysseus?

Xanthias.

Jo ved Zeus han bærer — seer Du — En
dernedenunder, som har hængt sig ved hans Bug.

V. 181-82. Odysseus (Odyss. IX) søgte at liste sig ud af Kyklopen Polyfems Hule, (hvem han iforveien havde blindet) ved at hænge sig under Bugen af en uldrig Væder. Paa Spørgsmaal af Kyklopen, hvem han var, havde Odysseus kaldt sig Utis, Ingen.

Antikleon.

Men hvem dog? lad mig see!

Xanthias.

See her!

Antikleon.

Hvad er dog det?

Hvem er Du, Menneske?

Filokleon (under Eselets Bug).

Jeg Ingen er ved Gud!

Antikleon.

Naa Ingen? hvad Landsmand?

Filokleon.

Rømningsøn fra Ithaka.

Antikleon.

Du, Ingen, skal ved Zeus vist ingen Glæde faae!
Træk strax ham frem! — Nei see dog den forrykte Mand,
hvor han har bidt sig rigtig fast! — han ligner jo,
saa synes mig, livagtigen et Eselføl.

Filokleon.

Vil I ei lade mig i Ro, saa lad os slaaes!

Antikleon.

Hvorom da skal vi slaaes?

Filokleon.

Om Eselets Skygge.

V. 192. En Mand havde engang leiet et Esel fra Athen til Megara. Underveis lagde han sig under Middagsheden i Eselets Skygge.

Antikleon.

Ha!

Du er et daarligt Stykke Karl, men dygtig fræk.

Filokleon.

Et daarligt Stykke? Nei, saa veed Du ei, jeg er
en Lækkerbidsken; men det vil Du lære, naar
Du smager Bugstykket af den gamle Heliast.

Antikleon.

Driv Du nu Eselet og Dig selv i Huset ind!

Filokleon (stødes ind af Døren).

Meddommere og Du Kleon! kommer mig til Hjelp!

Antikleon.

Herind! og skrig saa indenfor den lukte Dør!
(til Xanthias).
Vælt Du en heel Hob Stene foran Døren her,
og skyd saa Slaaen atter strax for Døren fast,
og stil en Bjelke tværs imod, og slæb herhen
den store Morter hurtig nu!

Xanthias.

O vee! au, au!
der faldt en Steen herned paa mig — hvorfra kom den?

Men Eseldriveren vilde ikke tillade dette, da han vel havde leiet ham Eslet, men ikke dets Skygge. Leieren paastod, at han havde leiet det, forat bruge det til hvad han vilde. Fra denne intetsigende Strid kom det til Proces. Deraf Ordsproget: „Om Eslets Skygge". (Schol.) — V. 196. Heliast o: Eslet, hvoraf Bugstykket (her: Filokleon) var det bedste til Steg. Fede Esler spiste Grækerne gjerne.

Antikleon.

En Muus maaskee har kastet Noget ned paa Dig.

Xanthias.

En Muus? — ja vist ved Zeus! ih ja! see der, hvor han,
det Heliaster-Utøi sniger under Taget sig.

(Filokleon sees under Taget).

Antikleon.

O vee! nu bli'er den Gamle da nok snart en Spurv
og flyver bort herfra; — Men hvor er Nettet dog?
Naa væk Du, væk! — Ved Zeus jeg vilde hellere
blokere Skione hist end denne Fader her.

Xanthias.

O hør! da vi har jaget nu den Gamle væk,
og han umulig kan sig liste fra os meer,
skal vi saa ikke ta'e os en lille bitte Luur?

Antikleon.

Du Dosmer, om et Øieblik saa komme jo
Meddommerne, at hente herfra denne Mand,
min Fader.

Xanthias.

Hvad siger Du? — det er jo Nat endnu.

Antikleon.

Ih nei ved Zeus, de staaer just sildig op idag:
de henter ellers altid ham ved Midnatstid,

V. 210. Byen Skione paa den makedoniske Landtunge Pallene tilhørte Athen, men havde gjort Opstand, og blev nu blokeret af Athenæerne.

med Lampeblus i Haand, og Sange nynnende,
fønikiskfrynichogamleyndlingsarier,
hvormed de lokke ham.

Xanthias.

Aha! dem kan vi vel,
hvis det behøves, jage snart med Stene væk.

Antikleon.

Nei, Tosse! Hvis man tirrer dette Folkefærd,
de gamle Mænd, saa er de som en Hvepseſværm,
thi under Rumpebenet har de og en Braad,
særdeles skarp, hvormed de stikke; og med Skrig
de springe rundt, og sprude ret som Gnister da.

Xanthias.

Vær ubekymret! Har jeg ikkun Stene her,
saa splitter jeg den hele Dommer-Hvepseſværm.

(Antikleon gaaer ind. Xanthias sætter sig til at sove).

(**Choret**, der bestaaer af Dommere i Hvepsemaske, kommer ind ledsaget af fire Drenge med Lygter).

Chorføreren.

Nu fremad, Venner, rask afsted! — Hvad, Komias, Du nøler?
Du var jo ei saadan tilforn; nei, stærk som Hundelæder.
Nu bruger selv Charimades jo sine Fødder bedre.
O Strymodor fra Konthyle, min herlige Meddommer,
hvor bliver dog Euergides og Chabes, den Flyeer?

V. 220. flg. Lygten bestod af gjemmemsigtigt Horn med en Lampe i. — Frynichos havde skrevet en Tragedie (Sangspil): Fønikerinderne. — V. 224-35. Konthyle og Flya, attiske Districter.

Kom hid Alt hvad tilovers er, hop heisa hurra heisa!
af Ungdomsskaren, da vi ved Byzantion laae sammen
og havde Vagthold, Du og jeg, og streifed rundt om Natten,
og listed hemmeligen bort Brødkonens Trug behænde,
og hugged det itu og kogte derved vores Grønsel.
Dog lad os skynde os, o Mænd! idag det gjelder Laches:
han har, saa siger alle Folk, en Kube fuld af Penge.
Derfor jo alt igaar os bød Ven Kleon, vor Forsørger,
at komme tidlig og med Tredags-Proviant af Galde,
at ret vi kunde straffe ham for hvad han har bedrevet.
Staldbrødre, lad os ile da endnu før Dagen gryer!
afsted!

(til Drengen).

Dog lad os først ved Lygtens Lys omspeide allevegne,
at ingen Steen i Veien her skal være os til Skade.

Drengen.

Her er Morads, Farlille, see! — tag Du Dig blot iagt!

Chorfører.

Hør, tag en Pind fra Jorden op, snyd saa dermed Lampen!

Drengen.

O nei! jeg med min Finger her kan nok Lampen snyde.

Chorfører.

Hvad tænker Du? med Fingeren ud at trække Vægen?

V. 241 flg. Laches, attisk Admiral, beskyldt for at udpresse Almuen. — Enhver Borger, som gik i Felten, maatte proviantere sig paa tre Dage.

saa lidt af Olie som vi har — tankeløse Unge!
Dig rører det vist ei, at vi dyrt maae kjøbe Olien.
(slaaer Drengen).

Drengen.

Hør, hvis I os ved Snudedrag tænker at belære,
saa slukke vore Lamper vi, løbe hjem paa Timen;
saa skal Du her i Mørke gaae uden Lys og Lygte,
og traske om og gaae tilbunds, som en And, i Pølen.

Chorfører.

Ho ho, min Dreng! jeg tugter og større Folk end Du er. —
Men hvad er det? jeg synes, jeg træder i en Mødding.
(betragter Lampen).

Det kan ei være andet, nei! inden fire Dage
maa Zeus nødvendig sende ned Regn i fulde Strømme.
See kun paa disse Lamper her, hvilke lange Tander!
naar dette skeer, betyder det Regn og Slud i Mængde.
og naar af Jordens skjønne Frugt nogen kommer sildig,
saa trænger den til Regnens Vand, Pust af Nordenvinden.
(standser foran Filokleons Huus).

Men hvor er det dog fat med ham, ham vor Embedsbroder,
som boer i Huset her, at ei ud til os han kommer?
Tilforn han var jo ei saa dorsk; nei, han os anførte,
høitsyngende sin Frynichos, thi han var en Elsker
af Sang. Men hør nu, skulle vi her ei op os stille
og ved vor Sang ham kalde ud: saa maaskee han hører,
og disse Toner lokke ham munter ud af Huset.

Chorsang.

Hvordan er det, at den Gamle dog
ikke kommer, ikke hører os?
Har han tabt sine Skoe?
eller har han i Mørke
stødt fordærvet sin Taa,
og er saa Anklen opsvulmet
paa ham — han er jo alt gammel?
Maaskee har han Lyskebylder.
Dog var blandt os den allerstrengste han,
han alene var aldrig at røre;
naar man bønlig bad ham om Noget,
hang han saadan ned med Hovedet,
og sagde: „Du koger en Steen".

Maaskee for den Mand igaar,
som sig listed bort fra os,
og bedrog os, da han sagde,
han var Athenæerven og
først os meldte Samos' Opstand:
derfor nu maaskee forbittret
ligger han i Feberhede:
saadan er jo denne Mand.

V. 287 flgg. Flere Denuntianter angave falskelig, at der var Opstand paa Samos, og at der gik Forræderi isvang i den thrakiske Krig. Heraf vilde sandsynligviis udspinde sig en fordeelagtig Criminal-Proces. Men da dette slog feil, ærgrede Filokleon sig.

(raabende)

Men staa dog op, min Ven, og fortær Dig ei
saaledes selv, og ærgre Dig ei!
thi der kommer en fed
af de thrakiske Forrædere:
i Blodkrukken med ham!
Naa foran, Dreng, nu foran!

Dreng.

Hør, Farlil, vil Du mig føie,
naar jeg beder Dig om Noget?

Chorfører.

Ja med Glæde, lille Søn! men
siig, hvad Godt skal jeg Dig kjøbe?
O jeg gjetter, at Du ønsker
et Par Terninger, min Dreng!

Dreng.

Nei, ved Zeus, men Figen — ja
de smage søde.

(Drengene omringe ham).

Chorfører.

Nei, ved Zeus!
om I saa alle staae paa Hov'det.

Dreng.

Naa ved Zeus! saa lyse vi Dig ikke længer!

V. 299. Blodkrukken, hvori Stemmerne for „skyldig" nedlagdes.

Chorfører.

Maa jeg ikke af min lille
Dagløn skaffe Brød til Tre,
og desuden Suul og Brænde?
Og nu Figen Du forlanger.

Dreng.

Fader, hør! hvis Rettens Formand
ikke holder Ret idag,
hvor skal saa vi Penge faae
til vor Davre? Har Du nogen
anden Udvei for os vel, end
„Helles hellige Vei?"

Chorfører.

Vee mig, vee mig arme Stakkel!
Nei ved Zeus jeg veed slet ikke,
hvor jeg skaffer Mad os fra!

Dreng.

„Hvi fødte Du mig, usalige Moder,
kun for at lide Hunger og Jammer?"

Chorfører.

„Et hjelpeløst Smykke", dig, o Brødsæk, bar jeg omkring!

Dreng.

Vee, vee!
nu maae vi sukke og græde!

V. 320. ɔ: Hellespont. Drengen udtrykker sig her og i det Følgende med Reminiscentser fra sine Skolebøger. — V. 324-25. Af Euripides' Theseus, hvilke indeholde den til Minotouros invviede Drengs Veeklage. — V. 326. I Euripides' Hippolytos kalder Sønnen sig Husets hjælpeløse Smykke.

Filokleon (kiger ud).

Alt længe, Venner, har jeg
forsmægtet, da jeg her
igjennem et Hul Jer hører.
Selv jeg kan jo ikke synge;
hvad skal jeg da gjøre?
See, af disse jeg her bevogtes,
just fordi jeg saa gjerne vil
gaae med Eder til Stemmekrukken,
for at skabe Fortræd.
Hør da, Zeus, Høitordner Du!
gjør mig strax paastand til Røg,
til Proxenides, eller til
Sellos' Søn, det Snylteskud!
O vov dog, o Drot, at skjænke mig det,
forbarm Dig over min Nød!
eller brænd mig til Aske med glødende Lyn
strax, nu strax!
Og tag mig saa ud, og blæs mig af,
og læg mig i opvarmet Suursaus!
eller gjør mig til Stenen, hvorpaa
man tæller Muslingeskaller!

Chorfører.

Hvem er dog det, som hindrer Dig

V. 340. Proxenides og Sellos' Søn, Røgens Sønner, Vindmagere. — V. 347. Athenæerne stegte Fisk i Emmer, blæste derpaa Asken af, og rettede dem an i suur Saus. — V. 348. Stenen o: Steenbordet. Muslingeskaller o: Stemmestene.

og laaser Døren? siig mig det!
Til Venner taler Du.

Filokleon.

Det er min Søn; men skrig dog ikke, thi han ligger just foran her i Huset nu og sover. Dæmper Eders Stemme lidt!

Chorforer.

I hvad Hensigt, stakkels Mand, behandler han saaledes Dig?

Filokleon.

Han tillader ei, jeg dømmer eller virker noget Ondt.
Lystigt Liv han vil mig skaffe; men dertil jeg har ei Lyst.

Chorforer.

Saadan vover han at bjeffe,
Stymp'ren Folkbesnakkerkleon,
kun fordi du om de Unge
taler Sandt! Det vilde han
aldrig vovet paa at sige,
naar han ikke var
blandt de Sammensvorne selv.
See, derfor det er just den høie Tid, at Du søger et Middel at finde,
hvordan ubemærket af denne Mand Du nu kan komme til os ned.

Filokleon.

Hvad skulde det være? Betænker nu selv! jeg gjerne jo alting vil gjøre.

V. 361. *νέων*. De unge Aristokrater havde deres hemmelige Forbindelser (Hetærier), hvilke man gjerne vilde beskylde for Sammensværgelser.

Jeg lystes saa inderlig efter at træde med Stemmeskaller
i Retten.

Chorfører.

Er ei der et Hul, som nemt gjennem Muren Du indenfra
kunde Dig bryde,
og derkryde ud, i Laser hyllet, som fordum raadsnilde Odysseus.

Filokleon.

Nei, Alting er spærret. Her er ei et Hul, at en Myg igjennem
kan slippe.
Nei, vi noget Andet maae nu finde paa: til Mid man sig
ikke kan skabe.

Chorfører.

Erindrer Du, da i Felten vi laae, Du engang stjal Stege-
spid listig,
og hjalp Dig med dem over Muren ned, dengang da Naxos
blev stormet.

Filokleon.

Jeg husker det nok, men hvad hjelper det nu? Hiint Tilfælde
ligner ei dette.
Dengang var jeg ung, jeg at stjæle forstod; min egen jeg var da;
mig Ingen bevogted; jeg let kunde flye
uden Fare; men nu Drabanter der staae,
med Vaaben opstillede rundt omkring,
og speide skarpt hver Vei og hver Sti.

V. 372. Odysseus havde, forklædt som Tigger, sneget sig ind i Troia for at speide. — V. 376. Den Naxos havde gjort Opstand mod Athen, og blev derfor angrebet og undertvunget.

Ja to ved Døren her passe paa mig,
som en Kat, der har stjaalet i Kjøkkenet Steg,
Enhver med et Bradspid i Haanden.

Chor.

Find dog paa et rigtigt Fif og det nu strax og i en Fart!
„thi Dagen gryer, lille Bi!“

Filokleon.

Ja saa troer jeg, det er bedst, jeg overgnaver dette Net.
Jagtgudinden Artemis tilgive denne Jagtshnd mig!

Chor.

Nu Du taler som en Mand, der dristig gaaer mod Frelsens Maal.
Saa brug da nu din Kjæve!

Filokleon.

Nu jeg har itu det gnavet. — Skrig dog ei saa gruelig!
Passer paa, at Antifleon ikke Noget mærke skal!

Chor.

Frygt ei, Ven, frygt Du kun ei!
Hvis han mukker, skal jeg sende
Angrens Braad i Hjertet ham;
ja og han paa Spil skal sætte
Livet, for at han maa lære
ei at haane
de høie Guders Domme.

V. 385. Af en dengang bekjendt Sang.

Hør, knyt nu et Toug til Gluggen hist, og bind Dig saa
fast ved det samme,
og lad Dig saa glide saa jævnt herned, og fyld i Din Sjæl
Diopeithes.

Filokleon.

Men hør hvis disse to det nu mærker og søger at mede
mig op og
mig trække tilbage, hvad vil I saa gjøre? Naa siig mig det
strax nu paatimen;

Chor.

Vi alle skulle forsvare Dig kjækt med egestærk Manddom i
Hjertet,
og da skal det være umuligt at holde Dig: det skal vi
mage tilvisse.

Filokleon.

Saa vil jeg det vove med Tillid til Jer. Men skulde til-
støde mig Noget,
saa løfter mig op og græder for mig og jorder mig hist
under Skranken!

Chor.

Ei Ondt vil Dig times, nei, vær Du ei bange, min ædle
Ven! nu nedlad Dig
kun dristig, naar først Du om Varetægt hdmyg har an-
raabt de fædrene Guder!

V. 400. Diopeithes, en fanatisk Folketaler.

Filokleon.

O Lykos, o Herre, min Nabo-Helt! Din Fryd er den samme
som min er:
de anklagede Staklers strømmende Taarer og uafbrudt jam-
rende Klager:
just derfor kom Du herhid, og boer nu her, for at lytte til
disse,
og Du af Heroer alene tog Sæde, hvor Veeraab lyder
i Øret,
Saa forbarm Du Dig da og red mig nu, jer er jo Din
venlige Nabo:
da skal jeg aldrig pisse, heller ei fjerte meer ved dit Gitter.

Antikleon (paa Taget).

Hei, Dreng Du, vaagn op!

Xanthias.

Hvad er der?

Antikleon.

Mig synes, at
Noget sig rører omkring her.

Xanthias.

Mon den Gamle sniger sig nogensteds ud?

Antikleon.

Vist ikke! nei see, ved en Line
han heiser sig ned.

V. 409. En Statue af en Heros Lykos (Ulv), i Ulveskikkelse, stod, omgivet af et Gitter, som Skytsherre foran ethvert Domhuus.

Xanthias.

Hvad gjør Du, din Kjeldring? Nei, Du
skal vist ei komme ned her!

Antikleon.

Stig hurtig op i den anden Glug, og slaa ham med løvfulde
Qviste!
han roer tilbage vel agterud, naar han træffes af svaiende
Blade.

Filokleon

(idet han trækkes op af Antikleon og prygles af Xanthias).

I hjelper mig ei, I Alle, som dog iaar Jer ønske Processer,
Smikythion Du, og Du Tisiades, og Chremon, og Du
Feredeipnos?
Naar vil I dog, Folk, hvis ei nu, staae mig bi, før heelt
jeg indenfor slæbes?

Chor.

Siig, hvorfor dog tøve vi at lade Hevnen frit sit Løb,
som vi gjøre, naar der Nogen tirrer vores Hvepsesværm?
See den er jo, see den er jo
udstrakt alt vor skarpe Braad,
bittert Redskab for vor Harm.

(til Drengene)

Kast nu Eders Kapper, Drenge, løber saa alt hvad I kan,
skriger høit af fulde Hals og melder Kleon dette Alt!
Byder ham at komme hid,
Værn imod en Statsforræder,

V. 418. Billedet er taget af et Fartøi, som roer agter ud af Frygt for en angribende Fjende.

som fortjener Døden, da
han tør foreslaae, at ingen
Rettergang skal være meer.

Antikleon.

Gode Mænd! nu skal I høre — ha! men raaber ei saa høit!

Chor.

Jo ved Zeus til Himlen høit, thi ham forlader aldrig jeg.
Er det ikke grueligt og øiensynligt Tyrannie!
Hør det, Stad! Theoros, hør, Du gudforhadte,
og hver anden Hykler, som forlokker Eder!

Xanthias.

Af Herakles! ogsaa Braadde have De — see, Herre, see!

Antikleon.

Ja med dem de lagde øde Filip, Gorgias' Søn, i Retten.

Chor.

Ogsaa Dig vi nu vil øde.

(til Choret)

Op da! vender Eder hid!
hver en Mand nu frem med Braadden! gaa saa rask, og
grib ham an,
sammensluttet, ordnet vel, og fuld af Vredesild og Kraft,
at i Tiden han maa mindes, hvilken Sværm han tirret har!

Xanthias.

Nei ved Zeus det vil dog blive grueligt, naar vi skal slaaes:
ja jeg er alt angst og bange, naar jeg deres Braadde seer.

V. 438. Theoros see V. 42. — V. 441. Filippos, en snakkesyg Folketaler, som kort iforveien maa have tabt en Sag for Retten.

Chor.

Slip da Manden løs! hvis ei, jeg siger Dig, at
Du skal prise Padden med de haarde Skjolde!

Filokleon (i Døren).

Munter nu, o Embedsbrødre, ilterstindede Hvepser I!
flyver rask nu harmoptændte flux mod deres Rumper hen!
Andre af Jer stikker, prikker Dinene og Fingre rundt!

Antikleon.

Kom dog hid til Hjelp, I Slaver, Midas, Fryx, Maskyntias!
griber fat den Gamle her, betroer ham ei til anden Mand!
ellers skal I, uden Mad, i tykke Lænker bindes fast,

(til Choret, som støier)

Tidt nok har jeg hørt den Bragen — tørre Figenblade kun.

(Den Gamle gribes).

Chor.

Hvis Du ikke løs ham lader, skal Du føle Braaddens Od!

Filokleon.

Kekrops, o Du høie Helt og Drot, af Fødder Dragemand!
seer Du rolig, at jeg saadan kues af Barbarer grumt,
hvem jeg dog har lært at græde hele Potterfulde tidt.

Chor.

Har dog Alderdommen ikke mange tunge Lidelser!
Jo vistnok! — ja see, hvordan nu disse to med Had og Vold
kue deres gamle Herre, og ei mindes fordums Tid,

V. 449. Skildpadden med sin uigjennemstikkelige Skal. — V. 458. Kekrops, gammel attisk Heros, afbildedes med Slangefødder.

deres Pelse, deres Bluser, som han kjøbte dem engang,
deres Hatte; og om Vintren sørged han for Fødderne,
at de aldrig skulde fryse; men i deres Blik man seer
ei en Gnist af Ærefrygt for deres Herres gamle Sko.

Filokleon.

Vil Du ei endnu mig slippe, Du fordømte Bæstie?
Husker ei Du, da engang jeg traf Dig hist som Druethy,
og til Olietræ Dig slæbte og Dig prygled dygtig af,
saa at man misundte Dig, men Du ei takked mig engang?
Hør, I To, nu lader løs mig, før min Søn snart kommer ud!

Chorfører.

Bi kun! I skal ganske artig snart betale os igjen,
at I strax maae faae at vide, hvad der er ved saadan Mand,
som retfærdig er og streng, og suur som Eddike seer ud.
(Choret trænger frem).

Antikleon.

Slaa nu, jag nu, Xanthias, den Hvepsesværm fra Huset bort!

Xanthias.

Ja det gjør jeg. (til Sosias) Men hør Du, ha qvæl Du dem i Røg og Qvalm!

Antikleon.

Væk med Jer, ad Helvede til! nu væk! — Slaa til med Knippelstok!

V. 467. Gamle Sko. „Graae Haar" venter man. Men de have faaet Herrens gamle Sko til Foræring, og tænke ikke engang paa denne Velgjerning.

Xanthias.

Læg til Ilden Æschines, hin Sellos' Søn, gjør ham til Røg!
I skal see, at vi skal dog nok kyse Jer herfra engang!

Antikleon.

Ei saa let ved Zeus Du skulde have gjort det af med dem,
naar de havde først fortæret Noget af Filokles' Digt.

Chor.

Seer I nu, I arme Stakler,
hvordan Tyranniet lønlig
lumsk sig sneg herind blandt os?
Jo, Du Erkeskurk, Du Modejunkernar, Dig er det just,
som os jager fra vor Domstol, hvilken Staten selv har sat,
uden nogen Forevending,
uden fine Talemaader,
nei! som Enehersker her!

Antikleon.

Kan vi da ei uden Kiv og uden arrig Skraal og Skrig
tale rolig med hverandre og forliges fredelig?

Chor.

Vi med Dig? Du Folkehader?
Elsker kun af Enemagt,
Brasidas' Kammerat, Du som bær Kjortlens Bræm
fryndsesmykt, og uden Klip lader groe Hagens Skjæg?

V. 479. Æschines, en Vindmager, med Øgenavn Røg, skulde, ved at lægges i Ilden, forøge Qvalmen. — V. 482. Filokles, en haard og bitter Tragiker, med Øgenavn Galdé. Meningen er altsaa: naar de havde viist mere Gift og Galde. — V. 495. Brasidas var dengang Spartanernes Overanfører.

Antikleon.

Bedre var det, jeg aldeles skilte fra min Fader mig,
end saamange bittre Kampe at bestaae hver evig Dag.

Chor.

Men Du er endnu ei naaet til Vedbend eller Rude hen
(Lad mig bruge dette Ordsprog af et trepundsvægtigt Slags);
nu det smerter Dig jo ikke, men først da, naar Klageren
overpumper Dig med Sligt, og nævner Medforbryderne.

Antikleon.

Vil I da, ved alle Guder, nu fra Eder mig befrie?
Eller vil I ikke, — vel! saa lad os slaaes den hele Dag!

Chor.

Aldrig, nei, al den Stund
Stump af mig tilovers er
thi din Lyst stunder did kun at Du bliver vor Tyran.

Antikleon.

Saadan skal nu Alting være Herskesyge, Mytteri,
enten Stort hvad eller Smaat man har at klage over En;
og dog har jeg aldrig Navnet hørt engang i femti Aar,
men nu er det jo en Vare let i Priis som saltet Sild,
saa at dette Ord nu flyver hid og did paa Torvet rundt.
Kjøber, til Exempel, En der Karper, men ei ønsker Sild,
raaber strax en Nabohøker, som paa Torvet sælger Sild:

V. 499. Vedbend og Rude omgave Havebedene; altsaa er Meningen: Du er endnu ikke ved Begyndelsen (af Din Straf). — V. 510. femti Aar efter Tyrannernes Forjagelse, blandt hvilke Hippias havde foranlediget Persertoget mod Athen.

See, den Herre kjøber ind, som var det til en Herskerfest!
Hvis saa En forlanger Purløg for at krydre Brislingsaus,
steler skjevt Grønkonen hen til Siden, og saa skriger hun:
„Eia see! Du kjøber Purløg, ret som til en Herskerfest!
saa Du mener, at Athen skal lægge Kryderier til?"

Xanthias.

Ja da jeg ved Middagstid igaar indfandt mig hos en Tøs,
og til Vædderidt indbød, saa spurgte hun forbittret mig,
om jeg agted at fornye Hippias's Tyranni.

Antikleon.

Dette høre Disse gjerne. Saadan gaaer det ogsaa mig.
Naar jeg ønsker, at min Fader vil sig holde borte fra
disse Morgenvandringssykofanterretsfordreielser,
og, som Morychos, leve herligt, saa beskyldes strax jeg for,
at jeg stifter Mytteri, og higer efter Kongemagt.

Filokleon.

Ja ved Zeus! og det med Ret. Nei, ei engang jeg Fuglemelk
vilde vælge for det Liv, som nu Du vil berøve mig.
Jeg har ikke Lyst til Karper eller Aal; langt sødere
synes mig en lille Retssag, braset op paa Stemmefad.

Antikleon.

Ja ved denne lange Vane har Du faaet Lyst til sligt.

V. 522. Hippias betyder „Ridder". — V. 526. Morychos, en Fraadser. — V. 528. Fuglemelk, det Kosteligste, Fabelagtigste, som ikke var til at opdrive.

Men hvis Du vil være stille, agte taus paa mine Ord,
skal jeg vist Dig overtyde, at Du ganske tager Feil.

Filokleon.

Tager Feil som Dommer jeg?

Antikleon.

Mærker Du da ikke, at
Du til Latter er for dem, som dog Du hjemlig kryber for?
Nei, Du veed ei, Du er Slave!

Filokleon.

Ti om Slaveri til mig,
som er Hersker over Alle!

Antikleon.

Nei, o nei! Du Tjener er,
mens Du troer at være Herre. Saa forklar os, Fader, da,
hvad Din Ære vinder ved, at Hellas hver Dig sin Frugt!

Filokleon.

Gjerne. Disse her jeg vælge vil til Voldgivtsmænd.

Antikleon.

Jeg og.
Slipper Alle nu ham løs!

Filokleon.

Og rækker I mig saa et Sværd!
thi hvis jeg i Ordkamp taber, styrter jeg mig i mit Sværd.

Antikleon.

Men hvis Du nu ei vil lystre Voldgivtsmandens Dom, hvad saa?

Filokleon.

Saa gid aldrig jeg maa tømme Bægret for den gode Aand!

V. 545. Den gode Aand, Dionysos.

Chor.

Nu, min Ven, som vor Skole har søgt,
viis Du nu flink, hvad af Kunst Du har lært,
at Du rigtig kan straale!
Brug ei Din Mund som Ynglingen der,
thi Du seer jo, hvor vigtig den er,
Kampen, som snarlig Dig venter,
at om Alting det gjelder,
hvis nu denne — gid aldrig det skee —
dog skulde Seieren vinde!

Antikleon.

Gaa En og bring mig strax paastand et Skrivertøi tilstede!

Filokleon.

Nu troer han sig en dygtig Karl, naar blot han sligt forlanger!

Antikleon.

Nei simpelt hen jeg noterer, for at huske hvad der siges.

Filokleon.

Hvad vil I sige nu, hvis jeg i Ordet bukker under?

Chor.

Ja saa er den hele Flok
Gubber ei til mindste Gavn.
Paa hver Gade, paa hvert Torv
kaldes Stadsparaden vi,
Rettergangens Skaller.

(De to Kæmpende stille sig ligeoverfor hinanden. Choret ordner sig som Voldgivtsmænd).

V. 562. Stadsparaden, som kun er til at gjøre Stads ved Festtogene.

Chorfører.

Nu frem da, o Du, som alt er beredt vor Kongemagt at forsvare,
som tilhører os, vær Du kun trøstig, og prøv i Styrke
Din Tunge!

Filokleon.

Jeg strax her lige ved Banens Skranker nu skal Jer klarlig
bevise,
at denne Magt, som er i vor Haand, for ingen Kongemagt viger.
Hvor er der i Verden et Væsen, der er saa heldigt og saa
lykkaligt,
saa kjælent, og dog saa frygteligt, som en Dommer, særdeles
en gammel?
Saasnart han om Morgenen kryber af Sengen, saa strax passe
paa ham ved Skranken
høimægtige stiralens Mænd; og strax derpaa, naar jeg
nærmere træder,
saa rækker der En mig en silkeblød Haand, som af Statens
Penge har stjaalet;
saa bede de ydmyg og bukke sig dybt og klage med jamrende
Stemme:
„Forbarm Dig, o Fader, og hør min Bøn, saasandt Du
selv nogensinde
har knebet lidt i Fred eller Krigen ved Proviant til Soldater!"
Han ei engang vidste, jeg leved, hvis ei jeg ham før havde
hjulpet fra Dommen.

Antikleon (tegner op).

See dette maa jeg nu tegne mig op om disse Knæfald og Bønner.

Filokleon.

See derpaa træder jeg ind, og er rørt, og Harmen aldeles forsvunden;
men indenfor gjør jeg dog Intet af Alt, hvad først jeg udenfor lover:
der hører jeg rolig paa al den Raaben og Skrigen om, skyldfri at kjendes.
Ja hvad kan vel tænkes saa Smigrende, Sødt, som en Dommer ei tidt faaer at høre?
En hyler i Sky om sin Armod, og lægger til Nøden, han virkelig lider,
endnu meget Meer, saa ret han skildrer sin egen just saadan som min er.
En Anden fortæller Historier os, og en Tredie Æsopiske Løier.
En Anden gjør Spas, for at vække min Latter, og derved dæmpe min Vrede.
Og naar vi nu ikke bevæges ved Sligt, saa slæber strax han ved Haanden
herfrem sine Smaa, baade Piger og Drenge, og jeg — jeg sidder og hører.
Saa hænge de saadan med Hovedet og bræge; og nu mig Faderen beder,
som var jeg en Gud, med Skjælven og Bæven, at kjende ham fri for alt Ansvar:
Saasandt jeg rørtes ved Lammets Røst, han bad mig om Medynk med Sønnens,
og saasandt jeg hyded Smaagrise, saa maatte jeg røres ved Datterens Stemme.

Og derpaa spænde vi Bredens Streng en Smule ned for den Stakkel.
Er det nu ei en anseelig Magt? er det ei Foragt just for Rigdom?

Antikleon.

See det er den anden Bemærkning jeg tager af Dig „Foragten for Rigdom".
Fortæl mig nu ogsaa, hvad Godt Du nyder, som kalder Dig Hersker i Hellas? 595

Filokleon.

Naar Ynglinger stilles til Mønstring ind, man splitternøgen kan see dem.
Og hvis Xagros som Anklaget møder, han bliver ei frikjendt, forinden
han foredrager af Niobe for os de allerskjønneste Steder.
Og naar en Musiker vinder en Sag, saa maa han til Tak, med en Dæmper
paa Fløiten, blæse os Dommere, naar vi gaae bort, et Stykke til Afsked. 600
Har en døende Fader bestemt til en Mand sin Datter som eneste Arving,

---

V. 596. De athenæiske Ynglinger maatte, naar de vare 18 Aar gamle, undergaae en Modenheds-Prøve, og derved afklæde sig nøgne, førend de aflagde Borger-Eden. — V. 597. Xagros, en berømt Skuespiller, især i Tragedien „Niobe". — V. 601. Efter den attiske Ret kunde Døttrene, naar der tillige vare Sønner, ikke arve, men fik kun en Medgift. Var der kun Døttre, saa arvede disse, og gik med deres Formue over til de nærmeste mandlige Slægtninge, som da maatte ægte dem. Dog kunde Arveladeren

saa raabe vi strax: gaa Du Pokker i Vold, Testament, med
hele dit Indhold,
og, Muslingeskal Du, som stadseligformet heelt over Seglene
dækker!
nei, vi giver Arvingen hen til den Mand, som bedst forstaaer
os at vinde.
Og det gjør vi Alt uden Ansvar, som intet andet Embed
kan vove.

Antikleon.

For den Sags Skyld kun af Alt, hvad Du her nu har sagt, jeg
Dig priser lyksalig.
Men Uret gjør Du mod Arvingen, naar Testamentets
Muslingskal brydes.

Filokleon.

Er Raadet og Folket i Leiervold med en vigtig Sag at
bedømme,
saa bliver bestandig saadan en Sag til os, til Rettergang
henviist.
Og nu siger ogsaa Euathlos og han den store Skjolde-
bortkaster,

---

ved Testament bestemme en Anden til sin Datters Mand. Men en saadan Bestemmelse fremkalte sædvanlig en Arve-Proces, fordi der f. Ex. paastodes, at man havde tilsneget sig Testamentet, at Arveladeren havde været sindssvag e. d. — Voxseglet var for Sikkerheds Skyld omgivet af en Kapsel (Muslingeskal). — V. 607. Uansvarlige vare i Athen blot Folkeforsamlingen og Domstolene. — V. 612. Euathlos, en vindig Taler, som traadte op imod de ældre Notabiliteter.

Kolakonymos, at de vil os ei forlade, men stedse kæmpe for
Folket.
Og aldrig har Nogen sat Noget igjennem hos Folket saa let
som den Taler,
der stedse foreslaaer, Retten at hæve, hvergang een Sag
kun er paadømt.
Selv Kleon, den døvende Skrighals, viser mod os alene ei
Tænder,
o nei! — opmærksom han er, og trykker vor Haand, og
bortjager Fluer;
men Du har aldrig det Ringeste gjort af Sligt, ei selv mod
Din Fader.
Ja Theoros endog — og han er jo dog ei ringere Mand
end Eufemos —
kommer selv med sin Svamp, og selv af sin egen Potte
han pudser vort Skotøi.
Naa, seer Du nu, hvilke Glæder Du vil mig berøve og
gjøre til Intet,
Og Trældom og Slavedont kalder Du det, og Du siger,
Du vil det bevise!

Antikleon.

Ja snak Du! Du vil dog engang faae Ende paa al den
Høihed og Vælde,

V. 611. Kolakonymos, Fordreielse af Navnet Kleonymos, den bekjendte Kujon, „Tallerkenslikker" (hos Folket). — V. 613. Jo flere enkelte Retssessioner der holdtes, desto større blev Dommerlønnen, da Dommerne betaltes for hver Session. — V. 617. Theoros s. V. 42. — Eufemos af samme Kaliber.

og hvad vil Du blive til? ikkun en Rumpe, som spotter al Viisken og Vasken.

Filokleon.

Men hør! Det Allerbedste af Alt jeg havde nærved forglemt dog:
Naar hjem jeg kommer, med Lønning i Munden, omringer mig hele Familien
og hilser mig mildt for Pengenes Skyld, og allerførst nu min Datter;
hun støver mig af, mine Fødder hun saaver, og tager i Favn mig og kysser,
og kalder mig „søde Papa", og fisker saa ud Treobolen med Tungen.
Saa sætter min lille Kone med Smidsken en Strutkage for mig paa Bordet,
og sætter sig ned ved min Side, og nøder mig: „Spiis nu denne, min Søde!
o smag dog engang!" Det fryder mig ret, da nu jeg ikke behøver
at skotte til Dig eller Skafferen hen, om snart han bringer mig Frokost
med Banden og Brummen i Skjægget. Og vil han ei hurtig nok lave mig Noget,
(gjør Fingerbevægelser som ved Pengetælling).

V. 624. Hos mange, især fattige Folk, var det Brug at gjemme Penge i Munden. — V. 627. Tre Oboler = 1 ₰ var en Dommers Dagløn.

saa har jeg dog her et Værge mod Nød, en „piilafværgende
Rustning".
Og nægter Du mig end et Spurvenæb Viin, saa har jeg et
Esel her med mig,
heel fuldt af Viin, og deraf jeg skjænker og drikker, og Eselet
gaber
og skryder og fjerter, som var det et heelt Regiment, ad Dig
og din Tumling.
Naa hersker jeg ei med saa vældig en Magt,
at ikke den viger for Zeus's Magt,
da jeg staaer i Navnry lige med Zeus?
thi naar vi nu stimes i Retten engang,
saa siger Enhver, som gaaer der forbi:
„Hvor tordner Domhuset rædsomt idag,
o Zeus, o Du Drot!"
Og naar jeg lyner, da hysse strax
og kakke af Frygt de rige og
de fornemme Folk.
Du selv Du frygter mig allermeest,
ved Demeter ja Du frygter; men jeg
gid jeg briste, ifald jeg Dig frygter!

Chor.

Aldrig i Verden have vi hørt
Nogen at tale saa reent og klart
ei heller saa kløgtigt.

V. 634. Esel, stor Viinkande med smal Hals. — V. 644. At hysse var en Vane, naar man vilde afvende et ondt Varsel ved pludselige Lyn o. d.

Filokleon.

O nei! Men ubevogtet Frugt han troede let at høste;
han vidste meget vel, at jeg en Mester er i Talen.

Chor.

Hvor har han Alt gjennemgaaet med Fynd
og Intet forglemt! — hvor jeg følte mit Værd,
jo længer jeg paa ham hørte!
Ja paa de Saliges Der
drømte jeg selv mig som Dømmer,
frydberuust af hans Tale!

Filokleon.

Hvor han sig vrider og vender — nei, han er ei ved sig selv meer!
Ja bi Du! jeg skal end idag Dig lade smage Pidsken!

Chor (til Antikleon).

Ja Du maa opspinde Rænker og Fif
af alle Slags, for at undgaae ham;
thi at formilde min Vrede, det er vanskeligt, naar
man ei efter mit Sind vil tale.

Chorfører.

Saa skaf Dig da strax til dette Behov en god og nybildet Qværnsteen,

---

V. 653. At høste ubevogtede Druer svarer til vort at tage En ved Næsen. — V. 658. Paa de Saliges Der, i Elysion, i det vestlige Ocean boede Gudernes udkaarne Yndlinge i grændseløs Lyst og Glæde. At være Dømmer der, tyktes som Toppunktet af Salighed. — V. 668. Ved Qværnsteen menes Talerskolens Tugt og Øvelser.

som ret er istand, naar Du selv Intet veed, at sønderknuse
min Vrede.

Antikleon.

Det er svært og fordrer en dygtig Forstand og meer end
Komedien eier,
en Sygdom at læge, som ældgammel er og længst indgroet
hos Folket.
Dog Du, vor Fader, o Kronos' Søn —

Filokleon.

Hold op med den „Fader o Fader!"
Nei, hvis Du ikke paa Timen beviser Din Paastand om,
at jeg træller,
saa er det forbi, saa skal Du døe, om end jeg gaaer glip
af al Indmad!

Antikleon.

Saa hør mig dog nu, lille Fader! og glat en Smule Din
rynkede Pande!
og regn nu efter saa løselig, ikke paa Tavlen, men ikkun
med Fingre,
den Afgivtssum, som gaaer i vor Lomme fra samtlige Byer
i Landet,
foruden Toldindtægter og mange Procenter og Faldsmaals-
bøder
og Bjergværker, Torve og Havne, Forpagtninger, alle beslag-
lagte Midler.

V. 672. „Vor Fader, o Kronos' Søn", Athenes Tiltale til Zeus, Odyss. I, 45. — V. 674. En Morder var udelukket fra alle Offermaaltider.

See, Summen af dette sig beløber for os til næsten to-
tusind Talenter.
Men drag nu ogsaa fra Summen, jeg nævnede, Dommernes
aarlige Lønning —
sextusind I er, og flere Dommere findes nu ei her i
Landet —,
saa udgjør det jo for Jer, ikke sandt? et hundred og femti
Talenter.

Filokleon.

Ei Trediedelen engang af Indtægten altsaa fik vi til Lønning.

Antikleon.

Ved Zeus det er sandt.

Filokleon.

Men hvor kommer Resten da hen af alle de Penge?

Antikleon.

Til dem, Du nok veed: „Jeg aldrig forlader Athenernes
hujende Skarer,
men kæmper for Mængdens Frihed bestandig!“ Du selv dem
jo vælger, o Fader,
just til dine Herrer, og lader af dem Dig bedrage ved saa-
dan en Svalder.
Og de drage rundt til Byerne nu og udpresse Gaver af disse
vel femti Talenter, og heftig de true og sætter i Skræk dem
og raabe:

V. 683. Regningen er denne: 6000 Dommere for hver Session 3 Oboler, gjør 18,000 Oboler = $\frac{1}{2}$ Talent; altsaa for 300 Sessioner om Aaret 150 Talenter. En Talent = omtr. 1800 Rdr. dansk.

„Betal strax den Sum! eller flux jeg med Lynild og Torden
jer By lægger øde!"
Men Du er tilfreds jo, naar Knoklerne kun af Din egen
Magt Du kan gnave.
Og Forbundsfællerne, naar de bemærke, at Resten af
Kjeldringepakket
af Krukken Skoverne skraber og slikker om Munden sig efter
Sletintet,
de agter ei meer Dig end Konnas' Stemme; men Hine de
rigelig skjænke 695
Madtønder og Viin og Tepper og Ost og Honning og Sesam
og Bolstre
og Bægre og Kaaber og Krandse og Kjæder, Pokaler, og
Rigdommens Fylde.
Men de Du behersker, Du Mand, som til Lands og til Vands
har Dig tumlet saa saare,
af dem er der Ingen, der giver Dig — tro mig! — en Løgvisk
engang til din Suppe.

Filokleon.

Vistnok! Derfor sender jeg selv til Eucharides Bud efter
tre Knolde Hvidløg. — 700
Men beviis Du mig nu, at Slave jeg er, og piin mig ved
Ophold ei længer!

V. 695. Konnas, en fattig, ringeagtet Mand. — V. 696. Sesam, en Bælgfrugt. — V. 700. Eucharides, en Grønthandler.

Antikleon.

Er det da ei skammelig Trældom, at hele den Skare af
styrende Herrer
baade selv og al deres ydmyge Følgeskab modtage Tjeneste-
lønning?
og naar man Dig giver sligt Treobolsstykke, saa bliver Du
glad, endskjøndt selv Du
ved Søtog, i Landkrig, Beleiringer, Farer og Nød har for-
hvervet alt dette.
Og dertil kommer, hvad meest mig ærgrer: Du gaaer derhen
paa Befaling,
naar en liderlig Lømmel af Dreng træder ind i dit Huus,
en Chæreas-Spire,
og staaer der og skræver, og vender og dreier i kjelne Bugter
sit Legem,
og byder dig, aarle betids at komme i Retten, da „hvo der
af Eder
ei kommer tilstede, før Tegnet er givet, faaer ikke sit Tre-
obolsstykke".
Men han som Fiskal faaer sex Oboler, om end han kommer
forsilde.
Saa deler han ogsaa med En eller Anden blandt Embeds-
brødre sin Gave,
naar en Anklaget giver ham Noget; saa slaae de sig
begge to sammen,

V. 703. Kun de underordnede Betjente og Domnerne oppebare Lønning. — V. 705. Søtropperne havde i Regelen tre, de Sværdbevæbnede flere Oboler om Dagen. — V. 707. Chæreas var spottet som uægte Athenæer.

og drive Sagen med Iver, og, ligesom Saugfolk, En trækker,
En skyder.
Men du kun efter Kassereren gaber, veed ei, hvad der drives
for Væsen.

Filokleon.

Det gjør de mod mig? Hvad siger du? — vee! du oprører
mit Hjerte fra Grunden!
og stedse meer du bevæger mit Sind! — jeg veed ei selv,
hvad du gjør mig!

Antikleon.

Betænk: Baade du og alle de Andre jo kunde saa let være rige;
men af dem, der stedse har Folket i Munden, du lader dig
daarlig besnære.
Du, som hersker over saamange Byer fra Pontos lige til Sardo,
du har Intet derfor, undtagen en usselig Lønning, og den de
dig give
i Draabetal som Olie paa Uld, for netop at opholde Livet;
thi at du er fattig, det see de med Lyst; hvorfor? det skal
jeg dig sige:
for at du kan lære at kjende din Herre, som kusker dig,
og at du saadan,
naar han mod en Fiende dig tirrende pudser, skal bidst som en
Hund springe mod ham.
Ja vilde de Folket forskaffe det daglige Brød, da var det
en let Sag.

V. 715. Kassereren, som betalte Dommerne deres Lønning. — V. 720. Sardo, Sardinien. — V. 722. Olie paa Uld brugtes mod Dresmerter.

Der er jo vel tusinde Byer, som nu betaler os aarlige Skatter:
hvis nu man paabød enhver af disse at føde tyve Athener,
saa vilde tyvetusind af Folket i stegte Harer jo svælge,
i Krandse af al optænkelig Art, i Kalvedands og i Raamelk,
og nyde sit Liv paa en Maade værdig vort Land og Marathons Seier.
Men nu I løbe som Høstfolk omkring til hvem der betaler Jer Lønning.

Filokleon.

O vee! — hvad er dog skeet mig? — det er jo som Haanden betoges af Lamhed!
Jeg formaaer ikke længer at holde mit Sværd; al Legemskraft mig forlader.

Antikleon.

Men naar de selv engang blive bange, saa skænke de strax Jer Euboa,
og love desuden at skaffe Jer Korn vel femti Skjepper til Hvermand.
Men aldrig have de givet dig Noget, undtagen for nylig fem Skjepper
af Byg, og det fik knap du endda, som mistænkt Fremmed, kun potviis.
See, derfor jeg stedse har inde dig lukt,
for at nære dig vel, og gjøre dig fri

V. 735. For at vinde eller berolige Folket, lovede Talerne det ikke sjelden erobret Land og Korn-Uddeling.

for næsviſe Spraderes Latter og Spot.
Og nu vil jeg gjerne ſtaffe dig Alt
hvad ſelv du kun vil,
kun ikke Kasſerer=Melk, nei dog!

(Filokleon ſynker hen i dyb Eftertanke).

Chor (til Antikleon).

Isandhed en Viismand var den, ſom har ſagt: „Før begge Parter du hører,
du ikke ſkal dømme!“ Saaledes synes nu du mig fuldſtændig at ſeire.
See derfor er ogſaa min Vrede formildet, og bort jeg kaſter min Knippel.

(til Filokleon)

Men du, min Ven fra Ungdommens Aar, Kammerat i feſtlige Gilder!
o følg dog, følg vort Raad, vær uforſtandig ei,
vær egenſindig ei og ei ubøielig!
Gid jeg en Svoger eller Frænde havde havt,
ſom kunde ſaadan have raadet mig!
Dig ſtaaer en Gud
øienſynligen bi,
tager Deel i dit Værk,
vil Dig aabenbart vel:
ſaa grib freidig da til!

V. 744. Kasſerer=Melk ſigter til Fugle=Melk = ſtegte Duer, ſom flyve En i Munden i Slaraffenland, Utopien, o. d.

Antikleon.

Ja jeg vil ham føde og skaffe ham Alt,
hvad en Olding er gavnligt: Bygsuppe sød,
en uldblød Kappe og Gedepels,
en Terne, som gnider hans Lænder ham
og hans Underliv.
Men at han tier, ei giver et Knyt,
det kan mig umulig behage!

Chor.

Han drager sig til Minde nu sin hele Færd,
hvor rasende han var; nu har han det erkjendt,
og regner sig til Brøde Alt hvad han har gjort,
da dine Raad
han villig ei lød.
Nu maaskee lyder han
gjerne dit Ord,
og vorder klog, og ordner smukt
sin hele Fremtids Leveviis,
overtydet af dig.

Filokleon.

O vee mig, o vee!

Antikleon.

Hvad skriger du for?

Filokleon.

Ti stille, du, og lov mig ei sligt!
Did længes jeg hen, didhen staaer min Hu,
hvor Herolden udraaber: Hvo der ikke har stemt, han reise sig nu!

Gid til Stemmekrukken jeg nu traad hen,
og lagde min Stemmesteen i den tilsidst!
„Frisk op da, o Sjel! — hvor er du, o Sjel?"
„Lad mig være, du Skumle!" — Ved Herakles, nei, nei,
lad mig nu, hvis i Retten som Dommer jeg sad,
selv Kleon, som Tyv, ikke træffe!

Antikleon.

O Fader, kom! ved alle Guder lyd mig nu!

Filokleon.

Hvori dig lyde? — nævn mig Alt, undtagen Eet!

Antikleon.

Hvad da? siig frem!

Filokleon.

Ei meer at dømme! — ha! ja før
skal Hades dømme mig, før jeg dig lyde vil!

Antikleon.

Nu vel! da du har saadan Lyst til dette Hverv,
saa gaa blot ikke meer derhen, bliv i dit Hjem, —
og hold saa Ret du over dine Huusfolk her!

Filokleon.

Hvad snakker du?

Antikleon.

Alting skal gaae netop som der.

V. 781 flg. De med „ „ betegnede Ord ere af Euripideiske Tragedier.
V. 787. Før skal Hades dømme mig o: Før vil jeg døe.

Naar Ternen lønlig lukker Gadedøren op,
tilkjender Straf du hende af een Drachme kun;
det samme gjorde du bestandig ogsaa der.
Og see, hvor rigtigt Alt gaaer til! Naar Solens Glød
fremstiger, er Du Heliast ved Helios.
I Regn og Snee Du sætter Dig ved Arnens Ild
til Doms; og staaer Du op ved Middagstide først,
vil ingen Vogter derfor lukke Skranken Dig.

Filokleon.

Ja det behager mig.

Antikleon.

Nu videre: Hvis En
for længe taler, venter Du ei hungrende,
i det Du piner kun Dig selv og Taleren.

Filokleon.

Men hvordan skal jeg lære at kjende Sagen selv,
naar jeg, imens den føres, ikkun tygger Mad.

Antikleon.

Jo, allerbedst saaledes. Sagnet siger jo:
Naar Dommer hører falske Vidner, kommer han
til Bunds i Sagen sikkrest ved at tygge Drøv.

Filokleon.

Du overtyder mig. Men Du har ikke sagt,
af hvem jeg Lønning faaer.

V. 797. Heliast ved Helios, Dommer ved Solen, i Solskin, under aaben Himmel.

Antikleon.

Af mig.

Filokleon.

Ja det er godt.

Jeg faaer den for mig selv da, ei med Andre meer;
thi skændigt har Lysistratos behandlet mig,
den Skjelm! Da nylig han med mig en Drachme fik,
gik han paa Fisketorvet hen at bytte den;
saa stak han til mig hen tre Brasenskjæl; -- jeg dem
i Munden putted — troede, det Oboler var —
men vammel over Lugten, spytted jeg dem ud —
og gav ham en — (gjør Gebærder som En, der slaaer).

Antikleon.

Hvad sa'e han da til det?

Filokleon.

Ja hvad?

Du har nok en Hane-Mave, sagde han, da Du
saa let fordøier Sølv;" — ja vist, det sagde han.

Antikleon.

Seer Du, hvordan Du profiterer ogsaa her?

Filokleon.

Ja det er ikke lidet. Gjør nu, hvad Du vil!

Antikleon.

Bliv Du nu her! saa skal jeg hente Alt herud.

(gaaer).

Filokleon.

See dog, hvorledes Gudeordet træffer ind.
Det lyder jo: at Athencers Mænd engang
i egne Huse skulde holde Rettergang,
og hver en Mand da skulde bygge for sig selv
et lille bitte bitte Domhuus i sin Gaard
som Hekatekapel paa Gaden rundtomkring.

Antikleon

(kommer fra Huset med adskillige Redskaber og en Hane).

See her! hvad vil Du meer endnn? Her bringer jeg
Dig Alt hvad jeg har sagt og endnu meget Meer.
Natpotten her, ifald Du bliver pisetrængt,
skal hænge tæt ved Siden af Dig paa en Krog.

Filokleon.

Ja det er meget klogt! Saa har vi her et godt,
for Gubber tjenligt Middel imod Koldepis.

Antikleon.

See her er Ild, og derpaa staaer en Lindsemos,
naar Du har Lyst at smage.

Filokleon.

Ogsaa vel betænkt;
thi har endog jeg Feber, faaer jeg dog min Løn.
Jeg bliver siddende og søber Lindsemos.
Men hvad skal Hanen til, som I mig bringe der?

V. 829. Hekate, gammel underjordisk Guddom, enslags Lykkesgudinde, som havde mange Kapeller paa Athens Gader.

Antikleon.

Jo, skulde Du, imens En taler, saae et Blund,
saa vækker den Dig ved sin Galen ovenfra.

Filokleon.

Mig Alt behager; Eet kun ønsker jeg!

Antikleon.

Hvad da?

Filokleon.

At Lykos' Heltebilled Du mig bringer hid.

(En grotesk Statue bringes ind).

Antikleon.

Her er det alt, og seer Du, det er Herren selv.

Filokleon.

O Drot og Helt, hvor er Du rædsom dog at see!
Han ligner, synes mig, Kleonymos.
Thi ogsaa han, skjøndt Heros, uden Vaaben er.

Antikleon.

Naar nu Du vilde sætte Dig, jeg skulde strax
Processen aabne.

Filokleon.

Begynd Du kun — jeg sidder alt.

Antikleon (mod Tilskuerne).

Hvad Sag skal nu jeg først indanke til hans Dom?

V. 844. See V. 410. — V. 847. Kleonymos, Vaabenkasteren.

Her er dog vel et Tyende, som har sig forseet? —
Den Thrakerterne, som har slaaet et Fad itu.

Filokleon (springer op).

Hold Mund! Du kunde snart have givet mig min Død! —
Vil Du en Sag indanke uden Skrankeværk,
det Første i hver Helligdom som møder os!

Antikleon.

Ved Zeus ja vist det mangler.

Filokleon.

Jeg vil løbe selv
og hente det Nødvendige herud paastand.
(gaaer).

Antikleon.

Nei see! hvad har dog ikke Vanen for en Magt!

Xanthias (kommer lobende).

Saa til Ravnene! — at føde sligt et Hundebæst!

Antikleon.

Hvad er der nu?

Xanthias.

Jh! der har Hunden Labes jo
nu nys i Stegerset brudt ind og ranet bort
en heel sikelisk Ost og reent fortæret den.

V. 853. Thrakerternen, d. e. Huusternen. — V. 856. f. Ex. i de Eleusinske Mysterier. Han taler om sine Retsskranker som om et Mysterium. — V. 861. Nogle mene, at ved Labes (af λαβεῖν, Gribon) maa tænkes paa den attiske Anfører Laches, der lod sig bestikke paa Sicilien.

Antikleon.

Det altsaa er den første Brøde, som jeg maa
til Fader melde. Du som Klager møde maa.

Xanthias.

Ved Zeus nei ikke jeg! Den anden Hund har sagt,
at han vil klage, naar der bliver anlagt Sag.

Antikleon.

Saa gaa da nu og bring dem begge hid!

Xanthias.

Ja strax.
(gaaer).

(Filokleon kommer ud af Huset).

Antikleon.

Hvad er dog det?

Filokleon.

En Svinefold fra Hestia.

Antikleon.

Saa bringer Du et Tempelran?

Filokleon.

O nei! jeg vil
kun En til Livs, som Førstegrøde for Hestia.
Frem da med Sagen strax! — nu har jeg Blod paa Tand.

V. 866. Den anden Hund, Kleon. — V. 869. Folde for mindre Dyr vare i Nærheden af Arnen, altsaa under Hestias (Vestas) Beskyttelse, til hvem de derfor bragte Førstegrøden af alle huuslige Offre. Saaledes vil Filokleon her bringe hende den første Misdæder, som henrettes i Huset.

Antikleon.

Jeg henter Tavlerne og Klageskrivtet strax.

(gaaer).

Filokleon.

Ak vee! Du qvæler, dræber mig ved Sløseri!
Jeg kan jo ridse Stregerne i Sandet her.

Antikleon (kommer).

See her!

Filokleon.

Naa raab nu frem!

Antikleon.

Ja strax!

Filokleon.

Hvem er det vel,
som træder først her frem?

Antikleon.

Forbandet ærgerligt —
nu har jeg glemt at bringe Stemmekrukkerne!

Filokleon.

Hvor vil Du hen dog?

Antikleon.

Efter Krukkerne.

Filokleon.

Aa Snak!
Jeg har jo Kruus og Kander her ved Haanden nok.

V. 873. Tavlerne see V. 105.

Antikleon.

Fortræffeligt! saa har vi Alt tilrede jo
hvad vi behøve — kun mangler der et Vanduhr os.

Filokleon
(pegende paa en Natpotte).

Hvad er dette her? Er det et Vanduhr ei?

Antikleon.

Du strax veed prægtig Udvei, og med attisk Vid!
En af Jer, Slaver, bring mig Ild herud nu strax
og Myrtetræ og Røgelse derindefra,
at allerførst vi bede fromt til Guderne!
(Scenen indrettes til en Retssal under sædvanlig Offring og Bøn).

Chor.

Nu vil ogsaa vi dette hellige Værk og
Eders fromme Bøn
ledsage med milde heldvarslende Ord,
da nu efter langvarig Striden og Kiv
I ønske saa skjønt at forliges!

Antikleon.

Nu fremfor Alt andægtig Stilhed herske her!

Chor.

O Foebos Apollon, Pythier,
lad til Lykke og Held
det Værk, som denne Mand begynder

V. 883. Efter et Vanduhr bestemtes Tale-Tiden for hver Taler i Retten.

her foran Huset, til Fromme vorde
for Hver af alle os, som nu
er løst fra den onde Forvirring,
o frelsende Pæan!

Antikleon.

O herskende Drot, Apollon, Nabo, Du som beskytter min Forgaard!
tag imod denne vor Fest, o Drot, som vi stifte min Fader til Ære!
Betving Du hos ham det halsstarrige Sind og det altfor knarvorne Væsen,
og bland i hans Hjerte istedenfor Malurt en liden Draabe af Honning!
Ja gid han blive venlig og mild
mod Alle og Hver,
og ynkes meer over dem, der anklages,
end dem, der anklage,
og græde med dem, der grædende bede,
og lægge Baand paa sit Vranteri;
og af hidsigt Sind
udrydde den brændende Nelde!

Chor.

Vi bede med Dig, og vi ønske Lykke Dig
i dette nye Kald alt efter Dit eget Ord;
thi vi er venlig stemt mod Dig,
alt fra den Tid af, da vi saae,

at Folket Du elsker, som Ingen det gjør
blandt de yngre Mænd.

To Hunde føres frem.

Antikleon (som Retspræsident).

Hvis nogen Dommer er her udenfor, saa kom!
Naar Sagen nu begynder, lades Ingen ind.

Filokleon (som Dommer).

Hvor er Indstævnte?

Antikleon.

Her.

Filokleon.

Ham skal vi nok faae fat.

Antikleon.

Nu skal jeg læse Klagen. (læser) Hund fra Kydathen
indklager herved Labes fra Aixone, da
han høist ulovligen alene har fortært
Sikeleroften. En Træklods om hans Hals til Straf!

Filokleon.

Nei ret en Hundedød, naar han bli'er dømt engang!

(Labes føres frem).

Antikleon.

Og Labes, den Indstævnte, han er ogsaa her.

V. 922-23. Kydathenai og Aixone, attiske Landdele. — Labes, en Hunds Navn, see V. 861.

Filokleon.

Ha det Skarn! og hvilket Tyveblik han har!
See hvor han griner, og troer at skulle narre mig!
Men hvor er Klageren, hin Hund fra Kydathen?

Hunden.

Vov, vov!

Antikleon.

Her er han.

Filokleon (reiser sig).

Saa? naa nok en Labes, en Tallerkenslikker og en Gøer paa en Hals.

Antikleon.

Tys! sæt Dig ned! (til Hunden fra Kydathen) Men Du, kom med din Klage frem!

Filokleon.

Saa ta'er jeg mig imidlertid en lille Taar.

Xanthias.

I har jo hørt den Klage, jeg forfattet har,
I Herrer Dommere, mod denne her. Ja han
har handlet skændigt imod Ulkene og mig.
Han smutted i en Afkrog hen, og der sin Vom
ei Mørkt propped han med vor Sikeler-Ost. —

Filokleon.

Ja han er overbeviist. Nu nylig ræbed han

V. 937. Ulkene, Skibsfolkene, som Intet fik af det Sikeliske Bytte.

mig lige ind i Næsen vammel Ostelugt
den ækle Knegt

Xanthias (i Hundens Rolle).

og gav mig Intet, skjøndt jeg bad.
Hvor kan man fristes da at være tro mod Jer,
naar Ingen kaster en Smule hen til mig, jer Hund.

Filokleon.

Han Intet gav?

Xanthias.

Nei, skjøndt jeg er hans Kammerat.

Filokleon (spisende).

En hidsig Karl, heed som min Lindsemos.

Antikleon.

Jeg beder Dig, o Fader, døm for tidlig ei,
før Du har begge hørt!

Filokleon.

Ja men, min gode Ven,
den Sag er soleklar, den skriger høit og lydt.

Xanthias.

Frikjender ham dog ei; blandt alle Hundene
han er den Karl, som æder helst alene Alt,
og som, imens han seiler rundt om Morteren,
har reent fortæret al Potteost i hver en By.

V. 952. Morteren d. e. Sicilien, hvor der lavedes god Ost. Athenæerne stødte i Morter de Oste, som vare blevne haarde, sammen med velsmagende Urter. Deraf det brugte Billede. — V. 953. *σκῖρον* el. *σκίῤῥον* betyder Osteskorpe; *σκῖρος* Gips, Kit; i sidste Betydning bruger Filokleon det V. 954.

Filokleon
(betragter en ituslaaet Potte).
Og jeg har hverken Ost eller Kit til Potterne her.

Xanthias.
Nu vel saa straf ham! thi det er ei muligt, at
eet Tag kan huse tvende Tyve paa en Gang.
Jeg vil dog ikke hen i Veiret gøe omsonst,
jeg ellers gøer herefter aldrig meer igjen.

Filokleon.
Ei, ei!
Hvormange slette Streger han bebreider ham!
En udlært Tyverad! Er det ei ogsaa sandt,
min Hanekylling? — Ih jo vist, han nikker jo.
Hør, Donner! — men hvor er han? — ræk mig Potten hid!

Antikleon.
Tag Du den selv! Jeg Vidnerne maa kalde frem.
For Labes træde nu som Vidner strax herfrem:
Fad, Morterstøder, Osterasp og Stegerist
og Potte med samt Resten af Brændtleers Kjøkkentøi! —
Hvad? pisser Du endnu? — Saa sæt Dig dog herned!

Filokleon (peger paa Labes).
Men han der, tænker jeg, vil Bugløb faae idag.

V. 956. Ordsproget hedder: „To Skader bygge ikke i eet Træ." — V. 963. Tyvsager hørte under Thesmoteternes Præsidium. De som havde Forsædet, lod Vanduret (d. e. Natpotten) fylde paa ny, naar den ene Part havde talt.

Antikleon.

Vil Du da stedse være haard og raa imod
Enhver som stævnes? Maa da Ingen slippe fri?

(til Labes).

Kom frem, forsvar Dig! — naa hvi tier Du? — saa tal!

Filokleon.

Jeg troer han Intet til sit Forsvar sige kan.

Antikleon.

Det lader næsten til, at det er gaaet ham
som Thukydides, da han mødte i en Sag:
han fik paa eengang Krampetræk i Kjæverne.

(til Hunden)

Gaa Du afveien! Nu vil jeg forsvare Dig.
Det er vel vanskeligt, o Mænd, at tale for
en haardt anklaget Hund; dog vil jeg prøve det,
thi den er brav, og den forfølger Ulvene.

Filokleon.

Ja men den er en Sammensvoren og en Tyv.

Antikleon.

Ved Zeus han er blandt alle nu den bedste Hund,
ja dygtig til at forestaae en Faarehjord.

Filokleon.

Ja men hvad siger det, naar dog den stjæler Ost?

V. 975. Thukydides, Aristokraternes Fører mod Perikles (ikke Historieskriveren Thukydides). — V. 983. Faar kaldes Athenæerne ovenfor i Sosias' Drøm.

Antikleon.

Jo vist! han slaaes for Dig og vogter vel din Dør,
og er forresten brav. Naa har han knebet lidt,
tilgiv ham! Kitharspil forstaaer han vistnok ei.

Filokleon.

Ja gid han ei et Bogstav kjendte, thi saa skrev
han ei et Forsvar her for sin Forbrydelse.

Antikleon.

Men hør nu mine Vidner dog, du Narrifas!
Kom nu herfrem, du Osterasp, og tal saa høit!
Du var jo Kokkepige. Svar nu tydelig,
om ei Du rev den Ost, Du fik til Tropperne.

(Raspen nikker).

Hun rev den, siger hun.

Filokleon.

Ved Zeus nei det er Løgn!

Antikleon.

Min Ven, hav Medynk med ulykkelige Folk!
See denne Labes her han æder Sener kun
og Been, og aldrig bliver han paa samme Sted.
Den anden derimod han vogter Huset kun:
der bliver han, og alting hvad der føres ind,
deraf han faaer sin Deel; hvis ei, saa bider han.

V. 986-87. At slaaes og være paa Vagt forstaaer han (Laches), men sin rhetoriske Dannelse har han ikke. — V. 988-89. Filokleon skulde oplæse Forsvarsskriftet. — V. 993. o: om ikke Sold og Bytte blev redelig uddeelt til Tropperne.

Filokleon.

Au, au! hvad er det med mig dog? jeg bliver blød!
jeg troer, at jeg faaer ondt; min Sandten jeg er rørt.

Antikleon.

Forbarm Dig, Fader, over ham, jeg beder, gjør
ham ei ulykkelig — men hvor er Børnene?
Kom frem, I arme Stakler, her, og pib og klynk,
og bed, og fald til Fode ham, og græd og tud!

Filokleon.

Gaae ned, gaae ned, det er alt nok.

Antikleon.

Jeg stiger ned.
Men vistnok er det: det „gaae" har skuffet alt
saamangen Mand; alligevel jeg stiger ned.

Filokleon.

Saa Fanden i Vold — den Huggen i sig duer ei!
Nu tabte jeg en Taare — uden anden Grund,
end at jeg havde mig forslugt i Lindsemos.

Antikleon.

Han bli'er da frikjendt?

Filokleon.

Det er vanskeligt at see.

V. 1009. Naar Dommerne af Rørelse eller Kjedsommelighed raabte deres gaae! kunde det faae mangen en Anklaget til at troe, at nu var Alting beviist, og alt videre Forsvar unyttigt.

Antikleon.

Naa, lille Fader, kom nu til Dig selv igjen!
Tag denne Stemmesteen, tryk Diet til, spring hen
til Krukken, som staaer bagved der, og kjend ham fri!

Filokleon.

Vist ikke! „Jeg forstaaer jo ikke Kitharspil".

Antikleon.

Nu skal jeg føre Dig paa staaende Fod derhen.

(Fører ham til den bageste Krukke).

Filokleon.

Er det den første Krukke?

Antikleon.

Ja.

Filokleon kaster Stenen i Krukken.

Saa smut herned!

Antikleon (affides).

Han narret blev, og frifandt mod sin Villie ham.

(høit)

Nu skal jeg tømme Krukken.

Filokleon.

Naa hvad blev det til?

V. 1016. Stemmemaaden var her saaledes, at den forreste Stemmekrukke var bestemt for de domfældende, den bageste for de frikjendende Stemmer. Men Sønnen narrer den Gamle, saa at denne forvexler Krukkerne.

Antifleon.

Nu skal vi see. — Hei, Labes, Du frifunden er.
(Filokleon falder om).
Men Fader dog, hvad fattes Dig?

Filokleon.

O vee! skaf Vand!

Antifleon.

Kom reis dig dog!

Filokleon.

Men sig mig blot den ene Ting:
er virkelig han fri?

Antifleon.

Ja vist.

Filokleon.

Saa er jeg død!

Antifleon.

Vær ubekymret, gode Mand, men staa blot op!

Filokleon.

Hvorledes skal jeg bære den Samvittighed,
at jeg har frikjendt sagsøgt Mand? hvor vil det gaae
mig dog? — høihellige Guder, o tilgiver mig!
uvillig handled jeg og mod mit Sindelag.

Antifleon.

Vær Du kun sorgløs, Fader! jeg skal pleie Dig
ret herlig, og Dig føre overalt med mig

til Gjestebud og Drikkelag og hver en Fest,
saa Du i Lyst skal leve hen Din Rest af Tid,
og ingen falsk Hyperbolos forhaane Dig.
Lad os gaae ind!

Filokleon.

O ja! naar det behager Dig.

(De gaae).

Chor.

Ja gaaer med Hilsen hvorhen I vil!

(til Tilskuerne)

Imidlertid, I Tusinder her,
o talløse Flok!
Nu vogter Jer, at de forstandige Ord,
som snart I skal høre, maae ikke falde
frugtløst til Jorden!
Sligt kan dumme Gabere
times let, men aldrig Eder.

Chorfører.

Nu laaner mig atter Øre, o Folk, saasandt som i Sandheden elske!
thi Digterens Hu staaer nu til at sætte flux Tilskuerkredsen irette.
Han siger, at I har ham krænket, imens just han har gjort vel imod Eder,

---

V. 1035. Hyperbolos, en ilde anseet Demagog. — V. 1046. Irettesætte, fordi Digterens Komedie Skyerne Aaret iforveien var faldet igjennem. — V. 1047. Da Aristofanes, endnu saa ung, ikke vovede selv at træde frem, gav han sine første Stykker under andre Poeters Navne.

dog ei i sit eget Navn, men skjult, for at fremhjelpe andre
Poeter,
i det han tog et Exempel af hin den snilde Spaamand
Eurykles,
og skjult i Andres Buge udgød over Jer mangt et lysteligt
Indfald.
Derefter voved han selv sig frem paa eget Ansvar alene,
og styred ei Andres Digterspand, men kjækt og aabent sit eget.
Skjøndt høit ophøiet og hædret, som Ingen har nogentid
været hos Eder,
han tyktes sig ei dog en fuldendt Mand, og er ei opblæst
af Hovmod.
Han driver ei om paa Palæstra for at forføre; og naar en
Forelsket,
forbittret, fordi den Elskte haanes paa Scenen, stormer
imod ham,
han retter sig dog efter Ingen især eller viser sig føielig
smidig,
for ei at fornedre de Muser, hvis Gunst han nyder, til blot
Koblerinder.
Da først han begyndte at digte for Scenen, han Folk ifleng
ikke angreb,
nei, bærende i sig Herakles' Kraft, ikkun de Mægtigste blandt
dem,

V. 1049. Eurykles, en Bugtaler og Spaamand. Aristofanes siger om sig selv, at han er smuttet ind i de Digteres Buge, som bragte hans første Stykker paa Scenen.

og dristig han stilled sig strax til Kamp mod ham med Huggetands-Trynen,
fra hvis gnistrende Dine fremlynede Kynnas frygtelig stikkende Straaler;
og hundred Høv'der af usle hylende Smigrere slikked hans Hoved rundtom; en Stemme han havde som Buldret af dybt-nedstyrtende Bjergstrøm,
og Sælhundens Stank, og Lamias smudsige Kodder, og Ars af Kamelen.
Et sligt Uthyske han saae, men frygted det ei eller lod sig bedaare,
nei, stedse han kæmper endnu for Eder, og paastaaer, at han ifjor alt
har vendt sig imod hans natlige Følgeskab, Febertrolde og Marer,
som snøred om Natten Halsen sammen paa Bedstefædre og Fædre,
mens ind paa Livet de sneg sig, og den af Eder, som haded Processer,
ham foregøgled de Renselseseder og Stævning og Vidne-forhører,
saa at Mange i gruelig Angst sprang op og flygtede til Polemarchen.

V. 1061. Ham, Kleon. — V. 1062. Kynna (Tæve), en bekjendt Skjøge. (Ridderne V. 764.) — V. 1065. Lamia, en Hex, her med mandlige Attributer. — V. 1068. Følgeskab. Kleons Kreaturer sammenlignes her med epidemiske Syger. — V. 1072. Polemarchen, en af Archonterne, kaldtes den Embedsmand i Athen, som sædvanligt havde med Fremmedes Sager at gjøre.

Skjøndt saadan I fandt ham som dette vort Lands Beskjærmer
og Renser fra Udyr,
I dog ham ifjor forraadte, da nye Opfindelsers Sæd han
udsaaede,
og I dem qvalte i Spiren reent, da I dem ikke forstode.
Og dog han sværger Jer ved Dionysos, saa ofte han offrer
til Guden,
at Ingen en bedre komisk Digtning har nogentid hørt end
just denne.
For Eder det er jo vistnok en Skam, at ei I strax den forstode,
men Digteren selv har ei tabt det mindste i Kjenderes Om-
dømme derved,
at, skjøndt han overgik Medbeilerskaren, ham Seiershaabet
dog glipped.
Men nu for Fremtiden mærker mit Ord!
Naar en Digter, Godtfolk, stræber for Jer
at opfinde Noget Poetisk og Nyt,
saa behandler ham venlig og agter ham høit,
og bevarer hans skjønne Tanker hos Jer
og lægger med Pomerantser dem ned
paa Kistebunden og gjemmer dem vel!
Naar dette I gjør, vil Aar ud og Aar ind
man af Klæderne lugte Talentet.

Første Halvchor.

Dygtige i fordums Dage vare vi i Dandsechor,
dygtige i Kamp,

V. 1086. Man lagde Pomerantser mellem Klæderne, for at skaffe dem en behagelig Lugt.

fremfor Alt dog særlig dette, krigeriske, tappre Mand.
Engang var det saa, men nu
nu er det forbi. Meer hvidt end Svanens Fjeder
blomstrer Haaret paa vor Isse.
Men endog af disse Rester kan man ane
Ungdomskraften. Ja endog min Oldingsalder
agter jeg meer stærk end mangen
Ynglings Krøllehaar og Holdning
og vidtaabne Rumpegat.

Chorfører.

Hvis der Nogen iblandt Eder, Publikum, min Skabning seer,
og saa undres ved at skue mig i Midten hvepsesmal,
eller spørger, hvad dog denne Braad hos os bethyder vel,
skal jeg let ham dette lære, om han end udannet er.
Seer I: Vi, som have denne Rumpebeensforlængelse,
er alene urindfødte Athencer af ægte Blod,
en mandhaftig Helteslægt, som gjorde sig af denne Stad
høifortjent i hine Kampe, da Barbaren nærmed sig
og i Røg og Damp og Luer hærjed Egnen rundtomkring,
higende at røve vore Reder os med grusom Vold.
Saa da gjorde vi et Udfald pludselig med Spær og Skjold,
og berustе af vor Vredes stærke Drik angreb vi dem,
stode Mand ved Mand og bede Læben vildt af Harm til Blods,
og for deres Piles Mængde saae vi nu ei Himlen meer.
Men ved Guders Hjelp vi slog dem dog mod Aftenen paa Flugt,

V. 1108. Barbaren, Perseren.

thi en Ugle var før Slaget fløiet gjennem Vores Hær.
Derpaa vi forfulgte dem og stak dem gjennem Buxerne,
og de flygted med forstukne Kjævebeen og Dienbryn,
saa at end iblandt Barbarer overalt til denne Dag
Intet nævnes meer Mandhaftigt end de Hvepser fra Athen.

Andet Halvchor.

Ja jeg var en dygtig Fyr og flygted ei for nogen Ting, —
og jeg slog i Qvag
Fienden, da jeg foer imod ham rask paa Orlogsflaaden hen.
Dengang tænkte vi ei paa,
smukt at stille vore Ord, ei heller paa,
Nogen at besnære lumsk;
nei, det gjaldt kun, hvo der Mester var i Roning.
Derfor da vi mange Byer tog fra Mederfolket,
Skyldes det jo os især,
at herhid der bringes Skatter,
som de Unge fra os stjæle.

Chorforer.

Rundtomkring betragter os, og da I ville finde, at
i vort Sind og vore Sæder heelt vi ligne Hvepserne.
Saadan gives vist ei noget Dyr, som, naar det tirres, er
mere heftigt i sin Vrede, mere arrigt end just vi.
Saadan ogsaa i alt Andet tee vi os paa Hvepsevis,

V. 1116. Uglen var helliget Athene, Athens Skytsgudinde. — V. 1117. Persernes vide orientalske Buxer vare i Grækernes Øine et Skjelnetegn for Barbarer. — V. 1128. Meder d. e. Perser.

thi forenede i Sværme, som i Reder Hvepserne,
Nogle af os hos Archonten, Andre hos de Elleve,
Andre i Odeon dømme eller og ved Murene,
propped' sammen, og med Hov'det heldende mod Jorden ned,
ubevægede som Orme-Ynglen i sit Puppespind.
Ellers til at bjerge Føden er vi saare kløgtige.
Hver en Mand vi stikke, og vi nære os saa godt derved.
Vistnok har jo mangen Vandbi sat sig ned iblandt os her:
Disse have ingen Braad, men kun i Ladhed sidde de
og fortære vort Erhverv, men uden Arbeid og Besvær.
Dog det ærgrer allermeest os, naar vor Lønning ædes op
af en Mand, som aldrig drog til Felts, hvis Haand har aldrig ført
Nogen Aare, eller Landse, aldrig havt en Blegn engang.
Derfor er det nu min Mening for al Fremtid, kort og godt,
at Enhver, som ei har Braad, faaer heller ei sin Treobol.

(Antikleon vil tage den forslidte Pels af Faderen og give ham en ordentlig Kappe paa).

Filokleon (peger paa sin Pels).

Saalænge jeg lever, lægger den jeg aldrig af:
thi den alene frelste mig paa Forpostvagt,
naar Boreas den mægtige stormed frem mod mig.

V. 1138. Ved Lodkastning bestemtes det dagligt, hvor (og under hvis Forsæde) de forskjellige Afdelinger af Dommere skulde dømme. Dette angives ved Udtrykket „Archonten" (d. e. Eponymos). „De Elleve", „Odeon", „Ved Muren". — V. 1144. Hvepserne, som selv stjæle fra Bierne, tee sig nu som Bier imod Vandbierne. — V. 1151. Tre Oboler var den daglige Dommerløn. Under de haarde Krigsaar er der vel stillet Forslag om Indskrænkning deri.

Antikleon.

Jeg troer, Du seer ei gjerne, at man gjør Dig vel.

Filokleon.

Det gjør jeg heller ikke — det duer ei for mig.
Da sidst man havde proppet mig med stegte Fisk,
betalte Farveren jeg for Vadsk en Treobol.

Antikleon.

Du kunde dog forsøge, da Du nu engang
har overladt til mig at pleie Dig, min Far!

Filokleon.

Hvad vil Du jeg skal gjøre da?

Antikleon.

Træk Pelsen af!
Kast denne Kappe om Dig som din gamle Pels!
(vil føre ham Kappen).

Filokleon (undvigende).

Hvorfor dog skal man avle og opdrage Børn,
denne her jo aabenbart vil qvæle mig!

Antikleon.

Naa kom nu her, tag Kappen paa, og tal ei meer!

Filokleon.

Hvad er dog dette for en bandsat Tingest den?

V. 1158. Farveren. Da han i sin Trængsel med fuldproppet Mave havde smudset sin pene Kappe, maatte han betale en Dags Dommerløn for Vadsk. Pelsen behøver ingen Vadsk.

Antikleon.

Den kaldes Perserkappe eller Zobelpels.

Filokleon.

Jeg troede, at det var en thymætisk Faarepels.

Antikleon.

Hvis Du i Sardes havde været blot en Gang,
saa havde Du den kjendt; nu kjender Du den ei.

Filokleon.

I Sardes jeg? nei langtifra. Jeg syntes kun,
den lignte ganske Morychos's uldne Pels.

Antikleon.

O nei kun i Ekbatana man væver sligt.

Filokleon.

Hvad? i Ekbatana der væves Fedtvomstøi?

Antikleon.

Hvordan? Nei, dette væves af Barbarerne
med stor Bekostning. Seer Du, denne Kappe her
har ganske slugt en heel Talent i Uld.

Filokleon.

Men skulde den da ikke bedre kaldes en
Uldsluger end en Zobelpels?

V. 1168. Thymætadæ, en attisk Landdeel. — V. 1169. Persiske Vare kom fra Sardes, Hovedstaden i Lydien. — V. 1172. Morychos see V. 527. — V. 1173. Ekbatana, Hovedstaden i Medien. — V. 1174. Ved Fedtvom mener han Fraadseren Morychos.

Antifleon.

Vist ikke nei!
Staa stille nu og lad Dig klæde paa.

Filokleon.

O! fy!
hvor den fordømte Ting uddunster Damp og Qvalm!

Antifleon.

Naa træk den paa!

Filokleon.

Nei, nei! det gjør jeg ei! Men skal det være, saa ifør mig heller da en Ovn.

Antifleon.

Nu vel! saa vil jeg selv Dig klæde paa. Kom her!

Filokleon.

Saa læg en Kjødtang ogsaa her!

Antifleon.

Hvortil skal den?

Filokleon.

At Du kan ud mig trække, før jeg smelter reent.

Antifleon (har paaklædt Filokleon).

Naa træk nu ogsaa de fordømte Tøfler af!
skynd Dig dog lidt! og træk saa disse Lakoner paa!

V. 1188. Lakoner d. e. Lakonerstøvler, ligesom hos os f. Ex. Reuser for Reuserstøvler. Lakonerstøvler vare Mode i Athen.

Filokleon.

„Jeg skulde nogensinde holde ud at gaae
med vore Fienders hadefulde" — Fodtøi?

Antikleon.

Naa!
naa, Foden ind, min gode Ven, og træd saa rask
nu strax i det lakonske —

Filokleon.

Du gjør Uret, naar
Du tvinger mig at sætte Fod i fiendtligt Land.

Antikleon.

Saa nu den anden Fod! —

Filokleon.

Det gjør den aldrig, thi
en af dens Tæer Lakonerhader er tilbunds.

Antikleon.

Det kan ei være andet.

Filokleon.

Jeg stakkels Mand, som i
min Alderdom maa ei en Frostbyld skaffe mig.

V. 1189-1190. Af Euripides' „Heraklider" V. 1006. — V. 1192. Lakonske-Støvlepar; men Filokleon troer, han vil sige: Land. — V. 1197. Ikke engang denne Erindring om sit Dommer-embede i koldt Veir, at han fik Frostbylder af slet Fodtøi, skal han beholde.

Antikleon.

Nu raſk med Støvlerne! Og ſaa paa Rigmandsviis
vrik ſaadan peent afſted med kjælen Slingregang!

Filokleon.

Betragt engang min Holdning! ſee nu her, og ſiig,
hvem af de Rige jeg i Gangen ligner meeſt.

Antikleon.

Ja hvem? En Byld, med Hvidløgsplaſter udenom.

Filokleon.

Ja jeg har Lyſt at vrikke med min Agterdeel.

Antikleon.

Nu vel! forſtaaer Du da at tale pene Ord
i dannede og lærde Mænds Nærværelſe?

Filokleon.

O jo.

Antikleon.

Hvad vilde Du da ſige?

Filokleon.

Mange Ting:
Hvorledes Lamia fjerted, da hun fangen blev;
og ſaa hvordan Karpodion ſin Moder ſelv —

Antikleon.

Nei, ingen Eventyr! men noget Dagligdags,
ſom ſaadan helſt man taler om i huuslig Kreds.

V. 1202. Hvidløgsplaſter havde noget Pirrende og Hidſende ved ſig. — V. 1207. Iſtedenfor pene Ting bringer han kun gemene Sagn paa Bane.

Filokleon.

Ja vist, jeg kan jo Noget, som rigtig huusligt er, —
hør nu: Der var engang en Muus og saa en Kat.

Antikleon.

„Hvor keitet, uopdragen!" sagde Theogenes
til Skarnageren, og det for at beskæmme ham.
Og Du vil snakke om Katte og om Muus til Mænd?

Filokleon.

Hvad skal jeg ellers snakke?

Antikleon.

Om vigtige Ting: at Du
var Festgesandt med Androkles og med Kleisthenes.

Filokleon.

Jeg har jo aldrig været sendt som Festgesandt
undtagen til Paros, med to Obolers daglig Løn.

Antikleon.

Naa saa fortæller Du, hvordan Efudion
i Brydekamp besejred hin Askondas rask,
skjøndt han var gammel alt og graa, men havde dog
to vældige Sider, Arme, Lender og dertil
et prægtigt Pandser.

V. 1213. Theogenes, en hovmodig og smudsig Person. — V. 1217. Festgesandter sendtes fra Athen for at repræsentere Attika ved religiøse Fester udenlands. — Androkles og Kleisthenes vare to foragtelige Personer. — V. 1224. Pandser. Hermed mener han Brystet selv.

Filokleon.

Ti dog, ti! det er jo Snak!
Hvor kan man bruge Pandser vel i Brydekamp?

Antikleon.

Saadan er Omgangstonen nu hos fine Folk.
Men siig mig nu, ifald Du var til Drikkelag
etsteds, hvad vilde Du vel saa fortælle fra
Din Ungdomstid, som Din mandhaftigste Bedrivt?

Filokleon.

Ja det — det var det meest mandhaftige, jeg har gjort,
da Viinstokspælene jeg fra Ergasion stjal.

Antikleon.

Hvor det er dumt! — hvad, Pæle? — nei, hvordan engang
Du har forfulgt en Hare, Vildbasse, eller rendt
i Fakkelløb. Fortæl kun hver en Junkerstreg.

Filokleon.

O ja, jeg veed den allerbedste Junkerstreg.
I Lømmelaar jeg stævned Løberen Fayll
for Skjeldsord, og jeg Sagen vandt ved Rettens Dom.

Antikleon.

Ti stille nu! Men kom og læg Dig her, og lær,
hvordan i Drikkelag og Selskab man sig teer.

Filokleon.

Hvordan skal jeg nu lægge mig?

V. 1224. Væddeløb med Fakler, hvor disse ikke maatte slukkes, var en yndet attisk Folkeforlystelse. — V. 1236. Fayllos, en berømt Athlet.

Antikleon.

Anstændig smukt.

Filokleon.

Vil Du, at saadan jeg skal lægge mig?

Antikleon.

Nei, nei!

Filokleon.

Hvorledes da?

Antikleon.

Stræk Knæerne, og med Anstand gyd
Dig smidig let paa Bolsterbænkens Tæppe hen!
Saa maa Du rose et og andet Kobberkar!
Betragt saa Loftet, og beundre Tæpperne! —
Nu Vand til Hænderne! — og Bordene herind!
Vi spise — vi er vaskede, — nu Offerdrik!

Filokleon.

Ja vist, ja vist, i Drømme har vi Gjestebud.

Autikleon.

Nu Fløitespillersken blæser op. Som Gjester er
tilstede Theoros, Fanos, Kleon, Æschines,
og end en Gjest ved Siden af Akesteros.
I slig en Kreds pas paa og syng Din Bordsang smukt!

Filokleon.

Det skal jeg gjøre bedre end nogen Bonde kan.

V. 1250-51. De her nævnte Personer hørte til Kleons Smigrer-Sleng. — V. 1252-53: Bordsangene (σκόλια) bleve sungne vexelviis eller fortsatte af En eller Anden. De vare begyndt at gaae af Brug i fornemmere Selskaber, og at indføres hos Almuen.

Antikleon.

Nu vil jeg prøve. See nu er jeg Kleon da.
Jeg stemmer i Harmodiossang, Du tager fat.
„Aldrig leved der i Athen en Mand som" —

Filokleon (falder ind).

„Aldrig saadan en Tyveknegt og Kjeldring". —

Antikleon.

Det vover Du? — Den Skraalen koster Dig dit Liv.
Han vil Dig true med Fordærv og Undergang,
og landsforvise Dig.

Filokleon.

Ja hvis han truer mig,
Saa synger jeg ved Zeus ham strax en anden Sang.
„Menneske, Du som higer efter den vældige Magt,
„Du vil styrte vor Stad; den raver jo alt mod sit Fald."

Antikleon.

Naar nu Theoros, som ligger ved Din Side der,
har grebet Kleons høire Haand og synger høit:
„Du, o Ven, vist kjender hint Ord til Admet: Elsk de Gode!"
hvad svarer Du ham da i Sang?

V. 1255. Harmodiossang, Sang til Ære for Tyrandræberen Harmodios. — V. 1262. Dette og de følgende Citater antages at være af Digteren Alkæos. — V. 1266. Alkestis, Admetos's Hustrue, gik i hans Sted til Underverdenen.

Filokleon.

Jeg svarer som saa:
„Ei sømmer sig Rævestreger,
og ei, at være Ven af begge Parter."

Antikleon.

Saa falder Æschines, en Søn af Sellos, ind,
en dannet og forstandig Mand, og synger saa:
„Penge og Styrke har
jeg og Klitagora
med de Thessalier —"

Filokleon.

„ja har Du og jeg
tilsat i Mængde."

Antikleon.

See nu forstaaer du dette jo særdeles godt. —
Nu lad til Maaltid os hos Filoktemon gaae!
Opvarter! Chrysos! pak nu Maden i en Kurv,
at vi engang igjen kan faae en Ruus!

Filokleon.

Nei, nei!
den Drikken duer ei. Af Vinen kommer der
kun sprængte Døre, vilde Slagsmaal, Stød og Stik,
og siden, efter Rusen, idømt Pengebod.

V. 1273. Klitagora, thesalisk Digterinde paa Peisistratos Tid. — V. 1279. Altsaa til et Sammenskudsmaaltid.

Antikleon.

Vist ei, naar kun man omgaaes pene, vakkre Folk,
thi disse stille den fornærmede tilfreds,
hvis ikke selv Du kommer med en artig Skjemt,
æsopisk eller sybaritisk Vittighed,
som Du har hørt i Drikkelag. Saa vender Du
det Alt til Spas. Man gaaer, og lader Dig ogsaa gaae.

Filokleon.

Saa maa jeg lære da en Hob Historier,
for ei at bøde, om jeg end gjør noget galt.
Kom lad os gaae nu, og lad Intet standse os!
(Begge gaae).

Chor.

Ofte har det syntes mig, at jeg var opvakt af Natur,
og paa ingen Maade dum,
dog var meer opvakt Amynias, Sellos' Søn, af Haartopslægt,
han, som jeg engang har seet for eet Par Ferskener at faae
sit Maaltid hos Leogoros;
nu sulter han trods Antifon.
Da som vor Gesandt han gik til Farsalos, omgikkes han
alene med
Prakkerfolket blandt Thessaler,
selv saa stor en Prakker, som der Ingen er foruden ham.

V. 1287. De Æsopiske og Sybaritiske Fabler vare meest bekjendte. — V. 1295. Amynias, der, som de unge Lapse, gik efter lakonisk Mode med etslags Haarfletning eller Haartop. — V. 1297. For et ubetydeligt Bidrag spiser han flot hos Leogoros, en Fraadser. — V. 1298. Antifon, rimeligviis den berømte Taler, der her bliver spottet som fattig, fordi han skrev Taler for Andre. — V. 1299. Farsalos, By i Thessalien.

Første Halvchor.

O lykkalig' Automenes, hvor prise vi lykkalig Dig,
at Du eier Børn, som have Mesterskab i Haandværkskunst:
først din almeenelskte Søn, den høitbegavede unge Mand,
Mesteren i Kitharspil, ledet huldt ved Gratiens Haand;
dernæst Skuespilleren, som er en uhyre vittig Fyr;
endelig Arifrades, den meest naturligvittige,
som, hans Fader svor, har aldrig nogensinde Lærer havt,
men som ved sin snu Natur har af sig selv alene lært
Tungespil at bruge, naar han jævnlig kom i Horehuus.

Andet Halvchor.

Nogle er der, som har sagt, at jeg med Kleon var forligt,
da han jo forfulgte mig og bragte mig i Knibe svært,
og mig drilled nederdrægtig; og da siden jeg fik Prygl
og jeg skreg, saa loe jo Alle de, som stod' og saae derpaa;
ubekymred' heelt for mig, de stode kun og vented paa,
om ei midt i denne Nød et Skjemtord slap af Munden mig.
Da nu stigt jeg mærked, talte stedst jeg efter Munden ham.
Saadan har da Pælen atter spillet Ranken slemt et Puds.

Xanthias (kommer hylende).

Lykkalige Skildpadde med din tykke Hud!
trefold lykkalige med Skjoldet om din Krop!
Hvor vel og viselig har du ei dækket til
din Ryg med Tegl til Værn imod hvert Stød og Slag.
Men jeg er reent fortabt, naar Stokken dunker mig.

V. 1319. Et Ordsprog om dem, der stole paa Andre, og blive skuffede. Meningen er: Kleon har bedraget sig, naar han troede, for Fremtiden at skulle blive uanfægtet af mig; hvilket dette Stykke beviser.

Chorfører.

Hvad er der, Dreng? thi Dreng, om end han gammel er,
maa den med Ret vel kaldes, som endnu faaer Prygl.

Xanthias.

Var ei den Gamle her det meest ravgale Dyr,
blandt alle Gjesterne den meest berusede?
Og dog der var Hipphllos, Lykon, Antifon,
Lysistratos, og Theofrast, og Frynichos.
Af alle dem var han den uregjerligste,
thi knap han havde sig med lækkre Sager fyldt,
før lystig op han sprang, og dandsed, fjerted, loe,
som et Eselføl, der ret har proppet sig med Byg.
Mig prygled han den Laps, og raabte: Dreng, Du Dreng!
Lysistratos, som saae ham, gjorde Nar af ham:
„Du teer Dig, Gamle, som i Gjære den unge Most,
og som et Lastdyr, der sig skynder til sit Straa".
Men nu skreg Husbond op og kaldte „Græshop" ham,
fordi hans gamle Kappe luslidt var tilbunds,
og „Sthenelos", som havde feiet ud sit Tøi.
Nu klapped alle Bifald, undtagen Theofrast;
han Næsen rymped kun som dannet Verdensmand.
Nu spurgte ham den Gamle: „Men hør, siig mig Du,
hvorfor friserer Du Dig, bryster Dig saa stolt,
og snylter Dig som Nar dog ind hos hver en Rig?"
Saadan forhaaned han dem nu, En efter En,

V. 1329-30. Alle oligarchisk sindede Folk.

med plumpe Spotteord, og saa fortalte han
de dummeste og flaueste Historier.
Naar saa han har sig drukket fuld, saa gaaer han hjem
og prygler alle og enhver, som møder ham. —
Men see, der kommer han jo dinglende herhen.
Saa lister jeg mig bort, før jeg faaer flere Prygl.

Filokleon (kommer dandsende
og syngende med en Fløitespillerske ved Armen ind i Orchestra).

Plads her! — væk med Jer! —
I skal skee en Ufærd, I!
hvorfor vil I mig forfølge?
Hvis I strax ei skrupper af,
skal med denne Fakkel jeg
lave Jer til stegte Flynder.

Chorfører.

Ja bi! Du skal imorgen derfor bøde til
os alle, om Du end er nok saa frisk en Fyr;
vi komme hid tilhobe for at stævne Dig.

Filokleon.

Ei, ei! nei see! at stævne mig,
I gamle Fjanter! Veed I vel,
jeg vil ei høre tale om
Proces! — nei hvilken Snak!
(peger paa Qvinden)
See, det er skjønt! — Med Stemmestene væk! —
Gaaer Du ikke? — Er der nok
en Dommer her? — væk med ham!

(Til Fløiteſpillerſken, medens han ſtiger op ad Scenetrappen)
Stig herop, min Hjerteven, lille Guldtorbiſt!
Du ſeer, hvor ſnildt jeg fik Dig uformærket bort,
juſt ſom Du ſkulde til at leſle med Gjeſterne.
Aflæg derfor Din Tak til denne lille Mand! —
Nei, Du vil hverken takke eller handle, Du!
o nei! Du gjør det ikke, nei, jeg veed det nok;
Du vil kun narre mig og grine mig dygtig ud;
det ſamme har Du jo mod mange Andre gjort.
Men hvis Du nu vil være peen og føielig,
ſaa kjøber jeg, ſaaſnart min Søn er død, Dig fri,
og holder Dig ſom Frille, min lille ſøde Gris!
Jeg er endnu jo ikke Herre i mit Huus,
thi jeg er ung og bliver bevogtet meget ſkarpt;
min Sønneke paſſer paa mig, ret en vranten Knegt,
derhos en Kummenkløverkarſepillernar;
han er ſaa bange for, man ſkal fordærve mig;
thi ſeer Du, han har ingen Fader uden mig. —
Der er han — han løber lige hen til Dig og mig.
(Han giver hende Fakkelen).
Hør ſtil Dig op her hurtig, og tag Fakkelen
i Haand, ſaa ſkal med lyſtig Spas jeg pudſe ham,
ſom han mig pudſed, før jeg ret indviet var.

Antikleon.

Hei, hør dog, hør, Du Brøvler, qvindeſyge Nar!

V. 1384. D. e. Gniepind, Peernittengryn. — V. 1390. Indviet i den athenæiſke Ungdoms yppige Levemaade.

Du er forliebt nok i en deilig Ligbør, Du.
Nei ved Apoll, det skal vist ei gaae saadan hen!

Filokleon.

Du vil nok gjerne smage en ædikesuur Proces!

Antikleon.

Ei, ei! og Du vil spotte, Du som fra Gjesterne stjal Fløitespillersken!

Filokleon.

Hvad? Fløitespillerske?
Hvad vaaser Du, som falden fra Ligbøren ned.

Antikleon (peger paa Pigen).

Ved Zeus! nei seer jeg ret — det er jo Dardanis.

Filokleon.

O nei! en Fakkel, paa Torvet tændt til Guders Lyst.

Antikleon.

Hvad siger Du? en Fakkel det? (til Pigen) O kom lidt hid!

Filokleon.

Naa, naa! hvad vil Du gjøre?

Antikleon.

Tage hende bort
fra Dig. Du veed dog vel, at Du er meget svag,
kan Intet gjøre mere.

V. 1394. Den Gamle mener, at Dommergalskaben var faret i Sønnen, som gjerne gjorde en suur Ret (i dobbelt Betydning) af Faderen d. e. domfældte og straffede ham. — V. 1397. Som falden osv. som en Død, en Mand uden Hoved, med Henpeg til det Ordsprog: at falde fra Eselet (*ἀπ' ὄνου* og *ἀπὸ νοῦ*).

Filokleon.

Hør engang nu mig!
„Da jeg engang var Festgesandt i Olympia,
bestod Efudion med Askondas i en Kamp;
skjøndt han var Olding alt, dog med et Næveslag
den Gamle slog den Unge flux til Jorden ned."
Derfor Du vogt Dig, Du ei faaer Dit Die blaat!

Antikleon.

Ja Din Olympialexe har Du lært ret godt.

En Brødkone (kommer løbende).

O hjelp mig, hjelp! ved alle Guder beder jeg!
Det er den Mand, som med sin Fakkel slog mig reent
fordærvet, og saa vælted ned i Skarnet Brød
for ti Oboler, og i Tilgivt fire til.

Antikleon.

See der, hvad Du har gjort! — kun Slagsmaal og Proces
man høster af din Drikken.

Filokleon.

Ingenlunde, nei!
Et vittigt Indfald gjør nok alting godt igjen.
Med hende der jeg veed at jeg er snart forligt.

Brødkonen.

Det skal Du ei omsonst have gjort mod Myrtia,
en Datter af Ankylion og Sostrate,
at mine Vare Du saadan har ødelagt!

V. 1404. Han giver en Prøve paa, hvad han har lært hos Sønnen.

Filokleon.

Hør, gode Kone, hør! jeg vil fortælle Dig
en peen Historie.

Brødkonen.

Vist ikke nei, Du Nar!

Filokleon.

Da Æsop engang en Aften gik fra Maaltid hjem,
saa gøer ad ham en næsviis drukken Tævehund.
See derpaa svared han som saa: Du Hundeskjel!
Hvis Du, istedenfor at bruge skiden Mund,
Dig kjøbte Korn, Du vilde handle med Fornuft.

Brødkonen.

Naa Du gjør Nar? Jeg stævner Dig, ihvem Du er,
til Torvemesteren for Skaden paa min Kram.
Et Vidne har jeg, ham den Chærefon der staaer.

Filokleon.

O Snak! nei nu skal jeg fortælle — hør nu kun.
Simonides og Lasos sang engang omkap;
saa sagde Lasos: Det bryder jeg mig lidet om.

Brødkonen.

Saa? sagde Du det?

(Hun løber bort).

V. 1426-27. Hvis Du kjøbte Korn, d. e. Hvis Du, Brødkone, passede Din Haandtering istedenfor at skjænde paa mig osv. — V. 1430. Chærefon, en gusten Person. — V. 1432. Simonides og Lasos, to navnkundige Digtere paa Perserkrigenes Tid. — V. 1433. Det bryder jeg mig lidet om. Maaskee et Udtryk, som Digteren havde vent sig til.

Filokleon.

Ja Chærefon jo passer til
at være Vidne for en saadan gusten Qvind,
en Ino hængende ved Euripides's Been.

Antikleon.

Der kommer endnu En, og som det lader, for
at stævne Dig; han har endog sit Vidne med.

En Klager.

Au, au, jeg Stakkel! — Gamle! Dig jeg stævner for
Fornærmelser.

Antikleon.

Fornærmelser? Gjør ikke det!
Jeg vil for denne Mand til Dig betale Bod,
som selv Du kan bestemme, og jeg vil takke til.

Filokleon.

Ja jeg for min Deel vil forsones med ham strax
frivillig, thi jeg tilstaaer, jeg har prygler ham.
Men kom nu hid! Hør, overlader Du til mig,
hvad jeg i Pengebod betale skal til Dig,
saa vi kan blive Venner? eller vil Du selv —?

V. 1436. Ino, Datter af Kadmos, blev slagen med Vanvid af Guderne. I denne Tilstand myrdede hun sine Børn og styrtede sig i Havet. Om hende synger Choret i Euripides' „Medea":

Martret af Qval over Børnenes Mord
strakte sin Fod hun ud over Havbrink,
styrted i Bølgen og hented sig Døden.

Klageren.

Nei bestem Du det! Proces og Ufred hader jeg.

Filokleon.

En Sybarit engang nedstyrted fra en Vogn
og fik saa Hovedet forslaaet meget slemt,
thi til at omgaaes Heste var han ikke vant.
Nu var en Ven just kommen til, saa sagde han:
„Enhver bør øve kun den Kunst, som han forstaaer."
Saa løb nu ogsaa Du strax hen til Pittalos.

Antikleon.

Du ligner Dig dog selv i dette som i Alt.

Klagereu

Du husker, haaber jeg, hvad Svar han gav.

(Vil gaae).

Filokleon.

Bliv dog og hør! I Sybaris en Kone slog
engang et Fad istykker.

Klageren.

Jeg ta'er til Vidne Jer.

Filokleon.

Ja Fadet ogsaa tog til Vidne en Person.
Da sagde Sybaritinden: „Ja ved Kore, hvis

V. 1454. Enhver bør øve osv. Den Gamle søger at slippe fra det ved en sybaritisk Anekdote, og betyder Klageren, at han forstaaer sig slet paa Procesvæsen, og gjorde bedre i at gaae til Lægen. — Pittalos, Læge. — V. 1460. Kore (Jomfru), Persefone.

istedenfor et Vidne Du Dig havde strax
en Klinke skaffet, havde Du viist meer Forstand."

Klageren.

Spot kun, indtil Archonten opraaber denne Sag.

Antikleon.

Ved Demeter nei Du skal ei blive længer her;
jeg tager og bærer Dig —

Filokleon.

Hvad gjør Du?

Antikleon.

Hvad jeg gjør?
Jeg bærer Dig herindenfor; thi ellers vil
det snart paa Vidner skorte for de Klagende.

Filokleon.

Da Æsop engang —

Antikleon.

Det bryder jeg mig ikke om.

Filokleon.

beskyldtes for at have stjaalet en hellig Skaal,
fortalte han, hvordan engang en Torbist kom —

V. 1468 flgg. Da Æsop engang havde bebreidet Delfierne, at de ikke nærede sig ved Agerdyrkning, men levede kun af de Apollo bragte Offere, hevnede Delfierne sig paa den Maade, at de hemmelig stak et helligt Bæger i Æsops Reisetaske, og derefter forfulgte ham for Tempelran. Som han nu stod paa Nippet til at nedstyrtes af en Klippe til Straf for denne Ugudelighed, fortalte han sine Forfølgere Historien om Torbisten, der hævnede sig paa Ørnen. (See Aristof. „Freden" V. 134).

Antikleon.

Jeg kunde dræbe Dig med dine Torbister, Du!

Chor.

Hvor er den Gamle dog lykkelig!
Hvor er nu heel forandret
hans karrig gnidske Leveviis!
Har først han faaet en bedre Smag,
vil han jo sikkert hidsig styrte
dybt i Blødagtigheds yppige Skjød.
Men maaske dog ikke han vil,
thi det er svært, det er virkelig svært,
at skifte Naturen, som engang man har;
og dog er dette med Mange jo skeet:
I Omgang med Folk af anden Smag
skifter man ofte Sæder og Sind.
Høilig Lov og Priis af mig
og af hver fornuftig Mand
vil han høste for sin Kløgt
og for hans Ømhed mod sin Fader,
hin Søn af Filokleon.
Aldrig traf jeg saa elskelig Mand,
og aldrig har Nogens Væsen saadan
fortryllet mig og henrykt min Sjel.
Siig, har han ikke i hver en Tvist
seiret, imens hans Villie var
ikkun at smykke sin Faders Sind
med ædlere Stræben og Idræt?

Xanthias.

Ved Dionysos ja en Dæmon har jo i
vort Huus indmanet her al ond Forvirrings Nød.
Den Gamle, naar han drukket har den hele Dag
og hørt paa Fløitespil, saa lader han ei af,
berusst af Fryd, at dandse hele Natten ud
de gamle Dandse, hvorved Thespis Seier vandt.
Nutidens Tragiker var' Tosser, sagde han,
det skulde han nu strax bevise ved sin Dands.

Filokleon (kommer ud af Huset).

„Hvo har sig sat her ved Forgaardens Dør?"

Xanthias.

Der kommer jo Ulykken selv herhid.

Filokleon.

„Skyd Slaaen fra Døren!" thi nu vil strax
Dandsen begynde —

Xanthias.

Nei snarere Galskaben vil nok begynde.

Filokleon.

Nu dreier sig Hoften i kraftigt Sving;
hvor puster nu min Næse stærkt,
og Rygraden knager.

V. 1501. Thespis, det attiske Dramas Fader, maatte udholde Væddekampe med andre Tragikere. Hans og Frynichos' Styrke var Dandsen, som ofte skal have overskredet Gratiens Maal og været af voldsom Heftighed. — V. 1504. Parodie paa et Euripideisk Vers.

Xanthias.

Tag Nyserod ind!

Filokleon.

„Ha Frynichos tripper jo ret som en Hane“ ...

Xanthias.

Naa, spark mig dog ei!

Filokleon.

„og smider Benet mod Himlen høit“,
og Bagen gaber.

Xanthias.

Naa see Dig dog for!

Filokleon.

Og Lemmerne dreie sig flink
i Hoftens smidige Skaaler.

Xanthias.

Ved Zeus nei, nei! det gaaer ei godt; han er forrykt.

Filokleon.

Nu hører Alle! Til Væddedands indbyder jeg!
Hvis en Tragoede siger, at han dandser smukt,
saa træde han herfrem og dandse omkap med mig! —
Vil nogen eller Ingen?

V. 1512. Frynichos, en ældre Dramatiker, rig paa Dandse. Versets er maaskee af en anden Komiker, og betegner Frynichos' vilde Dandse. — V. 1520. Tragoede, som synger og dandser i tragiske Chor.

Xanthias.

Her er een som vil.

Filokleon.

Hvem er den jammerlige?

Xanthias.

Karkinos's Søn

den mellemste.

Filokleon.

Ha ha! ham skal jeg fluge snart;
ja ham jeg knuser med min Næves Taktslag vist,
thi han er ikke stærk i Rhythmus.

Xanthias.

Stakkels Fyr!
Der kommer en anden Dandser, nok en Krebsesøn,
hans Broder.

Filokleon.

Naa, saa tager jeg som Tilmad ham.

Xanthias.

Ved Zeus! saa faaer Du intet andet jo end Krebs.
Men see dog bare! der kommer nok en Krebsesøn.

Filokleon.

Hvad kryber der? en Krabbe, eller Edderkop?

V. 1523. Karkinos var en heel Dramaturgfamilie af Skuespillere, Chorsangere og Chordandsere. — V. 1527. Krebsesøn, Søn af Karkinos (καρκίνος, Krebs).

Xanthias.

Han der er Muslingvogter i Familien,
den allermindste, ja, men han Tragedier gjør.

Filokleon.

O Karkinos, lykkalig med din Børneflor!
See hvilken Sværm af Gjerdesmutter dratter ned!
Naa nu maa jeg ifærd med dem! Hør, Usselryg,
Lav Saltsaus til dem, naar jeg vinder Seir!

Chor.

Nu vel! saa lader os alle vige for dem en Smule tilside,
at her i vort Paashyn lystig og frit som Toppen de kunne sig dreie!
Velan, høiherlige Sønner
af Havenes Gud!
nu springer og dandser paa Sand,
ved Stranden af høstløse Sø,
I Krebsenes Brødre!
Rask svinger nu Foden i Kredse,
og paa Frynichosviis
slynger Hælene rask tilveirs,
at Publicum seer dit høitsvungne Been
og udstøder Ah!

V. 1532. Muslingvogter, en Søkrebs, som bestandig ledsager Sømuslingen, og skjuler sig i de tomme Muslingskaller: hvilket lader sig anvende paa Karkinos, naar han benyttede andre Tragikere. — V. 1537. Saltsaus: fordi han vil fortære Krebsene, naar han har besejret dem.

Nu drei Dig og sving Dig i Kreds, og slaa Dig dygtigt paa Maven!
Kast Benet mod Himlen høit, rundt snoer Jer som hvirvlende Toppe!
Der kommer han krybende selv Eders Fader, Havets Beherster,
og fryder sig ved sine Børn, de velforsynede Trende.
Men hvis I lyster at dandse, saa drager nu bort paa Timen
herfra; thi ellers har Ingen forhen nogentid vovet,
saaledes at fjerne Komediens dandsende Chor herfra Scenen.

Efterskrift.

Hos Dorph stod:

V. 2 Jeg lægger mig efter at forkorte vor Nattevagt.

V. 6—7 Vov Du kun paa det! — ja der svæver ogsaa selv
ned over mine Øienlaag en Slummer sødt

V. 13 Da havde jeg nu nys et selsomt Drømmesyn.

V. 37 Den Drøm jo stinker af raadent Læder afskyeligt.

V. 43—51 Harehoved — Halehov.

V. 62 Og om Kleon end...

V. 79 hos de allerfornemste Folk

V. 98 saa ridser han ved Siden strax:

V. 107 beklæbede.

V. 125 gjennem Rendestenen.

V. 131 et fuldstændigt Net og saadan vi bevogte ham.

V. 137 Men rører sig da Ingen af Jer strax herhid?

V. 151 og mandhaftig, rask! jeg kommer osv.

V. 182 Jo ved Zeus han bærer, seer Du ei,
nedenunder, En som osv.

V. 215 Ja men Du Dosmer nu kommer om et et Øieblik
Meddommere at hente herfra med sig ham her.

V. 220 Lampelys.

V. 247 dog lad os først ved Lys omspeide allevegne.

V. 249 Her er Morads, Faerlille, see! tag Du dig iagt dog.

V. 301 Hør Farlil, vil Du mig give.

V. 353 det min Søn er, raab nu ikke, thi han ligger just foran.

V. 410 de anklagte Staklers strømmende Taarer og ustandset jamrende
Klager.

V. 479 Læg nu Æschines til Ilden, Sellos Søn osv.
V. 452 ff. ere Ordene „jeg og“ indtil „hvad saa“ tillagte alene Antikleon.
V. 544 men hvis Du nu ei bestaaer for Voldgiftsmanden osv.
V. 507 — — —, naar Testamentets Snegle Du bryder.
V. 635 med Vin fyldt, og deraf jeg skjænker osv.
V. 655 Hvor han har gjennemgaaet Alt med Fynd.
V. 670 — — — og meer end der boer i Trygoeder.
V. 680 Sig Summen af dette beløber for os osv.
V. 684—85 ere Antikleon sat for Filokleon og omvendt.
V. 711 Men han faaer som Statsactor sex osv.
V. 721 Du har intet derfor, kun en usel Lønning, og den osv.
V. 782 — — — — Ved Herakles, nei, ene
V. 796 Nu vil Du bruge meer Fornuft. Naar osv.
V. 818 — — Hvad sagde han da til det.
V. 847 Han forekommer mig som en Kleonymos
Derfor er ogsaa han, skjøndt Heros, vaabenløs.
V. 850 indstævne Folket. Ja stævn Du kun osv.
V. 891—92 Da i begge nu efter Klammer og Kiv
saa ædelmodigt forliges.
V. 913—14 — — og vi ønske Dig alt Held
i denne nye Magt alt osv.
V. 916 alt fra den Tid, vi saae
V. 927 See her er ogsaa den Indstævnte, Labes Hund.
V. 953 Har gnasket i sig selv hver en Ost i hver en By.
V. 960 Hvormange slette Streger han beskylder ham for.
V. 963 — — -- men hvor er han? — ræk mig Natpotten hid.
V. 964 Tag Du den selv! Jeg vil nu kalde Vidnerne frem.
V. 970—71 Vil Du da stedse blive haard og raa endog
mod Sagsøgte, Sagskyldige, ja maaskee bide dem.
V. 1037 Ja gaaer med Glæde, hvorhen I vil.
V. 1061 ham som udskjød frygtelig stikkende Lyn fra Kynnas gnistrende Dine.
V. 1090 Alt i fordums Dage vare Vi dygtige i Dandsechor,
dygtige i Kamp
og i dette Hensyn ene dygtige i høieste Grad.
V. 1138—39 Sidde vi paa Dommerstolen hos Archonten deels, og deels
Hos de Elleve, eller i Odeon, deels ved Muren, tæt

V. 1147 dog det ærgrer os jo meeſt, naar En ſom aldrig drog til Felts for vort Land, nu æder op vor Lønning og har aldrig havt i ſin Haand oſv.
V. 1162 Kaſt denne Kappe om Dig ſom en Fattigs Pels.
V. 1202 En Byld, rundtom belagt med Hvideløg.
V. 1255 Du ſtemmer i Harmodiosſang, ſaa tager Du fat.
V. 1315 og jeg ſkreg, loe oſv. (uden „ſaa").
V. 1370 Stig herop, min Hjerteven, Guldtorbiſtlil!
V. 1454 Huſk ſelv Du idetmindſte paa hvad oſv.
V. 1462 et Plaſter ſkaffet oſv.

De udeladte Vers ere 1371—1373 og 1400—1406.

Hvad endelig ſelve Navnet „Hvepſer" eller „Veſper" angaaer, da har Dorph, undtagen paa eet Sted, brugt den ſidſte Form, men En af de Mænd, ſom Dorph ofte modtog Bemærkninger fra med Hensyn til ſine Overſættelſer, har med mig været enig i, at vi ville handle efter D.s Ønſke ved at bruge overalt den rigtige Form „Hvepſer".

I Forordet har jeg yttret, at Dorph har behandlet Chorſangenes Verſemaal noget friere. Om Behandlingen af disſe Partier af Dramaet udtaler han ſig i en Skrivelſe (Februar 1852) til mig ſaaledes: „Hvad Chorenes Metrer angaaer, da har jeg beſtandig, førend jeg overſatte, læſt hvert Chor, og derefter hver Chor-Afdeling ſaa nøie og ofte igjennem, at Tanken og Tankegangen ſtod mig ſaa klart for Øie, ſom jeg kunde faae dem. Derpaa læſte jeg Chor-Texten, ſom metriſk Værk, flere Gange baade ſagte og høit op, for at mærke dens Grundrhythmus. Og jeg rettede mig da i Overſættelſen deels efter denne, deels efter min egen Sands, qvantulum id cunqve est, for det danſke Sprogs efter Indholdet meeſt paſſende rhythmiſke Bevægelſe".